

deel 3
**planmatig onderhoud en
beheer**

© FLOW 2018

Tekst: Adviesburo Nieman BV, 2008

Aanvullingen: De Goede Praktijk, 2010, update 2011, 2012, 2013, 2015, 2017, 2018.

Aanvullingen: Aboma bv, 2015, 2017, 2018

Redactie en druk: Practicum Print Management

Voorwoord

Voor u ligt deel 3 in de reeks van Arbo-werkboeken voor woningcorporaties.

Dit werkboek bevat hulpmiddelen waarmee corporaties hun werkgevers-, opdrachtgevers en eigenaarsverplichtingen op het gebied van de arbeidsomstandigheden kunnen nakomen. De hulpmiddelen bestaan uit procedures, V&G-plannen, contractstukken en checklists. Elke corporatie kan naar wens de hulpmiddelen aanpassen en toepassen in discussies met werknemers en hun vertegenwoordigers (ondernemingsraad of commissies Veiligheid, Gezondheid en Welzijn) en deskundige diensten op het gebied van Arbo-beleid.

De eerste versie van dit Arbo-werkboek was in opdracht van FLOW geschreven door Adviesburo Nieman B.V. te Utrecht. De tekst is in de huidige versie aangepast en geactualiseerd door Aboma bv te Ede.

Het werkboek is tot stand gekomen met een financiële bijdrage van het Fonds Leren en Ontwikkelen Wooncorporaties. Er is de grootst mogelijke zorg besteed aan dit werkboek. FLOW kan er echter, gezien de aard van de besproken regelgeving en de ontwikkelingen in de stand der techniek, niet voor instaan dat de Inspectie SZW en/of de rechter in sommige situaties mogelijk een ander oordeel vellen, noch dat tussen het moment van verschijnen en het moment van gebruik wet- en regelgeving is aangepast of ontstaan.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	V&G-aspecten bij planmatig onderhoud	7
1.2	Leeswijzer	8
1.3	Te nemen acties	9
2	Inventarisatie van het bezit	11
2.1	Bureauonderzoek	11
2.2	Inspecties	13
2.3	Evaluatie	14
2.4	Inventarisatie van asbest	14
3	Werkvoorbereiding	16
3.1	Uitgangssituatie voor aanvang van de werkzaamheden	16
3.2	V&G-coördinatie	16
3.3	RI&E bij onderhoudswerkzaamheden	16
3.3.1	Inventariseren	16
3.3.2	Evaluëren	17
3.4	Inhoud RI&E	18
3.4.1	Algemene voorzieningen	18
3.4.2	Fysische factoren	22
3.4.3	Gassen, dampen en stof	25
3.4.4	Lichamelijke belasting	27
3.4.5	Werkplekinrichting	28
3.4.6	Gereedschappen, werktuigen en machines	28
3.4.7	bedrijfs-RI&E	28
3.5	V&G-plan	29
4	Uitvoering	31
4.1	Uitgangssituatie voor aanvang van de werkzaamheden	31
4.2	V&G-coördinatie	31
4.3	Stappenplan uitvoering	31
4.3.1	De inzet van materiaal en arbeidsmiddelen	33
4.3.2	De uitvoering van de werkzaamheden	34
4.3.3	De afhandeling van afval	34
5	De werkplaats	35
	Bijlage 1 Voorbeeld RI&E	
	Bijlage 2 Checklists	
	Bijlage 3 Voorbeeld V&G-plan	
	Bijlage 4 V&G-plan voor de werkplaats	
	Bijlage 5 Bijlagen nuttig voor de werkplaats	
	Bijlage 6 Literatuurlijst	

1 Inleiding

1.1 V&G-aspecten bij planmatig onderhoud

Het Arbobesluit heeft niet alleen tot doel tijdens de realisatie van een gebouw veiligheids- en gezondheidsrisico's weg te nemen. Ook voor na de oplevering zijn er regels opgesteld om voltooide objecten veilig te kunnen schoonmaken, inspecteren, onderhouden en beheren. Deze regels hebben tot doel onverwachte risico's tijdens de beheersfase te voorkomen.

Het beheer van een gebouw kent arbeidsrisico's. Elk gebouw heeft ramen die gereinigd moeten worden en ieder dak moet wel eens geïnspecteerd worden. Daarnaast kunnen er in een gebouw specifieke risico's aanwezig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan het bekneld of bedwelmd raken in een kleine ruimte, vallen door een opening (kruipluik, daksparring), elektrocutie en blootstelling aan toxische stoffen. Het beheer van een gebouw kent arbeidsrisico's. Elk gebouw heeft ramen die gereinigd moeten worden en ieder dak moet wel eens geïnspecteerd worden. Daarnaast kunnen er in een gebouw specifieke risico's aanwezig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan het bekneld raken in een kleine ruimte, vallen door een opening, elektrocutie en blootstelling aan toxische stoffen. Hoeveel arbeidsrisico's aan een object verbonden zijn, hangt van een aantal factoren af:

- gebouwworm;
- materiaalgebruik;
- leeftijd van het object;
- locatie van het object;
- beperkende omstandigheden door bewoners/gemeenten.

Om bij onderhoudswerkzaamheden niet onverwacht te worden geconfronteerd met risicovolle situaties, is het belangrijk om vooraf de risico's van het woningbezit te inventariseren en beleid te ontwikkelen indien (onderhouds)werkzaamheden noodzakelijk zijn. Bij een onderhoudsproject (dus meerdere werkzaamheden tegelijkertijd) is er vrijwel altijd sprake van een bouwplaats zoals omschreven in het Arbobesluit (zie ook boek 1, § 4.4 en 4.5). Dit betekent dat kennisgeving aan de Inspectie SZW noodzakelijk is en er moet een RI&E en daarna een V&G-plan worden opgesteld.

voorbeeld

Bij het vervangen van dakbedekking van een appartementengebouw wordt langdurig op hoogte gewerkt. In het kader van bijlage II van richtlijn 97/57/EEG is er sprake van een bijzonder arbeidsrisico. Het opstellen van een V&G-plan is verplicht.

Het is in elk geval van belang dat iemand het overzicht heeft over de veiligheid en gezondheid van de werknemers die bij onderhoudswerkzaamheden actief zijn: de V&G-coördinator. Hij is ook verantwoordelijk voor het opstellen van de RI&E en het V&G-plan en het melden van de werkzaamheden aan de Inspectie SZW.

1. Projectrisico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E): hierin worden de preventieve maatregelen genoemd die in de werkvoorbereiding van de onderhoudswerkzaamheden zijn bedacht om de veiligheid en gezondheid op de bouwplaats te verbeteren. Hierbij is gestreefd naar aanpak van het probleem bij de bron. Bovendien hebben collectieve maatregelen de voorkeur boven individuele. De arbeidsrisico's zijn geïnventariseerd, waarbij kan worden gedacht aan: vallen van hoogte, fysieke belasting, toxische stoffen enzovoorts. Daarna wordt er geëvalueerd hoe het risico weggenomen kan worden. deze maatregelen worden verwerkt in het bestek of in andere bindende stukken.
2. V&G-plan: uit de RI&E blijven altijd risico's over die in de werkvoorbereiding niet weggenomen kunnen worden. De reden hiervan kan van esthetische, financiële, praktische of andersoortige aard zijn. Deze overgebleven risico's moeten in het V&G-plan omschre-

- ven zijn met daarin aangegeven de maatregelen die worden genomen om het risico zoveel mogelijk te beperken. Het V&G-plan moet hoofdlijnen aangeven en afspraken tussen partijen concretiseren. Een goed V&G-plan is een praktische document met informatie bedoeld voor het specifieke project. Een bedrijfs-RI&E van de dakdekker hoort er niet in thuis (maar moet wel nagelopen worden bij aanvang van de werkzaamheden). Het V&G-plan kan ook als naslagwerk dienen voor afspraken die zijn gemaakt over veiligheidsmaatregelen tijdens de uitvoering en hoe de medewerkers daarover zijn geïnstrueerd.
3. Melding bouwwerk: In opdracht van de opdrachtgever van het project kan de coördinator het project aanmelden bij de Inspectie SZW.

1.2 Leeswijzer

In totaal bevat de reeks Arbo-werkboeken van FLOW vanaf begin 2010 de volgende zes werkboeken:

- Boek 1: wettelijk kader
- Boek 2: Nieuwbouwprojecten en herstructurering
- Boek 3: planmatig onderhoud en beheer
- Boek 4: niet-planmatig onderhoud en beheer
- Boek 5: kantooromgeving
- Boek 6: psychosociale arbeidsbelasting (PSA)

Invalshoek van het werkboek is de verantwoordelijkheid van de corporatie ten aanzien van veilig en gezond werken in de rol van werkgever of opdrachtgever. Het werkboek is geschreven voor alle werknemers die te maken hebben met arbeidsomstandigheden:

- direct leidinggevend;
- medewerkers bedrijfsbureau;
- preventiemedewerkers en/of arbocoördinatoren;
- verantwoordelijke medewerkers voor inkoop, inzet en planning van medewerkers, materiaal, materieel en hulpmiddelen;
- toezichhoudende medewerkers;
- en uitvoerende medewerkers van zowel de technische dienst als de kantoorafdelingen.

Dit boek, boek 3, behandelt de specifieke arbeidsrisico's die bij planmatig onderhoud en beheer naar voren komen. Hierbij gaat de aandacht vooral uit naar uitvoeringsaspecten. Hierbij is een splitsing gemaakt in de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase. Per fase worden de stappen doorlopen die genomen moeten worden om te komen tot een goed arbobeleid bij structureel onderhoud en beheer. Ook is in hoofdstuk 5 aandacht gegeven aan de werkplaats.

In het boek wordt uitgegaan van redelijk grootschalig planmatig onderhoud, waarbij het structureel nadenken over V&G noodzakelijk is. Ook wordt ingegaan op het uitvoeren van projecten, waarbij meerdere werkzaamheden tegelijk plaatsvinden. Hierbij is het opstellen van een V&G-plan meestal verplicht.

De basis voor planmatig onderhoud is de meerjarenbegroting. Bij het opstellen van die begroting wordt bekeken of sprake is van risicovolle werkzaamheden en of structurele voorzieningen aanwezig zijn waardoor de werkzaamheden veiliger kunnen worden uitgevoerd. Bij projecten is bijna altijd meer dan één werkgever aanwezig, of de werkzaamheden brengen bijzondere risico's met zich mee. Hierdoor is het opstellen van een V&G-plan verplicht (zie ook §4.5 van boek 1). Het maken van een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) is voor de meeste werkzaamheden noodzakelijk. Beide onderwerpen zullen worden behandeld.

Voorbeelden van specifieke werkzaamheden die onder planmatig onderhoud en beheer worden geschaard zijn:

- cyclisch schilderwerk;
- vervangen van houten delen/ houtrotherstel;
- groot lift onderhoudt;
- het plaatsen van nieuw sanitair;
- Energetisch verbeteren;
- vervangen van dakbedekking;
- e.d.

1.3 Te nemen acties

Het Arbobesluit afdeling 5 Bouwproces verplicht alle partijen die bij bouwwerkzaamheden betrokken zijn in alle fasen van het bouwproces rekening te houden met de arbeidsomstandigheden op de bouwplaats. De bedoeling is dat een keten van taken, verplichtingen en verantwoordelijkheden ontstaat, zodat een preventieve aanpak van arbeidsrisico's ontstaat.

Arbodsrisico's bij onderhoudswerkzaamheden moeten zo snel mogelijk ondervangen worden. Een V&G-dossier zou het startpunt moeten vormen voor een werkschrijving of het uiteindelijke V&G-plan bij onderhoudswerkzaamheden. De opdrachtgever filtert de relevante risico's, omstandigheden en kenmerken voor de desbetreffende werkzaamheid uit het V&G-dossier.

In een V&G-dossier moeten de bouwkundige en technische kenmerken worden beschreven die van belang zijn voor de veiligheid en gezondheid van werknemers die aan het gebouw werkzaamheden moeten verrichten. Helaas is de praktijk zeker nog niet zover dat na nieuwbouw bruikbare gegevens terugkomen in een dossier over wat goed en fout is gegaan. Zelfs de meest voor de hand liggende gegevens, zoals de toelaatbare vloerbelasting, moeten bij onderhoudswerkzaamheden door terugrekening van de feitelijke situatie worden benaderd. Laat staan dat na kleinschalige onderhoudswerkzaamheden gegevens terugkomen over wijzigingen. Hierdoor gaat veel geld en energie verloren.

Van het woningbezit moet geïnterviewd worden welke risico's aanwezig zijn en welke documentatie van het bezit aanwezig is, het zogenaamde bureauonderzoek. Uit dit onderzoek blijkt wat bekend is en welke arbeidsrisico's nog overblijven. Deze risico's moeten worden voorkomen of zoveel mogelijk worden beperkt. De basis hiervoor is de RI&E. Hierin worden dus alleen risico's benoemd waar in het V&G-dossier geen maatregelen voor genoemd staan. Uiteraard is een RI&E nog essentiëler als er geen V&G-dossier aanwezig is. Deze kan dan onderdeel uitmaken van het nieuw op te stellen dossier.

Risico's die in de werkvoorbereiding niet kunnen worden vermeden, moeten gelijk worden vastgelegd in een V&G-plan. Tijdens de uitvoeringsfase wordt dit V&G-plan aangevuld en toegepast. Een belangrijk onderdeel daarbij is de coördinatie van de samenwerking tussen uitvoerende bedrijven. Afspraken hierover en over de maatregelen en voorzieningen die moeten worden getroffen op de bouwplaats, moeten worden vastgelegd in het V&G-plan uitvoeringsfase.

In onderstaand schema is weergegeven wanneer welke actie na het besluit onderhoud te verrichten, genomen moet worden en wie dit zou moeten doen. Hierbij is het uitgangspunt dat de corporatie als opdrachtgever functioneert. Als de corporatie de werkvoorbereiding verzorgt, ligt het voor de hand om de werkvoorbereider tot V&G-coördinator te benoemen. Bij grotere projecten kan de coördinator tevens projectleider zijn. Er kan ook voor worden

gekozen de coördinatie uit te besteden. De consequenties van deze keuze en verantwoordelijkheden van verschillende partijen worden behandeld in boek 1, hoofdstuk 4.

actie	wettelijk verantwoordelijke	verantwoordelijke bij de corporatie*	wanneer
bureauonderzoek plegen	n.v.t.	werkvoorbereider	start
V&G-coördinator aanstellen	opdrachtgever	Hoofd Technische dienst	na gereedkomen bureauonderzoek
project-RI&E opstellen	V&G-coördinator	werkvoorbereider/ projectleider**	na gereedkomen bureauonderzoek, bijstellen tot uitvoering
RI&E bespreken met betrokken partijen	V&G-coördinator	werkvoorbereider/ projectleider**	vanaf de eerste vergadering
V&G-plan ontwerpfase opstellen	V&G-coördinator	werkvoorbereider/ projectleider**	besteksfase, als alle vermijdbare risico's uit de RI&E zijn weggenomen
V&G-plan opnemen in bestek	opdrachtgever	werkvoorbereider/ projectleider**	besteksfase, na gereedkomen definitief bestek
Melding bouwwerk aan Inspectie SZW	opdrachtgever	Hoofd Technische dienst	voor aanvang van bouwwerkzaamheden
medewerkers instrueren over arbo-aspecten (toolboxmeetings)	V&G-coördinator	werkvoorbereider/ projectleider**	als de werkzaamheden hierom vragen
Dossier (V&G-dossier) bijstellen	V&G-coördinator	werkvoorbereider/ projectleider**	als de uitgangspunten ten opzichte van het oorspronkelijk ontwerp zijn gewijzigd
evaluatie	n.v.t.	Hoofd Technische dienst/ projectleider**	na gereedkomen werkzaamheden

---

* Indien werkzaamheden niet zijn uitbesteed. Dit is een personele invulling en is niet wettelijk geregeld. De personen die in deze tabel worden genoemd, liggen voor de hand maar de taken kunnen ook door iemand met een andere functie vervuld worden.

** Afhankelijk van de complexiteit / omvang van de werkzaamheden.

2 Inventarisatie van het bezit

2.1 Bureauonderzoek

Om bij onderhoudswerkzaamheden niet onverwacht te worden geconfronteerd met risicovolle situaties, is het belangrijk om vooraf de risico's van het woningbezit te inventariseren en beleid te ontwikkelen indien (onderhouds)werkzaamheden noodzakelijk zijn. Begin met een stuk historisch onderzoek, kijk wat er al bekend is over het gebouw. In sommige gevallen, zoals bij asbest, zijn vergunningen noodzakelijk en is inschakeling van een gecertificeerde asbestverwijderaar verplicht. De uitvoerende partij (technische dienst of aannemer) moet in elk geval op de hoogte zijn van risicovolle situaties via een RI&E of een V&G-plan ontwerpfase. De uitvoerende partij werkt dit verder uit tot een V&G-plan uitvoeringsfase.

Het woningbezit moet geïnventariseerd worden op de volgende risico's:

- werkzaamheden die beperkt worden door specifieke eisen van en/of vanwege:
  - bewoners
  - gemeente

voorbeeld

Gebouwen bedoeld voor mindervalide mensen (zoals ouderen) verdienen vanuit arboogpunt extra aandacht. Deze doelgroep is extra gevoelig voor ongevallen. Daar waar werkzaamheden aan een vloer worden uitgevoerd, ontstaat vrijwel altijd een drempel. In een regulier gebouw zouden hier wellicht geen maatregelen worden getroffen. In een gebouw voor mindervaliden moet deze drempel worden voorzien van een overbrugging.

- verontreiniging van bouwdelen waar werkzaamheden plaatsvinden met:
  - asbest¹
  - teermastiek
  - radioactieve straling, bijvoorbeeld afkomstig van ioniserende brandmelders
- situaties waar een verhoogd risico geldt:
  - werken op hoogte zonder structurele voorzieningen;
  - aanwezige risicovolle belendingen;
  - aanwezige risicovolle aanbouwen;
  - waterlopen;
  - aanwezige leidingen;
  - hoogspanningskabels, tramleidingen;
  - gasleidingen;
  - olieleidingen;
  - waterleidingen;
  - elektra ondergronds;
  - elektra bovengronds;
  - antennes en communicatieleidingen (telefoon en CAI);
  - bodemrisico's;
  - samenstelling grondopbouw;
  - hoogte grondwaterstand;
  - verontreiniging;
  - ondergrondse opslag van tanks.

---

1. Zie §2.4 voor een nadere toelichting

<i>voorbeeld verhoogd risico</i>		
Onderwerp	Risico(oorzaak)	Aanbeveling/oplossing
Binnensteigerwerk	Vallen van hoogte.	Aanbrengen van plafondplaten en verlichting met behulp van volledige steiger, een schaarhoogwerker of een rolsteiger. Voor alle methoden geldt dat men de voorzieningen dienen te gebruiken/ op te bouwen volgens voorschriften leverancier. Voor vaste steigers gelden specifiekere regels qua opleidingsniveau. Ten behoeve van de afwerking van hoge wanden c.q. plafonds en afmonteren verlichting in het trappenhuis van het appartementengebouw eventueel een tussenvloer maken. In principe treden er geen bijzondere risico's op.

Behalve de inventarisatie van risicovolle situaties kent het Arbobesluit artikel 2.5 een andere verplichting. In een V&G-dossier moeten de bouwkundige en technische kenmerken worden beschreven die van belang zijn voor de veiligheid en gezondheid van werknemers die aan het gebouw werkzaamheden moeten verrichten. Bij eventuele werkzaamheden aan het bouwwerk kan daarmee rekening worden gehouden.

Onder bouwkundige en technische kenmerken wordt verstaan:

- bevestigingspunten voor steigers, vangnetten, (permanente) dakrandbeveiligingen e.d.;
- voorzieningen voor glazenwasinstallaties;
- inspectieluiken;
- bedienings- en onderhoudsvoorschriften;
- de overdracht van ervaringen uit de uitvoeringsfase, waarmee tijdens beheer, onderhoud of sloop rekening kan worden gehouden.

<i>voorbeeld fragment V&G-dossier</i>		
Onderwerp	Risico(oorzaak)	Aanbeveling/oplossing
Leidingen, installaties en technische ruimten (in de woningen) - kruipruimten - technische ruimten - noodvoorzieningen, afsluiters - leidingschachten	Goede bereikbaarheid en het voorkomen/beperken van een verkeerde werkhouding door onvoldoende ruimte. Goede signaleringen, aanduidingen, verlichting en ventilatie.	Mechanische ventilatie en verwarming: De mechanische ventilatie, cv-ketel en WTW-unit in de appartementen zijn op zolder/in een aparte kast c.q. ruimte geplaatst. De mechanische ventilatie-unit is geplaatst boven een verlaagd plafond met een afschroefbaar luik in de bad-/toilet ruimte.

Als structurele voorzieningen ontbreken waardoor onverwachte (onderhouds)-werkzaamheden niet veilig kunnen worden uitgevoerd, kan het zinvol zijn om de benodigde voorzieningen

alsnog aan te brengen. Daarnaast kan geschikt materieel worden gezocht dat in die situaties ingezet moet worden. Een andere mogelijkheid is een aannemer inschakelen die de werkzaamheden veilig kan uitvoeren. Beter is een andere veilige werkmethode te ontwikkelen.

Bij het inventariseren van risicovolle situaties en structurele voorzieningen in het bezit is het handig om met opzichters alle gebouwdocumentatie vast te leggen in een V&G-dossier, voor zover dit nog niet aanwezig of compleet is. De werkvoorbereider legt alle V&G-dossiers vast in de woningcartotheek. Is niet duidelijk of en waar zich risicovolle situaties of structurele voorzieningen bevinden, dan is nader onderzoek nodig. Dat nader onderzoek kan gebeuren door de vakman die als eerste de werkzaamheden uitvoert en daarna terugkoppelt. De dossiers worden zo steeds aangevuld.

De inventarisatie blijft actueel door de V&G-dossiers, na het uitvoeren van werkzaamheden, aan te passen of aan te vullen.

2.2 Inspecties

Niet alle inventarisaties zijn achter het bureau te maken. Vaak is nader onderzoek of inspectie nodig, bijvoorbeeld bij:

- het opstellen van een onderhouds- of verbeterplan, van planmatig onderhoud of een meerjarenplanning;
- geluidsproblemen, vochtproblemen, bouwschade;
- materialenonderzoek;
- installatieonderzoek.

De volgende locaties of bouwdelen komen in aanmerking voor nader onderzoek:

- kruipruimte;
- gevel;
- balkons/galerijen;
- platte daken;
- hellende daken;
- installaties/schachten.

De risico's van deze locaties en bouwdelen zijn opgesomd in de bedrijfs-RI&E en vertaald naar maatregelen en voorzieningen. Voor een inspectie dient iedere opzichter een specifieke risico-analyse te verrichten en daar het materieel en de persoonlijke beschermingsmiddelen op af te stemmen. Voor het veilig gebruik van materieel en beschermingsmiddelen kan hij gebruik maken van de checklists die hij relevant acht, zie bijlage 2.

Voor inspecties op risicovolle locaties is het nuttig om vooraf procedures op te stellen voor EHBO, reddingswerk of communicatie. De inspecties kunnen door twee personen worden uitgevoerd. Doet één persoon de inspectie, dan moet altijd bekend zijn waar hij is of hij moet over doelmatige communicatieapparatuur (mobiele telefoon of portofoon) beschikken waarmee hij zonodig alarm kan slaan. Bij werkzaamheden met een verhoogd risico is het aan te raden werknemers zich te laten afmelden op het kantoor. Met de moderne communicatie- en lokaliseringsapparatuur is hierin veel mogelijk. Een belletje plegen kan voldoende zijn. Er bestaan ook GPS-apparaten met een alarmfunctie die direct door kunnen geven waar iemand in nood zich bevindt.

voorbeeld

Bij inspecties in kruipruimten kan ter plaatse blijken dat deze ruimte een beperkte hoogte heeft en erg nat is. De kans op beklemming tijdens het inspecteren is vrij hoog. Beleid van de corporatie zou moeten zijn dat inspecties in de kruipruimte altijd door twee personen wordt uitgevoerd, waarbij één persoon boven de vloer blijft.

Soms vinden inspecties plaats in uitzonderlijke weersomstandigheden. In de RI&E staat wanneer de risico's te groot zijn en de werkzaamheden gestaakt moeten worden, bijvoorbeeld bij ernstige neerslag en gladheid en vanaf windkracht 6.

2.3 Evaluatie

Als de werkvoorbereiders of opzichters tijdens de werkzaamheden knelpunten constateren in de afstemming of samenwerking of afwijkingen van de vastgestelde werkmethode, dan melden zij deze aan de verantwoordelijke werkvoorbereider.

Tijdens werkbesprekingen met de opzichters zijn arbeidsomstandigheden een vast agenda-punt. Aan de orde komen:

- werkmethoden bij inspecties;
- gebruik van materiaal, materieel en hulpmiddelen: de toepassingen en wijzigingen;
- eventuele ongevallen en incidenten;
- genomen maatregelen om deze ongelukken in de toekomst te voorkomen;
- knelpunten in de coördinatie of samenwerking.

De verantwoordelijke werkvoorbereider rapporteert regelmatig aan degene die verantwoordelijk is voor het arbozorgsysteem van de technische dienst. De evaluatie wordt vastgelegd in een rapportage, met daarin:

- de werkbesprekingen en de voorlichting of instructie;
- de dagelijkse gang van zaken bij inspecties (geconstateerde knelpunten of afwijkingen);
- de naleving van de vastgestelde werkmethoden;
- de wijziging van de vastgestelde werkmethoden;
- eventuele ongevallen en incidenten;
- genomen maatregelen om deze ongelukken in de toekomst te voorkomen;
- inspecties en aanwijzingen van controlerende instanties.

voorbeeld

Het blijkt dat ventilatie-units vaak worden opgehangen in een kleine ruimte op hoogte boven de vloer. Hierdoor is inspectie en onderhoud aan de installatie lastig uit te voeren en fysiek zwaar. Er kan beleid ontwikkeld worden dat ervoor zorgt dat dergelijke inspecties door afwisselende ploegen worden uitgevoerd.

De verantwoordelijke voor het arbozorgsysteem van de technische dienst bepaalt of er relevante wijzigingen zijn op het zorgsysteem, de onderlegger voor de V&G-plannen ontwerp- en uitvoeringsfase of de checklists. Hij rapporteert hierover jaarlijks aan de directie.

2.4 Inventarisatie van asbest

Eigenaren van gebouwen gebouwd vóór 1994 kunnen geconfronteerd worden met de aanwezigheid van asbest. De eigenaar van het gebouw is vaak opdrachtgever van de asbestinventarisatie en de eventuele sanering. Soms besteedt de eigenaar het werk ook uit aan derden. In alle gevallen is de eigenaar eindverantwoordelijk voor het op de juiste manier

inventarisaeren -en veilig verwijderen van het asbest. Alle partijen in de keten voor het laten uitvoeren en het uitvoeren van een verbouw, onderhouds -en/of een sloopklus hebben een verplichting; De opdrachtgever heeft zijn opdrachtgeversverplichtingen en dus een wettelijke informatieplicht daar waar het gaat over de aanwezigheid van asbest in zijn bouwwerk/object, dat hij in eigendom / beheer heeft. Deze plicht heeft hij naar de gebruiker van het bouwwerk/object respectievelijk onderhouden, renoveren, slopen of werkzaamheden erin uitvoeren.

Om de 'juiste manier' en 'veilig verwijderen' in goede banen te leiden is het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS) ontwikkeld. Het LAVS is een webapplicatie waarmee opdrachtgevers regie kunnen voeren op het volledige proces van asbestverwijdering. In het LAVS kan de corporatie een locatie aangeven waarin vermoedelijk asbest aanwezig is. Vervolgens wordt een gecertificeerde inventarisatiebureau (SC540) opdracht gegeven om een inventarisatie uit te voeren. De corporatie stelt alle relevante informatie ter beschikking aan het inventarisatiebureau. Deze registratie van objecten op het LAVS is verplicht.

Asbest inventariserende bedrijven en asbestverwijderaars moeten aangesloten zijn bij het LAVS.

De corporatie is verantwoordelijk voor het doen van de sloopmelding aan het bevoegd gezag. Als de sloopmelding is gedaan kan het asbestverwijderingsbedrijf starten met de sanering.

Het Landelijk Asbestvolgsysteem biedt de mogelijkheid om bedrijven te mandateren. Dat wil zeggen dat een eigenaar van onroerend goed die met asbest te maken krijgt, zijn of haar rol als opdrachtgever overdraagt aan een ander en deze de bevoegdheid geeft (mandateert) namens hem of haar te handelen. Dit kan bijvoorbeeld een aannemer, een sloopbedrijf of een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau of verwijderingsbedrijf zijn. Een woningcorporatie (opdrachtgever) heeft zelf toegang tot het Landelijk Asbestvolgsysteem en kan binnen het systeem een andere partij aanwijzen die namens hem of haar als opdrachtgever optreedt.

Deze en meer informatie is terug te vinden op www.flowarboportal.nl of www.lavsinfo.nl

Hoofdstuk 3 Werkvoorbereiding

3.1 Uitgangssituatie voor aanvang van de werkzaamheden

De basis voor planmatig onderhoud is de meerjarenbegroting. Bij het opstellen van die begroting wordt bekeken of sprake is van risicovolle werkzaamheden en of er structurele voorzieningen aanwezig zijn waardoor de werkzaamheden veiliger kunnen worden uitgevoerd.

Indien de voorbereidende werkzaamheden worden uitbesteed, zal deze informatie worden overgedragen en zonodig worden toegelicht aan de architect of adviseur.

Welke arbeidsrisico's in het gebouw aanwezig zijn en welke structurele voorzieningen zijn aangebracht, zijn vermeld in het V&G-dossier behorende bij het gebouw. Voor aanvang van de werkzaamheden moet aangetoond kunnen worden dat er nagedacht is over de arbeidsrisico's die bij de werkzaamheden horen. Deze arbeidsrisico's moeten zoveel mogelijk worden weggenomen of beperkt. Dit moet worden omschreven in een RI&E.

3.2 V&G-coördinatie

De aanstelling van een coördinator ontwerpfase is noodzakelijk als de werkzaamheden worden uitgevoerd door twee of meer werkgevers of zelfstandig werkenden (daaronder begrepen de corporatie die eigen vaklieden inbrengt, (hoofd)aannemers, nevenaannemers, onderaannemers, nutsbedrijven en zelfstandigen). Bij onderhoudswerkzaamheden is de werkvoorbereidingsfase te beschouwen als ontwerpfase.

De coördinator kan het opstellen van het V&G-plan ontwerpfase, de opzet van een V&G-dossier en het opnemen van arbobepalingen in het bestek, de werkomschrijving of het contract uitbesteden aan een ander. Hij blijft echter verantwoordelijk.

Als de werkzaamheden in de voorbereidingsfase ten einde zijn, vindt overdracht plaats aan de V&G-coördinator uitvoeringsfase of de uitvoerende partij. Bij de overdracht houdt de V&G-coördinator ontwerpfase rekening met de aard van de werkzaamheden en de kennis en ervaring van de vaklieden; hij stelt vast welke delen kritisch zijn en besteedt daar extra aandacht aan.

3.3 RI&E bij onderhoudswerkzaamheden

Bij onderhoud heeft men te maken met reeds bestaande objecten. Aan elk object hangen arbeidsrisico's als er werkzaamheden aan moeten gebeuren, al is het maar omdat elk gebouw een bepaalde hoogte heeft. Bij planmatig onderhoud is het van groot belang dat van elk object van tevoren de risico's in beeld zijn gebracht. Daarna kan worden nagedacht over welke maatregelen getroffen moeten worden om deze risico's weg te nemen of te beperken. Dit is het inventariseren en evalueren van de risico's.

3.3.1 Inventariseren

1. Bepaal welke werkzaamheden er moeten plaatsvinden aan de diverse (bouw)delen van het object. Bron: de (meerjaren)onderhoudsbegroting en ervaringen.

De aard van de werkzaamheden kunnen zijn:

- inspectiewerkzaamheden;
- planmatig- en cyclisch onderhoud;
- reinigingsonderhoud.

Het kan hierbij gaan over werkzaamheden aan:

- gevel;
- dak; plat, hellend of glas;
- binneninrichting;
- installaties;
- terrein.

2. Bepaal welke partijen er bij voorkeur bij de werkzaamheden betrokken moeten zijn. Maak daarbij gebruik van de kennis en expertise van reeds geselecteerde partijen.
  - opdrachtgever;
  - adviseurs;
  - (onder)aannemers;
  - installateurs;
  - schoonmakers;
  - nutsbedrijven.

3. Bekijk of er ook derden moeten worden betrokken (die risico's lopen), zoals bewoners of voorbijgangers.

4. Bepaal welke risico's er aan de werkzaamheden van de verschillende partijen verbonden zijn. Aandachtspunten hierbij zijn:
  - De permanent veilige bereikbaarheid van de werkplek. Zo niet, de tijdelijke veilige bereikbaarheid.
  - De permanente veiligheid van de werkplek. Zo niet, de tijdelijke veiligheid.
  - De ruimte voor materiaal- en afvalopslag op het werkterrein.
  - Idem, voor de werkplek.
  - De bijzondere risico's verbonden aan de werkzaamheden of het materiaalgebruik.
  - De bijzondere risico's verbonden aan de locatie of aan de organisatie van de werkzaamheden.

5. Maak een weging van de grootte van de gesignaleerde risico's (kans en mogelijke gevolgen). De grootte van het risico bepaalt de prioriteit van de maatregelen.

voorbeeld

Bij het vervangen van dakbedekking bestaat er zowel gevaar voor het vallen van hoogte, maar er is ook sprake van verhoogde fysieke belasting aangezien er langdurig gebukt gewerkt moet worden. Het treffen van maatregelen tegen het vallen van hoogte heeft uiteraard meer prioriteit dan het verminderen van de fysieke belasting.

3.3.2 Evalueren

1. Bepaal of er voor de afzonderlijke bouwdelen wordt voldaan aan de wetgeving.

2. Zo nee, stel vast welke maatregelen er per bouwdeel nodig zijn, zodat er optimaal veilig kan worden gewerkt. Bij het formuleren van de maatregelen moet rekening worden gehouden met de arbeidshygiënische strategie (zie boek 1, § 2.2):
  - vermijden;
  - bronaanpak;
  - collectieve bescherming;
  - persoonlijke bescherming.
 Steeds moet de voorkeur worden gegeven aan collectieve en permanente maatregelen boven individuele en tijdelijke maatregelen. Indien voor persoonlijke bescherming wordt gekozen, streef dan op termijn naar collectieve bescherming of bronaanpak.

3. Bepaal of er maatregelen zijn die door meerdere partijen kunnen worden gebruikt.

4. Zet de technische, economische of operationele knelpunten op een rij die de invoering van de maatregelen in de weg staan.

5. Probeer door het clusteren van activiteiten de investering in permanente voorzieningen rendabel te maken.
De eigenaar, beheerder of opdrachtgever kan op basis van de verschillende werkzaamheden zoals vastgelegd in de meerjarenonderhoudsbegroting bekijken welke arbeidsmiddelen alle partijen nodig hebben. Door de kosten voor deze arbeidsmiddelen in de begroting zichtbaar te maken, is het mogelijk deze kosten af te zetten tegen investering in permanente voorzieningen.
6. Bepaal het beste tijdstip om eventuele permanente voorzieningen aan te brengen:
  - direct;
  - bij de eerst volgende werkzaamheid;
  - op termijn (bijvoorbeeld bij een natuurlijk onderhoudsmoment, vervanging).

3.4 Inhoud RI&E

Uit de RI&E moet duidelijk worden welk onderwerp wordt aangesneden (de oorzaak van het risico), wat het risico daarbij is en welke maatregel genomen moet worden om dit risico weg te nemen, dan wel te beperken. In alle beschikbare standaardmodellen wordt dit in een tabelvorm gegoten. Vaak wordt gekozen voor de hieronder weergegeven opbouw:

onderwerp	oorzaak/risico/toelichting	aanbeveling/te nemen actie

In bijlage 1 is een voorbeeld van een RI&E op dat onderwerp toegevoegd. Ter illustratie zijn enkele punten uitgewerkt met toelichting en aanbeveling. In bijlage 2 zijn checklists opgenomen die als hulpmiddel gebruikt kunnen worden om de RI&E van het desbetreffende onderdeel in te vullen.

Bij het invullen van de RI&E moet de mens centraal staan. Hierbij kan aan een aantal algemene onderwerpen worden gedacht die van invloed zijn op het welzijn van de mens. Deze onderwerpen worden in de volgende subparagrafen behandeld.

3.4.1 Algemene voorzieningen

Inrichting werkplekken, terreinen

Bij plaatsing van keten, loodsen en/of een container moet gezorgd worden voor:

- Vlakke draagkrachtige ondergrond voor plaatsen voorzieningen.
- Veilige opbouw tijdens het inrichten en bouwen keten/loodsen.
- Aanleg stoomvoorziening naar bouwterrein door Nutsbedrijf en op het project door een gecertificeerde installateur (bij voorkeur installatie verantwoordelijke voor een project aanstellen).
- Rekening houden met verkeer.

De bouwplaats voorzieningen kunnen bestaan uit:

- hygiënische voorzieningen (voldoende wasgelegenheid/toiletten), en schoonmaak en onderhoud van schaft- en sanitaire ruimten;
- vluchtwegen (bereikbaarheid bij calamiteiten voor hulpverlening);
- voldoende bedrijfshulpverleners op de bouwplaats tijdens alle fasen van de werkzaamheden;
- voldoende EHBO- en blusmiddelen;
- gescheiden opslag van producten en materialen. Hierbij moet rekening worden gehouden

met mogelijke brandgevaarlijkheid. Zorg voor productinformatie (veiligheidsinformatiebladen).

- Bij voorkeur gescheiden afvalinzameling waarbij per container wordt aangegeven welke afvalstroom het betreft. Voor chemische afval een afgescheiden afvalstroom in overleg met het afvalverwerkingsbedrijf inrichten.

Foto: afscherming van een vuilcontainer om te voorkomen dat personen afval gaan gebruiken met risico op verwonding.

Logistiek

Door een goede afstemming van logistieke maatregelen kan de fysieke belasting die ontstaat door transport van materialen in de diverse stadia van de werkzaamheden worden beperkt. Te denken valt hierbij aan:

- plaatsing van metselstenen met behulp van een kraan, verreiker of heftruck op de steiger;
- plaatsing van dakbedekkingsmateriaal direct op het dak;
- plaatsing van afwerkmaterialen met behulp van een kraan in de af te werken ruimten.

Foto: beperking van fysieke belasting door horizontaal transport van metselstenen op een railsysteem

Gevaar getroffen te worden door vallende voorwerpen

Hierbij moet gedacht worden aan werken op steigers en wand- en vloeropeningen, maar ook op daken, balkons etc; deze moeten voldoende beveiligd en afgedekt zijn. Dit vindt plaats bij het gelijktijdig onder en boven elkaar werken en het beschermen van passanten.

Bij een omgevingsvergunningsplichting werk moet overleg plaatsvinden met de gemeente over het nemen van maatregelen langs openbaar gebied. In een aantal gevallen kan een gemeente bij de aanvraag van de omgevingsvergunning een BLVC (bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie) plan, of alleen een bouwveiligheidsplan eisen. Hierin staan derisico's voor de omgeving van een bouwplaats benoemd. Maar ook bij renovatiewerk niet zijnde een bouwplaats moet men denken aan het voorkomen van vallende voorwerpen bij het werken op hoogte.

Bij voorzieningen kan men denken aan:

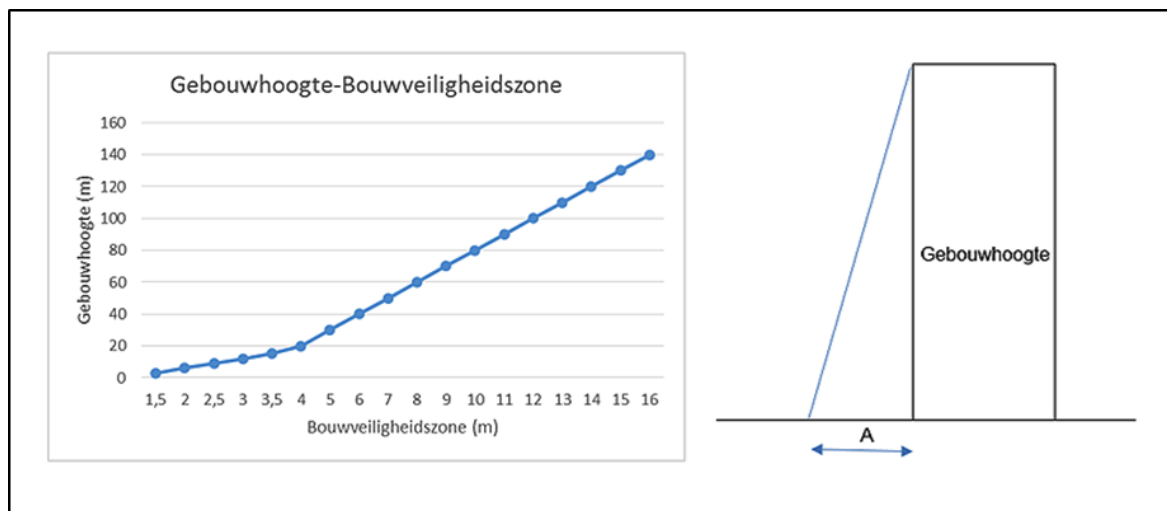
- randbeveiligingen met kantplanken;
- steigers voorzien van kantplanken en steigergaas;
- vang- en veiligheidsnetten;
- een crashdek;
- speciale vangschotten aan gevels of steiger.

*Veiligheidsnetten tegen vallende voorwerpen.
Hoe rekening met ankerkrachten en bijvoorbeeld
ook om markeringen tegen stoot en/of aanrijdgevaar
in de situatie daar om vraagt.*

Zie onderstaande grafiek voor het inrichten van een bouwveiligheidszone en/ of wanneer er val beperkende maatregelen moeten worden getroffen. Deze grafiek die voor nieuwbouw veel wordt toegepast is ook een prima uitgangspunt voor werkzaamheden in bestaande situaties waarbij grootschalig onderhoud wordt gepleegd.

Grafiek bouwveiligheidszones. Bron: Richtlijn torenkranen

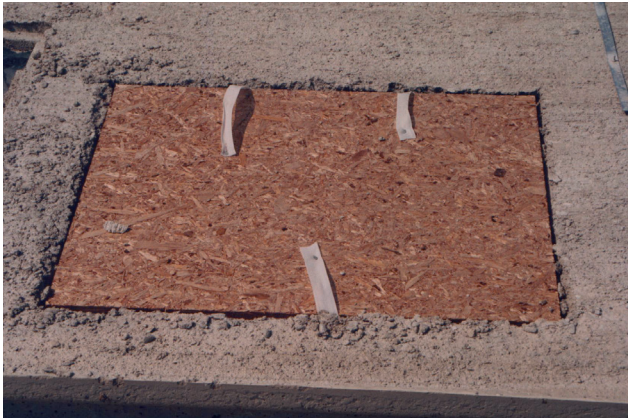

Foto: bij het werken op een vloer dienen sparingen dichtgelegd te worden om vallen te voorkomen.

Gevaar voor uitglijden, struikelen, vallen

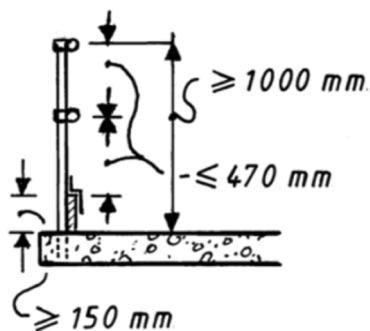
De risico's voor uitglijden, struikelen en vallen zijn te verkleinen door de vloeren vrij te houden van obstakels en de werklocatie regelmatig op te ruimen.

Foto: door de bouwplaats netjes en overzichtelijk te houden is de kans op ongelukken door struikelen of aanrijden geminimaliseerd.

Gevaar voor vallen van hoogten

De risico's voor het vallen van hoogten is te beperken door de inzet van het juiste klim- en steigermaterieel, tijdelijk leuningwerk. Wand- en vloeropeningen moeten voldoende beveiligd en/of draagkrachtig en geborgd afgedekt zijn. Denk ook aan lichtstraten, lichtkoepels.

Leuningmateriaal	Max. overspanning tussen staanders
Steigerdeel (32 x 200 mm)	3,0 m
Regels (50 x 70 mm)	2,4 m
Badding (56 x 156 mm)	4,8 m
Stalen steigerbuis (Ø 48 x 3,2 mm)	3,6 m
Aluminium steigerbuis (Ø 50 x 2 mm)	2,5 m

Tekeningen afkomstig uit de Abomafoon (veiligheidscatalogus uitgegeven door Aboma bv)

Foto: een tijdelijke doorvalbeveiliging moet dezelfde veiligheid bieden als permanent leuningwerk.

Foto: een onjuist opgebouwde steiger met onvoldoende hoog of onvolledig leuningwerk leidt tot verhoogd risico op valgevaar.

Voor meer informatie over het veilig werken op daken en aan gevels wordt verwezen naar SBR-publicatie 486: Arboveilig onderhouden en beheren van woningen en gebouwen.

Gevaar aangereden te worden

Verkeersrisico's zijn afhankelijk van de plaatselijke situatie en moeten per plan beoordeeld worden.

3.4.2 Fysische factoren

Schadelijk geluid

Bij een groot aantal werkzaamheden kan er sprake zijn van blootstelling aan gehoorbeschadigend geluidsniveau, zoals bij:

- alle werkzaamheden waarbij elektrisch handgereedschap wordt gebruikt zoals boormachines, cirkelzagen, sloophamers, tackers, spijkerschietpistolen en dergelijke;
- werkzaamheden met of nabij materieel zoals heistellingen, sloophamers en dergelijke.

Binnenstedelijk kan het voorkomen dat er vanuit gemeentelijke verordeningen duidelijke

afspraken moeten worden gemaakt over geluidsbelasting naar de omgeving. Denk aan werktijden, maximale tijdsduur werkzaamheden, aanvullende voorzieningen etc. Naast gemeentelijke verordeningen kan men ook denken aan bewoners en hinderlijk geluid. Hier kunnen nadere afspraken over worden gemaakt. Zeker bij bijzondere groepen zoals ouderen.

Figuur: met dit pictogram wordt aangegeven of gehoorbescherming verplicht is.

Trillingen

Het gebruik van handgereedschap zoals sloophamers en (pneumatische) boormachines kan, naast blootstelling aan schadelijk geluid, leiden tot een schadelijke belasting van het bewegingsapparaat als gevolg van hand- en armtrillingen. Er dient dan ook een duidelijk beleid te worden gemaakt op het werken met dergelijke machines. Maak bijvoorbeeld een schema waarin de tijdsduur en maximale blootstellingsduur wordt verwerkt.

Verlichting

Om te komen tot voldoende verlichtingsniveaus zal in voorkomende gevallen het gebruik van bouwlampen noodzakelijk zijn. Hierbij kan sprake zijn van hinderlijke stralingswarmte. Qua verlichtingsniveaus zijn er twee niveaus waar men aan moet denken:

- Oriëntatie verlichting; deze brengt men aan om een bouwterrein, maar ook om trappenhuisen en looppaden te verlichten.
- Werkverlichting; dit is veelal de besproken bouwlamp in halogeen uitvoering waardoor de hinderlijke stralingswarmte kan optreden. Echter door de opkomst van de LED verlichting kan men hier al rekening mee houden. Denk aan kleine ruimtes. Bij voorkeur daar LED verlichting toepassen

Klimaat

Bij afwisselend binnen en buiten werken (onder andere afhankelijk van de mate van glas-dichtheid) heeft men te maken met zowel kou als warmte. Tevens is hierbij sprake van fysiek zware arbeid. Het dragen van goede werkkleding, die de spieren warm houdt maar transpiratie doorlaat, is hierbij noodzakelijk. Met name de rug moet goed worden beschermd door het dragen van een lang hemd.

Bij werkzaamheden op de steiger is het aan te raden deze te voorzien van netten of doeken die invloeden van wind en regen beperken.

Foto: met behulp van een gespannen zeil kan een wind- en regenwerende schil rond een steiger worden opgetrokken.

Straling

De zendmasten worden nu vaak geplaatst op flatgebouwen en zijn drie tot vijf meter hoog. De elektromagnetische veldsterkten die afkomstig zijn van deze zenders zijn zeer laag en hoofdzakelijk horizontaal gericht. In deze richting liggen de velden al op vijf tot tien meter van de zender beneden de waarden zoals die in het advies Radiofrequente elektromagnetische velden 300 Hz - 300 Ghz van de Gezondheidsraad worden aanbevolen. De velden in de verticale richting zijn veel zwakker, zodat ook aan de voet van de mast de advieswaarden van de Gezondheidsraad niet worden overschreden. Bij concentraties van masten of geringere hoogten zouden de waarden van de Gezondheidsraad kunnen worden overschreden. Werknemers die op het dak nabij de zendmast werkzaamheden moeten verrichten, mogen krachtens de Arbowetgeving geen gezondheidsschade ondervinden.

Foto: bij het werken aan een GSM-mast dient de mast tijdelijk buiten werken te worden gesteld.

Om de risico's van de werkzaamheden te kunnen beoordelen, moet de leverancier van de GSM-diensten een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) opstellen. Zijn er meerdere aanbieders van GSM-diensten of is er een gecombineerde zendmast (bijvoorbeeld GSM/straalverbinding), dan kan er een gelijktijdige blootstelling aan meerdere velden met verschillende frequenties zijn. Laat in zo'n geval een deskundige de RI&E's van de verschillende aanbieders verwerken tot één RI&E voor het gebouw. Licht het uitvoerende bedrijf en zijn werknemers voor over de uitkomsten van deze RI&E. Is de veldsterkte hoger dan de veilige waarde die de Gezondheidsraad adviseert, verzoek dan de aanbieders de zendmasten tijdelijk uit te schakelen.

Werken onder over- of onderdruk

Overdruk

Het werken onder overdruk komt bijvoorbeeld voor bij duikerswerkzaamheden. Denk bijvoorbeeld aan onderwaterbeton in een bouwkuip. De werkzaamheden moeten conform de specifieke certificatieschema's (WSCS) worden uitgevoerd. Om hier meer bekendheid mee te krijgen raadpleeg de Arbocatalogus- Werken onder Overdruk.

Onderdruk

Het werken met onderdruk komt voor bij asbestwerkzaamheden (bijvoorbeeld in sloop-situaties) in een onderdrukcontainer. containment. Een containment is een doormiddel van speciale folie afgeschermd ruimte rond de asbestbron waarin onderdruk (20pa) wordt gecreëerd zodat tijdens de sanering er geen vezelemisatie buiten een containment terecht kan komen. Deze werkzaamheden dienen te allen tijde te worden uitbesteed aan een gecertificeerd asbestverwijderaar (SC 530 bedrijf).

Foto: het verwijderen van asbest moet door deskundig personeel, van een gecertificeerd bedrijf, uitgevoerd worden.

3.4.3 Gassen, dampen en stof

Gassen

In het dagelijks leven verstaat men onder gassen meestal:

- een gas dat wordt gebruikt als energiebron, hetzij uit gasflessen onder druk of uit een gasleiding. Voorbeelden: lichtgas, aardgas, butaan, propaan en lpg.
- een giftig of anderszins gevaarlijk gas, zoals koolstofmonoxide, dichloor en fosgeen.
- een gas dat lichter is dan lucht en wordt gebruikt om ballonnen te vullen. Voorbeelden: helium, waterstofgas en lichtgas.

Als men werk met gassen dan dient men de gezondheidsrisico's te kennen. Ook kan er sprake zijn van explosiegevaar.

Dampen

Een gasvormige fase van bepaalde stoffen (bij een temperatuur lager dan de kritische temperatuur). Vanuit de veiligheidsinformatiebladen zal blijken of een damp een risico vormt voor de volksgezondheid. Tijdens diverse werkzaamheden kan er sprake zijn van blootstelling aan gezondheidsschadelijke dampen.

Te denken valt hierbij aan:

- verwerken van warm bitumen;
- gebruik van lijmen, primers, voorstrijkmiddelen e.d.;
- ontvetten van oppervlakken voorafgaand aan kitten;
- gebruik van epoxy's bij vloerafwerking.

Blootstelling is onder meer afhankelijk van de gebruikte producten, de mate van ventilatie en het gebruik van persoonlijke bescherming. Zorg in elk geval voor registratie van aanwezige stoffen.

Stof

Bij stofblootstelling moet een onderscheid gemaakt worden in een blootstelling aan 'inert' stof, kwartshoudend stof en schadelijk fijnstof. Al het stof dat een mens binnenkrijgt is niet lichaamseigen waardoor het lichaam harder moet werken om stof weer uit het lichaam te krijgen. Stof komt veel voor op een bouwplaats en kan vanuit diverse bewerkingen vrijkomen.

Inert stof

Blootstelling aan 'inert' stof zal vooral plaatsvinden bij het aanmaken van mortels en pleisters. Deze binden zich met water. Vanuit productinformatiebladen moet blijken of het stof een direct gezondheidsrisico vormt.

Foto: stofmasker P1

Schadelijk (fijn) stof:

- Kwartsstof;
  - Onderzoek heeft aangetoond dat langdurige blootstelling aan respirabel kwartsstof diverse schadelijke gevolgen voor de gezondheid kan hebben, van longfibrose (ofwel stoflongen of silicose), COPD tot longkanker. Kwartsstof is dan ook opgenomen in de lijst van kankerverwekkende stoffen van het Ministerie van SZW. Er is een grenswaarde voor vastgesteld (0,075 MG/M³ bij een tijd gewogen gemiddelde van een 8-urige werkdag). Ook bij geringere blootstelling kan respirabel kwartsstof al irritatie of schade aan de luchtwegen veroorzaken.
  - Vooral bij boren, sloopwerkzaamheden, het frezen van sleuven voor leidingen, slijpwerkzaamheden, het droogschuren van oppervlakken waarin kwartshoudend materiaal is verwerkt kan het schadelijk fijnstofvrijkomen.

- Houtstof:
  - De wettelijke grenswaarde voor hardhoutstof is vastgesteld op 2 mg/m³ lucht (gemiddeld over een 8-urige werkdag). Voor zowel houtstof van hardhout als zacht-hout geldt echter dat wanneer de blootstelling lager kan (technisch) dit ook moet (streefwaarde: 0,06 mg/m³). Met andere woorden: wanneer de blootstelling onder de grenswaarde ligt, maar het is technisch mogelijk de blootstelling nog verder te verlagen (bijvoorbeeld door toepassing van de Stand der Techniek), dan is de werkgever daartoe verplicht. Het is de verwachting dat de grenswaarde op termijn naar 1 mg/m³ lucht wordt teruggebracht.
  - Diverse hardhoutsoorten zijn kankerverwekkend maar kunnen ook irritatie of schade aan de luchtwegen veroorzaken.

- Vezels en stof:

Ook diverse isolatie materialen kunnen een gezondheidsrisico geven.

Vezels:

  - Minerale isolatiematerialen bevatten veel vezelmateriaal.
  - Glas- en steenwol en keramisch isolatiemateriaal danken daaraan hun isolerend vermogen. Tegelijkertijd kunnen die vezels bij het verwerken knap irritant zijn. Letterlijk zelfs. Sommige vezels, zoals die van asbest, zijn ronduit gevaarlijk en zelfs kankerverwekkend.
  - Van glas- en steenwol neemt men tegenwoordig aan dat ze niet kankerverwekkend zijn. Keramische vezels zijn dat wél. Verder is bekend dat vezels die aan de volgende criteria voldoen bij inademing kankerverwekkend kunnen zijn; vezels met een lengte van meer dan 5 micrometer; vezels met een diameter kleiner dan 3 Micrometer; vezels met een lengte-diameterverhouding groter dan 3 en vezels die slecht oplossen in het longvocht.

Vezels die bovenstaande grootte hebben, kunnen na inademing tot in de longen doordringen (zgn. 'respirabele' vezels). De meeste vezels van glas- en steenwol hebben een diameter tussen de 2 en 9 micrometer. Vandaar dat het grootste deel meestal niet respirabel is. De schadelijkheid van respirabele vezels is afhankelijk van de dosis (de concentratie ervan in de lucht) en de blootstellingsduur (kort of lang, vaak of zelden). Vezels die na inademing in de longen niet (asbest) of pas na lange tijd (keramische vezels) oplossen, zijn gevaarlijker dan

vezels die onder invloed van vocht relatief snel in de longen oplossen, zoals glas-, slakken- en steenwolvezels. Ook maakt het uit of de vezels in de lengte splijten - zoals asbest - of in de breedte, zoals glas- en steenwol (zie figuur). Jeuk en huidirritaties worden vooral veroorzaakt door de blootstelling aan grote vezels.

Alle machinale bewerkingen waarbij schadelijk fijnstof kan vrij komen geldt dat men geschikte stofzuiging dient in te zetten. www.stofvrijwerken.nl Bij voorkeur al vanuit het ontwerp de bewerkingen op de bouwplaats zien te beperken door leidingen in beton mee te storten, elektra in HSB elementen opnemen etc. Gerichte voorlichting en instructie voor het werken met schadelijk fijn stof, inertstof en vezels is onmisbaar. Daar waar geen stofafzuiging of andersoortige afzuiging kan worden ingezet, dient men geschikte ademhalingsbeschermingsmiddelen te dragen en bij het werken met vezels ook beschermende kleding.

Foto: stofmasker met P2-filter

Opslag/registratie/productinformatie

Afhankelijk van de samenstelling van de gebruikte producten, zijn aanvullende maatregelen voor de opslag noodzakelijk. Let hierbij specifiek op brandgevaarlijke stoffen en houd rekening met een in te stellen rook-, las- en openvuurverbod. Registratie van chemische stoffen is verplicht ingevolge artikel 182a van de Arbowet. In deze registratie dient de naam van het product en de gebruikte of te verwerken hoeveelheid te zijn opgenomen. Daarnaast dient van elk product een veiligheidsinformatieblad aanwezig te zijn (dient meegeleverd te worden door de leverancier). De desbetreffende informatie kan gebruikt worden voor gerichte voorlichting en instructie, en bij de keuze van de persoonlijke beschermingsmiddelen, de wijze van opslag en de afvalverwerking.

3.4.4 Lichamelijke belasting

Bij een groot deel van de uit te voeren werken bestaat het risico op blootstelling aan overmatige fysieke belasting. is sprake van een grote fysieke belasting. Enerzijds wordt deze veroorzaakt door het trekken en duwen van zware machines en lasten, anderzijds door het werken in ongunstige houdingen. Door inzet van (mechanische) hulpmiddelen (kraan, opkar, heftruck, verreiker, schragen, pompen) en het goed inrichten van een werkplek kan de belasting beperkt worden. Daarnaast kan door gerichte voorlichting en instructie een bewustwordingsproces op gang worden gebracht, waardoor mogelijke schade aan houdings- en bewegingsapparaat kan worden beperkt of voorkomen. Werkzaamheden waarbij sprake is van een grote fysieke belasting zijn: grondwerk, storten van beton, afwerken van vloeren, metselwerk, stellen van elementen, afdalen van deuren, plaatsen van glas, aanbrengen pleisterwerk, aanbrengen van verwarmingsinstallaties etc.

Foto: er zijn verschillende mechanische hulpmiddelen op de markt om zware elementen te tillen.

3.4.5 Werkplekinrichting

Bij een beperkte bewegingsruimte moet beoordeeld worden of er werkzaamheden nodig zijn om deze te vergroten (bijvoorbeeld in een kruipruimte zonodig de werkplek plaatselijk ontgraven). Specifiek aandachtspunt bij bewegingsruimten zijn werkzaamheden waarbij met meerdere werknemers gelijktijdig wordt gewerkt in een beperkte ruimte. Niet alleen de bewegingsruimte vormt een beperking en een risico. Ook gebrek aan ventilatie kan een gevaar vormen.

3.4.6 Gereedschappen, werktuigen en machines

Deze dienen in een goede staat van onderhoud te verkeren en afgestemd te zijn op het werk dat ermee moet worden verricht. Ook moeten de nodige veiligheidsvoorzieningen aanwezig zijn, zoals signalering, noodstops, afscherming, spouwmessen etcetera. Verder dient de gebruiker bekend te zijn met de bedieningsvoorschriften en moet in het geval van een kraan beschikken over deskundigheidsbewijzen. Voor elektrisch handgereedschap, bouwcirkelzagen en hun afzuiging, (rol)steigers, ladders, slijpmachines, heaters, bouwlampen en arbeidsmiddelen in zijn algemeen dienen periodiek te worden gekeurd. Voor bouwliften, kranen en dergelijke zijn er aanvullende eisen zoals jaarlijkse keuringen, opstellingskeuringen etc. Voor een bouwlift dient een liftboek aanwezig te zijn en voor een kraan een kraanboek.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm)

Er moeten voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig zijn; hierbij wordt gedacht aan veiligheidsschoenen, veiligheidsbrillen, veiligheidshelmen, valbeveiliging, adembescherming met filters, handschoenen en beschermende kleding. Werknemers moeten geïnstrueerd worden over het juiste gebruik van pbm's.

3.4.7 bedrijfs-RI&E

Naast het opstellen van een projectspecifieke RI&E getuigt het ook van verantwoordelijk ondernemerschap wanneer men een bedrijfs RI&E opstelt. Met de bedrijfs-RI&E brengt u de risico's en knelpunten op het gebied van de veiligheid en gezondheid in uw eigen bedrijf in kaart. Zo krijgt u een goed overzicht van de stand van zaken en kunt u een plan maken voor de aanpak van de punten die u gaat verbeteren. De uitkomst van een RI&E vormt de basis voor uw Plan van Aanpak op het gebied van arbeidsomstandigheden in uw bedrijf.

Door deze branche-RI&E in te vullen, voldoet u aan de wettelijke verplichting om periodiek een risico-inventarisatie en –evaluatie te maken. Dit RI&E-instrument is bovendien erkend door het Arbo Platform Nederland. Bedrijven met maximaal 25 medewerkers hoeven de RI&E die ze met dit instrument hebben opgesteld daarom niet te laten toetsen door een (externe) deskundige. Voor bedrijven met meer dan 25 werknemers geldt de verplichte toetsing door een gecertificeerde deskundige of Arbodienst wel. Besteedt u de RI&E helemaal uit aan deskundigen of een Arbodienst, dan bevelen we aan om deze branche-RI&E door hen te laten gebruiken.

Bij het gebruik van de branche RI&E wordt verwezen naar <https://www.flowarboportal.nl/content/branchespecifieke-rie>.

3.5 V&G-plan

Het V&G-plan is in eerste instantie bedoeld om arbeidsrisico's te benoemen die tijdens de voorbereidingsfase niet zijn weggenomen. Bij die risico's moeten maatregelen worden genoemd die het risico wegnemen of beperken. Het V&G-plan heeft, in tegenstelling tot een RI&E, meer functies. Zo moeten de afspraken over de planning en samenwerking tussen de partijen worden vastgelegd. Daarnaast is instructie van de werknemers belangrijk.

Conform het Arbobesluit omvat het V&G-plan tenminste de volgende onderdelen:

- a. een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwplaats, de naam van de coördinator ontwerp- en uitvoeringsfase;
- b. een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk, waaronder de eventuele aanwezigheid van asbest of asbesthoudende producten als bedoeld in artikel 4.37, verontreinigde grond, verontreinigd water of grondwater of verontreinigde waterbodems, en specifieke gevaren;
- c. de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld onder b;
- d. de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld onder c;
- e. de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- f. de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- g. de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.

Bij planmatig onderhoud en projecten kan worden gekozen voor het maken van een V&G-plan ontwerpfase en een V&G-plan uitvoeringsfase (zie ook boek 1). In de ontwerpfase moeten uit het bovenstaande in ieder geval punt a, b, c en f worden opgenomen.

Tijdens de uitvoering worden punt d, e en g ingevuld, immers hier zijn de aannemers zelf verantwoordelijk voor. Onderdelen die niet meer relevant zijn, kunnen bij het overdragen van het V&G-plan van ontwerp naar uitvoering ook uit het V&G-plan worden gehaald! Op dit moment vindt er overgang plaats van de werkvoorbereiding naar de uitvoering. De uitvoering is hierbij al dan niet een apart bedrijf. In alle gevallen is een juiste en volledige overdracht van informatie essentieel. Bij onderhoud is het aan te raden één persoon het overzicht te laten bewaken, bijvoorbeeld de V&G-coördinator.

Indien de corporatie zowel de werkvoorbereiding als de uitvoering voor zijn/haar rekening neemt, is het logischer één V&G-plan op te stellen.

Hieronder wordt toegelicht hoe deze punten bij een onderhoudsproject ingevuld kunnen worden:

a.

Dit onderdeel spreekt voor zich. Het is een opsomming van namen en adressen van personen die betrokken zijn bij een project. Hierbij moet voornamelijk worden gedacht aan de projectleiders van de:

- corporatie
- aannemer
- installateur, W&E, G en overige
- onderaannemers

b.

In het voorbereidingstraject is een RI&E opgesteld (zie § 3.3). In deze fase kunnen nooit alle risico's weggenomen worden en blijven restrisico's over. Deze moeten in het V&G-plan worden benoemd.

c.

Om de restrisico's weg te nemen of te beperken, moeten maatregelen worden getroffen. Deze moeten in het V&G-plan worden benoemd. De combinatie van onderdeel a en b vormt een nieuwe RI&E waaruit acties voortvloeien die de veiligheid tijdens de uitvoering ten goede moeten komen.

d.

In principe is dit de verantwoordelijkheid van de V&G-coördinator. Hij dient ervoor te zorgen dat de acties genoemd in het V&G-plan uitgevoerd worden. De uitvoerende partij moet hieraan medewerking verlenen. De coördinator kan personeel aanwijzen om de taak uit te voeren. Hij kan ook afspraken maken over veiligheidsaspecten in werkbesprekingen, die vervolgens schriftelijk in het V&G-plan worden opgenomen.

e.

Ook dit is de verantwoordelijkheid van de V&G-coördinator. Het uitvoeren van het toezicht op het nemen en onderhouden van veiligheidsvoorzieningen zal vaak niet door hemzelf gebeuren. Hij kan wel deskundig personeel aanwijzen om toezicht te houden op het installeren en onderhouden van veiligheidsvoorzieningen. Dit dient allemaal schriftelijk te worden vastgelegd in het V&G-plan.

f.

Door middel van het V&G-plan moet kunnen worden aangetoond dat alles wat redelijkerwijs mogelijk was om weg te nemen aan arbeidsrisico's in de voorbereidingsfase ook daadwerkelijk is gedaan. Hierbij kan gedacht worden aan het opnemen van notulen van ontwerpvergaderingen waarbij de V&G-coördinator ontwerpfase aanwezig was.

g.

De V&G-coördinator moet ervoor zorgen dat nieuwe medewerkers worden geïnstrueerd over veiligheidsaspecten en dat algemene veiligheidsinstructies worden gegeven. Hij moet door middel van het V&G-plan kunnen aantonen dat dit is gebeurd, over welk onderwerp het is gegaan en wie hierbij aanwezig waren.

In bijlage 3 is een voorbeeld van een ingevuld V&G-plan opgenomen.

4 Uitvoering

4.1 Uitgangssituatie voor aanvang van de werkzaamheden

Bij planmatig onderhoud en projecten is er een bestek of werkomschrijving; daarin staan de te verrichten werkzaamheden, overige werkgevers en zelfstandigen die eventueel in hetzelfde project aan het werk zijn en wie aangewezen is als coördinator uitvoeringsfase. Indien van toepassing zijn risicovolle situaties en aanwezige structurele voorzieningen vermeld. Bij werkzaamheden die gemeld moeten worden, is een begin gemaakt met het kennisgevingsformulier. Bovendien is een V&G-plan ontwerpfase opgesteld; dat is eveneens verplicht bij risicovol werk. Nog aan te brengen structurele voorzieningen staan in het V&G-dossier.

De V&G-coördinator ontwerpfase draagt het werk over aan de V&G-coördinator uitvoeringsfase of de uitvoerende partij. Is geen V&G-coördinatie nodig, dan draagt de werkvoorbereider ontwerpfase de werkzaamheden over aan de werkvoorbereider uitvoeringsfase.

4.2 V&G-coördinatie

Als naast de technische dienst één of meer andere werkgevers of zelfstandig werkenden bij de uitvoering betrokken zijn, moet er een coördinator uitvoeringsfase worden aangesteld. Het Arbeidsomstandighedenbesluit omschrijft niet over welke kennis de coördinator moet beschikken. Bij plan- of projectmatig onderhoud waarbij naast de technische dienst andere werkgevers of zelfstandigen ingeschakeld zijn, komt de projectleider of de opzichter van de corporatie voor de functie van coördinator in aanmerking.

De uitvoering en ook de V&G-coördinatie tijdens de uitvoering kan uitbesteed worden aan de aannemer. Voor de consequenties van deze keuze wordt verwezen naar boek 1, § 5.3.

4.3 Stappenplan uitvoering

Het doel van het plan van aanpak voor de uitvoerende van de werkzaamheden is om in concrete maatregelen te voorzien, zodat de opgedragen werkzaamheden aan een complex of gebouw veilig en gezond kunnen worden uitgevoerd. Het plan van aanpak bestaat uit de stappen:

- Inventariseren;
- maatregelen treffen;
- uitvoeren van de werkzaamheden;
- evalueren, bijstellen van de werkmethode.

De geschikte momenten voor het doorlopen van dit plan van aanpak zijn:

- het opstellen van de offerte;
- het voorbereiden van de werkzaamheden.

Dit plan van aanpak kan bedoeld zijn voor de technische dienst van de corporatie, maar ook als controle van de aannemer; volgt hij deze stappen zodat er veilig gewerkt kan worden aan het object? Het stappenplan kan natuurlijk ook dienen als controle op de werkzaamheden van de werkvoorbereiding.

Stap 1: Het inventariseren en evalueren

1. Bepaal of er in het V&G-dossier de permanent aanwezige voorzieningen aan een gebouw of complex, alsmede de projectgebonden risico's en omstandigheden zijn aangegeven.
  - Zo ja, stel op basis daarvan een V&G-plan uitvoeringsfase op.
  - Zo niet, inventariseer en evalueer de risico's alsnog.

Indien het V&G-plan ontwerpfase of het V&G-dossier ontbreekt, moet de uitvoerende partij de risico's zelf inventariseren en evalueren.

2. Bepaal welke risico's er aan de werkzaamheden verbonden zijn. Denk bijvoorbeeld aan:
  - de veilige bereikbaarheid van de werkplek;
  - de veiligheid van de werkplek zelf;
  - de benodigde ruimte voor materiaal- en afvalopslag op het werkterrein;
  - idem, voor de werkplek;
  - het materiaalgebruik;
  - de locatie (verontreinigde materialen, zoals asbest of teermastiek);
  - de organisatie van de werkzaamheden.

Een goed hulpmiddel hierbij kan de voorbeeld-RI&E zijn zoals deze in bijlage 1 is weergegeven.

3. Stel vast of er ook derden zijn die risico's lopen zoals bewoners of voorbijgangers.
4. Kom tot een weging van de grootte van de gesignaleerde risico's (kans en mogelijke gevolgen). De grootte van het risico bepaalt de prioriteit van de maatregelen.

Stap 2: Het treffen van maatregelen

1. Bepaal welke arbeidsmiddelen (en welke organisatie van de werkzaamheden) er nodig zijn om veilig en gezond te kunnen werken. Houd bij de keuze van de inzet van arbeidsmiddelen rekening met een arbeidshygiënische strategie. Zie hiervoor § 4.3.1.
Een goed hulpmiddel hierbij zijn de checklists voor de werkvoorbereiding zoals deze in bijlage 2 zijn te vinden.
2. Zorg dat de arbeidsmiddelen en het materieel goed zijn beveiligd en in goede staat van onderhoud verkeren.
Een goed hulpmiddel hierbij zijn de checklists voor inspectie en onderhoud zoals deze in bijlage 2 zijn te vinden.
3. Indien de werkzaamheden door meer dan één uitvoerende partij worden uitgevoerd, stel dan vast wie de V&G-coördinerende aannemer is. Deze coördinerende aannemer inventariseert welke inzet van arbeidsmiddelen iedere partij per bouwdeel nodig heeft om optimaal veilig te kunnen werken. Hij bepaalt of er arbeidsmiddelen zijn die door meerdere partijen kunnen worden gebruikt. Hij maakt afspraken over wie de arbeidsmiddelen aanbrengt en in stand houdt en wie deze mogen gebruiken. Tevens maakt hij afspraken over de samenwerking op de locatie.

Stap 3: Het uitvoeren van de maatregelen

Een goed hulpmiddel hierbij zijn de checklists voor de uitvoering zoals deze in bijlage 2 zijn te vinden.

1. Zorg dat de uitvoering van de werkzaamheden veilig en gezond gebeurt. Zie ook § 4.3.2
2. Zorg dat indien er permanente voorzieningen aan het gebouw aanwezig zijn, waardoor gemakkelijker veiliger of gezonder kan worden gewerkt, deze ook worden gebruikt.
3. Koppel gegevens terug naar de opdrachtgever zodat er bij volgende werkzaamheden rekening mee kan worden gehouden, indien er risicovolle omstandigheden zijn die niet in de opdracht of het V&G-plan waren vermeld. Deze gegevens vormen een aanvulling op het V&G-dossier.

Stap 4: Evalueren, bijstellen van de werkmethoden

1. De ervaringen worden tijdens de uitvoering periodiek geëvalueerd en vastgelegd in een verslag.
2. Weeg af of de rapportage aanleiding geeft tot aanpassingen in de werkmethode. Koppel deze gegevens terug naar de opdrachtgever zodat er bij volgende werkzaamheden rekening mee kan worden gehouden. Deze gegevens vormen een aanvulling op het V&G-dossier.

4.3.1 De inzet van materiaal en arbeidsmiddelen

Welk materiaal gekozen wordt, is een afweging tussen milieuvriendelijkheid, kwaliteit (duurzaamheid) en arbovriendelijkheid. Veel corporaties hanteren een materiaalvoorkeurslijst. Zo'n lijst moet regelmatig bekeken worden op arbeidsonvriendelijke materialen. Het gebruik van gevaarlijke stoffen is niet verboden, maar wel aan regels gebonden.

Mits mogelijk moet de keuze vallen op een minder gevaarlijk alternatief. Daarnaast moeten alle gevaarlijke stoffen worden voorzien van een standaardetiket (de oranje-zwarte symbolen) en van een productveiligheidsinformatieblad. De fabrikant is dit verplicht.

Van de werkvoorbereider mag verwacht worden dat hij over deze informatiebladen beschikt en ze ook gebruikt in zijn afweging. De checklists (bijlage 2) in dit werkboek beschrijven de risico's van veelgebruikte materialen en doen aanbevelingen voor veilig en gezond gebruik. Voor onderstaande materialen kiest men beter alternatieven:

- tweecomponentenmortel (epoxy/PUR);
- polyester- en tweecomponentenlijmen;
- chemisch verduurzaamd hout;
- verfabijtmiddel en zoutzuur;
- loodhoudende verven;
- verven met een hoge concentratie synthetische oplosmiddelen;
- bouwmaterialen met een hoog kwartsgehalte.

Ten slotte is het raadzaam om bewerkingen van materialen waarbij (toxisch) stof vrijkomt zoveel mogelijk te beperken door:

- het laten aanleveren van materialen op maat, reeds voorzien van bevestigingsgaten en dergelijke;
- scheidingswanden voor te schrijven waarin leidingen zijn geïntegreerd.

De overzichtschecklists in bijlage 2 leggen relaties tussen materiaal, materieel, gereedschap en persoonlijke beschermingsmiddelen; bovendien doen ze aanbevelingen voor de selectie van klim- en steigermaterieel.

De werkvoorbereider verwerkt de informatie over het in te zetten materiaal in de voorraadadministratie of de inkoopplanning. Indien een registratieverplichting geldt of specifieke beschermingsmaatregelen nodig zijn, dan meldt hij dit aan de desbetreffende vakman. De werkvoorbereider technische dienst is verantwoordelijk voor deze registratie.

De werkvoorbereider moet er ook voor zorgen dat de arbeidsmiddelen (materieel, gereedschap en persoonlijke beschermingsmiddelen) beschikbaar zijn op het juiste moment. Komen ze niet voor in de standaarduitrusting van de vakman, dan gaat de werkvoorbereider na of de corporatie deze middelen in huis heeft en plant ze zo nodig in. Heeft de corporatie

dergelijke middelen niet in huis, dan moeten ze worden aangeschaft of ingehuurd. Specifieke beschermingsmaatregelen worden eveneens doorgegeven aan de betrokken vakman.

4.3.2 De uitvoering van de werkzaamheden

De V&G-coördinator uitvoeringsfase of de werkvoorbereider uitvoeringsfase verschaft de uitvoerende vaklieden alle relevante informatie. De V&G-coördinator uitvoeringsfase of de werkvoorbereider uitvoeringsfase stelt op basis van het soort werkzaamheden en de kennis en ervaring van de vaklieden vast welke delen kritisch zijn en besteedt daar extra aandacht aan.

De vaklieden moeten bij de uitvoering van de werkzaamheden de nodige voorzichtigheid en zorgvuldigheid in acht nemen om gevaren voor de veiligheid of gezondheid van henzelf of anderen te vermijden. In het bijzonder dient de vakman:

- te werken volgens de vastgestelde werkmethode in het V&G-plan;
- de beveiligingen en persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken;
- apparatuur, machines, stoffen (e.d.) op de juiste wijze te gebruiken.

Het kan zijn dat volgens de informatie geen risicovolle situatie aanwezig is, maar dat tijdens de bouw wijzigingen zijn opgetreden of dat bewoners toevoegingen hebben aangebracht waardoor de werknemer alsnog met een bijzonder risico te maken krijgt. Bijvoorbeeld als een werknemer onverwacht op een asbesthoudende plaat stuit. De procedures voor de vaklieden zijn in deze situatie als volgt: leg de werkzaamheden stil, tref de vereiste veiligheidsmaatregelen en koppel terug naar de V&G-coördinator uitvoeringsfase, de opzichter of de projectleider.

4.3.3 De afhandeling van afval

Bij plan- of projectmatig onderhoud komt vaak meer afval vrij dan 10 m³. Dit afval moet worden verzameld op de werklocatie. Voor het einde van de werkweek worden de (gedeeltelijk) gevulde containers afgevoerd. Een aanzet voor een mogelijk afvalbeleid op de locatie is opgenomen in bijlage 8 van het V&G-plan (zie bijlage 3). De verantwoordelijke vakman zorgt ervoor dat de volle containers tijdig geleegd worden.

5 De werkplaats

Bij planmatig onderhoud wordt de werkplaats vaak ingeschakeld om seriematige aanpassingen aan een object voor te bereiden door middel van prefabricage van onderdelen.

De werkvoorbereider houdt bij prefabricage rekening met de productie- en levertijd die voor de werkplaats geldt. Een grootschalige prefabricage moet worden opgenomen in de planning van de werkplaats. Het te gebruiken materiaal wordt verwerkt in de voorraadadministratie of de inkoopplanning.

Vooraf ontvangen de uitvoerende vaklieden in de werkplaats relevante informatie van de V&G-coördinator uitvoeringsfase of de werkvoorbereider uitvoeringsfase. Degene die de overdracht doet, stelt op basis van het soort werkzaamheden en de kennis en ervaring van de vaklieden vast welke delen kritisch zijn en besteedt daar extra aandacht aan.

Indien een registratieverplichting geldt of specifieke beschermingsmaatregelen nodig zijn, dan geeft hij dit door aan de desbetreffende vakman. De werkvoorbereider technische dienst is verantwoordelijk voor de registratie. De werkvoorbereider zorgt er ook voor dat het materieel, gereedschap en de persoonlijke beschermingsmiddelen op het juiste ogenblik beschikbaar zijn en ziet er op toe dat medewerkers aantoonbaar zijn geïnstrueerd voor het werken met de middelen.

Als het materieel, gereedschap en de persoonlijke beschermingsmiddelen niet voorkomen in de standaarduitrusting van de vakman, dan gaat de werkvoorbereider na of de corporatie wel beschikt over deze middelen en plant ze zonedig in; zijn ze niet aanwezig, dan moeten ze worden aangeschaft of ingehuurd. De specifieke beschermingsmaatregelen worden doorgegeven aan de desbetreffende vakman.

De vaklieden moeten in de werkplaats de nodige voorzichtigheid en zorgvuldigheid in acht nemen om gevaren voor de veiligheid en gezondheid van henzelf of anderen te vermijden.

In het bijzonder dient de vakman:

- te werken volgens de vastgestelde werkmethode;
- de beveiligingen en persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken;
- apparatuur, machines, stoffen (e.d.) op de juiste wijze te gebruiken.

Hulpmiddelen:

- het model V&G-plan voor de werkplaats in bijlage 4,
- de relevante checklists in bijlage 5.

Bijlage 1 Voorbeeld RI&E

Uitvoeren van inspecties

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste	maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Kruipruimte	<ul style="list-style-type: none"> - slecht klimaat - beperkte werkhoogte/bewegingsruimte - beperkte verlichting - gevaar voor verstikking - mogelijke blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek naar de constructie van de begane grondvloer, vochtproblemen, lekkages in besloten ruimte 	<ul style="list-style-type: none"> - spreek vooraf communicatieprocedures af - zorg voor een 'wachtmans' - voorkom dat anderen in kruipruimte kunnen vallen - controleer ventilatie - eventueel aanwezige water wegpompen - verlichting/gereedschap op max. 50 V wissel- of 110 V gelijkspanning¹ - pbm, gewapende overall zonder zakken of opstiksels, veiligheidslaarzen, extra lantaarn; zonodig adembescherming afgesteld op mogelijke blootstelling¹ 				
Gevel	<ul style="list-style-type: none"> - vallen van hoogte 	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek naar metselwerk, voegwerk, gevelafwerking, kozijnen, beglazing, goten 	<ul style="list-style-type: none"> - spreek vooraf communicatieprocedures af - werkzaamheden staken bij windkracht > 6 - gebruik de aanwezige structurele voorzieningen² - gebruik het meest geschikte materieel¹ - pbm, gebruik zo nodig persoonlijke beveiliging¹ 				
Balkons/galerijen	<ul style="list-style-type: none"> - vallen van hoogte 	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek kop van console of rand van balkon/galerij 	<ul style="list-style-type: none"> - spreek vooraf communicatieprocedures af - gebruik de aanwezige structurele voorzieningen² - gebruik het meest geschikte materieel¹ - pbm, gebruik zo nodig persoonlijke beveiliging¹ 				
Platte daken	<ul style="list-style-type: none"> - vallen van hoogte 	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek dakrand, -vlak en -details 	<ul style="list-style-type: none"> - spreek vooraf communicatieprocedures af - werkzaamheden staken bij windkracht > 6; gladheid op dak - gebruik de aanwezige structurele voorzieningen¹ - gebruik het meest geschikte materieel² - pbm, gebruik zo nodig persoonlijke beveiliging¹ 				

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste	maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Heellende daken	- vallen van hoogte	- onderzoek dakbedekking, dakkapellen, schoorstenen, details	<ul style="list-style-type: none"> - spreek vooraf communicatieprocedures af - werkzaamheden staken bij windkracht > 6; gladheid op dak - gebruik aanwezige structurele voorzieningen² - gebruik het meest geschikte materieel¹ - pbm, gebruik zo nodig persoonlijke valbeveiliging¹ 				
Installaties	<ul style="list-style-type: none"> - gevaar voor brand of explosie - elektrische gevaren - mogelijke blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	- onderzoek aan spanning-, rook-, gas- en watervoerende installatieonderdelen	<ul style="list-style-type: none"> - werkzaamheden uitsluitend door deskundige medewerker laten uitvoeren 				
Materiaalonderzoek (beton)	- mogelijke blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- nemen van een monster van mogelijk kwartshoudend materiaal	- pbm, oogbescherming, adembescherming P3 ¹				
Materiaalonderzoek (asbest)	- mogelijke blootstelling aan toxische stof	- nemen van een monster van mogelijk asbesthoudend materiaal	<ul style="list-style-type: none"> - medewerker dient gerichte opleiding gevolgd te hebben - blootstelling registreren - werken volgens vastgestelde methode - pbm, adembescherming P3¹ - monsterranden isoleren - omgeving nat reinigen 				

---

1. Zie desbetreffende checklijst

2. Indien afwezig, onderzoek de noodzaak en mogelijkheden om deze voorzieningen aan te brengen

Werksaamheden in een kruipruimte

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden, vallen - slechte verlichting - werken in en vochtig, kil klimaat - slechte werkhouding, beperkte werkhouding, te en bewegingsruimte 	<ul style="list-style-type: none"> - vallen in kruipruimte - goede verlichting verzorgen - kruipruimte klimaat is altijd vochtig en kil, met beperkte ventilatie - door de beperkte bewegingsruimte in de kruipruimte is de werkhouding slecht 	<ul style="list-style-type: none"> - andere werkmethode kiezen, (bijv. leidingen opbouw monteren) - zorg voor 'wachtmans' - eventueel water wegpompen - eventueel geforceerde ventilatie creëren - taakrotatie, maximale verblijfsduur 2x2 uur - verlichting op max. 50 V wissel- of 120 V gelijkspanning¹ - zo nodig tweede vluchtweg creëren onder fundering door² - zo nodig werkuimte (plaatselijk) uitdiepen of aanwezige belemmeringen wegnemen - kruipruimte markeren, tijdens werkonderbrekingen dicht leggen - pbm, waterdichte gewapende overall, veiligheidslaarzen¹ 			
Hak- en breekwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk/hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - elektrische gevaren 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - mogelijk verwijderen asbesthoudend materiaal - mogelijk vrijkomen kwartshoudend stof - werken met elektrisch gereedschap 	<ul style="list-style-type: none"> - bij verwijderen asbesthoudende materialen, sloopvergunning aanvragen, asbest verwijderen voor overige werksaamheden, uit laten voeren door deskundigen Bij overige werksaamheden: - gereedschap met trillingsdempers toepassen¹ - elektrisch gereedschap op max. 50 V wissel- of 120 V gelijkspanning¹ - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Las- en soldeerwerkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijk/toxisch stof - brandgevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - bij solderen komen dampen vrij die schadelijk zijn voor de gezondheid - kunststofisolatie (PS, PUR) geeft bij verbranden schade-lijke gassen - houten constructiedelen kunnen bij solderen in brand raken 	<ul style="list-style-type: none"> - andere werkmethode kiezen (bijv. leidingen opbouw monteren) - zorg voor voldoende ventilatie - controleer leidingen op lekkage - controleer of leiding waaraan gewerkt wordt, leeg is - meet permanent de luchtsamenstelling indien er gassen vrij kunnen komen - zorg voor de aanwezigheid van een brandblusser 12 kg¹ - pas brandwerende plaat toe tussen constructie en te solderen onderdeel - elektrisch soldeergereedschap is verboden in besloten ruimten - pbm, adembescherming, oogbescherming, gehoorbescherming, hittebestendige handschoenen¹ 			
Plaatselijke verduurzaming houten vloer	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met mogelijk gevaarlijke stof 	<ul style="list-style-type: none"> - selecteer meest arbovriendelijke materiaal¹ - zorg voor voldoende ventilatie - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ 			
Aanbrengen isolatiemateriaal	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met minerale wol - werken met PUR-schuim (aangebracht in situatie) - werken met PUR-schuimplaten 	<ul style="list-style-type: none"> - selecteer meest arbovriendelijke materiaal¹ - pbm, adembescherming P2, oogbescherming, handbescherming¹ - pbm, adembescherming met volgelaatmasker AB\P2¹ - pbm, oogbescherming bij werken boven het hoofd 			

---

1. Zie desbetreffende checklist

2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Herstelwerkzaamheden aan dekvloer

Activiteit/ productietaak	Arbo-risico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - mogelijk lang gebogen werken 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied voetbescherming¹ 			
Verwijderen vloerbedekking	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - verwijderen mogelijk asbesthoudende vloerbedekking (vinyl, tegels) 	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanwezigheid asbesthoudende vloerbedekking, sloopvergunning aanvragen, asbest verwijderen voor overige werkzaamheden, uit laten voeren door deskundigen 			
Aangestaste vloer verwijderen	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met luid/trillend gereedschap - mogelijk kwartshoudend stof - werken met zoutzuur/waterfluoride/ oplosmiddelen - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - taakrotulatie - bronmaatregelen, vloer nat houden - gereedschap met trillingdempers toepassen¹ - directe stofafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, omgevingsonafhankelijke adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, handschoenen, stofwerende kleding, veiligheidslaarzen¹ - neem i.v.m. zwaarte werk regelmatig pauzes 			

Activiteit/ productietaak	Arbo-risico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht rapportage door
Afwerkvloer aanbrengen	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - droog mengen specie - bij natte specie kan direct huidcontact eczeem veroorzaken - belasting, rug, nek schouder (bukken, draaien, tillen) bij specie mengen - slechte werkhouding bij aanbrengen vloer 	<ul style="list-style-type: none"> - taakroulatie - gebruik prefab mortel of gietmortel, boven 75 m² aangeleverd in silo - selecteer meest arbovriendelijke werkmethode. - zet mechanische hulpmiddelen in (mortelpomp, vlieders) - pbm, afstemmen op werkmethode en productveiligheidsinformatie¹ 			
Afwerkvloer aanbrengen, coating	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - bij natte coating kan direct huidcontact eczeem veroorzaken 	<ul style="list-style-type: none"> - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ 			

---

1. Zie desbetreffende checklist

Vernieuwen van metselwerk

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie - lang gebogen staan 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - toepassen van geschikt klim- en steigermateriaal, liefst in hoogte verstelbaar^{1,2} - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied hoofd-, voetbescherming¹ 			
Verwijderen bestaand metselwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk/hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - mogelijk vrijkomend kwartshoudend stof - werken met zoutzuur/waterfluoride/optoosmiddelen - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - taakroulatie - bronmaatregel, te verwijderen ondergrond nat houden - gereedschap met trillingdempers toepassen¹ - directe stofafzuiging bij gereedschap¹ - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen bij afzuren gevel bekijken productveiligheidsinformatie¹ 			
Stellen profielen	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> (licht t.o.v. overige werkzaamheden) - dragen van profielen - duwen/trekken 	<ul style="list-style-type: none"> - taakroulatie (afwisselen met zwaar werk) - gebruik (til)hulpmiddelen¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanbrengen lood	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- werken met lood	- hygiënische maatregelen			
Aanbrengen metselwerk	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - fysieke belasting	- droog mengen specie - bij natte specie kan direct huidcontact eczeem veroorzaken - zwaar tillen, opperen - belasting, rug, nek schouder (bukken, draaien, tillen)	- taakroulatie - gebruik prefab mortels - gebruik mechanische hulpmiddelen ¹ (opperkar, dwangmenger) bij grotere hoeveelheden stenen met verreiker op steiger zetten, metselspecie verpompen - pbm, bij droog mengen stofmasker P2, voorkom huidcontact ¹			
Aanbrengen voegwerk	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - fysieke belasting	- droog mengen specie - bij natte specie kan direct huidcontact eczeem veroorzaken - zwaar tillen, opperen - statische belasting, rug, nek schouder	- taakroulatie - gebruik prefab mortels - gebruik mechanische hulpmiddelen ¹ (dwangmenger, voegspijker) - pbm, bij droog mengen stofmasker P2, draag om huidcontact te voorkomen vloeistofdichte handschoenen ¹			

-
1. Zie desbetreffende checklist
  2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Vernieuwen voegwerk

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/ voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie - lang gebogen staan 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - toepassen van geschikt klim- en steigermaterieel, liefst in hoogte verstelbaar² - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied hoofd-, voetbescherming¹ 			
Verwijderen voegwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - mogelijk kwartshoudend stof - werken met zoutzuur/waterfluoride/-oplosmiddelen - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - taakrotatie - bronmaatregel, te verwijderen ondergrond nat houden - op afstand bestuurbare frees toepassen of gereedschap met trillingdempers toepassen - directe stofafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluut-filter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen bij afzuren gevel bekijken productveiligheidsinformatie¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/ voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Aanbrengen voegwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - droog mengen specie - bij natte specie kan direct huidcontact eczeem veroorzaken - zwaar tillen, opperen - statische belasting, rug, nek schouder 	<ul style="list-style-type: none"> - taakrotulatie - gebruik prefab mortels - gebruik mechanische hulpmiddelen' (dwangmen-ger, voegspijker) - pbm, bij droog mengen stofmasker P2, draag om huidcontact te voorkomen vloeistofdichte handschoenen' 			

-
1. Zie desbetreffende checklist
  2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Gevelreiniging en hydrofoberen

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie - lang gebogen staan 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - toepassen van geschikt Klim- en steigermaterieel, liefst in hoogte verstelbaar² - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - onbeschermd personeel van werkplek weren 			
Onder druk reinigen van de gevel/stralen	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - klimaat - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - nat worden als gevolg van stralen - mogelijk kwartshoudend stof - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - taakrotatie - niet droog stralen maar nat gritstralen of onder (middel)hoge druk waterstralen - directe stof-/waterafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, omgevingsonafhankelijke adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, vloeistofdichte handschoenen, waterdichte stofwerende kleding, veiligheidslaarzen¹ - neem i.v.m. zwaarte werk regelmatig pauzes 			
Verwijderen/doden mos en algengroei	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met mogelijk gevaarlijke stof 	<ul style="list-style-type: none"> - bekijk mogelijkheden om mos- en algengroei te verminderen of te voorkomen - selecteer meest arbovriendelijk materiaal¹ - voorlichting en instructie op basis van productinformatie - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanbrengen hy-drofoberings-middel	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- werken met mogelijk gevaarlijke stof	- selecteer meest arbovriendelijk materiaal ¹ - voorlichting en instructie op basis van productinformatie - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie ¹			

---

1. Zie desbetreffende checklist

2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

NB: Voor deze werkzaamheden is een vergunning/onthefing nodig van Burgemeester en Wethouders van de gemeente waar de werkzaamheden plaatsvinden op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening, Lozingsbesluit of Wet Milieubeheer (zie bijlage 8.f).

Werkzaamheden aan kozijnen en kozijnvervangning

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - toepassen van geschikt klim- en steigermateriaal, eventueel voorzien van doorwerkschermen^{1, 2} - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied hoofd-, voetbescherming¹ 			
Verwijderen bestaande kozijnen	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - uithakken stopverf of kit uit bestaand glas - mogelijk verwijderen asbesthoudende borstwering - mogelijk verduurzaamd houtstof - mogelijk kwartshoudend stof - snijden aan glas of mogelijk brekend glas - zwaar tillen, afvoeren bestaand glas, deur, raam, kozijn en overige onderdelen 	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanwezigheid asbesthoudende borstwering, sloopvergunning aanvragen, asbest verwijderen voor overige werkzaamheden, uit laten voeren door deskundigen¹ Bij overige werkzaamheden: <ul style="list-style-type: none"> - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - taakroulatie - directe stofafzuiging - glas lossnijden met mechanisch hulpmiddel (kitverwijderaar) - hulpmiddelen voor verticaal en horizontaal transport inzetten (geveiridder, glaskar of -slede)¹ - pbm, adembescherming P3, handbescherming, oogbescherming¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Repareren van bestaande kozijnen	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- reparatiemiddel is mogelijk gevaarlijke stof - mogelijk komt bij bestaand kozijn verduurzaamd houtstof vrij bij het frezen	- selecteer meest arbovriendelijk materiaal - directe stofafzuiging bij gereedschap - pbm, bij frezen: adembescherming P3, oogbescherming bij reparatie: afstemmen op productveiligheidsinformatie van reparatiemiddel ¹			
Aanbrengen van nieuwe kozijnen	- fysieke belasting	- zwaar tillen, aanvoeren deur, raam, kozijn en overige onderdelen	- elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - hulpmiddelen voor verticaal en horizontaal transport inzetten (gevelrider, platenket, afhangset deuren bestaande uit mallenset, bok en tilgereedschap) ¹			
Aanbrengen van beglazing	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - fysieke belasting	- beglazingskit is mogelijk gevaarlijke stof - zwaar tillen, aanvoeren glas	- selecteer meest arbovriendelijk materiaal ¹ - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - hulpmiddelen voor verticaal en horizontaal transport inzetten (gevelrider, glaskar of -slede) ¹ - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie van beglazingskit ¹			
Aanbrengen van schilderwerk	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- verf is mogelijk gevaarlijke stof	- zoveel mogelijk uitgaan van verf op waterbasis, selecteer in ieder geval meest arbovriendelijk materiaal ¹ - steigermateriaal, eventueel voorzien van doorwerkschermen ¹ - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie van verf ¹			

---

1. Zie desbetreffende checklist

2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Schilderwerkzaamheden

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden 	<ul style="list-style-type: none"> - materiaal staat in de weg - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - toepassen van geschikt klim- en steigermateriaal, eventueel voorzien van doorwerkschermen^{1, 2} - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting 			
Verwijderen schilderwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - brandgevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - afbijtmiddel is mogelijk gevaarlijke stof - verwijderde verf of verfstof is mogelijk gevaarlijke stof - bij afbranden bestaat brandgevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - selecteer meest arbovriendelijke werkmethode - directe stofafzuiging bij gereedschap - pbm, bij schuren: adembescherming P3, oogbescherming - bij afbijten: afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ - bij afbranden: adembescherming P3, brandblusser¹ 			
Aanbrengen van schilderwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - verf is mogelijk gevaarlijke stof 	<ul style="list-style-type: none"> - zoveel mogelijk uitgaan van verf op waterbasis, selecteer in ieder geval meest arbovriendelijk materiaal¹ - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie van verf¹ 			

1. Zie desbetreffende checklist

2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Herstelwerkzaamheden aan galerijen en balkons

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie - mogelijk lang boven macht werken 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - toepassen van geschikt klim- en steigermaterieel, liefst in hoogte verstelbaar, eventueel voorzien van doorwerkscherm^{1, 2} - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied hoofd-, voetbescherming¹ 			
Aangetast beton verwijderen	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - klimaat - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met luid/trillend gereedschap - nat worden als gevolg van stralen - mogelijk kwartshoudend stof - werken met zoutzuur/waterfluoride/ oplosmiddelen - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - taakroulatie - bronmaatregelen, materiaal nat houden - niet droog stralen maar nat gritstralen of onder (middel)hoge druk waterstralen - gereedschap met trillingdempers toepassen¹ - directe stofafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, omgevingsonafhankelijke adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, vloeistofdichte handschoenen, waterdichte stofwerende kleding, veiligheidslaarzen¹ - i.v.m. zwaarte werk regelmatig pauzes nemen 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Betonreparatie-middel aanbren- brengen	- blootstelling aan hin- derlijke of toxische stof - fysieke belasting	- droog mengen mortel - bij natte mortel kan direct huid- contact eczeem veroorzaken - slechte werkhouding bij aan- brengen (boven of onder de macht werken)	- taakroulatie - selecteer meest arbovriendelijke materiaal ¹ - gebruik prefab mortel - selecteer meest arbovriendelijke werkmethode ¹ - zet mechanische hulpmiddelen in (spuitbeton) - pbm, afstemmen op werkmethode en product- veiligheidsinformatie ¹			
Afwerkvloer aanbrengen, cementdek- vloer	- blootstelling aan hin- derlijke of toxische stof - fysieke belasting	- droog mengen specie - bij natte specie kan direct huid- contact eczeem veroorzaken - belasting, rug, nek, schouder (bukken, draaien, tillen) bij spe- cie mengen - slechte werkhouding bij aan- brengen vloer	- taakroulatie - gebruik prefab mortel, boven 75 m2 aangeleverd in silo - selecteer meest arbovriendelijke werkmethode. - zet mechanische hulpmiddelen in (mortelpomp, vlindersen) - pbm, afstemmen op werkmethode en product- veiligheidsinformatie ¹			
Afwerkvloer aanbrengen, coating	- blootstelling aan hin- derlijke of toxische stof	- bij natte coating kan direct huidcontact eczeem veroor- zaken	- pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie ¹			
Vernieuwen galerij- en bal- konhekken	- vallen van hoogte - fysieke belasting	- werken op hoogte - mogelijk zwaar tillen bij aan- en afvoer van hekelementen	- tijdelijke voorziening aanbrengen om valgevaar te voorkomen - hulpmiddel voor verticaal en horizontaal transport inzetten			
Schilderwerk	- blootstelling aan hin- derlijke of toxische stof	- verf is mogelijk gevaarlijke stof	- pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie ¹			

1. Zie desbetreffende checklist
2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Werkzaamheden aan bitumineuze dakbedekking

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding - straling 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie - lang gebogen staan - aanwezigheid GSM-zendinstallatie/-antenne 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - vraag aan de leverancier van de GSM-diensten om een RI&E, verstrekt deze informatie aan de uitvoerende medewerkers. Is de veldsterkte hoger dan de veilige waarde die de Gezondheidsraad adviseert, onderzoek dan de antenne tijdelijk uit te schakelen - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - gebruik aanwezige structurele voorzieningen¹ Indien deze niet aanwezig zijn: - collectieve valbeveiliging aanbrengen rond sparingen en dakrand - toepassen van geschikt klim- en steigermaterieel^{2,3} - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied: hoofd-, voetbescherming pbm op dak: voetbescherming - onbeschermd personeel van werkplek weren² 			
Verwijderen bestaande dakbedekking	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - werken in een stoffige omgeving - mogelijk aanwezig teermastiek bevat PAK's 	<ul style="list-style-type: none"> - gebruik van een stortkoker tot in een container voor de afvoer van het afval, of bekijk of de container rechtstreeks op het dak kan worden geplaatst - pbm, adembescherming A/P2, oogbescherming, handbescherming² 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanbrengen voorsmeerlaag	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - brand- of explosiegevaar - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - mogelijk aanwezig teermastiek bevat PAK's - voorsmeerlaag is mogelijk gevaarlijke stof - aanbrengen geblazen bitumen levert brand- en explosiegevaar op - gewicht materiaal, materieel en gereedschap 	<ul style="list-style-type: none"> - werkmethode afstemmen op ondergrond - gebruik hulpmiddelen bij aanvoer materiaal, materieel en gereedschap - bij voorsmeerlaag van geblazen bitumen: zorg voor tweede vluchtweg, aan einde dag controle om brand te voorkomen, bedrijfshulpverlening: bedrijfshulpverlener, voldoende brandblussers 2x12 kg op dak, 1x12 kg bij bitumenketel, pbm hittebestendige kleding en schoenen² - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie van voorsmeer materiaal² 			
Aanbrengen isolatiemateriaal	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - doorvallen 	<ul style="list-style-type: none"> - lijm is mogelijk gevaarlijke stof - isolatiemateriaal (minerale wol) is hinderlijke stof - vallen in sparring 	<ul style="list-style-type: none"> - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie van lijm en isolatiemateriaal² bij minerale wol oogbescherming, adembescherming P2, handbescherming² - doorvalbeveiliging aan binnenzijde aanbrengen (netten, plaatmateriaal) 			
Aanbrengen daklicht of -koepel	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - brand- of explosiegevaar - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanbreken of toepassen van het materiaal komt mogelijk gevaarlijke stof vrij - de werkmethoden branden en warm kleven leveren brand- en explosiegevaar op - gewicht materiaal, materieel en gereedschap 	<ul style="list-style-type: none"> - breng structurele voorzieningen aan - gebruik hulpmiddelen bij aanvoer materiaal, materieel en gereedschap² - bij branden of warm kleven: zorg voor tweede vluchtweg, aan einde dag controle om brand te voorkomen, bedrijfshulpverlening: bedrijfshulpverlener, voldoende brandblussers 2x12 kg op dak, 1x12 kg bij bitumenketel² - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie van dakbedekkingsmateriaal en bevestigingsmiddel² 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanbrengen ballastlaag	- fysieke belasting	- gewicht materiaal	- gebruik mechanische hulpmiddelen bij horizontaal en verticaal transport			
Aanbrengen van afdekprofiel of vochtkering	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - snijden - brand- en explosiegevaar	- voorbehandeling is mogelijk gevaarlijke stof - lood en zink zijn zware metalen - snijden aan scherpe randen van metalen elementen - soldeerwerkzaamheden leveren brand- en explosiegevaar op	- hygiënische maatregelen na verwerken lood en zink ² - voldoende blusapparaten, aan eind van de dag controleren om brand te voorkomen - brandwerende plaat tussen constructie en te solderen onderdeel - Leg nooit een brandende handbrander op een gasfles. - pbm, handbescherming afstemmen op productveiligheidsinformatie van voorsmeermiddel ²			

---

1. Indien afwezig, onderzoek de noodzaak en mogelijkheden om deze voorzieningen alsnog aan te brengen

2. Zie desbetreffende checklijst

3. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Werzaamheden aan pannenbedekking

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeers-situatie - lang gebogen staan op smalle panelen 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - gebruik aanwezige structurele voorzieningen¹ Indien deze niet aanwezig zijn: <ul style="list-style-type: none"> - collectieve valbeveiliging aanbrengen aan dakrand - indien werkzaamheden langer duren dan 15 min. be-oordelen of goot stevig genoeg is om valbeveiliging aan te bevestigen. Indien werkzaamheden korter dan 15 min. duren, persoonlijke valbeveiliging toepassen¹ - toepassen van geschikt klim- en steigermaterieel^{2,3} - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied: hoofd-, voetbescherming² pbm op dak: voetbescherming - onbeschermd personeel van werkplek weren 			
Verwijderen bestaande dakbedekking	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - zwaar tillen - pannen verwijderen in slechte werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - gebruik hulpmiddelen²: gebruik op het dak een daklorrie met afvalbak om afval in te verzamelen, gebruik een stortkoker tot in een container of een ladderlift voor de afvoer van het afval 			
Aanbrengen isolatiemateriaal	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - isolatiemateriaal (minerale wol) is hinderlijke stof 	<ul style="list-style-type: none"> - pbm, bij minerale wol oogbescherming, adem-bescherming P2, handbescherming² 			
Aanbrengen dakraam of dakkapel	<ul style="list-style-type: none"> - doorvallen 	<ul style="list-style-type: none"> - vallen in sparring 	<ul style="list-style-type: none"> - doorval beveiliging aan binnenzijde aanbrengen, (netten, plaatmateriaal) 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanbrengen dakbedekking	- fysieke belasting	- zwaar tillen - pannen aanbrengen in slechte werkhouding	- breng structurele voorzieningen aan ¹ - gebruik hulpmiddelen ² : gebruik op het dak een daklorrie met afvalbak om gebroken pannen in te verzamelen - laat bij volledige vervanging pannen van de wagen op het dak plaats, indien dat niet mogelijk is gebruik ladderlift			

-
1. Indien afwezig, onderzoek de noodzaak en mogelijkheden om deze voorzieningen alsnog aan te brengen
  2. Zie desbetreffende checklist
  3. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Werkzaamheden aan hemelwaterafvoeren en goten

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeers-situatie - afhankelijk van klim- en steigermateriaal 	<ul style="list-style-type: none"> - goot zodanig uitvoeren dat deze voldoende sterk is om collectieve valbeveiliging aan te bevestigen. - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - gebruik aanwezige structurele voorzieningen¹ Indien deze niet aanwezig zijn: - toepassen van geschikt klim- en steigermaterieel, hoogte werkvloer en leuning afstemmen indien gecombineerd met dakwerkzaamheden^{2,3} - werkplek regelmatig opruimen - pbm in afgezet gebied: hoofd-, voetbescherming² - onbeschermde personen van werkplek weren 			
Verwijderen bestaande goot en/of hemelwaterafvoer	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - snijden 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - snijden aan scherpe randen van metalen gootelementen. 	<ul style="list-style-type: none"> - verwijder in hanteerbare onderdelen - pbm, handbescherming 			
Opgraven van rioolaansluitingen	<ul style="list-style-type: none"> - vallen in 	<ul style="list-style-type: none"> - vallen in ontgraving 	<ul style="list-style-type: none"> - de ontgraving tijdens werkonderbrekingen duidelijk markeren of dichtleggen en zonodig de werkplek op ruime afstand afzetten 			
Aanbrengen van de nieuwe goot/hemelwaterafvoer	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - snijden - brand- en explosiegevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - lijm of voorbehandeling is mogelijk gevaarlijke stof - snijden aan scherpe randen van metalen gootelementen - soldeerwerkzaamheden leveren brand- en explosiegevaar op 	<ul style="list-style-type: none"> - voldoende blusapparaten² - brandwerende plaat tussen constructie en te solderen onderdeel - leg nooit een brandende handbrander op een gasfles - pbm, handbescherming - afstemmen op productveiligheidsinformatie van lijm of voorsmeermiddel² 			

1. Indien afwezig onderzoek de noodzaak en mogelijkheden om deze voorzieningen alsnog aan te brengen

2. Zie desbetreffende checklist

3. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Werkzaamheden aan schoorstenen en kanalen

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - struikelen, uitglijden - vallen van hoogte - aangereden worden - werkhouding 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken op hoogte - afhankelijk van de verkeerssituatie - lang gebogen staan 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - gebruik aanwezige structurele voorzieningen¹ <p>Indien deze niet aanwezig zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - collectieve valbeveiliging aanbrengen aan dakrand als werkzaamheden langer duren dan 15 min. - beoordelen of goot stevig genoeg is om valbeveiliging aan te bevestigen. Indien werkzaamheden korter dan 15 min. duren, persoonlijke valbeveiliging toepassen¹ - toepassen van geschikt klim- en steiger-materieel^{2,3} - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - pbm in afgezet gebied: hoofd-, voetbescherming - pbm op dak: voetbescherming² - onbeschermd personeel van werkplek weren - zie verwijderen metselwerk 			
Verwijderen bestaande schoorsteen	<ul style="list-style-type: none"> - zie verwijderen metselwerk 	<ul style="list-style-type: none"> - zie verwijderen metselwerk 				
Verwijderen van de bestaande metalen dakdoorvoer	<ul style="list-style-type: none"> - vallende voorwerpen - snijden 	<ul style="list-style-type: none"> - vallend, wegspringend puin, bouwafval - snijden aan scherpe randen van metalen elementen 	<ul style="list-style-type: none"> - verwijder in hanteerbare onderdelen - pbm, handbescherming 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanbrengen van lood	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- werken met lood	- hygiënische maatregelen			
Aanbrengen van de nieuwe gemetselde schoorsteen	- zie aanbrengen metselwerk en voegwerk	- zie aanbrengen metselwerk en voegwerk	- zie aanbrengen metselwerk en voegwerk			
Aanbrengen van de nieuwe metalen dak-doorvoer	- vallende voorwerpen - snijden	- vallend, wegspringend bouwafval - snijden aan scherpe randen van metalen elementen	- breng aan in hanteerbare onderdelen - pbm, handbescherming			

-
1. Indien afwezig, onderzoek de noodzaak en mogelijkheden om deze voorzieningen alsnog aan te brengen
  2. Zie desbetreffende checklist
  3. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Binnenafwerkingen

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden en vallen - beperkte werkruimte 	<ul style="list-style-type: none"> - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken in een bewoonde woning 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek afzetten en afdekken - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - zorgen voor voldoende ventilatie 			
Verwijderen van vloerbedekking	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - vloerbedekking bevat mogelijk asbest 	<ul style="list-style-type: none"> - bekijk inventarisatie bezit of opname rapport mutatiewoning, bij aanwezigheid asbesthoudende vloerbedekking, sloopvergunning aanvragen, asbest verwijderen voor overige werkzaamheden, uit laten voeren door deskundigen 			
Verwijderen van bestaande binnenwanden of plafonds	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - mogelijk kwartshoudend stof - brandwerende bekleding bevat mogelijk asbest - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - bekijk inventarisatie bezit, bij aanwezigheid asbesthoudende materialen, sloopvergunning aanvragen, asbest verwijderen voor overige werkzaamheden, uit laten voeren door deskundigen Bij overige werkzaamheden: <ul style="list-style-type: none"> - taakroulatie - bronmaatregel, te verwijderen ondergrond nat houden - gereedschap met trillingdempers toepassen - directe stofafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanpassen van bestaande installaties, gas, water en elektra	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten - elektrische gevaren - brand- of explosiegevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap bij infrezen van leidingen - frezen in mogelijk kwartshoudend materiaal - werken met scherp gereedschap - werken aan spanningsvoerende leidingen - brandgevaar bij soldeerwerkzaamheden - vrijkomen van gas 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrische installatie spanningsvrij maken - hoofdkraan gasleiding dichtzetten en leegblazen - hoofdkraan waterleiding dichtzetten en aftappen - zorgen dat leidingen niet ongewild weer in gebruik worden genomen, bijvoorbeeld door sleutel meterkast mee te nemen - leidingenloop optimaliseren, opbouw verwerken in een leidingkoker, indien dat niet mogelijk is: - taakroulatie - op afstand bestuurbare frees toepassen², of gereedschap met trillingdempers toepassen² - directe stofafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ Bij solderen: <ul style="list-style-type: none"> - voldoende blusapparaten - brandwerende plaat tussen constructie en te solderen onderdeel. - leg nooit een brandende handbrander op een gasfles - controle na werkzaamheden om brand te voorkomen - materiaal van de wagen direct in de woning afleveren - kleinere plaatafmetingen toepassen - mechanische hulpmiddelen toepassen, platenlift, -steller of -schoor - pbm, stofmasker P1¹ 			
Aanbrengen van gipsplaten	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - bij mechanische bewerking gipsplaat komt stof vrij - zwaar tillen, moeilijk handbare afmetingen materiaal 				

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Aanbrengen van stuka-doorswerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - droog mengen specie - bij natte specie kan direct huidcontact ezeem veroorzaken - zwaar tillen, opperen - boven de macht werken - statische belasting, rug, nek, schouder 	<ul style="list-style-type: none"> - gebruik een lichtere werkmethode, bijvoorbeeld airless spuiten, gebruik lichte slangen - gebruik ergonomisch gevormd gereedschap - pas werkhoogte aan d.m.v. schragen - pbm, stofmasker P1, hoofdbedekking, oogbescherming, vloeistofdichte handschoenen¹ 			
Aanbrengen van schilderwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - verf is mogelijk gevaarlijke stof 	<ul style="list-style-type: none"> - zoveel mogelijk uitgaan van verf op waterbasis, selecteer in ieder geval meest arbovriendelijk materiaal¹ - voorlichting en instructie op basis van productinformatie - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ 			
Voorbehandelen en het aanbrengen van behangwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - voorsmeermiddel of behanglijm zijn mogelijk gevaarlijk materiaal 	<ul style="list-style-type: none"> - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ 			

-
1. Zie desbetreffende checklist
  2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Vernieuwen van keukens

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden en vallen - beperkte werkruimte 	<ul style="list-style-type: none"> - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken in een bewoonde woning 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek afzetten en afdekken - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting 			
Verwijderen van bestaande aanrechtbladen	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - zwaar tillen. Let op het gewicht bij het verwijderen van granito aanrechten. Een aanrecht breed 600 mm weegt ca. 75 kg/m' 	<ul style="list-style-type: none"> - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - pas mechanische hulpmiddelen toe¹ - materiaal niet van waarde, breken tot hanteerbare elementen 			
Verwijderen van bestaande keukenkasten	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - zwaar tillen bij lange keukenblokken uit één stuk 	<ul style="list-style-type: none"> - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - materiaal niet van waarde, uit elkaar nemen tot hanteerbare elementen 			
Verwijderen van bestaand tegelwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk/hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - mogelijk kwartshoudend stof - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - taakrotatie - bronmaatregel, te verwijderen ondergrond nat houden - gereedschap met trillingdempers toepassen¹ - directe stofafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanpassen van bestaande installaties, gas, water en elektra	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten - elektrische gevaren - brand- of explosiegevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap bij infrezen van leidingen - frezen in mogelijk kwartshoudend materiaal - werken met scherp gereedschap - werken aan spanningsvoerende leidingen - brandgevaar bij soldeerwerkzaamheden - vrijkomen van gas 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrische installatie spanningsvrij maken - hoofdkraan gasleiding dichtzetten en leegblazen - hoofdkraan waterleiding dichtzetten en aftappen - zorgen dat leidingen niet ongewild weer in gebruik worden genomen, bijvoorbeeld door sleutel meterkast mee te nemen - leidingenloop optimaliseren, opbouw verwerken in een leidingkoker, indien dat niet mogelijk is: taakroulatie - op afstand bestuurbare frees toepassen², of gereedschap met trillingdempers toepassen² - directe stofafzuiging bij gereedschap² - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ Bij solderen: <ul style="list-style-type: none"> - voldoende blusapparaten - brandwerende plaat tussen constructie en te solderen onderdeel - leg nooit een brandende handbrander op een gasfles - controle na werkzaamheden om brand te voorkomen - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - keuken leveren in hanteerbare elementen - hulpmiddelen inzetten¹ - zwaar tillen - hulpmiddelen inzetten¹ 			
Aanbrengen van keukenkasten	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - zwaar tillen 				
Aanbrengen van aanrechtbladen	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - ploeggrootte afstemmen op gewicht 				

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Aanbrengen van tegelwerk	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- voorsmeermiddel, tegellijm of voegmiddel zijn mogelijk gevaarlijk materiaal en kunnen contacteczeem veroorzaken	- huidaanraking en inademing vermijden - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie ¹			
Vorbereiden voor en het aanbrengen van kitvoegen	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- voorsmeermiddel of kit zijn mogelijk gevaarlijk materiaal	- pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie ¹			

---

1. Zie desbetreffende checklist

2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Vernieuwen van badkamers of toiletten

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden en vallen - beperkte werkruimte 	<ul style="list-style-type: none"> - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken in een bewoonde woning 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek afzetten en afdekken - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting 			
Verwijderen van bestaande lavetten	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - zwaar tillen. Let op het gewicht bij het verwijderen van granito lavetten. Een lavet weegt tussen de 200 en 250 kg 	<ul style="list-style-type: none"> - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - pas mechanische hulpmiddelen toe¹ - materiaal niet van waarde, breken tot hanteerbare elementen 			
Verwijderen van bestaand tegelwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk/hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - mogelijk kwartshoudend stof - werken met scherp gereedschap - wegspringend afval 	<ul style="list-style-type: none"> - taakroulatie - bronmaatregel, te verwijderen ondergrond nat houden - gereedschap met trillingsdemper toepassen¹ - directe stofafzuiging bij gereedschap - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht- rapportage door
Aanpassen van bestaande installaties, gas, water en elektra	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk/hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijk of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten - elektrische gevaren - brand- of explosiegevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap bij infrezen van leidingen - frezen in mogelijk kwartshoudend materiaal - werken met scherp gereedschap - werken aan spanningsvoerende leidingen - brandgevaar bij soldeerwerkzaamheden - vrij komen van gas 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrische installatie spanningsvrij maken - hoofdkraan gasleiding dichtzetten en leegblazen - hoofdkraan waterleiding dichtzetten en aftappen - zorgen dat leidingen niet ongewild weer in gebruik worden genomen, bijvoorbeeld door sleutel meterkast mee te nemen - leidingenloop optimaliseren, opbouw verwerken in een leidingkoker, indien dat niet mogelijk is: - taakroulatie - op afstand bestuurbare frees toepassen², of gereedschap met trillingdempers toepassen - directe stofafzuiging bij gereedschap² - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ <p>Bij solderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voldoende blusapparaten - brandwerende plaat tussen constructie en te solderen onderdeel - leg nooit een brandende handbrander op een gasfles - controle na werkzaamheden om brand te voorkomen 			
Aanbrengen van tegelwerk	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijk of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - voorsmeermiddel, tegelijm of voegmiddel zijn mogelijk gevaarlijk materiaal en kunnen contacteczeem veroorzaken 	<ul style="list-style-type: none"> - huidaanraking en inademing vermijden - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Voorbehandelen voor en het aanbrengen van kitvoegen	- blootstelling aan hinderlijke of toxische stof	- voorsmeermiddel of kit zijn mogelijk gevaarlijk materiaal	- pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie ¹			

---

1. Zie betreffende checklist
2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Onderhoudswerkzaamheden en plaatsen van cv-installaties

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht-rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden en vallen - beperkte werkruimte 	<ul style="list-style-type: none"> - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - werken in een bewoonde woning 	<ul style="list-style-type: none"> - logistiek optimaliseren - werkmethode instrueren - werkplek afzetten en afdekken - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting 			
Onderhoud verwarmings-toestel	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - in veel verwarmingstoestellen zijn asbesthoudende pakkingen aanwezig - onder veel verwarmingstoestellen is brandwerende asbesthoudende isolatie aanwezig 	<ul style="list-style-type: none"> - bekijk inventarisatie van het bezit - beoordeel of onderhoudstechnisch asbestvrij maken rendabel is - voer asbestverwijderingswerkzaamheden uit volgens werkplan (zie Handboek Asbest, uitgave Intechnum) - medewerker moet aantoonbaar gerichte opleiding hebben gevolgd (minimaal de opleiding 'verantwoord omgaan met en veilig werken aan asbesthoudende installaties', uitgegeven door Intechnum) 			
Verwijderen van bestaande verwarmings-toestel en radiatoren	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - zwaar tillen. Let op het gewicht van bestaande gietijzeren ledenketels; kan oplopen tot 100 kg en/of radiatoren wegen 10 kg/m² VO 	<ul style="list-style-type: none"> - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - pas tilhulpmiddelen toe - materiaal niet van waarde, uit elkaar nemen tot hanteerbare elementen tenzij er asbest in aanwezig is 			

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht rapportage door
Aanpassen van bestaande installaties, gas, water en elektra	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden, knellen of pletten - elektrische gevaren - brand- of explosiegevaar 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap bij infrezen van leidingen - frezen in mogelijk kwartshoudend materiaal - werken met scherp gereedschap - werken aan spanningsvoerende leidingen - brandgevaar bij soldeerwerkzaamheden - vrij komen van gas 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrische installatie spanningsvrij maken - hoofdkraan gasleiding dichtzetten en leegblazen - verwarming aftappen - hoofdkraan waterleiding dichtzetten en aftappen - zorgen dat leidingen niet ongewild weer in gebruik worden genomen, bijvoorbeeld door sleutel meterkast mee te nemen - leidingenloop optimaliseren, opbouw verwerken in een leidingkoker, indien dat niet mogelijk is: - taakrotulatie - op afstand bestuurbare frees toepassen², of gereedschap met trillingsdempers toepassen² - directe stofafzuiging bij gereedschap² - omgeving afdekken - i.p.v. vegen stofzuigen met absoluutfilter - pbm, adembescherming P3, oogbescherming, gehoorbescherming, trillingabsorberende handschoenen¹ Bij solderen: <ul style="list-style-type: none"> - voldoende blusapparaten - brandwerende plaat tussen constructie en te solderen onderdeel - leg nooit een brandende handbrander op een gasfles - controle na werkzaamheden om brand te voorkomen - elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - installatie aanleveren in hanteerbare elementen - pas tilhulpmiddelen toe¹ 			
Aanbrengen van radiatoren	<ul style="list-style-type: none"> - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - zwaar tillen 				

-
1. Zie desbetreffende checklist
  2. Aangeven wat voor de specifieke werkzaamheden nodig is

Aanbrengen van verwarmings-toestellen	- fysieke belasting	- zwaar tillen	- elementen tot 23 kg te plaatsen door 1 persoon, tot 50 kg met 2 personen, boven de 50 kg met behulp van mechanische hulpmiddelen - installatie aanleveren in hanteerbare elementen - pas tilhulpmiddelen toe ¹			
--	---------------------	----------------	---	--	--	--

---

1. Zie desbetreffende checklist

Ontstoppen en vervangen van rioleringen

Activiteit/ productietaak	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht rapportage door
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> - struikelen, uitglijden en vallen - aangereden worden 	<ul style="list-style-type: none"> - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren, slangen - ontbreken voldoende verlichting - afhankelijk van de verkeerssituatie 	<ul style="list-style-type: none"> - werkmethode instrueren - werkplek ruim afzetten - werkplek regelmatig opruimen - zorgen voor voldoende verlichting - onbeschermd personeel van werkplek weren 			
Verwijderen bestaande riolering	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - verwijderen van mogelijk asbesthoudende riolering 	<ul style="list-style-type: none"> - bekijk inventarisatie bezit, bij aanwezigheid asbesthoudende riolering: sloopvergunning aanvragen, asbest verwijderen voor overige werkzaamheden, uit laten voeren door deskundigen 			
Opgraven van rioolaansluitingen	<ul style="list-style-type: none"> - vallen in sleuf 	<ul style="list-style-type: none"> - vallen in ontgraving 	<ul style="list-style-type: none"> - de ontgraving tijdens werkonderbrekingen duidelijk markeren of dichtleggen en zonodig de werkplek op ruime afstand afzetten 			
Onder druk reinigen van de riolering	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk/hinderlijk geluid en trillingen - klimaat - gevaar voor snijden, knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - werken met trillend gereedschap - nat worden als gevolg van hogedrukreiniging - werken met scherp gereedschap 	<ul style="list-style-type: none"> - pbm, gehoorbescherming, vloeistofdichte handschoenen, waterdichte stofwerende kleding, veiligheidslaarzen¹ - neem i.v.m. zwaarte werk regelmatig pauzes 			
Aanbrengen riolering	<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - lijm is mogelijk gevaarlijke stof 	<ul style="list-style-type: none"> - kies andere werkmethode, bijvoorbeeld met rubberverbinding - voorlichting en instructie op basis van productinformatie - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie¹ 			

Bijlage 2 Checklists

Overzicht Checklists

	Aanwezig in		
	deel 2	deel 3	deel 4
<i>Inleiding bij de Checklists</i>			
Gereedschap	X	X	X
Locatie	X	X	X
Materiaal	X	X	X
Materieel	X	X	X
Ontwerp	X	X	X
Overige	X	X	X
Overzichten	X	X	X
PBM	X	X	X
<i>Overzichtschecklists</i>			
Overzicht relatie gereedschap – in te zetten PBM's	X	X	X
Tabel inzet klim- en steiger materiaal	X	X	X
Overzicht relatie materiaal – in te zetten PBM's	X	X	X
Overzicht relatie materieel – in te zetten PBM's	X	X	X
<i>Checklists voor hoofd technische dienst</i>			
<i>Gereedschap</i>			
Periodieke keuringen		X	X
Elektrisch handgereedschap		X	X
<i>Locatie</i>			
Algemeen	X	X	X
<i>Materiaal</i>			
Algemeen	X	X	X
Register		X	X
<i>Materieel</i>			
Algemeen	X	X	X
Periodieke keuringen		X	X
<i>Overige</i>			
Algemeen	X	X	X
Periodieke keuringen		X	X
Brandblussers		X	X
EHBO		X	X
<i>PBM</i>			
Algemeen	X	X	X
Periodieke keuringen		X	X
Verklaring veilig gebruik		X	X

**Aanwezig in
deel 2 deel 3 deel 4**

Checklists voor de werkvoorbereiding

Gereedschap

Elektrisch handgereedschap X

Locatie

Bouwplaatsinrichting X X

Werken in de grond X X

Werken op hoogte X X

Werken in besloten ruimte X X

Werken op een locatie met verkeersrisico's X X

Werken in weer en wind X X

Materiaal

Asbest X

Bitumen X X

Materieel

Bouwlift X X

Hangsteiger X X

Hoogwerker X X

Ladderlift X X

Ladders X X

Rolsteigers X X

Steigers X X

Werkbak X X

Ontwerp

Initiatieffase X X

Voorlopig ontwerp X X

Definitief ontwerp X X

Uitwerking X X

V&G-dossier X X X

Overige

Aanhangwagens X

Verplaatsen van zware lasten – Hijsen X X

Verplaatsen van zware lasten – Tillen X X

PBM

Adembescherming X

Beschermende kleding X

Gehoorbescherming X

Handbescherming X

Oogbescherming X

Valbeveiliging X X

**Aanwezig in
deel 2 deel 3 deel 4**

Checklists voor inspectie en onderhoud

Gereedschap

Elektrisch handgereedschap X

Materieel

Bouwlift X

Hangsteiger X

Hoogwerker X

Ladderlift X

Ladders X

Rolsteigers X

Steigers X

Overige

Aanhangwagens X

Bedrijfswagens X

Inrichting bestelauto's (grijs kenteken) X

PBM

Adembescherming X

Hoofdbescherming X

Valbeveiliging X

Checklists voor de uitvoering

Gereedschap

Elektrisch handgereedschap X X

Handgereedschap X X

Locatie

Bouwplaatsinrichting X

Werken in de grond X X

Werken op hoogte X X

Werken in besloten ruimte X X

Werken op een locatie met verkeersrisico's X X

Werken in weer en wind X X

Materiaal

Asbest X X

Bitumen X X

Cement X X

Epoxy X X

Hout X X

Kit X X

Lijmen X X

Minerale wol X X

	Aanwezig in		
	deel 2	deel 3	deel 4
PUR		X	X
Teer		X	X
Verf		X	X
<i>Materieel</i>			
Bouwlift		X	X
Hangsteiger		X	X
Hoogwerker		X	X
Ladderlift		X	X
Ladders		X	X
Rolsteigers		X	X
Steigers		X	X
Werkbak		X	X
<i>Overige</i>			
Aanhangwagens		X	X
Bedrijfswagens		X	X
Verplaatsen van zware lasten – Hijsen		X	X
Verplaatsen van zware lasten – Tillen		X	X
<i>PBM</i>			
Adembescherming		X	X
Beschermende kleding		X	X
Gehoorbescherming		X	X
Handbescherming		X	X
Hoofdbescherming		X	X
Oogbescherming		X	X
Valbeveiliging		X	X
Voetbescherming		X	X

Checklists gereedschap

De checklists voor het gereedschap zijn uitgesplitst in vier verantwoordelijkheidsniveaus. Er zijn checklists voor handgereedschap, elektrisch handgereedschap en gereedschap in de werkplaats.

Er is een algemene checklist voor degene die verantwoordelijk is voor het proces van de werkzaamheden van de technische dienst en de aanschaf van nieuw gereedschap, veelal het hoofd technische dienst.

Voor de medewerkers die de werkvoorbereiding verzorgen, zijn er checklists die de randvoorwaarden voor het gebruik van gereedschap aangeven.

Tevens zijn er checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de opslag, het onderhoud en de uitgifte van het gereedschap. Hij kan de lijsten gebruiken bij de periodieke inspectie, het onderhoud en opslag van het gereedschap.

De laatste checklists zijn bestemd voor de medewerkers die het gereedschap gebruiken, de vaklieden. Zij kunnen de lijsten gebruiken bij de toepassing, plaatsing en het gebruik van het gereedschap en opmerkingen over de staat van het gereedschap doorgeven aan de medewerker die verantwoordelijk is voor het gereedschap.

Wanneer men ziet dat anderen het gereedschap onveilig of onjuist gebruiken, wijs ze er dan op.

Aan de andere kant, stel het ook op prijs wanneer u door anderen wordt gewaarschuwd voor ondeugdelijk elektrisch handgereedschap.

Indien een van de vragen met 'nee' wordt beantwoord, dan is een controle nodig of de onvolkomenheid hersteld is.

Er zijn checklists voor:

	HTD	WVB	I&O	UIT
Elektrisch handgereedschap	x	x	x	x
Handgereedschap				x
Gereedschap in werkplaats	x	x	x	x

Elektrisch handgereedschap

Snoerloos gereedschap wordt steeds populairder. Dit gereedschap wordt aangedreven door een oplaadbare accu. Als de accu defect is moet deze vervangen worden. De oude accu is gevaarlijk afval en moet als zodanig behandeld worden. Vragen over de bekabeling zijn voor dit gereedschap niet relevant.

In de checklists zijn verwerkt:

Boormachine

Cirkelzaag

Elektrische hamer (kango)

Freesmachine

Kabelhaspel

Schaaf

Schuurmachine

Slijpmachine

Handgereedschap

In de checklists zijn verwerkt:

Beitels

Hamers

(Stanley)messen

Moersleutels

Schroevendraaiers

Tangen

Vijlen

Zagen

Gereedschap in de werkplaats

In de checklists zijn verwerkt:

Afkortzaag

Cirkelzaag

Freesbank

Frees- en pennenbank

Langgatboormachine

Lintzaag

Pennenbank

Slijpmachine

Vandiktebank

Vlakbank

Tot slot is een overzicht voor het bijhouden van de periodieke keuringen opgenomen.

Checklist Gereedschap

In te vullen door verantwoordelijke proces

Onderdeel: Elektrisch handgereedschap

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Algemeen

- Wordt bij de aanschaf van nieuw elektrisch handgereedschap gelet op:
  - gebruiksgemak ja nee
  - fysieke belasting ja nee
  - geluidsproductie ja nee
  - trillingen ja nee
- Is van al het elektrisch handgereedschap een gebruiksaanwijzing aanwezig?
- bijvoorbeeld verzamelen in register ja nee
- Zijn relevante specifieke aspecten uit de gebruiksaanwijzing verwerkt in de checklists voor het gebruik van elektrisch handgereedschap? ja nee

2. Inspectie, onderhoud en opslag eigen elektrisch handgereedschap

- Vindt voor de ingebruikname van het elektrisch handgereedschap voorlichting plaats over de opslag en het onderhoud van het elektrisch handgereedschap? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee
- Vindt het voorgeschreven onderhoud plaats? ja nee
- Wordt dit onderhoud geregistreerd? ja nee
- Wordt het elektrisch handgereedschap periodiek gekeurd?
  - intern ja nee
  - extern ja nee
- Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd? ja nee
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen? ja nee

3. Gebruik eigen elektrisch handgereedschap

- Vindt voor de ingebruikname van het elektrisch handgereedschap voorlichting plaats over de plaatsing en het gebruik? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee
- Wordt het gebruik van het elektrisch handgereedschap periodiek gekeurd? ja nee
- Wordt periodiek de isolatiesterkte van het gereedschap beproefd? ja nee
- Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd? ja nee
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen? ja nee
- Is aangegeven wanneer de volgende periodieke keuring dient plaats te vinden? ja nee

4. Procedure ingehuurd elektrisch handgereedschap

- Is al het ingehuurde elektrisch handgereedschap voor ingebruikname gekeurd? ja nee
- Is van al het ingehuurde elektrisch handgereedschap een gebruiksaanwijzing aanwezig? ja nee
- Zijn relevante specifieke aspecten uit de gebruiksaanwijzing verwerkt in de voorlichting over de plaatsing en het gebruik? ja nee
- Vindt voor de ingebruikname van het ingehuurde elektrisch handgereedschap voorlichting plaats over het gebruik? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee

- Wordt het gebruik van het ingehuurd elektrisch handgereedschap periodiek gekeurd?
- Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd?
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Gereedschap

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Elektrisch handgereedschap

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Wordt het gereedschap afgestemd op de werkzaamheden?
- elektrisch gereedschap in vochtige en/of besloten ruimten op maximaal 50 Volt wisselspanning of 120 Volt gelijkspanning
- Worden de hulpmiddelen boren, zaagbladen, slijpschijven afgestemd op het te bewerken materiaal?
- Wordt het overige elektrisch handgereedschap afgestemd op de werkzaamheden en werkplek?
  - Werk met gevaarlijk gereedschap vanaf een (rol)steiger, het werken met bijvoorbeeld een slijpmachine op een ladder is bijzonder risicovol

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Gereedschap

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Elektrisch handgereedschap

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Inspectie

- Is het gereedschap zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Is het gereedschap dat op 220 Volt werkt dubbel geïsoleerd?
- het symbool bestaat uit 2 vierkanten in elkaar ja nee
- Is het machinehuis onbeschadigd? ja nee
- Zijn de bekabeling, stekkers, contrastekkers onbeschadigd? ja nee
- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig? ja nee

2. Onderhoud

- Wordt het elektrisch handgereedschap onderhouden volgens de voorschriften? ja nee
- Wordt elektrisch handgereedschap regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage? ja nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja nee
- Wordt niet te repareren, versleten of onherstelbaar beschadigd elektrisch handgereedschap vernietigd? ja nee

3. Opslag

- Wordt elektrisch handgereedschap schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja nee
- Wordt elektrisch handgereedschap inbraakveilig opgeslagen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Gereedschap

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Elektrisch handgereedschap

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik algemeen

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van elektrisch handgereedschap? ja nee
- Gebruikt u in vochtige en besloten ruimten uitsluitend elektrisch gereedschap op maximaal 50 Volt wisselspanning of 120 Volt gelijkspanning? ja nee
- Staan de transformator, omvormer, gelijkrichter en/of aggregaat van gereedschap dat werkt op maximaal 50 Volt wisselspanning of 120 Volt gelijkspanning buiten de werkruimte? ja nee
- Wordt de stekker van het gereedschap na gebruik uit de contactdoos gehaald? ja nee
- Wordt voorkomen dat onbevoegden tijdens werkonderbrekingen gebruikmaken van het elektrische gereedschap? ja nee

Boormachines

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van boormachines? ja nee
- Kan het gat vanuit een stabiele positie worden geboord? ja nee
- Is het materiaal waarin het te boren gat komt stevig vastgezet? ja nee
- Is de sleutel dusdanig aan de boor bevestigd, dat deze niet in aanraking kan komen met de draaiende kop? ja nee
- Wordt het juiste type boor gebruikt? ja nee
- Is de sleutel dusdanig aan de boormachine bevestigd, dat deze tijdens het boren niet in aanraking kan komen met de draaiende boor? ja nee

tips

- Denk bij het gebruik van handboormachines aan het vastlopen waardoor het apparaat uit de handen kan slaan.
- Leg de boormachine pas weg als deze niet meer draait.
- Gebruik het extra handvat, waardoor het mogelijk is de boormachine met twee handen vast te houden.
- Gebruik adem-, oog- en gehoorbescherming.
- Gebruik een statief bij veelvuldig boven het hoofd boren.

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig? ja nee
- Verkeert de boormachine in goede staat en werkt hij naar behoren? ja nee

Cirkelzaag

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van de cirkelzaag? ja nee
- Kan vanuit een stabiele positie worden gewerkt? ja nee
- Is het te zagen materiaal stabiel neergelegd? ja nee
- Blijft de voedingskabel uit de zaagzone? ja nee
- Is het spouwmes gemonteerd tijdens het zagen met de (hand)cirkelzaag? ja nee
- Komt de beschermkap direct terug als de zaag het werkstuk verlaat? ja nee
- Is het juiste zaagblad voor het te bezagen materiaal gemonteerd? ja nee

tips

- Gebruik daar waar mogelijk directe stofafzuiging op de machine.
- Gebruik adem-, oog- en gehoorbescherming.
- Laat de zaag uitlopen voor deze wordt weggelegd.

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Verkeert de cirkelzaag in goede staat en werkt hij naar behoren?

Elektrische hamer (kango)

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van de elektrische hamer?
- Kan vanuit een stabiele positie worden gewerkt?
- Is het te bewerken materiaal stevig opgesteld?
- Is de hamer voorzien van een veiligheidsschakelaar?
- Is de hamer aan de bron gedempt?
- Worden de juiste beitels afgestemd op het te bewerken materiaal?

tips

- Gebruik daar waar mogelijk directe stofafzuiging op de machine.
- Gebruik trillinggedempte handschoenen, veiligheidsschoenen, adem-, oog- en gehoorbescherming.
- Gebruik het extra handvat, waardoor het mogelijk is de elektrische hamer met twee handen vast te houden.

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Verkeert de elektrische hamer in goede staat en werkt hij naar behoren?

Freesmachine

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van de freesmachine?
- Wordt vanuit een stabiele positie gefreesd?
- Is het te bewerken materiaal stevig vastgezet?
- Blijft de voedingskabel uit de freeszone?
- Worden de frezen afgestemd op het materiaal?

tips

- Gebruik daar waar mogelijk directe stofafzuiging op de machine.
- Gebruik adem-, oog- en gehoorbescherming.
- Laat de frees uitlopen voor deze wordt weggelegd.

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Verkeert de freesmachine nog in goede staat en werkt hij nog naar behoren?

Kabelhaspel

1. Gebruik

- Is de maximale belasting in opgerolde en uitgerolde toestand op de kabelhaspel aangegeven?
- de maximale belasting van een opgerolde kabelhaspel is vanwege de spoelwerking geringer

2. Staat

- Verkeert de haspel (stekkers en contrastekkers) in goede staat en werkt hij naar behoren?

Schaaf

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van de schaaaf?
- Wordt vanuit een stabiele positie geschaafd?
- Is het te bewerken materiaal stevig vastgezet?
- Blijft de voedingskabel uit de schaaafzone?
- aangeraden wordt om de kabel over de schouder te laten hangen, waardoor de kabel altijd aan de achterzijde zit
- Worden de te gebruiken schaven afgestemd op het te bewerken materiaal?

tips

- Gebruik daar waar mogelijk directe stofafzuiging op de machine.
- Gebruik adem-, oog- en gehoorbescherming.
- Laat de schaaaf uitlopen voor deze wordt weggelegd.

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Verkeert de schaaaf in goede staat en werkt hij naar behoren?

Schuurmachine

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van de schuurmachine?
- Kan vanuit een stabiele positie worden gewerkt?
- Is het te bewerken materiaal stevig vastgezet?
- Is voor het te bewerken materiaal het juiste schuurpapier aanwezig?

tips

- Gebruik daar waar mogelijk directe stofafzuiging op de machine.
- Gebruik adem-, oog- en gehoorbescherming.

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Verkeert de schuurmachine in goede staat en werkt hij naar behoren?

(Haakse) slijpmachine

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van de slijpmachine?
- Kan vanuit een stabiele positie worden gewerkt?
- Is het te bewerken materiaal stevig vastgezet?
- Is de gemonteerde slijpschijf geschikt voor het te bewerken materiaal?
- Komt het toerental van de machine overeen met het getal dat op de slijp-
schijf staat aangegeven?
- Is de beschermkap aanwezig?

tips

- Gebruik veiligheidsschoenen, adem-, oog- en gehoorbescherming.
- Houd de slijpschijf nog even tegen het materiaal. De schijf moet stilstaan voor deze wordt weggelegd.
- Slijp niet met de zijkant van de schijf, tenzij deze daarvoor geschikt is.

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Verkeert de slijpmachine in goede staat en werkt hij naar behoren?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Gereedschap

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Handgereedschap

Volgnummer:

Controle
ja nee

Algemene tip

- Stop geen puntig of scherp gereedschap in de zakken van uw werkkleding. Gebruik hiervoor een geschikte tas.

Beitels

- Is de punt van de beitel zonder baard?
- Is de kop van de beitel zonder pruike?
- Worden steekbeitels zo opgeborgen dat het snijvlak afgeschermd is?

tip

- Er bestaan kunststof manchetringen om de kop van de beitel, die de hand die de beitel vasthoudt kunnen beschermen.

Hamers

- Is de kop van de hamer goed aan de steel bevestigd?
- Is de hamerkop zonder braam?

(Stanley)messen

- Is het snijvlak van de messen zonder baard of bramen?
- Worden messen zo opgeborgen dat het snijvlak afgeschermd is?

Moersleutels

- Worden bij het los- en vastdraaien van bouten en moeren de juiste sleutels gebruikt?
- Worden bij ratelsleutels de juiste doppen gebruikt? (valgevaar)

Schroevendraaiers

- Past de punt van de schroevendraaier bij de schroef?
- Is de punt van de schroevendraaier onbeschadigd?

Tangen

tip

- richt combinatie- of kniptangen tijdens het knippen van de gebruiker en omstanders af.

Vijlen

- Wordt altijd een vijl met heft gebruikt?
- Is het heft goed bevestigd?
- Wordt het werkstuk, zo mogelijk, vastgezet in een bankschroef?

Zagen

- Is het zaagvlak vlak?
- Zijn de tanden scherp gezet?
- Wordt voor ieder materiaal een zaagblad met de juiste tandvorm gebruikt?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Overzichtstabel periodieke keuringen gereedschap

Gereedschap	Controle cyclus intern	dd	dd	dd	dd	dd	Controle cyclus extern	dd	dd
Boormachine	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Cirkelzaag	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Elektrische hamer (kango)	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Freesmachine	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Schaaf	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Schuurmachine	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Slijpmachine	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		

Checklists Locatie

Voor werkzaamheden op een aantal locaties zijn de risico's geïnventariseerd en oplossingen aangegeven om de risico's te verminderen. Er zijn per locatie verschillende checklists, bestemd voor de drie verschillende verantwoordelijkheidsniveaus.

Er is een algemene checklist voor degene die verantwoordelijk is voor het proces van de werkzaamheden van de technische dienst, veelal het hoofd technische dienst.

Ook zijn er checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de werkvoorbereiding.

De laatste checklists zijn bedoeld voor de medewerkers die op de locatie werken. Zij kunnen de lijsten gebruiken voor het beoordelen van de werkzaamheden.

Checklists over inspectie en onderhoud zijn in dit werkboek niet opgenomen.

Wanneer men ziet dat anderen op de locatie onveilig of onjuist werken, wijs ze er dan op. Aan de andere kant, stel het ook op prijs wanneer u door anderen wordt gewaarschuwd voor een onveilige situatie.

Indien een van de vragen met 'nee' is beantwoord, is een controle nodig of de onvolkomenheid hersteld is.

Er zijn checklists voor:

	HTD	WVB	I&O	UIT
Algemeen	X			
Werken op een bouwplaats		X		X
Werken in de grond		X		X
Werken in een besloten ruimte (kruipruimte, riolering)		X		X
Werken op een locatie met verkeersrisico's		X		X
Werken in weer en wind		X		X
Werken op hoogte		X		X

Checklist Locatie

In te vullen door verantwoordelijke proces

Onderdeel: Algemeen

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Algemeen

- Vindt voor de aanvang van de werkzaamheden op risicovolle locaties voorlichting plaats over de werkmethode, in te zetten materieel, gereedschap en persoonlijke beschermingsmiddelen? ja   nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja   nee
- Wordt de werkmethode op risicovolle locaties periodiek gekeurd? ja   nee
- Worden de resultaten van deze keuringen geregistreerd? ja   nee
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Locatie

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Bouwplaatsinrichting

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Voorbereiding

- Zijn aan- en afvoerroutes van groot materieel bekend? ja nee
- Zijn de bouwwegen:
  - verhard? ja nee
  - obstakelvrij? ja nee
  - schoon? ja nee
  - verlicht? ja nee
  - zonodig voorzien van verkeersaanduiding? ja nee
- Zijn rijplaten nodig om veilig bij de opslagplaatsen te komen? ja nee
- Zijn rijplaten nodig om veilig bij de werklocatie te komen? ja nee
- Zijn bouwplaatsafbakeningen nodig voor de veiligheid? ja nee
- Zijn er voldoende bedrijfshulpverleningsvoorzieningen aanwezig?
  - brandblusmiddelen ja nee
  - verbandtrommels ja nee
- Is er op de bouwplaats voldoende ruimte voor sanitaire ruimten, schaftruimten? ja nee
- Is er per persoon 1,25 m² vloeroppervlak in het schaftlokaal? ja nee
- Is er een wasgelegenheid? ja nee
- Is er een toilet (1 op 25 man)? ja nee
- Is er een afvalbak? ja nee
- Worden bovenstaande voorzieningen regelmatig schoongehouden? ja nee
- Is ruimte nodig voor overdekte werkplaats, materiaal opslag, afvalopslag? ja nee
- Is ruimte nodig voor opslag brandbare en explosieve stoffen? ja nee
- Zijn deze voorzieningen aangegeven op een werkterreininrichtingsplan? ja nee
- Is tevens op dit inrichtingsplan aangegeven:
  - inzet, situering en reikwijdte van bouwkransen/zwaar materieel? ja nee
  - routing van intern transport? ja nee
  - bouwelektrakasten? ja nee
  - ruimte voor steigers en liften? ja nee
  - opstelplaatsen afvalcontainers? ja nee
  - bereikbaarheid van hulpverlening? ja nee
  - vluchtwegen? ja nee
- Is de ventilatie van werkloosden/magazijnen/containers voldoende? ja nee
- Is de verlichting van werkloosden/magazijnen/containers voldoende? ja nee
- Is het geïnstalleerd elektrisch vermogen voldoende voor de werkzaamheden? ja nee
- Wordt het bouwelektra door een erkend installateur aangebracht? ja nee
- Voldoet de aarding van de gehele installatie? ja nee
- Is de installatie (druip)waterdicht? ja nee
- Is de hoofdschakelaar gemakkelijk bereikbaar, waarmee de totale installatie uitgeschakeld kan worden? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Locatie

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: **Bouwplaatsinrichting**

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Is er geen gevaar dat bewoners, omwonenden, voorbijgangers of overige werkers op het werkterrein kunnen vallen door te stappen in de ontgraving? ja   nee
  - Zijn er afzettingen en voorzieningen nodig om het vallen en stappen in ontgravingen te voorkomen? ja   nee
  - Zijn grondkerende voorzieningen nodig?
- denk aan schotten, damwanden zo nodig afgestempeld ja   nee
  - Is de grondwaterstand bekend? ja   nee
  - Vinden geen werkzaamheden in het water plaats?
- Zo nee, bemaling inplannen ja   nee
  - Is de grond zonder verontreinigingen? ja   nee
  - Geven de aanwezige leidingen geen aanleiding tot risico's tijdens de werkzaamheden? ja   nee
- Zo nee, overleg met nutsbedrijven, eventueel leidingen tijdelijk afsluiten
- denk aan elektra, gasleidingen, waterleidingen, stadsverwarmingsleidingen

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Locatie

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Werken in de grond

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Uitvoering van de werkzaamheden

- Wordt de locatie tijdens werkonderbrekingen veilig achtergelaten, zodat bewoners, omwonenden, voorbijgangers of overige werkers op het werkterrein niet kunnen vallen door te stappen in de ontgraving?
- Tijdens werkonderbrekingen de ontgraving duidelijk markeren of dichtleggen en zonodig de werkplek op ruime afstand afzetten.
- Is de helling van de taluds veilig?
- zie tabel
- Zijn de randen van taluds vrij van opslag?
- Zorg dat de rand van de ontgraving niet te zwaar wordt belast
- Houdt een strook van minstens een halve meter vrij
- Blokkeer naast de ontgraving aanwezige buizen en ander materiaal tegen weggrollen.
- Geven de aanwezige leidingen geen (explosie)risico's?
- Zorg in die gevallen voor een tweede vluchtweg. Gebruik bij een diepe, lange ontgraving minstens twee ladders
- Zorg dat een brandblusser aanwezig is.
- Wordt, indien er water in de ontgraving aanwezig is, dit weggepompt?
- Is de opstelling van het graafmaterieel veilig?
- De veiligste opstelling van graafmachines is loodrecht op de lengterichting van de sleuf. Is dat niet mogelijk, zorg dan voor een veilige afstand tussen talud/maaiveld en eerste wielen.
- Heeft u voorlichting gehad over het werken in de grond?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Voorbeelden van veilige taluds bij ontgravingen in verschillende grondsoorten.

Zand of leem	Diepte	Talud
Vast, ongeroerd	1.00 - 1.50	3 : 1
Vast, ongeroerd	1.50 - 2.50	1.50 : 1
Vast, ongeroerd	2.50 - 4.00	1.25 : 1
Los of geroerd	1.00 - 4.00	1 : 1
Klei		
Zeer vast, ongeroerd	1.00 - 1.50	te lood
Zeer vast, ongeroerd	1.50 - 2.50	2 : 1
Zeer vast, ongeroerd	2.50 - 4.00	1.25 : 1
Vast, ongeroerd	1.00 - 1.50	te lood
Vast, ongeroerd	1.50 - 2.50	1.50 : 1
Vast, ongeroerd	2.50 - 4.00	1 : 1
Los of geroerd	1.00 - 1.50	1.50 : 1
Los of geroerd	1.50 - 4.00	1 : 1

Onderdeel: Werken in besloten ruimte

Volgnummer:

Controle
ja nee

Denk bij een besloten ruimte aan een kruipruimte, riolering, installatieruimte.

1. Voorbereiding

- Zijn er EHBO-, reddings- en/of communicatieprocedures omschreven? ja nee
- Is bij de ploegsamenstelling rekening gehouden met een 'wachtman'? ja nee
- Is voldoende verlichting gewaarborgd? ja nee
- Voldoet het elektrisch gereedschap? ja nee
  - slijpmachine, boormachine.

Bij het werken in kruipruimten is elektrisch gereedschap en/of verlichting die werkt op maximaal 50 Volt wisselspanning of 120 Volt gelijkspanning verplicht, waarbij de transformator buiten de werkruimte moet staan.
- Vinden er geen werkzaamheden plaats waardoor er gevaarlijke, giftige of explosieve gassen kunnen ontstaan? ja nee
  - denk aan: brandbaar isolatiemateriaal
  - Bij voorkeur andere werkmethode kiezen, bijvoorbeeld prefabriceren
- Wordt de kruipruimte voldoende geventileerd? ja nee
- Vinden geen werkzaamheden in het water plaats? ja nee
  - Indien er water in de kruipruimte aanwezig is, dit wegpompen
- Geven de aanwezige leidingen geen aanleiding tot risico's tijdens de werkzaamheden? ja nee
  - denk aan elektra, gasleidingen, waterleidingen, verwarmingsleidingen
- Zijn de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen en hulpmiddelen aanwezig voor een veilige uitvoering? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklists Locatie

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Werken in besloten ruimte

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Uitvoering van de werkzaamheden

- Heeft u voorlichting gehad over de werkzaamheden in een besloten ruimte? ja nee
- Bent u op de hoogte van EHBO-, reddings- en/of communicatieprocedures? ja nee
- Is er een 'wachtman' aanwezig? Deze dient in bezit te zijn van een mobiele telefoon o.g. ja nee
- Zijn er afspraken gemaakt over de verblijfsduur? ja nee
- Is er geen gevaar dat bewoners, omwonenden, voorbijgangers of overige werkers op het werkterrein kunnen vallen door te stappen in het kruipruimteluik?
- Het tijdelijk verwijderde kruipruimteluik tijdens werkonderbrekingen duidelijk markeren of dichtleggen en zo nodig de werkplek op ruime afstand afzetten. ja nee
- Draagt u de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen?
- Handschoenen. ja nee
- Beschermende kleding en schoeisel, bijvoorbeeld waterdichte gewapende overall zonder zakken of opstiksels om niet te blijven haken en veiligheidslaarzen. ja nee

Zo nodig

- Oogbescherming, ruimzichtbril of gelaatscherm. ja nee
- Ademhalingsbescherming afgestemd op de (mogelijke) blootstellingen ja nee
- Extra lantaarn voor wachtman ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Locatie

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Werken op een locatie met verkeersrisico's

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Heeft overleg plaatsgevonden met de gemeente/wegbeheerder? ja   nee
- Zijn verkeersmaatregelen nodig om veilig te kunnen werken? ja   nee
Te denken valt hierbij aan werkzaamheden in een omgeving met hoge bebouwingsdichtheid, in smalle en op drukke wegen. Mogelijke maatregelen zijn:
  - Eventuele omleidingsroutes
  - Opstellen van containers op de openbare weg
  - Opstellen van containers in waterlopen (overbouwen van een gracht, aanbrengen op een ponton)
  - Afspreken van aan- en afvoerroutes van materiaal en materieel
  - Zonodig afzetten van wegen
  - Afspraken over parkeren van de werknemers
- Worden tijdelijk buiten gebruik gestelde verkeersborden goed afgedekt of verwijderd? ja   nee
- Zijn afspraken gemaakt wie verantwoordelijk is voor de verkeersmaatregelen? ja   nee
- Zijn afspraken gemaakt wie de verkeersmaatregelen aanbrengt en controleert? ja   nee
- Worden persoonlijke beschermingsmiddelen ingezet bij werkzaamheden op de openbare weg (verkeersvest)? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklists Locatie

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Werken op een locatie met verkeersrisico's

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Uitvoering van de werkzaamheden

- Heeft u voorlichting gehad over werkzaamheden op een locatie met verkeersrisico's? ja   nee
- Indien de corporatie verantwoordelijk is voor de verkeersmaatregelen:
  - worden markering en afzetting elke dag gecontroleerd? ja   nee
  - worden batterijen van verlichting van afbakeningsmiddelen elke dag gecontroleerd? ja   nee
- Draagt u bij werkzaamheden op de openbare weg persoonlijke beschermingsmiddelen (verkeersvest)? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Locatie

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Werken in weer en wind

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Heeft u bij de werkvoorbereiding rekening gehouden met de risico's van het werken in weer en wind? ja   nee
  Risico's:
  - temperatuur (vorst, kou)
  - neerslag (ijzel, sneeuw, regen)
  - vochtigheid (mist, luchtvochtigheid)
  - luchtverplaatsingen (wind, tocht)
- Zijn er mogelijkheden deze werkzaamheden op een ander tijdstip met betere weersvooruitzichten uit te voeren? ja   nee
- Zijn er hulpmiddelen aanwezig om bouwwegen, looppaden, steigers e.d. sneeuw- en ijsvrij te houden? ja   nee
- Zijn er hulpmiddelen aanwezig om bouw)waterleidingen, gas- en elektra-aansluitingen te isoleren? ja   nee
- Zijn voldoende dekkleden aanwezig om buitenliggend materiaal en nieuw werk af te dekken? ja   nee
- Zijn tijdelijke verwarmingsapparaten nodig voor de uitvoering? ja   nee
- Is afscherming van de werkomgeving met overkapping of windschermen mogelijk? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklists Locatie

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Werken in weer en wind

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Algemeen

- Heeft u voorlichting gehad over het werken in weer en wind? ja nee

2. Uitvoering van de werkzaamheden

- Inrichting van de bouwplaats
  - Zijn de wegen, looppaden, werkvloeren van steigers e.d. goed begaanbaar? ja nee
  - Worden werkvloeren van steigers sneeuw- en ijsvrij gehouden? ja nee
  - Zijn er maatregelen genomen voor de afwatering van wegen en werkvloeren van steigers? ja nee
  - Zijn er voorzieningen getroffen voor (bouw)waterleidingen, gas- en elektra-aansluitingen? ja nee
- Keten en loodsen
  - Kunnen de werknemers (verwarmd) schuilen? ja nee
- Opslag bouw materiaal
  - Zijn de bouwmaterialen goed opgeslagen? ja nee
  - Is buiten liggend materiaal zo veel mogelijk afgedekt met dekkleden? ja nee
- Tijdelijke verwarmingsapparaten
  - Zijn bij het plaatsen van tijdelijke verwarmingsapparaten maatregelen genomen voor de ventilatie? ja nee
  - Zijn bij het plaatsen van tijdelijke verwarmingsapparaten maatregelen genomen voor de afvoer van eventuele verbrandingsgassen? ja nee
  - Zijn bij het plaatsen van tijdelijke verwarmingsapparaten maatregelen genomen voor aanrakings- of brandgevaar? ja nee
- Afschermen en afdichting
  - Is de werkomgeving (steigers) afgeschermd door middel van een windscherm en/of overkapping? ja nee
  - Zijn er maatregelen genomen voor het afdichten van gevel-, vloer- of binnenwandopeningen? ja nee
  - Zijn de windscherm en/of overkapping voldoende sterk, stabiel en stormvast aangebracht? ja nee
- Persoonlijke beschermingsmiddelen: (zodanig)
  - Beschermende kleding ja nee
    - katoenen winterpak ja nee
    - thermokleding (wordt gedragen tussen onder- en bovenkleding) ja nee
    - regenpak ja nee
  - Handschoenen (vocht- en koubestendig) ja nee
  - Veiligheidsschoeisel of veiligheidslaarzen (met wollen wintervoering) ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Locatie

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Werken op hoogte

Volgnummer:

Controle
ja nee

Onder hoogte wordt een niveauverschil van meer dan 2,50 m verstaan.

1. Het tegengaan van valgevaar bij het verrichten van arbeid door het aanbrengen van doelmatige hekwerken, leuning(en) e.d. (de zgn. randbeveiliging) is in ieder geval noodzakelijk als het valgevaar 2,5 m of meer is, als de arbeid wordt verricht op statische arbeidsplaatsen en bij ieder valgevaar als arbeid wordt verricht op arbeidsplaatsen, die daarbij in beweging kunnen komen.
2. Indien het valgevaar vanaf statische constructies gepaard gaat met risicoverhogende omstandigheden, zoals het gevaar te vallen op of langs uitstekende delen, de aanwezigheid van verkeer, het vallen in water e.d., dan wordt randbeveiliging ook aangebracht bij geringer valgevaar, afhankelijk van de toename van het risico.
3. Ter bepaling van het optredende valgevaar wordt bij schuine werkvlakken uitgegaan van het hoogste punt dat kan worden betreden.
4. Hekwerken c.q. randbeveiligingen kunnen achterwege blijven, indien de arbeid op meer dan 4,0 m afstand van de rand van het werkvlak wordt uitgevoerd en de arbeidszone alsmede de weg daar naartoe duidelijk gemarkeerd zijn. Indien de arbeidszone en de weg daar naartoe tevens zijn afgezet, kan deze afstand tot 2,0 m beperkt worden.
5. Ladders steken ten minste 1 meter uit boven de gewenste sta- of overstaphoogte. Op het te betreden vlak is aan weerszijden van de toegang randbeveiliging aangebracht over een lengte van 4,0 m of de toegang sluit aan op de aanwezige randbeveiliging.

Schaal en omvang van de werkzaamheden bepalen inzet van materieel. Voor de inzet van klim- en steigermateriaal is in de overzichtschecklists een keuzetabel opgenomen.

Risico's:

- Vallen van hoogte
- Geraakt worden door vallende of te verwijderen voorwerpen (zowel omwonenden, voorbijgangers of overige werkers op het werkterrein)

1. Voorbereiding

- Zijn er structurele voorzieningen aanwezig die het gevaar van vallen van hoogtebeperken?
- Is het mogelijk deze voorzieningen aan te brengen?
  - bevestigingspunten valbeveiliging
  - hekwerken
- Zijn er beperkingen in de opstelling van klim- en/of steigermaterieel?
  - vlakheid/hoogteverschillen in ondergrond
  - draagkracht grond (wegzakken ladder)
  - bosschages/begroeiing
  - in gebruik blijvende toegangsdeuren
  - waterpartijen
- Zijn er voorzorgsmaatregelen voor de omgeving nodig?

Denk bij voorzorgsmaatregelen voor de omgeving ook aan:

  - het aanbrengen van (tijdelijke) stabiliteitsvoorzieningen. Opgave van constructeur of leverancier.
  - het aanbrengen van een stofschoot of puinvanger.

- Wordt ook bij kleinschalige werkzaamheden op hoogte valbeveiliging toegepast?

Bij de keuze van de valbeveiliging hebben collectieve en permanente maatregelen de voorkeur boven individuele en tijdelijke. Bij kleinschalige werkzaamheden zoals het vernieuwen van een aantal pannen is het ondoenlijk een steiger langs het hele blok te bouwen. In dat geval kan mogelijk plaatselijke valbeveiliging uitkomst bieden. Hieronder volgt een aantal voorbeelden van plaatselijke valbeveiliging.

- Verrolbare leuning
- Bevestigen met klemspindel aan goot

Als plaatselijke valbeveiliging niet mogelijk is, moeten persoonlijke beschermingsmiddelen worden ingezet. Persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit een valharnas met vanglijn bevestigd aan een vastpunt (zie checklist/pbm).

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklists Locatie

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Werken op hoogte

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Uitvoeren van de werkzaamheden

- Heeft u voorlichting gehad over het veilig werken op hoogte? ja nee
- Worden de valbeveiligingen die bij de voorbereiding van de werkzaamheden zijn gedacht, ook gebruikt? ja nee

Wandopeningen

- Zijn alle wandopeningen, waarachter een niveauverschil is en gewerkt wordt, voorzien van een leuning op een hoogte van 1,0 m en tussenleuning op een hoogte van 0,5 m met kantplank van 0,15 m?
- denk aan gevelopeningen, liftschachten, trappen of bordessen ja nee
- Zijn alle wandopeningen, waarachter een niveauverschil is en niet gewerkt wordt, voorzien van een leuning op een hoogte van 1,0 m? ja nee
- Indien een wandopening, om welke reden dan ook, (tijdelijk) open moet blijven, wordt dan een markering of afzetting aangebracht? ja nee

Vloeropeningen

- Zijn alle vloeropeningen beveiligd tegen doorvallen?
- denk aan trapgaten, schachten, of lichtkoepels ja nee
- Indien een vloeropening, om welke reden dan ook, (tijdelijk) open moet blijven, wordt dan een markering of afzetting aangebracht? ja nee
- Is de afdekking voldoende sterk? ja nee
- Zijn de afdekkingen zodanig aangebracht dat verschuiven onmogelijk is? ja nee

Vangnetten

- Zijn, indien steigers, leuningen, of afdekkingen niet mogelijk zijn, vangnetten aangebracht? ja nee
- Is de maaswijdte maximaal 0,05 x 0,05 m? Indien het vangnet tevens dient om te beschermen tegen vallende voorwerpen is de maaswijdte maximaal 0,03 x 0,03 m. ja nee

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Draagt u zonodig persoonlijke valbeveiliging? (dit dient een vangharnas te zijn, geen vanggordel) ja nee
- Is de lengte van de vanglijn maximaal 1,5 m tot vastpunt of valstopapparaat? ja nee
- Is de lijnhaak of musketonhaak voorzien van een schroefvergrendeling? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklists materiaal

De checklists voor materiaal zijn uitgesplitst in drie verantwoordelijkheidsniveaus.

Er is een algemene checklist voor degene die verantwoordelijk is voor het proces van de werkzaamheden van de technische dienst en de aanschaf van nieuw materiaal, veelal het hoofd technische dienst.

Tevens zijn er checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de inkoop, opslag, en de uitgifte van het materiaal, de werkvoorbereider. Hij kan de lijsten gebruiken bij de werkvoorbereiding, de opslag en de voorlichting aan de vaklieden over het gebruik van het materiaal.

De laatste checklists zijn bedoeld voor de medewerkers die het materiaal gebruiken, de vaklieden. Zij kunnen de lijsten gebruiken bij de toepassing en het gebruik van het materiaal. Opmerkingen over de verwerking van het materiaal worden doorgegeven aan de medewerker die verantwoordelijk is voor de werkvoorbereiding van het materiaal.

Checklists over inspectie en onderhoud zijn niet opgenomen.

Wanneer men ziet dat anderen het materiaal onveilig of onjuist gebruiken, wijs ze er dan op. Aan de andere kant, stel het ook op prijs wanneer u door anderen wordt gewaarschuwd voor ondeugdelijk materiaal.

Indien een van de vragen met nee wordt beantwoord, dan is een controle nodig of de onvolkomenheid hersteld is.

Er zijn checklists voor:

HTD	WVB	I&O	UIT
Algemeen	x		
Asbest		x	x
Bitumen		x	x
Cement			x
Epoxy			x
Hout			x
Kitten			x
Lijmen			
Minerale wol			x
Polyurethanen			x
Teermastiek			x
Verven			x

Tot slot zijn een inventarisatieformulier voor producten en een registratieformulier blootstelling opgenomen.

Checklist Materiaal

In te vullen door verantwoordelijke proces

Onderdeel: Algemeen

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Algemeen

- Heeft u een materiaalvoorkeurslijst? ja nee
- Wordt deze periodiek gescreend op V&G-risico's? ja nee
- Worden bij het bepalen van de materiaalkeuze, de V&G-risico's van fysieke belasting meegenomen en gewogen? Bijvoorbeeld vertaald in:
  - prefab gevelbanden, lateien, dakranden zodanig detailleren dat ze in de kraancyclus meelopen ja nee
  - gietvloeren in plaats van zandcementvloeren ja nee
  - metselblokken en andere continu door één man te tillen materialen maximaal 18 kg ja nee
  - verpakkingseenheden van bijv. cement maximaal 23 kg ja nee
  - metselstenen maximaal 3kg ja nee
  - blokken maximaal 6 kg (éénhandig) en 8 kg (tweehandig) ja nee
- Worden bij het bepalen van bouwmaterialen de V&G-risico's van toxiciteit en milieu meegenomen en gewogen? Bijvoorbeeld vertaald in alternatieven voor:
  - lood ja nee
  - PUR of kit ja nee
  - tweecomponentenmortel (epoxy/PUR) ja nee
  - polyester- en twee-componentenlijmen ja nee
  - gewolmaniseerd hout (agressieve stof) ja nee
  - verfafbijtmiddel en zoutzuur ja nee
  - loodhoudende verven ja nee
  - verven met een hoge concentratie synthetische oplosmiddelen ja nee
  - bouwmaterialen met een hoog kwartsgehalte ja nee
- Worden bewerkingen van materialen zoveel mogelijk beperkt? Dit kan door:
  - materiaal op maat aan te leveren ja nee
  - reeds voorzien van bevestigingsgaten/-middelen ja nee
  - infrezen van leidingen voorkomen door te concentreren in een leidingkoker ja nee
- Is van al het te gebruiken materiaal productveiligheidsinformatie aanwezig?
  - bijvoorbeeld verzamelen in register ja nee
- Is deze informatie samengevat op een etiket op het materiaal? ja nee
- Is bekend van welk materiaal het gebruik en de blootstelling dient te worden geregistreerd? ja nee
- Zijn relevante specifieke aspecten uit de productveiligheidsinformatie verwerkt in de checklists voor het gebruik van het materiaal? ja nee

2. Gebruik materiaal

- Vindt voor het gebruik van het materiaal voorlichting plaats over het gebruik? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee
- Wordt het gebruik van het gereedschap afgestemd op het te verwerken materiaal? ja nee
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen? ja nee
- Indien van een materiaal het gebruik en de blootstelling geregistreerd dient te worden, gebeurt dit dan ook? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Asbest

Volgnummer:

Controle
ja nee

Per 1 maart 1996 is het algehele verbod voor werknemers van woningcorporaties en gemeentelijke woningbedrijven om werkzaamheden uit te voeren aan asbesthoudend materiaal uit de cao voor woningcorporaties geschrapt. De reden hiervoor is dat de regelgeving inmiddels voldoende waarborgen biedt voor de veiligheid van de werknemers.

1. Voorbereiding

- Is bekend waar in het bezit asbesthoudend materiaal is verwerkt? ja nee
- Is in overleg met Burgemeester en Wethouders van de gemeente vastgesteld welke werkzaamheden vergunningvrij, meldingsplichtig of vergunningplichtig zijn? ja nee
  - de corporatie mag uitsluitend vergunningvrije en meldingsplichtige werkzaamheden uitvoeren. Vergunningplichtige werkzaamheden moeten worden uitbesteed aan een bedrijf dat in het bezit is van het KOMO-procescertificaat Asbestverwijderen.
- Worden werkzaamheden aan asbest gemeld aan:
  - Burgemeester & Wethouders ja nee
  - Arbeidsinspectie ja nee
- Worden de werkzaamheden uitgevoerd door of onder toezicht van een Deskundig Toezichthouder Asbestsloop (DTA)? ja nee
- Hebben de overige werknemers die arbeid verrichten waarbij gevaar voor blootstelling aan asbeststof bestaat, doeltreffende voorlichting en onderricht ontvangen, over bijvoorbeeld: ja nee
  - de mogelijke gevaren voor de gezondheid van blootstelling aan asbest
  - de maatregelen inzake de persoonlijke en werkhygiëne, zoals het dragen van werkkleding, het gebruik van adembeschermingsapparatuur en de noodzaak op de arbeidsplaats niet te roken, te eten of te drinken
  - de maatregelen om de blootstelling aan asbest zo laag mogelijk te houden
- Wordt de blootstelling aan asbest geregistreerd? ja nee
- Zijn voor de werkzaamheden die de eigen dienst uitvoert, vooraf vastgestelde werkplannen aanwezig? ja nee
  - deze werkplannen voor routinematige werkzaamheden zijn bijvoorbeeld opgesteld door Intechnum voor verwarmingsinstallatiewerkzaamheden en door SDB bv voor onderhoudswerkzaamheden.
- Is een standaard ontsmettingsprocedure opgesteld? ja nee
- Zijn de situatie-afhankelijke aspecten aan deze werkplannen toegevoegd? ja nee
- Zijn er procedures voor de afvoer van asbesthoudend afval? ja nee
- Wordt de omgeving beschermd tegen asbestbesmetting? ja nee
  - in te zetten collectieve beschermingsmiddelen: de werkplek op ruime afstand markeren en afzetten (denk aan: niet-beschermden personen in buitenomstandigheden op ruime afstand houden en bij binnenomstandigheden naar een andere ruimte sturen) ja nee
- Wordt het juiste gereedschap ingezet? ja nee
  - Bij elektrisch of pneumatisch aangedreven handgereedschap waarmee verspanende werkzaamheden worden verricht, mag de zaagsnelheid en het toerental niet groter zijn dan respectievelijk 25 meter per minuut of 100 omwentelingen per minuut ja nee

- een stofzuiger moet zijn uitgerust met een absoluutfilter
- Wordt asbesthoudend afvalwater gefilterd met een maasfilter met een effectiviteit van < 5 µ?
- Zijn alle persoonlijke beschermingsmiddelen voor veilig en gezond werken aan asbest aanwezig?
- adembescherming. Bij kortdurende blootstelling, zoals bijvoorbeeld het nemen van een monster: een filterend gelaatstuk met P3-filter. Bij langdurige blootstelling: een volgelaatsmasker met P3-aanblaasfilter. Bij langdurige blootstelling en/of stofontwikkeling: waterdichte afspoelbare overall of wegwerp-overall met capuchon, zonder zakken en opstiksels; wegwerpondergoed en -sokken, veiligheidslaarzen, handschoenen waarvan het type afhankelijk is van de aard van de werkzaamheden.

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Asbest

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Uitvoering van de werkzaamheden

- Heeft u een gerichte opleiding gevolgd over het werken met asbest? ja nee
- Wordt de werkplek op ruime afstand gemarkeerd en afgezet? ja nee
- Worden niet-beschermde personen buiten op ruime afstand gehouden en binnen naar een andere ruimte gestuurd? ja nee
- Draagt u bij de werkzaamheden goede persoonlijke beschermingsmiddelen?
  - bij kortdurende blootstelling, zoals bijvoorbeeld het nemen van een monster een filterend gelaatstuk met P3-filter. Bij langdurige blootstelling: een volgelaatsmasker met P3-aanblaasfilter. ja nee
  - bij langdurige blootstelling en/of stofontwikkeling: waterdichte afspoelbare overall of wegwerpooverall met capuchon, zonder zakken en opstiksels; wegwerpondergoed en -sokken; goed afspoelbare veiligheidslaarzen. ja nee
  - eventueel handschoenen waarvan het type afhankelijk is van de aard van de werkzaamheden. ja nee
- Vindt na de werkzaamheden ontsmetting volgens een vastgestelde procedure plaats? ja nee
- Wordt niet gegeten, gedronken of gerookt in de buurt van de plaats waar met asbest gewerkt wordt? ja nee
- Wordt de plaats van verwijdering zodanig achtergelaten dat geen vezels in de lucht terecht kunnen komen? ja nee
- Wordt het asbesthoudende afval dubbel verpakt? ja nee
- Wordt het afval gemerkt met een sticker 'bevat asbest'? ja nee
- Wordt het asbesthoudende afval correct afgevoerd? ja nee
- Gebruikt u het goede gereedschap?
  - Bij elektrisch of pneumatisch aangedreven handgereedschap waarmee verspanende werkzaamheden worden verricht, mag de zaagsnelheid en het toerental niet groter zijn dan respectievelijk 25 meter per minuut of 100 omwentelingen per minuut. ja nee
  - een stofzuiger moet zijn uitgerust met een absoluutfilter ja nee
- Wordt asbesthoudend afvalwater gefilterd met een maasfilter met een effectiviteit van < 5 µ? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklists Materiaal

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Bitumen

Volgnummer:

Controle
ja   nee

Bitumen is een aardolieproduct. Bitumen oogt hetzelfde als teer, maar heeft een veel geringer polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's)-gehalte. Een bitumineus dakbedekkingsysteem bestaat uit een combinatie van materialen. Het voorsmeermiddel bestaat veelal uit geblazen bitumen of een oplossing van bitumen en oplosmiddel van koolwaterstoffen. Het isolatiemateriaal kan gelijmd worden met een (koude) bitumineuze kleefstof of een PUR-lijm. Dakrollen zijn van al dan niet met kunststof gemodificeerde bitumen. De rollen worden met een staafbrander op het dak gebrand. Daarbij verbrandt het kunststof deklaagje en ontstaan gassen die de ogen en de luchtwegen irriteren. Daarnaast bestaat bij de werkzaamheden brandgevaar en als wordt omgegaan met hete materialen eveneens gevaar voor brandwonden.

1. Voorbereiding

- Zijn van de gebruikte producten, zoals voorsmeermiddelen, productveiligheidsinformatie aanwezig?
- Zijn voldoende blustoestellen aanwezig?
  - bij werkzaamheden op een dak moeten tenminste twee ongebruikte blustoestellen van 12 kg inhoud op het dak aanwezig zijn. In de nabijheid van de bitumenketel moet tenminste een blustoestel van 12 kg inhoud aanwezig zijn.
NB: brand in bitumenketel zonder water bestrijden.
- Is een tweede vluchtweg op het dak aanwezig?
- Zijn alle hulpmiddelen voor veilig en gezond werken aanwezig, afgestemd op het te gebruiken materiaal?
  - het goede gereedschap
  - persoonlijke beveiligingsmiddelen
- Zijn er voldoende hulpmiddelen voor een veilige opstelling aanwezig?
  - markeringen, afzettingen

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Bitumen

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Uitvoering van de werkzaamheden

- Heeft u voorlichting ontvangen over het uitvoeren van de werkzaamheden? ja nee

De opstelling van propaanflessen

- Heeft u gezorgd dat propaanflessen niet aan verhitting of aan mechanische beschadiging blootgesteld worden en zij gemakkelijk verwisseld kunnen worden? ja nee
- Worden de op de fles aanwezige kranen uitsluitend met de hand, dus niet met behulp van een tang, geopend of gesloten? ja nee
- Wordt bij elke werkonderbreking de fleskraan dichtgedraaid? ja nee
- Worden voor het afkoppelen van flessen achtereenvolgens de volgende handelingen verricht?
  - fleskraan sluiten ja nee
  - via brander nog aanwezig gas verbranden ja nee
  - reduceertoestel, drukregelaar of doorstroombegrenzer verwijderen ja nee
  - beschermdop aanbrengen ja nee
  - fles naar opslagruimte brengen. ja nee
- Worden voor het aansluiten van flessen achtereenvolgens de volgende handelingen verricht?
  - beschermdop verwijderen ja nee
  - controleren of fleskraan gesloten is ja nee
  - pakkingring aanbrengen op reduceertoestel, drukregelaar of doorstroombegrenzer en aanbrengen op fleskraan ja nee
- Worden de aansluitingen met zeepsop op gasdichtheid gecontroleerd? ja nee

Werken met verwarmingskachel

- Worden de verwarmingskachels ter voorkoming van brandgevaar voor de belendingen op een afstand van minstens 5 m opgesteld van gebouwen, steigers en keten? ja nee
- Worden verwarmingskachels niet op daken met een brandbare ondergrond opgesteld?
  - indien de werksituatie het vereist speciale brandveiligheidsmaatregelen treffen zoals een stalen lekbak ja nee
- Wordt gezorgd dat de werkruimte rondom de kachel schoon is en vrij van obstakels? ja nee
- Wordt voor de aanvang van de werkzaamheden de staat van de verwarmingskachel, de plaatsing van de gasflessen t.o.v. de kachels en de deugdelijkheid van de slangen en de verbindingen op de toestellen gecontroleerd? ja nee
- Wordt oververhitting voorkomen?
  - de maximale toelaatbare temperatuur voor bitumen is 260EC ja nee
- Is gezorgd voor voldoende aftapemmers? ja nee

Werken met handbranders

- Wordt nooit een brandende handbrander op een gasfles gelegd? ja nee
- Wordt bijzondere aandacht besteed aan het branden onder opstanden van bijvoorbeeld lichtkappen?
  - door trek kan achter dergelijke opstanden aanwezig brandbaar materiaal (zoals hout) vlam vatten. Verraderlijk is dat soms enige uren later de brand pas ontstaat. ja nee

- Wordt bij bestaande gebouwen bij voorkeur 's morgens gebrand?
- Wordt na branderwerkzaamheden altijd gecontroleerd of er nog smeulende delen achterblijven?
- Wordt na de opruimwerkzaamheden nogmaals gecontroleerd of er nog smeulende delen zijn?

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Worden de goede persoonlijke beschermingsmiddelen gedragen?
  - zonodig ruimzichtbril
  - bij onvoldoende ventilatie (windstil weer, tussen hogere bebouwing) ademhalingsbescherming (kortdurende blootstelling: halfgelaatmasker A/P2-filter; langdurige blootstelling: volgelaatmasker A/P2-kwaliteit)
  - brandwerende kleding (dikke katoen)
  - warmte-isolerende handschoenen
  - veiligheidsschoenen met hittebestendige zool

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal
Onderdeel: Cement
Volgnummer:

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Controle
ja nee

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Inademing van stof. Bij het leegstorten van een zak cement wordt doorgaans de MAC-waarde voor hinderlijk stof overschreden. Over een hele dag gezien wordt de MAC-waarde niet overschreden. Gezondheidsschade is dan ook niet te verwachten.
- Huidklachten (contacteczeem).

Organisatorische maatregelen:

- Is gezorgd voor goede ventilatie?

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Wordt adembescherming (ten minste P-2) bij het leegstorten van een zak cement gedragen?
- Worden vloeistofdichte handschoenen (geen leer) gedragen?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Epoxy

Volgnummer:

Controle
ja nee

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Huidcontact met ongeharde epoxyproducten, schuurstof van bestaande epoxyproducten kan huidaandoeningen veroorzaken (contacteczeem).
- Stoffen afkomstig uit epoxyharsen (epoxy-oligomeren) kunnen leiden tot prikkeling van de luchtwegen.

Organisatorische maatregelen:

- Wordt afval correct afgevoerd?

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Draagt u vloeistofdichte handschoenen, bijvoorbeeld van neopreen?
- Draagt u tijdens mengen en verwerking boven het hoofd een veiligheidsbril?
- Heeft u voorlichting gehad op basis van de productveiligheidsinformatiebladen?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Hout

Volgnummer:

Controle
ja nee

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Inademen van stofdeeltjes. Bij inademing van houtstofdeeltjes kunnen de slijmvliezen van mond, neus en keelholte geïrriteerd raken. Sommige vormen van hardhoutstof kunnen bij langdurige blootstelling aan hoge concentraties neus- of bijholtekanker veroorzaken.
- Houtstof in het oog zal leiden tot oogirritatie. De traanvliezen drogen uit omdat houtstof een wateronttrekkende eigenschap heeft.

Organisatorische maatregelen

- Stofproducerende apparaten voorzien van een goed afzuigstelsel.
- Als dat niet mogelijk is, zorgen voor een directe stofafzuiging boven het apparaat.

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Wordt adembescherming P2 gedragen indien er onvoldoende stofafzuiging plaatsvindt?
- Wordt adembescherming P3 gedragen bij verduurzaamd hout?
- Worden zonodig leren werkhandschoenen gedragen?
- Wordt bij machinale bewerking een stofbril gedragen?
- Wordt bij machinale bewerking gehoorbescherming gedragen?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Kit

Volgnummer:

Controle

ja   nee

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Omgaan met mogelijk gevaarlijke stoffen (denk ook aan voorstrijkmiddel).

Organisatorische maatregelen

- Wordt afval correct afgevoerd?

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Heeft u voorlichting gehad op basis van de productveiligheidsinformatiebladen?
- Zijn de persoonlijke beschermingsmiddelen afgestemd op het productveiligheidsinformatieblad?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Lijmen

Volgnummer:

Controle
ja nee

In de bouw worden verschillende soorten lijm gebruikt. Lijm bestaat uit bindmiddel, oplosmiddel en hulpstoffen. Bindmiddelen zijn vaak velerlei soorten kunsthars. Het oplosmiddel dient om het bindmiddel vloeibaar te houden. Oplosmiddelen kunnen bestaan uit koolwaterstoffen of water. Tot de hulpstoffen behoren harders, vernetters en stabilisatoren, conserveermiddelen, vulstoffen, weekmakers en reactieve verdunners.

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Omgaan met mogelijk gevaarlijke stoffen.

Organisatorische maatregelen

- Wordt gezorgd voor een goede ventilatie bij het werken met lijmen?
- Worden doseerapparaten gebruikt?
- Wordt een goede hygiëne bij het werken met lijmproducten in acht genomen?
  - was uw handen na de werkzaamheden, voor een eet- of rookpauze
- Wordt niet gegeten, gedronken of gerookt in de buurt van de plaats waar met lijm gewerkt wordt?
- Wordt het afval correct afgevoerd?

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Heeft u voorlichting gehad op basis van de productveiligheidsinformatiebladen?
- Zijn de persoonlijke beschermingsmiddelen afgestemd op het productveiligheidsinformatieblad?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal
Onderdeel: Minerale wol
Volgnummer:

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Controle
ja   nee

Er is geen checklist voorbereiding

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Vrijkomen van vezels, prikkelend voor luchtwegen, huid en ogen.

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Worden bij mechanische bewerkingen persoonlijke beschermingsmiddelen gedragen?
  - ruimzichtbril
  - ademhalingsbescherming, P-2-filter
  - handschoenen

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: PUR

Volgnummer:

Controle
ja nee

Polyurethaanproducten zijn onder andere lijm, schuim en verf. Polyurethaan (PUR) wordt gevormd door de reactie tussen twee stoffen: diisocyanaat en polyol. Als aan die stoffen een blaasmiddel wordt toegevoegd, gaat het mengsel schuimen. Het komt voor als een- en tweecomponentenproduct. Het gebruik van tweecomponentenproduct waarbij een van de componenten zuiver polyisocyanaat is, moet zoveel mogelijk worden beperkt.

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Omgaan met mogelijk gevaarlijke stoffen.
- Inademing van vluchtige isocyanaten kan overgevoeligheid veroorzaken. Deze overgevoeligheid uit zich door kortademigheid bij zware lichamelijke inspanning tot ernstige benauwdheid die op een astma-aanval lijkt.
- Uit onderzoek van TNO in opdracht van NUON (2013) is gebleken dat hoewel de kans zeer klein is, niet uitgesloten kan worden dat bewoners langdurig gezondheidsklachten ervaren nadat er tweecomponenten PUR is aangebracht in de woning. Gezien het publieke karakter van het onderzoek is vanuit de huurder veel weerstand te verwachten tegen het aanbrengen van dergelijke PUR-isolatie.

Organisatorische maatregelen

- Wordt gezorgd voor een goede ventilatie bij het werken met PUR-schuim?
- Wordt afval correct afgevoerd?
- Eventueel aanwezige bewoners dienen tot 48 uur na het aanbrengen van tweecomponenten PUR uit de woning te blijven.
- Check 48 uur na het aanbrengen of de PUR over de volledige dikte is uitgehard.

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Draagt u goede persoonlijke beschermingsmiddelen?
- ademhalingsbescherming (kortdurende blootstelling: B/P2-filter; langdurige blootstelling: volgelaatmasker met B/P2-aangeblazen filter)
- Heeft u voorlichting gehad op basis van de productveiligheidsinformatiebladen?
- Zijn de persoonlijke beschermingsmiddelen afgestemd op het productveiligheidsinformatieblad?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Teermastiek

Volgnummer:

Controle
ja nee

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Vrijkomen van teerdampen met polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). PAK kunnen op termijn huid-, long- en blaaskanker veroorzaken.
- Vrijkomen van hinderlijk stof voor de ogen (mastiekogen).

Organisatorische maatregelen:

- Wordt het dakvlak niet voorbehandeld met voorsmeermiddel?
  - Het voorbehandelen van het bestaande teermastiek dak met kleefstof of voorsmeermiddel is niet toegestaan. De aanwezige oplosmiddelen in de kleefstof activeren de teermastiek te sterk. Daarom wordt geadviseerd het dakvlak af te vlammen. Dit gaat gepaard met hevige rookontwikkeling; daarom persoonlijke beschermingsmiddelen inzetten.
- Wordt teermastiekafval correct afgevoerd?

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Worden de goede persoonlijke beschermingsmiddelen gedragen?
  - ruimzichtbril
  - ademhalingsbescherming (kortdurende blootstelling: halfgelaatmasker P-3-filter; langdurige blootstelling: volgelaatmasker P3-kwaliteit, eventueel gecombineerd met een A-filter)
  - handschoenen
  - veiligheidsschoenen

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materiaal

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Verven

Volgnummer:

Controle
ja nee

In de bouw worden verschillende soorten verf gebruikt. Verf bestaat uit bindmiddel, pigment, vulstoffen en oplosmiddel. Bindmiddelen zijn vaak velerlei soorten kunstharsen die een folie vormen. Pigmenten geven de verf kleur. Ze bestaan veelal uit zware metalen, zoals kobalt, chroom, lood en cadmium. Het oplosmiddel dient om het bindmiddel vloeibaar te houden. Oplosmiddelen kunnen bestaan uit koolwaterstoffen of water.

Er is geen checklist voorbereiding.

1. Uitvoering van de werkzaamheden

Risico's

- Inademen van koolwaterstoffen kan Organic Psycho Syndrom (OPS) veroorzaken. Gebruik daarom verven met zo min mogelijk koolwaterstoffen.
- Sommige bindmiddelen kunnen irritatie van de huid en luchtwegen veroorzaken. Vooral formaldehyde-, epoxy- en PUR-verven staan hierom bekend.

Organisatorische maatregelen

- Wordt gezorgd voor een goede ventilatie bij het werken met verven? ja nee
- Worden zonodig doseerapparaten gebruikt? ja nee
- Wordt bij het werken met verfproducten een goede hygiëne in acht genomen? ja nee
- was uw handen na de werkzaamheden en voor een eet- of rookpauze.
- Wordt niet gegeten, gedronken of gerookt in de buurt van de plaats waar met verf gewerkt wordt? ja nee
- Wordt afval correct afgevoerd? ja nee

In te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen:

- Heeft u voorlichting gehad op basis van de productveiligheidsinformatiebladen? ja nee
- Zijn de persoonlijke beschermingsmiddelen afgestemd op het productveiligheidsinformatieblad? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

INVENTARISATIEFORMULIER

Afdeling .....

1. Product .....

Productnaam .....

Leverancier .....

Adres .....

Producent¹ .....

Adres .....

2. Waarschuwing op de verpakking

Welk(e) symbool/symbolen .....

Welke R-zin(nen) .....

Welke S-zin(nen) .....

3. Is veiligheidsinformatie van het product aanwezig?

Ja ( ) (zo ja, erbij voegen)

Nee ( )

4. Beschrijving van het product

Kleur/vorm .....

Gas/vloeibaar/vast .....

5. Gebruik

Waarvoor .....

Hoe .....

Hoeveel (schatting) ..... gram/kg/liter per dag/week/maand/jaar

Hoe vaak (schatting) ..... maal per dag/week/maand/jaar

6. Eisen voor opslag

7. Arbeidshygiënische maatregelen

Bronbestrijding .....

Ventilatie .....

Persoonlijke beschermingsmiddelen .....

8. Registratie verplicht?

Ja ( ) vul productformulier in

Nee ( )

Ingevuld door .....

Op ..... - ..... - 19.....

¹ Indien niet bekend de leverancier

Checklists materieel

De checklists voor materieel zijn uitgesplitst in vier verantwoordelijkheidsniveaus.

Er is een algemene checklist voor degene die verantwoordelijk is voor het proces van de werkzaamheden van de technische dienst en de aanschaf van nieuw materieel, veelal het hoofd technische dienst.

Voor de medewerkers die de werkvoorbereiding verzorgen, zijn er checklists die de randvoorwaarden voor het gebruik van het materieel aangeven.

Daarnaast zijn er checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de opslag, het onderhoud en de uitgifte van het materieel. Hij kan de lijsten gebruiken bij de periodieke inspectie, het onderhoud en opslag van het materieel.

De laatste checklists zijn bestemd voor de medewerkers die het materieel gebruiken, de vaklieden. Zij kunnen de lijsten gebruiken bij de toepassing, plaatsing en het gebruik van het materieel en opmerkingen over de staat van het materieel doorgeven aan de medewerker die verantwoordelijk is voor het materieel.

Wanneer men ziet dat anderen het materieel onveilig of onjuist gebruiken, wijs ze er dan op. Aan de andere kant, stel het ook op prijs wanneer u door anderen wordt gewaarschuwd voor ondeugdelijk materieel.

Indien een van de vragen met 'nee' wordt beantwoord, dan is een controle nodig of de onvolkomenheid hersteld is.

Er zijn checklists voor:

	HTD	WVB	I&O	UIT
Algemeen	x			
Bouwliften		x	x	x
Hoogwerkers		x	x	x
Ladders		x	x	x
Ladderliften		x	x	x
Steigers		x	x	x
Hangsteiger		x	x	x
Rolsteiger		x	x	x
Werkbakken		x		x

Tot slot is een overzicht voor het bijhouden van periodieke keuringen opgenomen.

Checklist Materieel
Onderdeel: Materieel
Volgnummer:

In te vullen door verantwoordelijke proce

	Controle	
	ja	nee
1. Algemeen		
• Wordt bij de aanschaf van nieuw materieel gelet op:		
- gebruiksgemak	☐	☐
- fysieke belasting	☐	☐
- geluidsproductie	☐	☐
- trillingen	☐	☐
• Is van al het materieel een gebruiksaanwijzing aanwezig?	☐	☐
- bijvoorbeeld verzamelen in register		
• Zijn relevante specifieke aspecten uit de gebruiksaanwijzing verwerkt in de checklists materieel en uitvoering?	☐	☐
2. Inspectie, onderhoud en opslag eigen materieel		
• Vindt voor de ingebruikname van het materieel voorlichting plaats over de opslag en het onderhoud van het materieel?	☐	☐
• Wordt deze voorlichting periodiek herhaald?	☐	☐
• Vindt het voorgeschreven onderhoud plaats?	☐	☐
• Wordt dit onderhoud geregistreerd?	☐	☐
• Wordt het materieel periodiek gekeurd?	☐	☐
- intern	☐	☐
- extern	☐	☐
• Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd?	☐	☐
• Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen?	☐	☐
3. Plaatsing en gebruik eigen materieel		
• Vindt voor de ingebruikname van het materieel voorlichting plaats over de plaatsing en het gebruik?	☐	☐
• Wordt deze voorlichting periodiek herhaald?	☐	☐
• Wordt de plaatsing en het gebruik van het materieel periodiek gekeurd?	☐	☐
• Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd?	☐	☐
• Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen?	☐	☐
4. Procedure ingehuurd materieel		
• Is al het ingehuurde materieel voor ingebruikname gekeurd?	☐	☐
• Is van al het ingehuurde materieel een gebruiksaanwijzing aanwezig?	☐	☐
• Zijn relevante specifieke aspecten uit de gebruiksaanwijzing verwerkt in de voorlichting over de plaatsing en het gebruik?	☐	☐
• Vindt voor de ingebruikname van het ingehuurde materieel voorlichting plaats over de plaatsing en het gebruik?	☐	☐
• Wordt deze voorlichting periodiek herhaald?	☐	☐
• Wordt de plaatsing en het gebruik van het ingehuurde materieel periodiek gekeurd?	☐	☐
• Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd?	☐	☐
• Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen?	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Bouwlift
Volgnummer:

In te vullen door werkvoorbereider

1. Voorbereiding

	Controle	
	ja	nee
• Zijn alle hulpmiddelen voor een veilig en gezond gebruik aanwezig?	☐	☐
• Is een verankering van de mast noodzakelijk?	☐	☐
• Is er een veilige opstelplaats? (Niet achter een deur of toegang, bij een ontgraving of op een helling)	☐	☐
• Zijn er afzettingen van de omgeving nodig?	☐	☐
• Is bij de opstelplaats van de bouwlift voorkomen dat personen onder het platform door kunnen lopen?	☐	☐
• Zijn de nodige voorzieningen aan de steiger aanwezig?	☐	☐
- platform	☐	☐
- leuningonderbreking	☐	☐
- etageschuifhekken	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
 Onderdeel: Bouwlift
 Volgnummer:

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

	Controle	
	ja	nee
1. Inspectie		
• Is de mast vrij van beschadigingen en/of vervormingen?	☐	☐
• Is het platform vrij van beschadigingen en/of vervormingen?	☐	☐
• Zijn de bekabeling, stekkers en contrastekkers onbeschadigd?	☐	☐
• Zijn de knoppen voorzien van duidelijke functieaanduidingen?	☐	☐
• Zijn de hijskabels, tandheugels vrij van beschadigingen en/of vervormingen?	☐	☐
• Rolt de hijskabel regelmatig op in de trommel?	☐	☐
• Loopt de hijskabel vrij, kan hij niet schaven?	☐	☐
• Werkt de afslag van het onderste platform?	☐	☐
• Werkt de afslag van het bovenste platform?	☐	☐
• Is de werking van de bouwlift verhinderd bij geopend etageschuifhek?	☐	☐
• Zijn alle bij de bouwlift behorende hulpmiddelen nog aanwezig?	☐	☐
• Is de lift voorzien van een bord 'personenvervoer verboden'?	☐	☐
• Is de maximale belasting op de bouwlift aangegeven?	☐	☐
• Zijn er geen andere opmerkingen over de staat en werking van de bouwlift?	☐	☐
2. Onderhoud		
• Wordt de bouwlift onderhouden volgens de voorschriften?	☐	☐
• Wordt de bouwlift regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage?	☐	☐
• Is de bouwlift vrij van corrosie?	☐	☐
3. Opslag		
• Wordt de bouwlift schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden?	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
 Onderdeel: Bouwlift
 Volgnummer:

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

	Controle	
	ja	nee
1. Toepassing en plaatsing		
• Heeft u voorlichting ontvangen over de toepassing en plaatsing van het materieel?	☐	☐
• Is de lift stabiel opgesteld?	☐	☐
• Staat de bouwlift op een veilige plaats? - niet achter een deur of toegang, ontgraving, of op een helling enz., indien niet anders mogelijk deur en omgeving afzetten	☐	☐
• Is de mast van de lift volgens opgave van de fabrikant verankerd?	☐	☐
• Is voorkomen dat personen onder het platform door kunnen lopen?	☐	☐
• Zijn hulpmiddelen nodig voor een veilige opstelling?	☐	☐
2. Gebruik		
• Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van het materieel?	☐	☐
• Is de windkracht geringer dan 6 bij werkzaamheden in buitenomstandigheden?	☐	☐
• Wordt de lift zodanig veilig achtergelaten bij werkonderbrekingen dat hij niet gebruikt kan worden door onbevoegden?	☐	☐
• Werkt de afslag van het onderste platform?	☐	☐
• Werkt de afslag van het bovenste platform?	☐	☐
• Is de leuning van de steiger ter plaatse van de losplaatsen van de bouwlift voorzien van een etageschuifhek?	☐	☐
• Is de afstand van etageschuifhek tot platform minimaal 0,50 m?	☐	☐
• Is de opening tussen platform en los- en laadplaats op de steigervloer maximaal 0,10 m?	☐	☐
• Heeft deze etageschuifhek een hoogte van 1 m?	☐	☐
• Hebben deze etageschuifhekken een vaste afslag?	☐	☐
• Is de werking van de bouwlift verhinderd bij geopend etageschuifhek?	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Hoogwerker
Volgnummer:

In te vullen door werkvoorbereider

1. Voorbereiding

	Controle	
	ja	nee
• Zijn alle hulpmiddelen voor een veilig en gezond gebruik aanwezig?	☐	☐
- persoonlijke valbeveiliging	☐	☐
- communicatiemiddelen	☐	☐
• Is er een vlakke draagkrachtige ondergrond voor de opstelling van de hoogwerker?	☐	☐
• Is er een voldoende draagkrachtige ondergrond voor het verplaatsen van de hoogwerker?	☐	☐
• Zijn er voldoende hulpmiddelen voor een veilige opstelling aanwezig?	☐	☐
- rijplaten	☐	☐
- markeringen, afzettingen	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Hoogwerker
Volgnummer:

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

	Controle	
	ja	nee
1. Inspectie		
• Is het hoogwerkerlogboek bij de hoogwerker aanwezig?	☐	☐
• Is de hoogwerker vrij van beschadigingen en/of vervormingen?	☐	☐
• Is het platform vrij van beschadigingen en/of vervormingen?	☐	☐
• Zijn de bekabeling, stekkers en contrastekkers onbeschadigd?	☐	☐
• Zijn de knoppen voorzien van duidelijke functieaanduidingen?	☐	☐
• Zijn alle bij de hoogwerker behorende hulpmiddelen nog aanwezig?	☐	☐
• Is de hoogwerker voorzien van een bord met de maximale werkbelasting? - de maximale werkbelasting is het gewicht van de op de hoogwerker aanwezige personen, materiaal en gereedschappen	☐	☐
• Zijn alle onderdelen van de hoogwerker beschermt tegen knelgevaar?	☐	☐
• Is het werkplatform rondom voorzien van een voetstootlijst, tussenleuning en leuning resp. hoog 0,15, 0,50 en 1,00 m?	☐	☐
• Is er een bevestigingspunt voor valbeveiliging?	☐	☐
• Zijn er geen andere opmerkingen over de staat en werking van de hoogwerker?	☐	☐
2. Onderhoud		
• Wordt de hoogwerker onderhouden volgens de voorschriften?	☐	☐
• Wordt de hoogwerker regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage?	☐	☐
3. Opslag		
• Wordt de hoogwerker schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden?	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Hoogwerker
Volgnummer:

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Controle
ja nee

Hoogwerkers zijn er in verschillende uitvoeringen: zelfrijdende, verplaatsbare en vast opgestelde. Ze worden hydraulisch of elektrisch aangedreven, soms ook door middel van perslucht. Voor deze machines gelden uitgebreide bedienings- en veiligheidsvoorschriften. Hieronder volgt een aantal algemene aandachtspunten.

1. Gebruik

- Heeft u voldoende voorlichting en instructie gehad over het opstellen, het gebruik en het verplaatsen van de hoogwerker? ja nee
- Zijn de knoppen voorzien van duidelijke functieaanduidingen? ja nee
- Is bediening van meer dan een plaats mogelijk?
- in dat geval bediening zodanig beveiligen dat slechts met medewerking van bestuurder bediening vanaf andere plaats mogelijk is ja nee
- Is een noodstop aanwezig? ja nee
- Heeft de medewerker in de hoogwerker doelmatige communicatiemiddelen?
- portofoon of telefoon ja nee
- Worden geen lasten met de hoogwerker gehesen? ja nee
- Wordt alleen te verwerken materiaal en handgereedschap vervoerd? ja nee
- Steken materiaal en gereedschap niet uit de werkbak? ja nee
- Is de werkbelasting niet zwaarder dan toegestaan? ja nee
- Wordt met het werk op de hoogwerker gestopt boven windkracht 6 (9-12,5 m/s) of bij (naderend) onweer? ja nee
- Wordt een valbeveiliging gedragen bij het gebruik van zwaar gereedschap? ja nee
- Wordt de hoogwerker zodanig veilig achtergelaten bij werkonderbrekingen dat hij niet gebruikt kan worden door onbevoegden? ja nee

2. Opstelling van de hoogwerker

- Is er een vlakke en draagkrachtige ondergrond voor wielen en stempels?
- zonodig kunnen rijplaten voor verbetering zorgen ja nee
- Zijn er duidelijke markering, afzettingen of blokkeringen in de omgeving aangebracht om ongelukken te voorkomen? ja nee

3. Verplaatsen van de hoogwerker

- Is er een vlakke en draagkrachtige ondergrond voor wielen? ja nee
- Is de maximaal toelaatbare hoogte van het bordes tijdens verplaatsingen aangegeven?
- bij voorkeur laagste stand ja nee
- Is het zicht vanaf het bordes voldoende? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Ladders

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Is de werkhoogte niet hoger dan 10 m?
- indien hoger dan 10 m, ander materieel kiezen. ja   nee
- Is het te overwinnen hoogteverschil niet hoger dan 7,5 m?
- indien hoger dan 7,5 m, tussenbordes creëren. ja   nee
- Is de werkduur van de activiteiten op de ladder korter dan 4 uur?
- indien langer dan 4 uur taakroulatie of ander materieel toepassen. ja   nee
- Wordt op de ladder niet gewerkt met gevaarlijk gereedschap, zoals slijptol, hogedrukreiniger enzovoort?
- indien gewerkt wordt met gevaarlijk gereedschap ander materieel kiezen. ja   nee
- Kan de ladder niet wegzakken in bijvoorbeeld een zachte ondergrond?
- zo moet er onder een ladder die weg kan zakken in een zachte ondergrond een stabiel pad van tegels zijn aangebracht van tenminste 0,90 m breed. Deze breedte is verder afhankelijk van de opstellingshoek en werkhoogte. Bij 10 m werkhoogte moet het hart op 4,70 m liggen en bij 2,50 m op 1,40 m. Om de tussenliggende hoogten te bestrijken is dus een tegelpad nodig van 4,00 m breed. ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door verantwoordelijke materieel

Onderdeel: Ladders

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Inspectie

- Is de ladder zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja   nee
- Zijn de stijlen ter plaatse van sportverbindingen zonder beschadigingen?
- let op scheurtjes, loszitten van sporten e.d. ja   nee
- Zijn de opsteekhaken bij de opsteekladder nog in orde, niet beschadigd en/of vervormd? ja   nee
- Zijn de laddertouwen nog in orde, niet gerafeld en/of versleten, beschadigd enz.? ja   nee
- Zijn de ladderschoenen nog in orde? ja   nee
- Zijn bij de ladder behorende hulpmiddelen zoals gevelrollers, latogen of nokhaken nog aanwezig? ja   nee
- Is de sportafstand hart op hart tussen 0,25 en 0,3 m? ja   nee

2. Onderhoud

- Worden de ladders onderhouden volgens de voorschriften? ja   nee
- Worden ladders regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage? ja   nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja   nee
- Worden niet te repareren, versleten of onherstelbaar beschadigde ladders vernietigd? ja   nee
- Is de ladder tegen weersinvloeden beschermd?
- houtconserveermiddel, blanke lak of olie bij houten ladders.
- geen dampdichte afsluitende verf! ja   nee
- Zijn metalen ladders vrij van corrosie? ja   nee

3. Opslag

- Worden ladders schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja   nee
- Worden ladders zodanig opgeborgen dat doorhangen wordt voorkomen? ja   nee
- Worden ladders op een afgeschermd geventileerde ruimte opgeborgen? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door de vakman

Onderdeel: Ladders

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Toepassing en plaatsing

- Heeft u voorlichting ontvangen over de toepassing en plaatsing van het materieel? ja nee
- Staat de ladder onder een hoek van 70 à 75°?
- 1 meter naar voren op elke 4 meter omhoog ja nee
- Staat de ladder vrij van obstakels en metalen ladders vrij van spanningvoerende delen?
- plaats geen metalen ladders op minimaal 2 m van niet-geïsoleerde, onder spanning staande elektrische delen ja nee
- Staat de ladder op een veilige plaats?
- niet achter een deur of toegang, ontgraving, of op helling enz., indien niet anders mogelijk deur en omgeving afzetten ja nee
- Hebben de ladderbomen gelijke steun aan de bovenkant?
- tegen een stevig dragende ondergrond, nooit tegen beglazing ja nee
- Staat de ladder stabiel opgesteld?
- nooit op tafels, kisten, kratten of ander onstabiel oppervlak ja nee
- Is de ladder tegen wegglijden en/of omvallen verzekerd?
- ladders schuiven op een harde ondergrond zowel beneden als boven gemakkelijk zijdelings weg
- zet de ladder zo mogelijk vast (bijv. met touwen)
- spijker op kritische plaatsen een klamp achter de poten
- zorg bij een harde ondergrond voor zachte ladderschoenen ja nee
- Kan de ladder niet wegzakken in bijvoorbeeld een zachte ondergrond?
- zo moet er onder een ladder die weg kan zakken in een zachte ondergrond een stabiel pad van tegels zijn aangebracht van tenminste 0,90 m breed. Deze breedte is verder afhankelijk van de opstellingshoek en werkhoogte. Bij 10 m werkhoogte moet het hart op 4,70 m liggen en bij 2,50 m op 1,40 m. Om de tussenliggende hoogten te bestrijken is dus een tegelpad nodig van 4,00 m breed. ja nee
- Steekt de ladder 1 m boven de werkvloer uit? ja nee
- Zitten bij houten ladders de gespiede sporten aan de klimkant? ja nee
- Zit het schuivende deel van de opsteekladder aan de voorkant? ja nee
- Is de overlap van het schuivende deel voldoende?
- opsteekladder van voor 1986 tenminste 5 sporten
- ladders van jongere fabricagedatum (1986 en later) zijn vervaardigd volgens de eisen van het Besluit draagbaar klimmaterieel en zo geconstrueerd dat de uiterste gebruiksstand begrensd is. De overlap van minimaal 5 sporten hoeft voor deze ladders niet te gelden ja nee
- Grijpen de haken van het opsteekdeel goed om de sporten? ja nee
- Is het optrektouw vastgezet? ja nee
- Zijn hulpmiddelen zoals gevelrollers, latogen of nokhaken nodig voor een veilige opstelling? ja nee
- Zijn de scharnieren van vouwladders tijdens het beklimmen geborgd? ja nee
- Wordt bij driedelige reformladders, die worden toegepast als vrijstaand klimmaterieel, nooit boven het scharnierpunt van het uitgeschoven derde deel gewerkt? ja nee

2. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van het materieel?
- Is de windkracht geringer dan 6 bij werkzaamheden buiten?
- Worden ladders nooit onbeheerd achtergelaten?
- Wordt de mogelijkheid van beklimming voorkomen bij werkonderbrekingen?
- Klimt u met het gezicht naar de ladder toe omhoog?
- Heeft u één hand vrij bij het beklimmen?
- Heeft u goede schoenen aan met geprofileerde zolen?
  - geen slippers, klompen
- Staat u tijdens de werkzaamheden met twee voeten op de ladder?
  - niet één voet op de ladder en één op het kozijn
- Wordt de ladder verplaatst als u er niet op staat?
- Wordt bij het dragen van de ladder de voorkant omhoog gehouden?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Ladderlift
Volgnummer:

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

1. Voorbereiding

	Controle	
	ja	nee
• Zijn alle hulpmiddelen voor een veilig en gezond gebruik aanwezig?	☐	☐
• Is bij de opstelplaats van de ladderlift voorkomen dat personen onder het platform door kunnen lopen?	☐	☐
• Is een verankering van de ladderlift noodzakelijk?	☐	☐
• Is er een veilige opstelplaats? (niet achter een deur of toegang bij een ontgraving of op een helling)	☐	☐
• Zijn er afzettingen van de omgeving nodig?	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Ladderlift

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Inspectie

- Is de mast vrij van beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Is het platform vrij van beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Zijn de bekabeling, stekkers en contrastekkers onbeschadigd? ja nee
- Zijn de knoppen voorzien van duidelijke functieaanduidingen? ja nee
- Zijn de hijskabels, tandheugels vrij van beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Rolt de hijskabel regelmatig op in de trommel? ja nee
- Loopt de hijskabel vrij, kan hij niet schaven? ja nee
- Werkt de afslag van het onderste platform? ja nee
- Werkt de afslag van het bovenste platform? ja nee
- Zijn alle bij de ladderlift behorende hulpmiddelen nog aanwezig? ja nee
- Is de maximale belasting op de ladderlift aangegeven? ja nee
- Zijn er geen andere opmerkingen over de staat en werking van de ladderlift? ja nee

2. Onderhoud

- Wordt de ladderlift onderhouden volgens de voorschriften? ja nee
- Wordt de ladderlift regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage? ja nee
- Is de ladderlift vrij van corrosie? ja nee

3. Opslag

- Wordt de ladderlift schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Ladderlift

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Toepassing en plaatsing

- Heeft u voorlichting ontvangen over de toepassing en plaatsing van het materieel? ja nee
- Is de ladderlift stabiel opgesteld? ja nee
- Staat de ladderlift op een veilige plaats?
- niet achter een deur of toegang, ontgraving, of op een helling enz., indien niet anders mogelijk deur en omgeving afzetten ja nee
- Staat de ladderlift onder een hoek van 60 à 75° (1 meter naar voren op elke 3 à 4 meter omhoog)? ja nee
- Is een extra steun nodig? ja nee
- Zijn hulpmiddelen nodig voor een veilige opstelling? ja nee

2. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van het materieel? ja nee
- Is de windkracht geringer dan 6 bij werkzaamheden buiten? ja nee
- Wordt de lift zodanig veilig achtergelaten bij werkonderbrekingen dat hij niet gebruikt kan worden door onbevoegden? ja nee
- Werkt de afslag van het onderste platform? ja nee
- Werkt de afslag van het bovenste platform? ja nee
- Is de last op een veilige wijze van het platform af te halen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel*In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel*

Onderdeel: Steigers

Volgnummer:

Controle
ja nee**1. Voorbereiding**

- Zijn de staanders lang genoeg? ja nee
- Zijn de oplangers wisselend aangebracht? ja nee
- Is de onderlinge afstand van de opeenvolgende staanders voor een werksteiger (zware steiger) zoals aangegeven in de tabel? ja nee
- Zijn de kortelingen juist aangebracht en voldoende in aantal zoals aangegeven in de tabel? ja nee
- Zijn de kortelingen, bij een enkele steiger, ondersteund:
  - of via een kortelingsteun, waarvan het draagvlak volledig in het metselwerk rust ja nee
  - of via onderliggers (ter plaatse van muuropeningen e.d.) ja nee
- Is voor een stabiele opstelling een schoorverband nodig? ja nee
- Is de steiger voldoende verankerd aan vaste punten? ja nee
  - in ieder geval iedere eerste en laatste staander van een steigervlak
- Zijn er voldoende in- en uiten aangebracht in verband met de verankering? ja nee
- Is de opstelling en verankering van de steigers uitgewerkt in een tekening? ja nee
- Zijn er hulpmiddelen nodig zoals grondplaten voor een stabiele opstelling? ja nee

Onderlinge afstand van opeenvolgende staanders voor zware steigers

Maximumafstanden tussen de staanders (m)	Maximum- steigerbreedte (m)	Minimumaantal kortingen tussen de staanders
1,8	1,5	2
1,8	1,35	1
1,7	1,65	2
1,7	1,5	1
1,6	1,8	2
1,6	1,65	1

Onderlinge afstand van opeenvolgende staanders voor lichte steigers

Maximumafstanden tussen de staanders (m)	Maximum- steigerbreedte (m)	Minimumaantal tussenkortelingen tussen ieder paar staanders
2,3	1,5	1
2,15	1,65	1
2	1,8	1

Werkvloeren

- Is de breedte van de werkvloer afgestemd op de werkzaamheden?
  - 0,60 m voor onderhoudswerk zonder materiaalopslag
  - 0,80 m voor lichte steigers
  - 1,20 m voor metselsteigers
- Zijn de vloeren voorzien van kantplank van 120 mm hoog?
  - als de afstand tussen vloer en gevel meer is dan 100 mm eveneens aan de gevelzijde
- Zijn vloerluiken in opgaande richting te openen en zelfsluitend uitgevoerd?
- Is de werkvloer maximaal 1,50 m onder een goot of dakrand?
- Is er een volledig dichtgelegde schrikvloer aanwezig over de gehele breedte, op maximaal 2,50 m onder de werkvloer, bij werkvloeren waarbij gevaar bestaat te vallen van een hoogte van meer dan 6,00 m?
- Zijn maatregelen nodig om de omgeving te beschermen tegen vallende voorwerpen?

Leuningen

- Is er rekening gehouden met het aanbrengen van leuning of hekwerken langs werkvloeren, waarbij gevaar bestaat van een hoogte van 2,50 m of meer te vallen?
- Is de horizontale afstand tussen steigervloer en gevel meer dan 100 mm?
  - als de afstand tussen vloer en gevel meer is dan 100 mm eveneens aan de gevelzijde
- Is de hoogte van de leuning 1,0 m en de tussenregel 0,5 m boven de werkvloer?
- Is de leuninghoogte ter plaatse van een goot of dakrand verhoogd en afgestemd op de breedte?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Steigers

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Inspectie

- Is het steigermateriaal gekeurd voordat het opnieuw wordt gebruikt? ja nee
- Zijn de staanders of jukken zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Zijn de liggers en kortelingen zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Zijn de steigerplanken zonder beschadigingen en/of vervormingen?
- scheuren, grote noesten, eindbeschermers ja nee
- Zijn bij de steiger behorende hulpmiddelen zoals voetplaten, koppelingen
of lassen nog aanwezig? ja nee

2. Onderhoud

- Worden de steigeronderdelen onderhouden volgens de voorschriften? ja nee
- Worden steigeronderdelen regelmatig geïnspecteerd op gebreken,
vervormingen of slijtage? ja nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja nee
- Worden niet te repareren, versleten of onherstelbaar beschadigde
steigeronderdelen vernietigd? ja nee
- Zijn metalen steigeronderdelen vrij van corrosie? ja nee

3. Opslag

- Worden steigers schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja nee
- Worden steigerdelen zodanig opgeborgen dat doorhangen wordt voorkomen? ja nee
- Worden steigers in een afgeschermd geventileerde ruimte opgeborgen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Steigers

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Toepassing en plaatsing

- Heeft u voorlichting ontvangen over de toepassing en plaatsing van het materieel? ja nee
- Is de steiger stabiel opgesteld? ja nee
- Wordt de steiger voor ingebruikname gecontroleerd? ja nee
- Worden de steigers (inclusief de verbindingen) regelmatig, na harde wind en na wijzigingen gecontroleerd? ja nee
- Staan de staanders op grondplaten op een stevige ondergrond? ja nee
- Staan de staanders te lood? ja nee
- Is de verankering zo dicht mogelijk bij knooppunten van liggers en staanders? ja nee
- Is het schoorverband voldoende en juist aangebracht?
  - maximaal 6 opeenvolgende staanders ongeschoord ja nee
  - vanaf maaiveld onder hoek van 45° ja nee
  - vastgezet aan iedere staander die gekruist wordt ja nee
- Is de stalen steiger geaard bij gebruik van elektrisch gereedschap, verlichting e.d.? ja nee

Vloeren

- Zijn de vloeren goed dichtgelegd?
  - afstand tussen vloer en gevel niet meer dan 100 mm, indien de afstand meer is dan 0,10 m eveneens een leuning aan de gevelzijde aanbrengen ja nee
- Zijn de vloeren zo aangebracht dat ze niet kunnen opwaaien? ja nee
- Zijn de werkvloeren veilig toegankelijk? ja nee
- Zijn ladders verspringend opgesteld? ja nee
- Wordt de steiger zodanig veilig achtergelaten bij werkonderbrekingen dat hij niet gebruikt kan worden door onbevoegden? ja nee

Leuningen

- Zijn er leuningen of hekwerken aangebracht langs werkvloeren, waarbij gevaar bestaat van een hoogte van 2,50 m of meer te vallen? ja nee
- Is de horizontale afstand tussen steigervloer en gevel minder dan 0,10 m? ja nee
- Is de leuninghoogte bij een goot of dakrand verhoogd en afgestemd op de breedte? ja nee

2. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van het materieel? ja nee
- Wordt de steiger zodanig veilig achtergelaten bij werkonderbrekingen dat hij niet gebruikt kan worden door onbevoegden? ja nee
- Worden leuningen of beveiligingen die voor de werkzaamheden tijdelijk verwijderd moeten worden, direct na de werkzaamheden opnieuw aangebracht? ja nee
- Is de leuning van de steiger bij de losplaatsen van de bouwlift voorzien van een etageschuifhek? ja nee
- Is de afstand van etageschuifhek tot platform minimaal 0,50 m? ja nee
- Is de opening tussen platform en los- en laadplaats op de steigervloer maximaal 0,10 m? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Hangsteigers
Volgnummer:

In te vullen door werkvoorbereider

1. Voorbereiding

	Controle	
	ja	nee
• Is de hangsteiger op een veilige wijze te betreden op het dak of op de begane grond?	☐	☐
• Is de hangsteiger voorzien van gevelgeleiding bij een gebouwhoogte boven de 40 m?	☐	☐
• Zijn alle hulpmiddelen voor een veilig en gezond gebruik aanwezig?	☐	☐
- persoonlijke valbeveiliging	☐	☐
- communicatiemiddelen	☐	☐
- markeringen, afzettingen	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Hangsteigers

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. *Inspectie*

- Is het hangsteigerlogboek bij de hangsteiger aanwezig? ja nee
- Is de hangsteiger vrij van beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Is het platform vrij van beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Zijn de bekabeling, stekkers en contrastekkers onbeschadigd? ja nee
- Zijn de knoppen voorzien van duidelijke functieaanduidingen? ja nee
- Zijn alle bij de hangsteiger behorende hulpmiddelen nog aanwezig? ja nee
- Is de hangsteiger voorzien van een bord met de maximale werkbelasting?
- de maximale werkbelasting is het gewicht van de op de hangsteiger
aanwezige personen, materiaal en gereedschappen ja nee
- Zijn alle onderdelen van de hangsteiger beschermt tegen knelgevaar? ja nee
- Is het werkplatform rondom voorzien van een voetstootlijst en leuning
resp. hoog 0,15 en 1,00 m met daartussen vlechtwerk met een maaswijdte
van maximaal 50 mm? ja nee
- Is er een bevestigingspunt voor valbeveiliging? ja nee
- Zijn vanglijnen en valstopapparaat zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Zijn hulpmiddelen zoals gevelafstandhouders nog aanwezig? ja nee
- Zijn de hijskabels, tandheugels vrij van beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Rolt de hijskabel regelmatig op in de trommel? ja nee
- Loopt de hijskabel vrij, kan hij niet schaven? ja nee
- Is de hangsteiger voorzien van een bord 'verboden voor onbevoegden'? ja nee
- Wordt de hangsteiger onderhouden volgens de voorschriften? ja nee
- Wordt de hangsteiger regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen
of slijtage? ja nee
- Zijn er andere opmerkingen over de staat en werking van de hangsteiger? ja nee

2. *Ophanging*

- Is de hangsteiger opgehangen aan tenminste 4 onafhankelijke draagkabels,
aan 2 draagkabels en 2 vanginrichtingen of aan 1 draagkabel en 1 vanginrichting
als het vloeroppervlak maximaal 0,5 m is? ja nee
- Zijn de kabels zodanig aangebracht dat knelgevaar afwezig is? ja nee
- Is er bij hangsteigers die niet aan het bovenstaande voldoen, een onafhankelijk
van de hangsteiger bevestigde vanglijnen met valstopapparaat aanwezig? ja nee
- Werkt de eindschakelaar bij het bereiken van de hoogste en laagste stand? ja nee

3. *Ophangconstructie*

- Staat de maximale toelaatbare belasting op de ophangconstructie aan-
gegeven? ja nee
- Staat de benodigde ballast op de ophangconstructie aangegeven? ja nee
- Is deze ballast ook aanwezig? ja nee
- Is het dak geschikt voor deze ophangconstructie? ja nee

Het verrichten van arbeid op niet-permanent aangebrachte hangsteigers wordt niet als 'veilige wijze' aangemerkt als bedoeld in het Arbobesluit. Dit geldt eveneens voor het gebruik van de zogenaamde klassieke bootmansstoel (handbediend).

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Hangsteigers
Volgnummer:

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Controle
ja nee

Hangsteigers zijn er in verschillende uitvoeringen: verplaatsbare en vast opgestelde. Voor het gebruik ervan gelden uitgebreide bedienings- en veiligheidsvoorschriften. Hieronder volgt een aantal algemene aandachtspunten.

1. Gebruik

- Heeft u voldoende voorlichting en instructie gehad over het opstellen, het gebruik en het verplaatsen van de hangsteiger? ja nee
- Zijn de knoppen voorzien van duidelijke functieaanduidingen? ja nee
- Is de hangsteiger voorzien van een noodstop? ja nee
- Zijn eventuele hulpmiddelen voor een noodbediening aanwezig? ja nee
- Is bediening van meer dan een plaats mogelijk?
- in dat geval bediening zodanig beveiligen dat slechts met medewerking van de bestuurder bediening vanaf andere plaats mogelijk is ja nee
- Is een noodstop aanwezig? ja nee
- Heeft de medewerker in de hangsteiger doelmatige communicatiemiddelen?
- portofoon of telefoon ja nee
- Worden geen lasten met de hangsteiger gehesen? ja nee
- Wordt alleen te verwerken materiaal en handgereedschap vervoerd? ja nee
- Steekt dit materiaal en het gereedschap niet uit de werkbak? ja nee
- Is de werkbelasting niet zwaarder dan toegestaan? ja nee
- Wordt er met het werk op de hangsteiger gestopt boven windkracht 6 (9-12,5 m/s) of bij (naderend) onweer? ja nee
- Dragen de werknemers een valharnas of vanggordel met vanglijn van maximaal 1,5 m in de hangsteiger bij installaties van voor 1 november 1988? ja nee
- Wordt de hangsteiger veilig achtergelaten bij werkonderbrekingen zodat hij niet gebruikt kan worden door onbevoegden? ja nee

2. Opstelling van de hangsteiger

- Is het dakvlak veilig te betreden bij instap vanaf het dak? ja nee
- Is er een vlakke en draagkrachtige ondergrond bij instap vanaf de begane grond? ja nee
- Staat de benodigde ballast op de dakbalk aangegeven? ja nee
- Is deze ballast ook aanwezig? ja nee
- Zijn er duidelijke markeringen of afzettingen in de omgeving aangebracht om een ongeluk te voorkomen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
 Onderdeel: Rolsteigers
 Volgnummer:

In te vullen door werkvoorbereider

	Controle	
	ja	nee
1. Voorbereiding		
• Is er een veilige opstelplaats? (niet achter een deur of toegang, bij een ontgraving of op een helling)	☐	☐
• Zijn er afzettingen van de omgeving nodig?	☐	☐
• Zijn de staanders lang genoeg?	☐	☐
• Is het te overwinnen hoogteverschil niet hoger dan 4,00 m? - indien hoger dan 4,00 m, tussenbordes creëren.	☐	☐
• Is voor een stabiele opstelling een schoorverband nodig?	☐	☐
• Zijn voor een stabiele opstelling uithouders nodig?	☐	☐
• Moet de rolsteiger verankerd worden aan vaste punten?	☐	☐
• Zijn er hulpmiddelen nodig zoals grondplaten of rijplaten voor een stabiele opstelling?	☐	☐
Werkvloeren		
• Is de breedte van de werkvloer afgestemd op de werkzaamheden?	☐	☐
• Zijn de vloeren voorzien van een voetstootlijst van 120 mm hoog?	☐	☐
• Zijn vloerluiken in opgaande richting te openen en zelfsluitend uitgevoerd?	☐	☐
• Is de werkvloer maximaal 1,50 m onder een goot of dakrand?	☐	☐
• Zijn maatregelen nodig om de omgeving te beschermen tegen vallende voorwerpen?	☐	☐
Leuning		
• Is er rekening gehouden met het aanbrengen van leuning of hekwerken langs werkvloeren, waarbij gevaar bestaat van een hoogte van 2,50 m of meer te vallen?	☐	☐
• Is de hoogte van de leuning 1,0 m en de tussenregel 0,5 m boven de werkvloer?	☐	☐
• Is de leuninghoogte ter plaatse van een goot of dakrand verhoogd en afgestemd op de breedte?	☐	☐
• Zijn er kantplanken langs de werkvloeren aangebracht?	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Rolsteigers

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Inspectie

- Is de rolsteiger zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja   nee
- Zijn de stijlen op de plaats van sportverbindingen zonder beschadigingen?
- let op scheurtjes, loszitten van sporten e.d. ja   nee
- Zijn de vloeren van de rolsteiger zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja   nee
- Zijn bij de rolsteiger behorende hulpmiddelen zoals wielen, leuning
uithouders of schoren nog aanwezig? ja   nee
- Is de sportafstand hart op hart tussen 0,25 en 0,3 m? ja   nee
- Werkt de blokkeerinrichting van de wielen correct? ja   nee

2. Onderhoud

- Worden de rolsteigers onderhouden volgens de voorschriften? ja   nee
- Worden rolsteigers regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen
of slijtage? ja   nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja   nee
- Worden niet te repareren, versleten of onherstelbaar beschadigde rolsteigers
vernietigd? ja   nee
- Zijn metalen rolsteigers vrij van corrosie? ja   nee

3. Opslag

- Worden rolsteigers schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja   nee
- Worden rolsteigers zodanig opgeborgen dat doorhangen wordt voorkomen? ja   nee
- Is er een veilige opstelplaats? (niet achter een deur of toegang, bij een
ontgraving of op een helling) ja   nee
- Zijn er afzettingen van de omgeving nodig? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Rolsteigers

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Toepassing en plaatsing

- Heeft u voorlichting ontvangen over de toepassing en plaatsing van het materieel? ja nee
- Is de maximale belasting op de rolsteiger aangegeven? ja nee
- Zijn de sporten stroef en geschikt voor beklimming? ja nee
- Staat de rolsteiger vrij van obstakels en spanningvoerende delen?
- plaats geen rolsteigers binnen 2 m van niet geïsoleerde, onder spanning staande elektrische delen. ja nee
- Staat de rolsteiger op een veilige plaats?
- niet achter een deur of toegang, ontgraving, of op een helling enz., indien niet anders mogelijk deur en omgeving afzetten. ja nee
- Is er een vlakke en draagkrachtige ondergrond voor de wielen van de rolsteiger?
(zo nodig kunnen rijplaten voor verbetering zorgen) ja nee
- Zijn de wielen tijdens de werkzaamheden geblokkeerd? ja nee
- Zijn zwenkwielen tijdens de werkzaamheden eveneens tegen verdraaien geborgd? ja nee
- Wordt de maximale hoogte niet overschreden?
- zonder extra voorzieningen zoals tuidraden, uithouders of stabilisatoren is de maximale hoogte binnenshuis 4 x en buitenshuis 3 x de kleinste breedte. ja nee
- Zijn de uithouders of stabilisatoren tegen ongewilde veranderingen in stand tijdens de werkzaamheden geborgd? ja nee
- Is de vormvastheid van de steigerconstructie gewaarborgd?
- door middel van bijvoorbeeld schoren ja nee

Vloeren

- Is de werkvloer dicht? ja nee
- Zijn de vloeren voorzien van kantplank van 150 mm hoog? ja nee
- Zijn de vloeren zo aangebracht dat ze niet kunnen opwaaien? ja nee
- Zijn de werkvloeren veilig toegankelijk? ja nee
- Zijn vloerluiken in opgaande richting te openen en zelfsluitend uitgevoerd? ja nee
- Liggen de werkvloeren op maximaal 4,00 m? ja nee

Leuningen

- Zijn er leuning of hekwerken aangebracht langs werkvloeren, waarbij gevaar bestaat van een hoogte van 2,50 m of meer te vallen? ja nee
- Is de hoogte van de leuning 1,00 m en de tussenregel 0,50 m boven de werkvloer? ja nee
- Zijn er kantplanken langs de werkvloeren aangebracht?" ja nee

2. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van het materieel? ja nee
- Is de maximale windkracht op de rolsteiger aangegeven? ja nee
- Wordt de steiger verlaten indien de maximale windkracht wordt overschreden? ja nee
- Wordt de mogelijkheid van beklimming voorkomen bij werkonderbrekingen? ja nee
- Heeft u goede schoenen aan met geprofileerde zolen? ja nee

- geen slippers, klompen

3. *Verplaatsen van de rolsteiger*

- Zijn er geen personen of materiaal op de steiger aanwezig?
- Zitten de wielen vast in de staander?

☐	☐
☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
Onderdeel: Werkbak
Volgnummer:

In te vullen door werkvoorbereider materieel

Controle
ja nee

1. Voorbereiding

Met een hijs- of hefwerktuig dat uitsluitend is bestemd en ingericht voor het vervoer van goederen, mogen geen personen worden vervoerd. Behalve voor het verrichten van incidentele werkzaamheden van korte duur (jaarlijks hooguit enkele malen, per keer niet langer dan vier uur) vanuit een werkbak waarbij toepassing van andere, meer geëigende middelen redelijkerwijs niet verlangd kan worden. Voorwaarden zijn:

- a het betreft kortstondige werkzaamheden waarvoor het aanbrengen en verwijderen van meer geëigende arbeidsmiddelen onevenredig hoge kosten met zich meebrengt, of
- b het betreft werkzaamheden met een spoedeisend karakter waarbij het oponthoud benodigd voor het aanbrengen van meer geëigende arbeidsmiddelen grotere risico's met zich meebrengt dan die aan het werken in een werkbak zijn verbonden.

- Er zijn geen andere arbeidsmiddelen om de plaats van de werkzaamheden te bereiken?
- Heeft de leverancier/verhuurder van de kraan of vorkheftruck specifiek hijs-gereedschap voor zijn werkbakken te leen, te huur of te koop?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Materieel
 Onderdeel: Werkbak
 Volgnummer:

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

	Controle	
	ja	nee
1. Gebruik		
• Heeft u voorlichting ontvangen over de uitvoering van hijswerkzaamheden?	☐	☐
• Is de ontheffing van de arbeidsinspectie aanwezig?	☐	☐
• Is het kraanboek aanwezig?	☐	☐
• Heeft de kraandrijver een deskundigheidsbewijs?	☐	☐
• Heeft de kraandrijver een geneeskundige verklaring?	☐	☐
• Is het hijsprogramma met de kraandrijver besproken?	☐	☐
• Is met de kraandrijver en de betrokken medewerkers de te volgen hijsmethode en de wijze van communicatie besproken?	☐	☐
• Zijn het hijsgereedschap en de werkbak op deugdelijkheid gecontroleerd?	☐	☐
• Voldoet de werkbak?	☐	☐
- gesloten constructie tot 1 m hoog	☐	☐
- opgehangen aan een viersprong, spreidhoek 60o	☐	☐
- de vrije stahoogte > 2,0 m	☐	☐
- inwendig oppervlak eenpersoonsbak 0,6 x 0,9 m	☐	☐
- inwendig oppervlak tweepersoonsbak 0,6 x 1,2 m	☐	☐
- inwendig oppervlak driepersoonsbak 0,6 x 1,8 m	☐	☐
• Geen knelgevaar voor personen tussen werkbak en hijsgereedschap?	☐	☐
• Is de plaats van bestemming vrij en bereikbaar voor de kraandrijver?	☐	☐
• Wordt niet gereden met de kraan of heftruck bij een bemande werkbak?	☐	☐
• Worden hijswerktuigen buiten gebruik gesteld indien de windsnelheid hoger is dan:	☐	☐
- windkracht 6 (9-12,5 m/s) voor mobiele kranen?	☐	☐
• Dragen de vaklieden goede persoonlijke beschermingsmiddelen?	☐	☐
- valbeveiliging	☐	☐
- veiligheidshelm	☐	☐
- voetbescherming S3 of S5	☐	☐
- handschoenen	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Overzichtstabel periodieke keuringen materieel

Materieel	Controle cyclus intern	dd	dd	dd	dd	dd	Controle cyclus extern	dd	dd
Bouwliften	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Hoogwerker	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Hijslieren	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Ladders	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Ladderliften	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Steigers	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Hangsteiger	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
Rolsteiger	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Valbeveiliging	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Werkbakken	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		

Checklists ontwerp

Deze checklists zijn bestemd voor degene die verantwoordelijk is voor de ontwerpfase. Hij kan met deze checklists controleren of de ontwerper rekening heeft gehouden met veilige en gezonde arbeidsomstandigheden in de verschillende fasen van het ontwerpproces.

Er zijn checklists voor:

- de initiatieffase;
- de voorlopige ontwerpfase;
- de definitieve ontwerpfase;
- de uitwerkingsfase;
- de beheerfase (V&G-dossier).

Checklist Ontwerp

In te vullen door verantwoordelijke ontwerpfase

Onderdeel: Initiatief

Volgnummer:

Controle

ja nee

1. Worden in de haalbaarheidsstudie en het programma van eisen, onderstaande V&G-risico's meegenomen en gewogen?

- bodem:
  - grondslag ja nee
  - grondwater ja nee
  - puin ja nee
  - oude fundering/palen ja nee
  - oude putten ja nee
  - explosieven ja nee
  - verontreiniging ja nee

- bestaande leidingen:
  - gas/olie (eventueel tank) ja nee
  - water ja nee
  - elektra ondergronds ja nee
  - elektra bovengronds ja nee
  - riolering ja nee
  - trein ja nee
  - tram/bus ja nee

- verkeerssituatie:
  - aan-/afvoerroute groot materieel ja nee
  - aanrijdgevaar personeel/materieel rond bouwlocatie ja nee
  - gevaar voor vallende voorwerpen op verkeer/publiek ja nee

- belendingen:
  - stabiliteit na ontgraven ja nee
  - trillingen door heien ja nee
  - aanwezigheid bewoners/personeel tijdens verbouwwerkzaamheden ja nee
  - recht van overpad tijdens werkzaamheden ja nee
  - belendende projecten van andere opdrachtgever(s) (bijv. in uitbreidingsplan) ja nee

- sloopwerk:
  - asbestproducten ja nee
  - teermastiek ja nee
  - brandmelders die bij werkzaamheden radioactieve straling afgeven ja nee
  - overige milieuschadelijke stoffen/voorwerpen ja nee

- geluidsoverlast omgeving:
  - bouwmachines ja nee
  - sloopwerk ja nee

- beperkt bouwterrein:
  - ruimte voor keten, loods ja nee
  - opslagruimte materieel/materialen ja nee
  - opstelplaatsen mobiele kraan ja nee

2. *Wordt er bij het bepalen van de doorlooptijd en de opleveringsdatum rekening gehouden met:*
- een reële bouwtijd?
  - de negatieve invloed van bepaalde seizoenen (wind, regen, vorst)?
3. *Wordt er bij het bepalen van de bouworganisatievorm rekening gehouden met vroegtijdige inbreng van V&G-expertise?*
4. *Is er bij het afsluiten van de initiatieffase een V&G-coördinator ontwerpfase benoemd?*
5. *Zijn van deze V&G-coördinator de taken, bevoegdheden, faciliteiten en het budget schriftelijk vastgelegd?*

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Ontwerp

Onderdeel: Voorlopig ontwerp

Volgnummer:

	Controle	
	ja	nee
1. <i>Vindt er een V&G-risico-inventarisatie en -evaluatie van het project plaats op ontwerp- en omgevingsfactoren?</i>	☐	☐
2. <i>Worden hierbij de redelijkerwijs vermijdbare risico's voorkomen door de wet en regelgeving en de stand van techniek aan te houden?</i>	☐	☐
3. <i>Worden de (nog) niet vermijdbare risico's (bij voorkeur met een oplossingssuggestie) opgenomen in:</i>		
- een V&G-plan ontwerpfase;	☐	☐
- een V&G-dossier (voor de beheersfase na oplevering).	☐	☐
4. <i>Verzorgt de V&G-coördinator bij bovengenoemde werkzaamheden de benodigde coördinatie (advies inwinnen, overleg voeren, afspraken maken, vastleggen en bewaken) m.b.t.:</i>		
- architect, ontwerper	☐	☐
- constructeur	☐	☐
- aannemer(s)	☐	☐
- adviseur(s)	☐	☐
- overheden	☐	☐
- nutsbedrijven	☐	☐
5. <i>Worden bij het bepalen van de plaats van het bouwobject op de locatie, de onderstaande V&G-risico's meegenomen en gewogen?</i>		
- continue bereikbaarheid voor brandweer, ambulance (beperkte) ruimte voor:	☐	☐
- gronddepots/taluds	☐	☐
- steigers/ondersteuningsconstructies	☐	☐
- keten, werkplaats, opslagloods	☐	☐
- overige opslagruimte	☐	☐
- laden/lossen	☐	☐
- opstelplaatsen arbeidsmiddelen (hijskranen, betonpomp, propaaninstallatie, etc.)	☐	☐
onvoldoende draagkrachtige bodem voor:		
- funderingsmachines	☐	☐
- hijskranen	☐	☐
- zwaar transport	☐	☐
bijzondere gevel- en dakvormen:		
- uitkragingen, luifels	☐	☐
- vides	☐	☐
- niet verticale gevels	☐	☐
- ronde gevels	☐	☐
- bijzondere dakvormen	☐	☐
6. <i>Wordt ernaar gestreefd dat definitieve bouwwerkvoorzieningen ook al tijdens de bouw als beveiliging kunnen dienen, zoals:</i>		
- permanente dakopstanden/leuningwerk?	☐	☐
- borstweringen?	☐	☐

- reeds beglaasde gevelelementen?
- hekken van balkons, galerijen, bordessen, vides, trappen?
- glazenwassersinstallatie?
- trapopgangen?
- liften?

7. *Wordt de publieksveiligheid voldoende gewaarborgd via:*

- afbakening?
- veilige in- en uitritten (i.v.m. voetgangers en verkeer)?
- veilige loop van elektraleidingen?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Ontwerp

In te vullen door verantwoordelijke ontwerpfase

Onderdeel: Definitief ontwerp

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. *Wordt bij het detailleren van gevels en daken rekening gehouden met:*
  - het vroegtijdig en op goede wijze kunnen aanbrengen van de nodige beveiligingen (voor zoveel mogelijk bouwfases)? ja nee
  - het opnemen van voorzieningen om beveiligingen te kunnen bevestigen (leuningen, hekken, vangnetten, steigers en dergelijke)? ja nee
  - veilig reinigen, inspecteren en onderhouden in de beheersfase? ja nee

2. *Worden bij het bepalen van werkmethoden en de materiaalkeuze, de V&G-risico's van fysieke belasting meegenomen en gewogen? Bijvoorbeeld vertaald in:*
  - prefab gevelbanden, lateien, dakranden zodanig detailleren dat ze in de kraancyclus meelopen ja nee
  - gietvloeren in plaats van zandcementvloeren ja nee
  - paalkoppen kraken in plaats van snellen ja nee
  - metselblokken en andere continu door één man te tillen materialen maximaal 18 kg ja nee
  - verpakkingseenheden van bijv. cement maximaal 23 kg ja nee
  - personenlift vanaf 15 m hoogte ja nee
  - metselstenen maximaal 3 kg ja nee
  - blokken maximaal 6 kg (éénhandig) en 8 kg (tweehandig) ja nee
  - toepassen verloren bekisting in funderingen ja nee
  - leidingen niet in onderkant vloer bevestigen, maar (vooraf) tegen wanden of balken ja nee
  - leidingwerk in beperkte ruimten zoveel mogelijk prefabriceren ja nee
  - voldoende werk- en stahoogte in technische ruimten en kruipruimten ja nee
  - een voldoende grote en veilige toegang tot die ruimten ja nee
  - een hanteerbare scheidingswandconstructie of passende hulpmiddelen ja nee
  - systeemplafonds idem (inclusief instortvoorzieningen om boren te voorkomen) ja nee

3. *Worden bij het bepalen van bouwmaterialen de V&G-risico's van toxiciteit en milieu meegenomen en gewogen? Bijvoorbeeld vertaald in alternatieven voor:*
  - lood ja nee
  - PUR of kit ja nee
  - tweecomponentenmortel (epoxy/PUR) ja nee
  - polyester- en tweecomponentenlijmen ja nee
  - gewolmaniseerd hout (agressieve stof) ja nee
  - verfabijtmiddel en zoutzuur ja nee
  - loodhoudende verven ja nee
  - verven met een hoge concentratie synthetische oplosmiddelen ja nee
  - bouwmaterialen met een hoog kwartsgehalte ja nee

4. *Worden bewerkingen van materialen zoveel mogelijk beperkt? Dit kan door:*
  - materiaal op maat aan te leveren ja nee
  - reeds voorzien van bevestigingsgaten/-middelen ja nee
  - infrezen van leidingen voorkomen door te concentreren in een leidingkoker ja nee

5. *Is de uitvoering van het werk zodanig gepland, dat:*

- er door verschillende bedrijven/ploegen niet boven elkaar hoeft te worden gewerkt?
- er niet binnen valbereik van tijdelijke constructies en funderingsmachines hoeft te worden gewerkt?
- ruimten waarin veel lawaai wordt geproduceerd of met toxische stoffen gewerkt wordt, niet door andere bedrijven/ploegen betreden hoeven te worden?
- er zo nodig (stof)schotten worden voorgeschreven?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Ontwerp

In te vullen door verantwoordelijke ontwerpfase

Onderdeel: Uitwerking

Volgnummer:

	Controle	
	ja	nee
1. Zijn de vermijdbare V&G-risico's zoveel mogelijk geconcretiseerd in bestek, bijbehorende bepalingen en zonodig tekeningen?	☐	☐
2. Zijn de (nog) niet vermijdbare V&G-risico's opgenomen in het V&G-plan ontwerpfase en wordt dit ook verder ingevuld?	☐	☐
3. Is in de formele aanbestedingsstukken vastgelegd dat het V&G-plan deel uitmaakt van het bestek?	☐	☐
4. Is een V&G-dossier opgesteld ten behoeve van een veilige en gezonde beheersfase van het gebouw (reinigen, inspectie, onderhoud en verbouw)?	☐	☐
5. Is in een schriftelijke overeenkomst een van de aannemers aangewezen als V&G-coördinator uitvoeringsfase?	☐	☐
6. Is in de overeenkomst met eventuele andere aannemers vermeld wie de V&G-coördinator uitvoeringsfase is, inclusief de aanwijzingsbevoegdheden?	☐	☐
7. Is bij de aanbestedingsstukken (voor de aannemer met de V&G-coördinatie rol) het V&G-plan ontwerpfase gevoegd en is het V&G-dossier voor aanvang bouw overhandigd?	☐	☐
8. Is het project tijdig (in ieder geval voor aanvang werk) schriftelijk gemeld bij Het desbetreffende regiokantoor van de arbeidsinspectie?	☐	☐
9. Heeft de coördinerend aannemer de opdracht het kennisgevingsformulier zichtbaar op het werk op te hangen (bijv. in de keten)?	☐	☐
10. Zijn er afspraken gemaakt om ook tijdens de bouw de vinger aan de pols te kunnen houden? Bijvoorbeeld via:		
- de bouwvergadering;	☐	☐
- periodieke rapportage externe deskundigen;	☐	☐
- periodieke rapportage van coördinerend aannemer;	☐	☐
- toezicht door opzichter/bouwdirectie;	☐	☐
- eindevaluatie.	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Ontwerp

Onderdeel: V&G-dossier

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. *Zijn er voorzieningen/maatregelen gericht op de beheerfase voor een veilige bereikbaarheid en het voorkomen/beperken van valgevaar op de werkplek zelf genomen?*

gevels:

- kozijnen, ramen
- gevelelementen
- gevelbekleding
- metselwerk
- balkons, galerijen
- luifels, uitkragingen

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

daken:

- leidingen, installaties
- dakopbouwen
- dakbedekking
- dakgoten, dakranden
- dakkapellen, dakramen, lichtstraten, atrium
- schoorstenen
- onderzijde daken (bij atrium, en dergelijke).

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

2. *Zijn er voorzieningen/maatregelen voor een goede bereikbaarheid en werkhouding (voldoende ruimte) genomen?*

leidingen, installaties (in het gebouw):

- kruipruimten en andere besloten ruimten
- technische ruimten, liftputten
- noodvoorzieningen, afsluiters
- leidingschachten.

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

3. *Zijn er voorzieningen/maatregelen aangebracht voor goede signaleringen, aanduidingen, verlichting en ventilatie van relevante installatieonderdelen en ruimten?*

- kruipruimten en andere besloten ruimten
- technische ruimten, liftputten
- noodvoorzieningen, afsluiters
- leidingschachten.

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

4. *Zijn er bouwdelen waarbij maatregelen nodig zijn bij het bewerken of slopen van bouwmaterialen (schuren, boren, frezen) waarbij schadelijk stof vrijkomt?*

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklists Overige

De checklists overige zijn uitgesplitst in vier verantwoordelijkheidsniveaus.

Er is een algemene checklist voor degene die verantwoordelijk is voor het proces van de werkzaamheden van de technische dienst en de aanschaf van nieuw materieel, veelal het hoofd technische dienst.

Er zijn checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de werkvoorbereiding.

Tevens zijn er checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de opslag, het onderhoud en de uitgifte van het materieel. Hij kan de lijsten gebruiken bij de periodieke inspectie, het onderhoud en opslag.

De laatste checklists zijn bestemd voor de medewerkers die de het materieel e.d. gebruiken, de vaklieden. Zij kunnen met behulp van de lijsten het materieel e.d. controleren. Opmerkingen of tekortkomingen kunnen zij doorgeven aan de medewerker die verantwoordelijk is voor het materieel.

Wanneer men ziet dat anderen het materieel onveilig of onjuist gebruiken, wijs ze er dan op. Aan de andere kant, stel het ook op prijs wanneer u door anderen wordt gewaarschuwd voor ondeugdelijke materieel.

Indien een van de vragen met 'nee' wordt beantwoord, dan is een controle nodig of de onvolkomenheid hersteld is.

Er zijn checklists voor:

	HTD	WVB	I&O	UIT
Algemeen	x			
Aanhangwagens			x	x
Bedrijfswagens			x	x
Brandblusmiddelen				BHV-er
Inhoud verband-trommels				BHV-er
Verplaatsen van zware lasten, Hijsen		x		x
Verplaatsen van zware lasten, Tillen		x		x

Tot slot is een overzicht voor het bijhouden van periodieke keuringen opgenomen.

Checklist Overige

Onderdeel: Algemeen

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Algemeen

- Wordt bij de aanschaf van nieuw materieel gelet op:
  - gebruiksgemak ja nee
  - fysieke belasting ja nee
  - geluidsproductie ja nee
  - trillingen ja nee
- Is van al het materieel een gebruiksaanwijzing aanwezig?
  - bijvoorbeeld verzamelen in register ja nee
- Zijn relevante specifieke aspecten uit de gebruiksaanwijzing verwerkt in de checklists materieel en uitvoering? ja nee

2. Inspectie, onderhoud en opslag eigen materieel

- Vindt voor de ingebruikneming van het materieel voorlichting plaats over de opslag en het onderhoud van het materieel? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee
- Vindt het voorgeschreven onderhoud plaats? ja nee
- Wordt dit onderhoud geregistreerd? ja nee
- Wordt het materieel periodiek gekeurd?
  - intern ja nee
  - extern ja nee
- Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd? ja nee
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen? ja nee

3. Gebruik

- Vindt voor de ingebruikneming van het materieel voorlichting plaats over de plaatsing en het gebruik? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee
- Wordt het gebruik van het materieel periodiek gekeurd? ja nee
- Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd? ja nee
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Aanhangwagens

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Inspectie

- Is bij aanhangwagens met een totale massa (eigen gewicht en belading) van meer dan 750 kg een registratie- of kentekenbewijs aanwezig waarop de technische specificaties staan vermeld? ja nee
- Is de aanhangwagen zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Zijn de bij de aanhanger behorende hulpmiddelen nog aanwezig?
  - afdekzeilen ja nee
  - bevestigingsmateriaal ja nee
  - wielkeggen ja nee
- Is de juiste verlichting aanwezig?
  - twee stadslichten aan de voorzijde ja nee
  - twee achterlichten, rood ja nee
  - verlichting van de achterkentekenplaat ja nee
  - twee richtingaanwijzers aan de achterzijde, ambergeel ja nee
- Is de juiste markering aanwezig?
  - twee driehoekige, rode reflectoren aan de achterzijde ja nee
  - twee witte retroreflectoren aan de voorzijde indien de aanhangwagen breder is dan 1,60 m ja nee
  - met driehoekige ambergele retroreflectoren aan elke zijkant van het voertuig (max. 3 m h.o.h. en één op maximaal 1 m van de achterzijde) ja nee
- Is de markering op de juiste plaats aangebracht?
  - niet lager dan 0,35 m en niet hoger dan 0,90 m vanaf het wegdek ja nee
- Zijn de extra kentekenplaten aanwezig van de bedrijfswagens voor de aanhangers? ja nee
- Heeft het trekkende voertuig een goedgekeurde trekinstallatie? ja nee
- Hebben aanhangwagens met een totale massa van max. 1500 kg een hulpkoppeling? ja nee
- Hebben aanhangwagens zwaarder dan 1500 kg een losbreekremrichting? ja nee
- Zijn meerassige aanhangwagens niet langer dan 12,0 m? ja nee
- Zijn middenasaanhangwagens niet langer dan 8 m? ja nee
- Zijn de aanhangwagens inclusief belading niet breder dan 2,55 m? ja nee
- Zijn de aanhangwagens inclusief belading niet hoger dan 4,0 m? ja nee
- Beremt de bedrijfsrem alle wielen? ja nee

2. Onderhoud en opslag

- Worden de aanhangwagens onderhouden volgens de voorschriften? ja nee
- Worden aanhangwagens regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage? ja nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Aanhangwagens

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Inspectie

- Is bij aanhangwagens met een totale massa (eigen gewicht en belading) van meer dan 750 kg een registratie- of kentekenbewijs aanwezig waarop de technische specificaties staan vermeld? ja nee
- Is de aanhangwagen zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Zijn de bij de aanhanger behorende hulpmiddelen nog aanwezig?
  - afdekzeilen ja nee
  - bevestigingsmateriaal ja nee
  - wielkeggen ja nee
- Is de juiste verlichting aanwezig?
  - twee stadslichten aan de voorzijde ja nee
  - twee achterlichten, rood ja nee
  - verlichting van de achterkentekenplaat ja nee
  - twee richtingaanwijzers aan de achterzijde, ambergeel ja nee
- Is de juiste markering aanwezig?
  - twee driehoekige, rode reflectoren aan de achterzijde ja nee
  - twee witte retroreflectoren aan de voorzijde indien de aanhangwagen breder is dan 1,60m ja nee
  - met driehoekige ambergele retroreflectoren aan elke zijkant van het voertuig (max. 3 m h.o.h. en één op maximaal 1 m van de achterzijde) ja nee
- Is de markering op de juiste plaats aangebracht?
  - niet lager dan 0,35 m en niet hoger dan 0,90 m vanaf het wegdek ja nee
- Zijn de extra kentekenplaten aanwezig van de bedrijfswagens voor de aanhangers? ja nee
- Heeft het trekkende voertuig een goedgekeurde trekinstallatie? ja nee
- Hebben aanhangwagens met een totale massa van max. 1500 kg een hulpkoppeling? ja nee
- Hebben aanhangwagens zwaarder dan 1500 kg een losbreekremrichting? ja nee
- Zijn meerassige aanhangwagens niet langer dan 12,0 m? ja nee
- Zijn middenaanhangwagens niet langer dan 8 m? ja nee
- Zijn de aanhangwagens inclusief belading niet breder dan 2,55 m? ja nee
- Zijn de aanhangwagens inclusief belading niet hoger dan 4,0 m? ja nee
- Beremt de bedrijfsrem alle wielen? ja nee

2. Onderhoud en opslag

- Worden de aanhangwagens onderhouden volgens de voorschriften? ja nee
- Worden aanhangwagens regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage? ja nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door de vakman

Onderdeel: Aanhangwagens

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Heeft de chauffeur een rijbewijs BE als de aanhangwagen zwaarder is dan 750 kg of het ledige gewicht van het trekkende voertuig? ja nee
- Is de lading goed vastgezet? ja nee
- Steekt de belading aan de zijkanten niet meer dan max. 0,2 m uit? ja nee
- Steekt de belading aan de achterzijde niet meer dan max. 1 m uit? ja nee
- Steekt ondeelbare lading niet meer dan max. 5 m achter de achterste as uit? ja nee
- Steekt ondeelbare lading niet meer dan max. 4 m achter eenassige aanhangwagens uit? ja nee
- Ligt het zwaartepunt bij eenassige aanhangwagens boven de wielen? ja nee
- Wordt de maximale kogeldruk niet overschreden? ja nee
- Is lange lading voorzien van het voorgeschreven markeringsbord? ja nee
- Wordt voor het wegrijden de verlichting gecontroleerd? ja nee
- Wordt voor het wegrijden gecontroleerd of de hulpkoppeling of losbreekremrichting goed zijn bevestigd? ja nee
- Is de aanhanger voorzien van een kentekenplaat met het nummer van het trekkende voertuig? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Bedrijfswagens

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Onderhoud

- Worden de bedrijfswagens onderhouden volgens de voorschriften?
- Worden de bedrijfswagens regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage?
- Worden reparaties verricht door deskundigen?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Inrichting bestelauto's

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Motorrijtuigen met een grijs kenteken

Met ingang van 1 januari 1994 zijn er nieuwe regels van kracht voor voertuigen welke fiscaal als bedrijfsauto worden aangemerkt. Dit betekent dat veel motorrijtuigen met een grijs kentekenbewijs voor de heffing van belastingen personenauto zijn geworden. Voor de motorrijtuigenbelasting moet in dat geval het hogere P(personenauto)-tarief betaald worden. Met ingang van 1 januari 2002 is het toegestaan dat aan de rechterzijde van de laadruimte één ruit wordt aangebracht.

2. Hoe zijn de regels?

Een motorrijtuig op drie of meer wielen, met een maximum toelaatbare massa (= eigen gewicht + laadvermogen) van 3500 kg of minder, moet voldoen aan de nieuwe voorwaarden om in aanmerking te komen voor het lagere V(rachtauto)-tarief, zie 5.

3. Enkele begrippen

- afmeting laadruimte

Voor het bepalen van de afmetingen van de laadruimte wordt uitgegaan van een blok dat in de lengterichting rechtop moet kunnen staan. Het blok hoeft dus niet door de deur naar binnen te kunnen. De vereiste afmetingen verschillen per categorie; zie ook pagina 3 en volgende.

Wil men de laadruimte, die geen hoogte heeft van ten minste 98 cm over een breedte van ten minste 20 cm, aanpassen dan moet het dak over de volle lengte en breedte verhoogd worden.

Wanneer echter over het oorspronkelijke dak van de laadruimte een geheel nieuwe dak wordt geplaatst, waardoor de laadruimte wel voldoet aan de vereiste afmeting, dan mag een gedeelte van het oorspronkelijke dak blijven zitten. In dat geval moet het oorspronkelijke dak verwijderd worden over een lengte van ten minste 125 cm en over een breedte van ten minste 55 cm.

Wanneer het dak alleen verhoogd wordt om een schot te kunnen plaatsen van ten minste 30 cm hoog (de laadruimte op zich heeft al een hoogte van ten minste 98 cm over een lengte van ten minste 125 cm en over een breedte van ten minste 20 cm), dan moet het dak over de volle lengte en breedte verhoogd worden. De vereisten staan op pagina 3 en volgende geschreven onder: bestelauto met verhoogd dak. Alleen wanneer een nieuw dak over het oorspronkelijke dak aangebracht wordt, moet het oorspronkelijke dak verwijderd worden over een lengte van ten minste 70 cm en over een breedte van ten minste 55 cm.

- tussenschot

Het schot tussen de cabine en de laadruimte mag tot op maximaal 115 cm achter het achterste punt van het stuur geplaatst worden. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen een gesloten bestelauto of een open (pick up) bestelauto. Voor het meten van de 115 cm mag het stuur in de gunstigste stand geplaatst worden. Het schot is verticaal en staat 90° op de lengteas van de auto. Het schot dient vervaardigd te zijn uit ondoorzichtig en vormvast materiaal, waarbij een vast raam met een hoogte van 40 cm is toegestaan. Het schot moet geheel vlak zijn en uit één geheel bestaan. Toegestaan wordt dat er voorzieningen aan het schot zijn aangebracht om aan het motorrijtuig noodzakelijk onderhoud te plegen. Wanneer

de zijdeuren in de laadruimte van buitenaf niet afsluitbaar te maken zijn, is het toegestaan in het schot een opening te maken (niet groter dan nodig is) om deze deur(en) van binnen-uit op slot te doen. Verder is toegestaan dat er standaard ventilatieroosters in het schot zijn aangebracht. Het schot dient op alle punten waar deze carrosserie raakt, onverbrekkelijk gelast of gelijmd te worden aan de carrosserie. Een onverbreekelijke verbinding tussen het schot en het dak is niet noodzakelijk.

- Zijruiten

Als er slechts één ruit in de rechterzijkant van de laadruimte mag worden aangebracht, mogen er geen overige zijruiten of uitsparingen in de laadruimte worden aangebracht. Eventueel overige aanwezige zijruiten moeten geheel worden verwijderd en worden vervangen door niet uit glas bestaande panelen uit één stuk van ondoorzichtig en vormvast materiaal. Het materiaal moet gelijmd of gelast worden aan de carrosserie. Het is niet voldoende dat het materiaal in de raamrubbers wordt geplaatst of aan de carrosserie vastgezet wordt met popnagels, schroeven, klemmen, bouten en moeren. Een profilering op de plaats waar door-gaans zijruiten worden aangebracht is wel toegestaan.

- Laadruimte

In de laadruimte mogen geen zitplaatsen zijn aangebracht. De laadruimte moet verder geheel zijn voorzien van een vaste vlakke laadvloer.

4. Overgangsregeling

- Grijs kenteken deel II afgegeven voor 1 januari 1988

Bent u reeds vóór 1 januari 1988 houder (bepalend is daarbij de datum van tenaamstelling deel II van het kentekenbewijs) van een motorrijtuig met een grijs kentekenbewijs en voldoet dit motorrijtuig aan de toen geldende eisen, dan mag u voor dit motorrijtuig het tarief voor vrachtauto's blijven betalen.

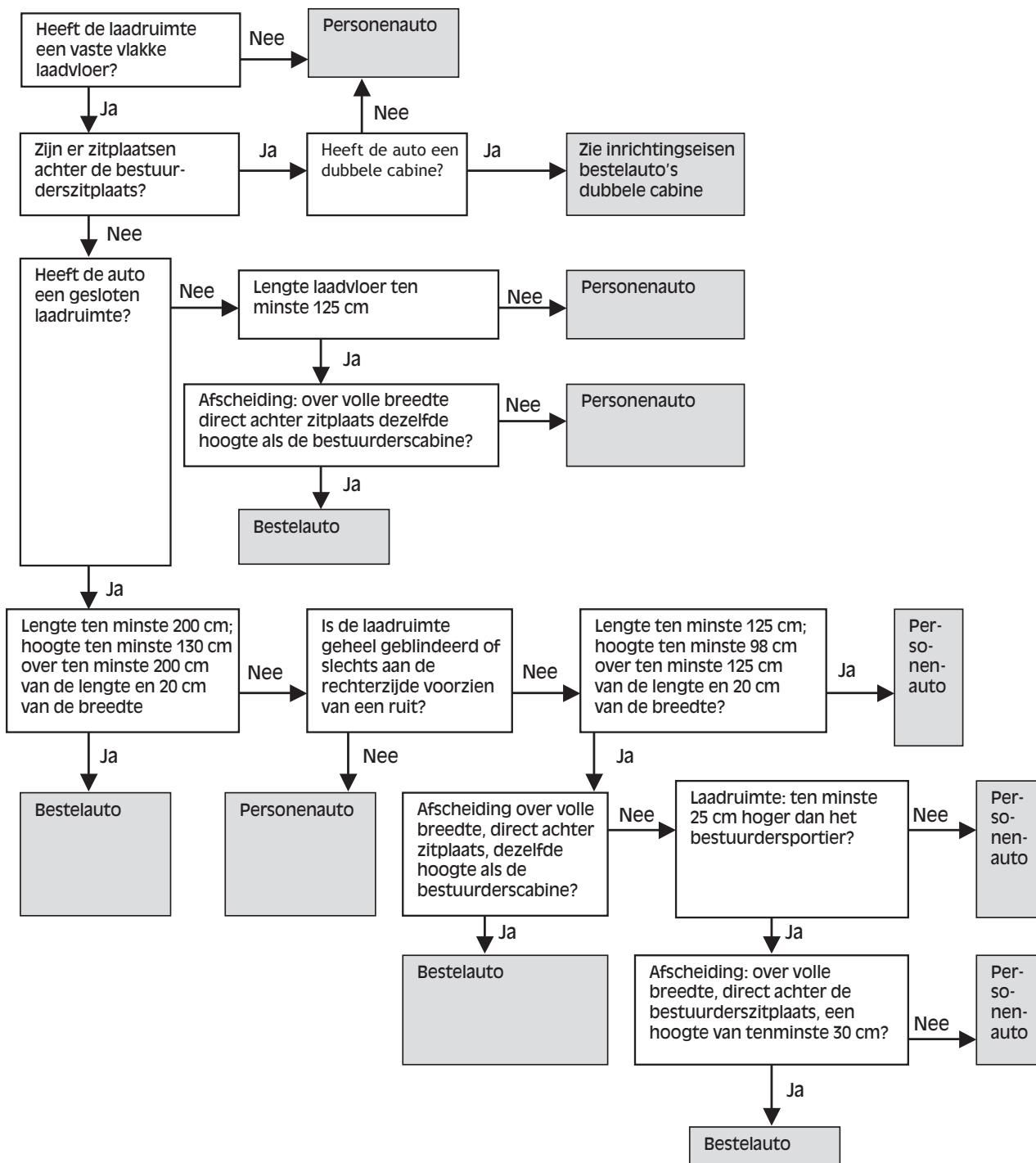
Voor overige vragen kunt u terecht bij de Belastingdienst/Centraal bureau motorrijtuigenbelasting, telefoon 0800-0749 of www.belastingdienst.nl.

5. De nieuwe eisen per categorie zijn

Grote bestelauto (grote bestelbus, verhuisbus e.d.)	Laadruimte (blok) Zijruiten Tussenschot Aanvullende eis	- Ten minste 200 cm lang - Ten minste 130 cm hoog over een breedte van ten minste 20 cm en een lengte van ten minste 200 cm - Toegestaan in de laadruimte - Niet nodig - Voor het meten van de laadruimte: de bestuurdersstoel staat in de fabrieksmatige achterste stand, de rugleuning mag rechtop staan
Bestelauto met verhoogd dak (combi's, kleine bestelauto's e.d.)	Dak laadruimte Zijruiten Laadruimte (blok) Tussenschot	- Ten minste 25 cm hoger dan de bovenkant van de portieropening van de bestuurder - Aan de rechterzijde van de laadruimte mag één zijruit worden aangebracht* - Ten minste 98 cm hoog over een breedte van ten minste 20 cm en over een lengte van ten minste 125cm
*De rechterzijruit Er zijn geen nadere eisen gesteld op de plaats en de afmeting van de zijruit. Het mag een vaste zijruit zijn, maar ook een zijruit die kan worden geopend. De ruiten die in het achterste rechterzijportier zijn geplaatst en door een spijltje zijn gescheiden worden als één ruit aangemerkt.		- Tussen laadruimte en bestuurdersgedeelte: ten minste 30 cm hoog over de vloerbreedte

<p>Middelgrote bestelauto zonder verhoogd dak (ruimtewagens, mini-busjes, terreinauto's e.d.)</p>	<p>Dak laadruimte Zijruiten Laadruimte Tussenschot</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minder dan 25 cm hoger dan de bovenkant van de portieropening van de bestuurder - Aan de rechterzijde van de laadruimte mag één zijruit worden aangebracht* - Ten minste 125 cm lang - Ten minste 98 cm hoog over een breedte van ten minste 20 cm en over een lengte van ten minste 125 cm - Tussen laadruimte en bestuurdersgedeelte over de volle breedte en tenminste dezelfde hoogte als de bestuurderscabine - Vast raam in tussenschot is toegestaan (max. 40 cm hoog)
<p>Bestelauto met open laadbak enkele cabine en Xtrcab (1,5 cab.)</p>	<p>Open laadbak Tussenschot Aanvullende eis</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ten minste 125 cm lang en 20 cm breed - Is de achterwand van de cabine - Vast raam in tussenschot is toegestaan (max. 40 cm hoog) - Er mogen geen klapstoeltjes of banken achter de voorste rij zittingen zijn aangebracht - Indien een open laadbak wordt overkapt, dan dient de auto te voldoen aan de eisen voor een bestelauto met gesloten laadruimte (een afdekzeil/afdekschot is toegestaan)
<p>Bestelauto met dubbele cabine (met gesloten laadruimte of open laadbak)</p>	<p>Hoogte cabine Cabine Tussenschot Laadbak of laadruimte Aanvullende eis</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De hoogte van de cabine bij een dubbele cabine is de grootste verticale afstand tussen vloer en dak van de cabine, gemeten over een breedte van 20 cm - Er is slechts één extra rij zitplaatsen geplaatst - Is de achterwand van de cabine, en is geplaatst direct achter de achterbank - Over de volle breedte - Ten minste dezelfde hoogte als de cabine - Vast raam in tussenschot is toegestaan (max. 40 cm hoog) - Ten minste 150 cm lang en bovendien ten minste 2/3 van de lengte die de laadruimte zou hebben zonder de extra zitruimte (de oorspronkelijke laadruimte begint bij een fictief schot, welke is geplaatst op een afstand van 115 cm achter het achterste punt van het stuur) - Ten minste 40% van de lengte is vóór het hart van de achterste as geplaatst - Laadruimte ten minste 130 cm hoog over een breedte van ten minste 20 cm en over een lengte van tenminste 150 cm - Cabine lager dan 130 cm: de overgebleven laadruimte moet ook ten minste twee maal de lengte van de cabine hebben (de lengte van de cabine bij een dubbele is de afstand tussen het achterste punt van het stuur en het schot tussen de cabine en de laadruimte) - Aan de rechterzijde van de laadruimte mag één zijruit worden aangebracht*

6. Stroomschema bestelauto/personenauto

Checklist Overige

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Bedrijfswagens

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Heeft de chauffeur een rijbewijs B? ja nee
- Heeft de chauffeur een rijbewijs BE indien gereden wordt met een aanhangwagen die zwaarder is dan 750 kg of het ledige gewicht van het trekkende voertuig? ja nee

2. Belading in de bus:

- Is de bedrijfswagen opgeruimd? ja nee
- Is materiaal en gereedschap goed vastgezet? ja nee
- Is gecontroleerd dat gasflessen dicht staan? ja nee
- Is gecontroleerd dat 'gevaarlijk materiaal' zoals verfbussen, lijmpotten afgesloten zijn? ja nee
- Wordt dit 'gevaarlijke materiaal' vervoerd in een stabiele bak met vloeistofdichte vloer? ja nee

Belading op de bus:

- Zijn ladders, buizen en dergelijke op het dak vastgezet tegen schuiven en losraken? ja nee
- Steekt de belading aan de zijkanten van het imperiaal niet meer dan max. 0,2 m uit? ja nee
- Steekt ondeelbare lading niet meer dan max. 5 m achter de achterste as uit? ja nee
- Steekt ondeelbare lading aan de voorzijde niet meer dan max. 3,5 m uit, gerekend vanaf het hart van het stuur? ja nee
- Is lange lading voorzien van het voorgeschreven markeringsbord? ja nee
- Wordt voor het wegrijden de verlichting gecontroleerd? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

Onderdeel: Brandblussers

Volgnummer:

Controle
ja nee

Om een beginnende brand goed te kunnen bestrijden, moet u brandblusmiddelen en/of een brandbestrijdingsinstallatie hebben. De gemeente kan hierover nadere eisen stellen in de bouw- en/of milieuvergunning. Het aantal, de inhoud of het vermogen voor de werkplaats zijn aangegeven op de bestektekeningen.

Tevens is het noodzakelijk dat elke klussenbus is voorzien van een brandblusser. Bij risicovolle werkzaamheden zoals dakwerkzaamheden kunnen extra of speciale brandblussers noodzakelijk zijn. Dit staat aangegeven in het V&G-plan uitvoeringsfase. In deze gevallen seint de werkvoorbereider de verantwoordelijke bedrijfshulpverlener in, die de geëigende maatregelen treft.

Tips voor brandbestrijding

- Blus nooit tegen de wind in, bestrijd het vuur met de wind mee.
- Spuit niet in het wilde weg, maar blus een brandend oppervlak van voor naar achter.
- Spuit niet alleen op de grond als er brandende vloeistof naar beneden druipt, maar blus druipende vloeistoffen van boven naar beneden.
- Spuit niet de ene na de andere blusser leeg, maar gebruik voor grotere branden een aantal blussers tegelijk.
- Loop na blussen niet gelijk weg, maar wees altijd beducht op herontsteking.
- Natuurlijk moeten de brandblusmiddelen steeds onmiddellijk bruikbaar, voor iedereen herkenbaar en goed bereikbaar zijn. Gebruikte brandblusmiddelen dienen zo spoedig mogelijk te worden aangevuld.

Onderstaande tabel geeft de klasse-indeling van branden weer met een aantal voorbeelden.

Brandklasse	Brandstof	Kenmerken	Voorbeelden
A	Vaste, niet-smeltende stoffen	Gloed en vlammen	Hout, papier, textiel, niet-smeltende kunststoffen
B	Vloeistoffen en smeltende vaste stoffen	Vlammen	Oplosmiddelen, olie, kunststoffen
C	Gassen	Vlammen	Aardgas, propaan, buthaan, LPG, acetyleen
D	Metalen	Gloed	Natrium, magnesium

De blussende werking van de verschillende blusstoffen is niet gelijk. Water wordt hoofdzakelijk gebruikt om de brandstof te koelen. Door stoomvorming wordt de zuurstof verdrongen. Bij schuim is juist de afdekkende werking veel groter en het afkoelend vermogen geringer. Bij andere blusstoffen is de werking afhankelijk van de afdekkende werking waardoor de zuurstoftoevoer wordt belemmerd, of van ingrijpen in de chemische reactie van de brand.

Onderstaande tabel geeft de geschiktheid van blusstoffen voor diverse brandklassen weer.

Blusstof	Brandklasse			
	A	B	C	D
Water, volle straal	++	-	-	--
Water, sproeistraal	++	"	-	--
Schuim	+	+	-	--
ABC-poeder	+	+	+	--
BC-poeder	-	++	++	-
D-poeder	-	-	-	++
CO2	-	+	"	-

++ *zeer geschikt*

+ *geschikt*

" *matig geschikt*

- *ongeschikt*

-- *gevaarlijk*

De aanwezigheid op de vereiste locaties en visueel op gebreken dient minimaal vier maal per jaar door de eigen medewerkers gecontroleerd te worden. De brandblusmiddelen en/of brandbestrijdingsinstallatie dienen eveneens jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Dat kan de leverancier zijn die de brandblusapparatuur heeft geleverd. U kunt ook de brandweer vragen de controle uit te voeren.

Uitvoering: verantwoordelijke bedrijfshulpverlener
 Verantwoordelijkheid/controle: procesverantwoordelijke voor het bijhouden van het arbozorgsysteem bij de corporatie

1. Inspectie

- Is de brandblusser nog aanwezig?
- Is het juiste type aanwezig?
- Is de brandblusser zonder beschadigingen en/of vervormingen?
- Is de jaarlijkse controle door een deskundige verricht?

2. Opslag

Worden de brandblussers schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door bedrijfshulpverlener

Onderdeel: Inhoud van de verbandtrommel

Volgnummer:

Controle
ja nee

Inhoud verbandtrommel A

- Is de juiste verbandtrommel nog aanwezig? ja nee
  - Is het juiste type aanwezig? ja nee
  - Is de verbandtrommel goed bereikbaar? ja nee
  - Wordt de verbandtrommel tegen verontreiniging beschermd? ja nee
  - Is de inhoud nog compleet? ja nee
-
- 2 Wondsnelverbanden, 6 x 8 cm ja nee
  - 4 Snelverbanden, nummer 1 ja nee
  - 2 Snelverbanden, nummer 2 ja nee
  - 1 Snelverband, nummer 3 ja nee
  - 5 Pakjes witte watten à 10 gram of 2 pakjes à 25 gram ja nee
  - 4 Rollen vette watten of 4 rollen synthetische watten, 2 meter x 10 cm breed ja nee
  - 16 Steriele gaasjes, 1/16 m² ja nee
  - 10 Steriele gaasjes 5 x 5 cm ja nee
  - 10 Steriele gaasjes, 10 x 10 cm ja nee
  - 2 Metallinecompressen, 8 x 10 cm ja nee
  - 2 Metallinecompressen, 10 X 12 cm ja nee
  - 3 Elastische hydrofiele zwachtels of 3 hydrofiele zwachtels, 4 meter x 8 cm ja nee
  - 2 Ideaalzwachtels of 2 cambric zwachtels, 4 meter x 10 cm ja nee
  - 2 Ideaalzwachtels of 2 cambric zwachtels, 4 meter x 8 cm ja nee
  - 3 Driekante doeken ja nee
  - 1 Spoelkleefpleister, 5 meter x 2 2 cm ja nee
  - 1 Doosje gaaspleister ja nee
  - 1 Assortiment gaaspleister met wondkussen ja nee
  - 1 Knievormige verbandschaar met stompe punt ja nee
  - 1 Splinterpincet ja nee
  - 6 Veiligheidsspeldjes ja nee
  - 6 Verbandklemmetjes ja nee
  - 30 ml betadinejodium, niet langer dan 1 jaar oud, voorzien van leesbaar voorschrift:
niet voor inwendig gebruik ja nee
  - 1 Doos wegwerphandschoenen ja nee
  - 1 Mondkapje voor beademing ja nee
  - 1 Lijstje met belangrijke telefoonnummers ja nee
  - 1 Inhoudsopgave van verbandtrommel A ja nee

Inhoud verbandtrommel B

- Is de juiste verbandtrommel nog aanwezig? ja nee
  - Is het juiste type aanwezig? ja nee
  - Is de verbandtrommel goed bereikbaar? ja nee
  - Wordt de verbandtrommel tegen verontreiniging beschermd? ja nee
  - Is de inhoud nog compleet? ja nee
-
- 2 Wondsnelverbanden, 6 x 8 cm ja nee
  - 4 Snelverbanden, nummer 1 ja nee
  - 2 Snelverbanden, nummer 2 ja nee

2	Pakjes witte watten à 10 gram	☐	☐
2	Rollen vette watten of 2 rollen synthetische watten, 3 meter x 10 cm breed	☐	☐
16	Steriele gaasjes, 1/16 m ²	☐	☐
10	Steriele gaasjes 5 x 5 cm	☐	☐
2	Metallinecompressen, 8 x 10 cm	☐	☐
3	Elastische hydrofiele zwachtels of 3 hydrofiele zwachtels, 4 meter x 6 cm	☐	☐
1	Ideaalzwachtels of 2 cambric zwachtels, 4 meter x 8 cm	☐	☐
1	Ideaalzwachtels of 2 cambric zwachtels, 4 meter x 6 cm	☐	☐
1	Driekante doeken	☐	☐
1	Spoelkleefpleister, 5 meter x 2 2 cm	☐	☐
1	Doosje gaaspleister	☐	☐
1	Knievormige verbandschaar met stompe punt	☐	☐
1	Splinterpincet	☐	☐
6	Veiligheidsspeldjes	☐	☐
6	Verbandklemmetjes	☐	☐
10	ml betadinejodium, niet langer dan 1 jaar oud, voorzien van leesbaar voorschrift:		
	niet voor inwendig gebruik	☐	☐
1	Doos wegwerphandschoenen	☐	☐
1	Mondkapje voor beademing	☐	☐
1	Lijstje met belangrijke telefoonnummers	☐	☐
1	Inhoudsopgave van verbandtrommel B	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Verplaatsen van zware lasten

Volgnummer:

Controle
ja nee

Hijzen

1. Werkvoorbereiding ontwerpfase

- Is bij de werkvoorbereiding rekening gehouden met hijsvoorzieningen? ja nee
- Is met de leverancier geregeld dat het gewicht op elk prefab onderdeel is aangegeven? ja nee
- Heeft de leverancier aanbevelingen voor het transport, de opslag, het hijsen en de bevestiging van de prefab onderdelen? ja nee
- Heeft de leverancier specifieke hijsgereedschappen voor zijn producten te leen, te huur of te koop? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Verplaatsen van zware lasten

Volgnummer:

Controle
ja nee

Hijzen

1. Werkvoorbereiding uitvoeringsfase

- Is het kraanboek aanwezig? ja nee
- Staan daar de resultaten van de periodieke keuringen in? ja nee
- Heeft de kraandrijver een deskundigheidsbewijs? ja nee
- Heeft de kraandrijver een geneeskundige verklaring? ja nee
- Is het hijsprogramma met de kraandrijver besproken? ja nee
- Is met de kraandrijver en de betrokken medewerkers de te volgen hijsmethode en de wijze van communicatie besproken? (zie standaard hand- en armseinen) ja nee
- Draagt de kraandrijver de zorg dat niet over keten of mensen gehesen wordt? ja nee
- Is het juiste gereedschap bepaald?
- stropen, kettingen, haken, evenaar ja nee
- vraag zonodig de kraandrijver om advies.
- Is het hijsgereedschap op deugdelijkheid gecontroleerd? ja nee
- Is beschadiging van hijsgereedschap en last met stophout, rubber of ander geschikt materiaal voorkomen? ja nee
- Is de plaats van bestemming vrij en bereikbaar voor de kraandrijver? ja nee

2. Uitvoering van de werkzaamheden

- Heeft u voorlichting ontvangen over de uitvoering van hijswerkzaamheden? ja nee
- Houdt de kraandrijver nadat de last op zijn plaats is gebracht de hijskabel strak totdat de last tegen wegschuiven, weggrollen of omvallen is gezekerd? ja nee
- Worden hijswerktuigen buiten gebruik gesteld indien de windsnelheid hoger is dan:
- windkracht 7 (12,5-15 m/s) voor mobiele kranen? ja nee
- windkracht 8 (15-18 m/s) voor overige hijswerktuigen? ja nee
Grote windvangende lasten kunnen bij een lagere windsnelheid reeds onbeheersbaar zijn.
- Dragen de vaklieden goede persoonlijke beschermingsmiddelen?
- veiligheidshelm ja nee
- voetbescherming S3 of S5 ja nee
- handschoenen ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Verplaatsen van zware lasten

Volgnummer:

Controle
ja nee

Tillen

1. Werkvoorbereiding

- Wordt bij de ploegsamenstelling rekening gehouden met het te tillen gewicht?
  - Limieten voor het gewicht bij het transporteren van te gebruiken materiaal, materieel en hulpmiddelen:
  - tot 23 kg mag handmatig getild worden door 1 persoon
  - tussen 23 en 50 kg mag handmatig getild worden door 2 personen
  - boven 23 kg met 1 persoon en 50 kg met 2 personen is de inzet van mechanische hulpmiddelen noodzakelijk.

Indien de bereikbaarheid van de werkplek moeilijk is, deze normen naar beneden bijstellen.
- Wordt bij de inkoop van materiaal en materieel rekening gehouden met het gewicht?
  - het is niet toegestaan verpakkingseenheden cement of andere grondstoffen zwaarder dan 23 kg op het werk te gebruiken. Metsel- en lijmblokken met een gewicht van 18 kg of meer mogen slechts worden verwerkt met behulp van mechanische hulpmiddelen.
  - pakketten vanaf de vrachtwagen direct in de woning plaatsen
- Worden zonodig tilhulpmiddelen ingezet?
  - Denk bij tilhulpmiddelen aan:
  - takel op klussenbus, bestaat uit een hijsbalk met loopkat en een ondersteuningspoot
  - hulpmiddelen voor verticaal transport op de bouwplaats; denk aan eenvoudig hijsgereedschap zoals gevelridder, elementenstelmaschine, (driepoot of daktakel met) hijslier e.d.
  - hulpmiddelen voor horizontaal transport op de bouwplaats zoals steekwagen, opperkar, kruiwagen, platenkar, glasslede voorzien van wielen afgestemd op de ondergrond.
  - persoonlijke hulpmiddelen om hanteerbaarheid te verbeteren zoals draagbanden of zuigerframe met handvatten voor vervoer van platen en glas.
  - stelhulpmiddelen zoals een deurafhanger, platensteller, platenliften, statieven
  - tijdelijk inzetten van een verreiker, mobiele kraan, e.d.
- Volgen de vaklieden periodiek een cursus ergonomisch tillen?

2. Indicatie gewichten van veel gebruikte bouwmaterialen

- Pakket stenen (160 stuks) ongeveer 330 kg.
- Kruiwagen beton of specie ongeveer 180 kg
- Kalkzandsteenelementen (900x600x100 mm) ongeveer 100 kg
- Kalkzandsteenelementen (900x600x300 mm) ongeveer 300 kg
- Gipsblok (640x500x70 mm) ongeveer 18 kg
- Gipsblok (500x400x100 mm) ongeveer 18 kg
- Zak cement, zand, kalk en dergelijke ongeveer 23 kg
- Gipsplaat 10 mm ongeveer 8,5 kg/m²
- Gipsplaat 12,5 mm ongeveer 11 kg/m²
- Gipsplaat 15 mm ongeveer 13 kg/m²

- Dubbelglas (per m²) ongeveer 25 kg
- Enkel glas (per m²) ongeveer 12,5 kg
- Binnendeur (honingraat vulling) ongeveer 17 kg
- Triplexbuitendeur, 40 mm ongeveer 40 kg
- 1 plaat triplex 18 mm, 2,50x1,25 m ongeveer 40 kg
- Rol dakbedekking ongeveer 40 kg
- Ledenradiatoren ongeveer 10 kg/m² VO
- Panelenradiatoren ongeveer 9 kg/m² VO
- Individuele gietijzeren ledenkotel 90 tot 120 kg/m²
- Individuele lichtmetalen ketel zonder warmwatervoorziening 50 tot 70 kg
- Individuele lichtmetalen ketel met warmwatervoorziening 60 tot 80 kg

Indicatie van gewichten van te verwijderen bestaande bouwmaterialen

- Granito lavetten 200 tot 250 kg
- Granito aanrecht, breed 600 mm, 75 kg/m²

Indicatie van gewichten van veel gebruikt bouwmaterieel

- Houten ladder, sportafstand 0,35 m, 3,60 kg/m²
- Aluminium ladder, sportafstand 0,28 m, 3,05 kg/m²
- Glasvezelladder, sportafstand 0,28 m, 2,50 kg/m²
- 1 fles propaan, 11 liter ongeveer 25 kg
- 1 fles propaan, 35 liter ongeveer 70 kg
- 1 steigerdeel, 6 m lengte ongeveer 30 kg

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Overige

In te vullen door vakman/uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Verplaatsen van zware lasten

Volgnummer:

Controle
ja nee

Tillen

1. Uitvoering

- Heeft u voorlichting gehad over ergonomisch tillen? ja nee
- Worden tilhulpmiddelen gebruikt? ja nee
- Wordt tilwerk afgewisseld met ander werk dat minder belastend is? ja nee
- Worden grote en/of zware objecten met z'n tweeën getild?
- 1 persoon tot 23 kg ja nee
- 2 personen tot 50 kg ja nee
- Boven de 50 kg, mechanische tilhulp verplicht
- Zijn voor iedere handeling de looppaden vrij gemaakt om uitglijden en struikelen te voorkomen? ja nee
- Wordt een last nooit ter hoogte van de ogen gedragen? ja nee
- Worden persoonlijke beschermingsmaatregelen ingezet?
- draag hoofdbescherming bij verticaal transport met tilhulpmiddelen. ja nee
- draag handbescherming om steek- of snijwonden te voorkomen. ja nee
- draag voetbescherming S3 of S5. ja nee

Ondanks alle moderne hulpmiddelen moet er op ieder karwei toch nog heel wat getild en gesjouwd worden. Door een paar simpele tips kan mogelijk een aantal rugklachten worden voorkomen.

- Til zo weinig mogelijk, gebruik zoveel mogelijk hulpmiddelen.
- Houd de last zo dicht mogelijk bij het lichaam.
- Laat uw beenspieren het zware werk doen. Houd de voeten licht gespreid en de rug zo recht mogelijk.
- Til nooit met gedraaide rug.
- Til met gebogen knieën en gestrekte armen, waarbij de last op de handpalm en niet op de vingers rust.
- Til nooit met gestrekte knieën en vanuit de rug.
- Til nooit met vooruit gestrekte armen of boven uw macht.
- Til rustig.
- Zoek afwisseling in de lichaamshouding.

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Overzichtstabel periodieke keuringen overige

Onderdeel	Controle cyclus intern	dd	dd	dd	dd	dd	Controle cyclus extern	dd	dd
Aanhangwagens	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Bedrijfswagens	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Brandblusmiddelen	2 x per jaar						jaarlijks		
1	2 x per jaar						jaarlijks		
2	2 x per jaar						jaarlijks		
3	2 x per jaar						jaarlijks		
4	2 x per jaar						jaarlijks		
5	2 x per jaar						jaarlijks		
Verbandtrommels	2 x per jaar								
1	2 x per jaar								
2	2 x per jaar								
3	2 x per jaar								
4	2 x per jaar								
5	2 x per jaar								

Overzichtschecklists

Algemeen

In de overzichtschecklists is geprobeerd verbanden te leggen tussen het te gebruiken materiaal, materieel, gereedschap en de in te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen. Tevens is in deze checklists een tabel voor het selecteren van klim- en steigermaterieel opgenomen.

De checklists zijn met name bedoeld voor de medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de inkoop, opslag, het onderhoud en de uitgifte van het materiaal, materieel en gereedschap. Zij kunnen de lijsten gebruiken bij de werkvoorbereiding voor de bepaling van de inzet van het materieel, gereedschap en persoonlijke beschermingsmiddelen.

Overzichtstabel van de relatie tussen gereedschap en in te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen

Gereedschap	Persoonlijke beschermingsmiddelen							
	Adem-bescherming	Beschermende kleding	Gehoor-bescherming	Hand-bescherming	Hoofd-bescherming	Oogbe-scher-ming	Valbeveiliging	Voet-bescherming
Boor-machine	afhankelijk van te bewerken materiaal P2 of P3	werkkleding	ja	nee	n.v.t.	ja	n.v.t.	Veiligheids-schoenen S3 of S5
Cirkelzaag	Onbehandeld hout P2 Verduraamd hout P3	werkkleding	ja	nee	n.v.t.	ja	n.v.t.	Veiligheids-schoenen S3 of S5
Elektrische hamer (kango)	Kwarts-houdend materiaal P3	werkkleding	ja	trilling gedempte handschoenen	n.v.t.	ja	n.v.t.	Veiligheids-schoenen S3 of S5
Frees-machine	Onbehandeld hout P2 Verduraamd hout P3 Kwarts-houdend materiaal P3	werkkleding	ja	nee	n.v.t.	ja	n.v.t.	Veiligheids-schoenen S3 of S5
Schaaf	onbehandeld hout P2 Verduraamd hout P3	werkkleding	ja	nee	n.v.t.	ja	n.v.t.	Veiligheids-schoenen S3 of S5
Schuur-machine	onbehandeld hout P2 Verduraamd hout P3	werkkleding	ja	nee	n.v.t.	ja	n.v.t.	Veiligheids-schoenen S3 of S5
Slijp-machine	afhankelijk van te bewerken materiaal P2/P3	werkkleding	ja	ja	n.v.t.	ja	n.v.t.	Veiligheids-schoenen S3 of S5

Tabel inzet klim- en steigermateriaal

	Ladder*	Aluminium ondersteuningsconstructie	Rolsteiger	Steiger	Hoogwerker	Hefsteiger
Toepassing						
Ploegsamenstelling	1 man	2 man	2 man	meer mensen	1-2 man	meer mensen
Werkhoogte	0-7,5 m	3-5 m	20 m	onbeperkt	30 m, afhankelijk van type	100 m
Werkbreedte	Tot 1 m naast ladder	3-8 m	4 m	rondom	10-18 m	5-20 m
Eisen ondergrond	zeer gering	gering	middelmatig	middelmatig	gering	hoog
Eisen toegankelijkheid	gering	middelmatig	middelmatig	middelmatig	middelmatig	hoog
Eisen gevel	gering	hoog	middelmatig	middelmatig	zeer gering	zeer hoog
Kosten						
Gebruikskosten	zeer gering	gering	gering	gering	middelmatig	zeer hoog
Opbouwtijd	< 5 min.	15-30 min.	1-2 uur	afh. omvang	5-15 min.	halve dag
Verplaatstijd	< 5 min.	15-30 min.	15-30 min.	n.v.t.	5-15 min.	½-2 uur
Veiligheid en gezondheid						
Tijdens gebruik	-	+	+	++	++	++
Bij opbouw	++	"	-	-	++	+
Bij verplaatsen	++	"	"	n.v.t.	++	+
Makkelijk aanpassen werkhoogte	goed	slecht	middelmatig	middelmatig	zeer goed	goed
Beperkingen gereedschap	geen gevaarlijk gereedschap (slijptol, elektrische hamers, hogedruk-reinigers e.d.)	geen gevaarlijk gereedschap (slijptol, elektrische hamers e.d.)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	voetbescherming S3 of S5	voetbescherming S3 of S5	voetbescherming S3 of S5	bij opbouw valbeveiliging voetbescherming S3 of S5 hoofdbescherming	communicatie-middelen	communicatie-middelen
Maximale uitvoeringsduur	2 x 2 uur/dag	geen beperkingen	geen beperkingen	geen beperkingen	geen beperkingen	geen beperkingen
Bewegingsvrijheid	zeer slecht	middelmatig	goed	zeer goed	middelmatig	zeer goed

* zie ook tabel risicoaspecten bij werken op een ladder zoals opgesteld door VNO-NCW
** onder statijd wordt verstaan: effectieve statijd, de optelsom per project van alle tijdsduren van het staan op een ladder

Ruimte materiaal benodigdheden	slecht	middelmatig	goed	zeer goed	goed	zeer goed
	Ladder*	Aluminium ondersteuningsconstructie	Rolsteiger	Steiger	Hoogwerker	Hefsteiger
Eindoverzicht						
Tot 5 meter werkhoogte	matig	matig/redelijk	redelijk/goed	goed	goed	n.v.t.
Vanaf 5 meter werkhoogte	slecht	n.v.t.	redelijk	goed	zeer goed	goed

Tabel: risicoaspecten bij werken op een ladder

Risicoaspect	Ladder toegestaan	In overleg met werkgever	Ladder niet toegestaan
Stahoogte (voet) boven vloerniveau	minder dan 5 m	tussen 5 en 7,5 m	meer dan 7,5 m
Effectieve statijd per project**	minder dan 2 uur	tussen 2 en 4 uur	meer dan 4 uur
Krachtuitoefening (trekken of duwen vanaf ladder)	minder dan 50 N	tussen 50 en 100 N	meer dan 100 N
Reikwijdte buiten de ladder	maximaal 1 armlengte	maximaal 1 armlengte	meer dan 1 armlengte

Overzichtstabel van de relatie tussen materiaal en in te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen

Materiaal	Persoonlijke beschermingsmiddelen							
	Adembescherming	Beschermende kleding	Gehoorbescherming	Handbescherming	Hoofdbescherming	Oogbescherming	Valbeveiliging	Voetbescherming
Asbest	aangeblazen volgelaat-masker P3	waterdichte afspoelbare of wegwerp-overall met capuchon, wegwerp-ondergoed en -sokken.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	in volgelaat-masker verwerkt	n.v.t.	Veiligheids--laarzen S5
	Werkzaamheden aan asbest alleen door een gespecialiseerd, gecertificeerd bedrijf uit laten voeren. Registreer werkzaamheden via lavsinfo.nl							
Betonreparatiemiddelen, voorbehandeling	afhankelijk van product	werkkleding	n.v.t.	afhankelijk van product	n.v.t.	contact met ogen vermijden	n.v.t.	afhankelijk overige werkzaamheden
Betonreparatiemiddelen	afhankelijk van product	werkkleding	n.v.t.	bij natte specie direct huidcontact vermijden; draag vloeistofdichte handschoenen	n.v.t.	contact met ogen vermijden	n.v.t.	afhankelijk overige werkzaamheden
Bitumen, voorbehandeling	bij onvoldoende ventilatie (windstil weer, tussen hogere bebouwing) masker A/P2	werkkleding	n.v.t.	direct huidcontact vermijden,	afhankelijk overige werkzaamheden	in volgelaat-masker verwerkt	collectief heeft voorkeur	zo nodig, hittebestendige veiligheids-schoen S3
Bitumen	n.v.t.	brandwerende kleding (dikke katoen)	n.v.t.	Hittebestendige handschoenen	n.v.t.	afhankelijk van product	collectief heeft voorkeur	Hittebestendige veiligheids-schoen S3

Materiaal	Persoonlijke beschermingsmiddelen							
	Adembescherming	Beschermende kleding	Gehoorbescherming	Handbescherming	Hoofdbescherming	Oogbescherming	Valbeveiliging	Voetbescherming
Cement	bij droog mengen, masker P2	werkkleding	n.v.t.	bij natte specie direct huidcontact vermijden; draag vloeistofdichte handschoenen	n.v.t.	contact met ogen vermijden	n.v.t.	n.v.t.
Epoxy	afhankelijk van product	werkkleding	n.v.t.	bij natte specie direct huidcontact vermijden; draag vloeistofdichte handschoenen	n.v.t.	contact met ogen vermijden	n.v.t.	n.v.t.
Hout	gerichte afzuiging bij mechanische bewerking en masker P2	werkkleding	bij mechanische bewerking	n.v.t.	n.v.t.	bij mechanische bewerking	n.v.t.	Veiligheidschoen S3
Hout, verduurzaamd	gerichte afzuiging bij mechanische bewerking en masker P3	werkkleding	bij mechanische bewerking	n.v.t.	n.v.t.	bij mechanische bewerking	n.v.t.	Veiligheidschoen S3
Kitten	afhankelijk van product	werkkleding	n.v.t.	afhankelijk van product, direct huidcontact vermijden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Lijmen	afhankelijk van product	werkkleding	n.v.t.	afhankelijk van product, direct huidcontact vermijden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Materiaal	Persoonlijke beschermingsmiddelen							
	Adembescherming	Beschermende kleding	Gehoorbescherming	Handbescherming	Hoofdbescherming	Oogbescherming	Valbeveiliging	Voetbescherming
Lood	bij solderen van lood, adembescherming	werkkleding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Minerale wol	Adembescherming P2	werkkleding	n.v.t.	bij mechanische bewerking	n.v.t.	ruimzichtbril	n.v.t.	n.v.t.
Polyurethaan	Adembescherming B/P2	werkkleding	n.v.t.	afhankelijk van product, direct huidcontact vermijden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Schoonmaakmiddel, chloor	Adembescherming B	beschermende kleding	n.v.t.	Handbescherming (PVC / Neopreen)	n.v.t.	in combinatie met adembescherming	n.v.t.	n.v.t.
Schoonmaakmiddel, ammonia	Adembescherming K	werkkleding	n.v.t.	Handbescherming (Butylrubber/ PVC)	n.v.t.	in combinatie met adembescherming	n.v.t.	n.v.t.
Schoonmaakmiddel, graffiti-verwijderaar	afhankelijk van product	werkkleding	n.v.t.	afhankelijk van product	n.v.t.	afhankelijk van product en applicatiemethode	n.v.t.	n.v.t.
Teermastiek (voorbehandelen of slopen)	zo nodig masker A2/ (P3)	werkkleding	n.v.t.	handschoenen	n.v.t.	ruimzichtbril	n.v.t.	Hittebestendige veiligheidschoen S3
Verven, voorbehandeling	afhankelijk van product	werkkleding	afhankelijk applicatiemethoden werkzaamheden	afhankelijk van product	n.v.t.	afhankelijk van product en applicatiemethode	n.v.t.	n.v.t.

Materiaal	Persoonlijke beschermingsmiddelen							
	Adembescherming	Beschermende kleding	Gehoorbescherming	Handbescherming	Hoofdbescherming	Oogbescherming	Valbeveiliging	Voetbescherming
Verven	afhankelijk van product	werkkleding	afhankelijk applicatiemethoden werkzaamheden	afhankelijk van product	n.v.t.	afhankelijk van product en applicatiemethode	n.v.t.	n.v.t.
Verven, reiniging gereedschap	afhankelijk van product	werkkleding	n.v.t.	afhankelijk van product	n.v.t.	afhankelijk van product en applicatiemethode	n.v.t.	n.v.t.

Overzichtstabel met de relatie tussen materiaal en overige aspecten

Materiaal	Voorlichting/ instructie	Specifieke opleiding	Registratie blootstelling	Bedrijfs hulpverlening	Eisen aan gereedschap	Opslag	Afval
Asbest	ja	Deskundig Toezicht- houder Asbest- sloop (DTA)	ja	Calamiteitenplan	Handgereedschap, elektrisch of pneumatisch gereedschap zaagsnelheid en toerental niet groter dan resp. 25 m/min of 100 omw./ min. stofzuiger, absoluutfilter asbesthoudend afvalwater filteren met maasfilter effectiviteit van 5 µ.	Afval dubbelverpakken, opslaan in gesloten container.	gevaarlijk
Betonreparatiemiddelen, voorbehandeling	ja	nee	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	gevaarlijk
Betonreparatiemiddelen	ja	nee	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	niet volledig uitgehard: gevaarlijk; volledig uitgehard: restfractie
Bitumen, voorbehandeling	ja	nee	afhankelijk van product	bij primers of koude kleefstoffen, geen vuur of vonken, niet roken	afhankelijk van product	afhankelijk van product	gevaarlijk
Bitumen	ja	nee	nee	2 ongebruikte blustoestellen 12 kg op dak 1 blustoestel bij ketel geen water bij blussen gebruiken	geen specifieke eisen	geen specifieke eisen	restfractie

Materiaal	Voorlichting/ instructie	Specifieke opleiding	Registratie blootstelling	Bedrijfshulpverlening	Eisen aan gereedschap	Opslag	Afval
Cement	ja	nee	nee	geen specifieke eisen	geen specifieke eisen	droog houden, voorkom stofvorming	cement, steenachtig verpakking, papier
Epoxy	ja	nee	afhankelijk van product	geen vuur, vonken en niet roken	afhankelijk van product	koel bewaren in gesloten verpakking	niet volledig uitgehard: gevaarlijke fractie; volledig uitgehard: restfractie
Hout	ja	nee	nee	voorkom stofop-hoping	afhankelijk van applicatiemethode	droog houden	houtfractie
Hout, verduurzaam	ja	nee	nee	voorkom stofop-hoping	afhankelijk van applicatiemethode	geen eisen	niet verbranden
Kitten	ja	nee	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	niet volledig uitgehard gevaarlijke fractie volledig uitgehard restfractie
Lijmen	ja	nee	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product	niet volledig uitgehard gevaarlijke fractie volledig uitgehard restfractie
Lood	ja	nee	ja	strengere hygiëne, verder geen specifieke eisen	bij solderen van lood pbm inzetten	geen eisen	metaalfractie

Materiaal	Voorlichting/ instructie	Specifieke opleiding	Registratie blootstelling	Bedrijfshulpverlening	Eisen aan gereedschap	Opslag	Afval
Minerale wol	ja	nee	nee	geen specifiek eisen	Handgereedschap, elektrisch of pneumatisch gereedschap met beperkte zaagsnelheid en toerental stofzuiger, absoluutfilter	geen eisen	minerale wol fractie
Polyurethaan	ja	nee	afhankelijk van product	geen vuur, vonken en niet roken, niet afbranden	afhankelijk van product en applicatiemethode	koel bewaren in gesloten verpakking	gevaarlijke fractie
Schoonmaakmiddel, chloor	ja	nee	ja	ruimtelijke afzuiwing strengere hygiëne bij ongelukken altijd arts waarschuwen	voldoende ventilatie	gescheiden van zuren, ammonia koel, ventilatie	gevaarlijke fractie
Schoonmaakmiddel, ammonia	ja	nee	ja	ruimtelijke afzuiwing strengere hygiëne	voldoende ventilatie	gescheiden van zuren, chloor koel, ventilatie	gevaarlijke fractie
Schoonmaakmiddel, graffiti- verwijderaar	ja	nee	afhankelijk van product	afhankelijk van product	afhankelijk van product en applicatiemethode	afhankelijk van product	afhankelijk van product
Teermastiek	ja	nee	nee	geen specifiek eisen	niet voorbehandelen met voorsmeermiddel afvlammen	n.v.t., wordt niet meer nieuw geleverd	gevaarlijke fractie
Verven, voorbehandeling	ja	nee	afhankelijk van product	geen vuur, vonken, niet roken	afhankelijk van product en applicatiemethode	afhankelijk van product, brandveilig bewaren in gesloten verpakking	niet volledig uitgehard gevaarlijke fractie volledig uitgehard restfractie

Materiaal	Voorlichting/ instructie	Specifieke opleiding	Registratie blootstelling	Bedrijfshulpverlening	Eisen aan gereedschap	Opslag	Afval
Verven	ja	nee	afhankelijk van product	bij oploshoudende verf: geen vuur, vonken, niet roken	afhankelijk van product en applicatiemethode	bewaren in gesloten verpakking	niet volledig uitgehard: gevaarlijke fractie; volledig uitgehard: restfractie
Verven, reinigen gereedschap	ja	nee	afhankelijk van product	bij terpentine, white spirit of peut: geen vuur, vonken, niet roken explosie veilige apparatuur/licht	afhankelijk van product en applicatiemethode	afhankelijk van product, brandveilig bewaren in gesloten verpakking	niet volledig uitgehard: gevaarlijke fractie; volledig uitgehard: restfractie

Overzichtstabel van de relatie tussen materieel en in te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen

Materieel	Persoonlijke beschermingsmiddelen							
	Adem- bescher- ming	Bescher- mende kleding	Gehoorbe- scherming	Handbe- scher- ming	Hoofdbe- scherming	Oogbe- scher- ming	Valbeveili- ging	Voetbescher- ming
Bouwlift	n.v.t.	werkkle- ding	n.v.t.	n.v.t.	helm	n.v.t.	bij op- bouw	Veiligheids- schoenen S3 of S5
Hoog- werker	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhan- kelijk van werk- zaam- heden	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhanke- lijk van werk- zaamhe- den	bij gebruik zwaar gereed- schap	Veiligheids- schoenen S3 of S5
Ladder	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhan- kelijk van werk- zaam- heden	helm	afhanke- lijk van werk- zaamhe- den	bij per- manente hanglad- der	Veiligheids- schoenen S3 of S5
Ladder- lift	n.v.t.	werkkle- ding	n.v.t.	n.v.t.	helm	n.v.t.	bij op- bouw	Veiligheids- schoenen S3 of S5
Steiger	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhan- kelijk van werk- zaam- heden	helm	afhanke- lijk van werk- zaamhe- den	bij op- bouw	Veiligheids- schoenen S3 of S5
Hangstei- ger	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhan- kelijk van werk- zaam- heden	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhanke- lijk van werk- zaamhe- den	bij grote windsnel- heden en installaties van vóór 1-11-'88	Veiligheids- schoenen S3 of S5
Rolstei- ger	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhan- kelijk van werk- zaam- heden	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhanke- lijk van werk- zaam- heden	bij op- bouw	Veiligheids- schoenen S3 of S5
Werkbak	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhankelijk van werk- zaamhe- den	afhan- kelijk van werk- zaam- heden	afhanke- lijk van werkzaam- heden	afhanke- lijk van werk- zaamhe- den	altijd	Veiligheids- schoenen S3 of S5

Checklists persoonlijke beschermingsmiddelen

De checklists voor pbm's zijn uitgesplitst in vier verantwoordelijkheidsniveaus.

Er is een algemene checklist voor degene die verantwoordelijk is voor het proces van de werkzaamheden van de technische dienst en de aanschaf van nieuwe beschermingsmiddelen, veelal het hoofd technische dienst.

Er zijn checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de werkvoorbereiding. Daarnaast zijn er checklists voor de medewerker die verantwoordelijk is voor de opslag, het onderhoud en de uitgifte van de beschermingsmiddelen. Hij kan de lijsten gebruiken bij de periodieke inspectie, de werkvoorbereiding, het onderhoud en de opslag.

De laatste checklists zijn bestemd voor de medewerkers die de middelen gebruiken, de vaklieden. Zij kunnen met behulp van de lijsten de beschermingsmiddelen controleren en opmerkingen of tekortkomingen doorgeven aan de medewerker die verantwoordelijk is voor de uitgifte van de beschermingsmiddelen.

Wanneer men ziet dat anderen de beschermingsmiddelen onveilig of onjuist gebruiken, wijs ze er dan op. Aan de andere kant: stel het ook op prijs wanneer u door anderen wordt gewaarschuwd voor ondeugdelijke beschermingsmiddelen.

Er zijn checklists voor:

	HTD	WVB	I&O	UIT
Algemeen	x			
Ademhalingsbescherming		x	x	x
Beschermende kleding		x		x
Gehoorbescherming				x
Handbescherming		x		x
Hoofdbescherming			x	x
Oogbescherming		x		x
Valbeveiliging		x	x	x
Voetbescherming				x

Tot slot is een overzicht voor het bijhouden van periodieke keuringen en een verklaring voor de uitgifte van pbm's opgenomen.

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door verantwoordelijke proces

Onderdeel: Algemeen

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Algemeen

- Is de uitgifte van pbm's structureel geregeld (aankoop, instructie, onderhoud, vervanging) ja nee
- Wordt dit geregistreerd? ja nee
- Wanneer worden bijvoorbeeld door verklaring persoonlijke beschermingsmiddelen verstrekt?
  - bij indiensttreding ja nee
  - wanneer noodzakelijk ja nee
  - incidenteel ja nee
  - nooit ja nee
  - anders nl. .... ja nee
- Welke persoonlijke beschermingsmiddelen worden standaard verstrekt?
  - helmen ja nee
  - schoeisel ja nee
  - brillen ja nee
  - anders nl. .... ja nee
- Wie beheert de persoonlijke beschermingsmiddelen?
  - het personeel zelf ja nee
  - centraal binnen de corporatie ja nee
  - anders nl. .... ja nee
- Zijn alle werknemers daadwerkelijk op de hoogte van de regels? ja nee
- Wordt het afwijken van de regels en afspraken gecontroleerd? ja nee
- Zijn er sancties tegen het herhaaldelijk afwijken van de regels en afspraken? ja nee
- Zijn er waarschuwings-, veiligheids- en gezondheidssignaleringen in de werkplaats en op materiaal en arbeidsmiddelen aanwezig wanneer pbm's gedragen moeten worden? ja nee
- Vervullen leidinggevende functionarissen een voorbeeldfunctie? ja nee
- Worden voor ingehuurd personeel dezelfde voorzieningen getroffen als voor het eigen personeel? ja nee

2. Inspectie, onderhoud en opslag eigen materieel

- Vindt voor de ingebruikname van de pbm's voorlichting plaats over de opslag en het onderhoud? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee
- Vindt het voorgeschreven onderhoud plaats? ja nee
- Wordt dit onderhoud geregistreerd? ja nee
- Worden de pbm's periodiek gekeurd?
  - intern ja nee
  - extern ja nee
- Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd? ja nee
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen? ja nee

3. Gebruik

- Vindt voor de ingebruikname van de pbm's voorlichting plaats over het gebruik? ja nee
- Wordt deze voorlichting periodiek herhaald? ja nee

- Wordt het gebruik van pbm's periodiek gekeurd?
- Zijn de resultaten van deze keuringen geregistreerd?
- Wordt gerichte actie ondernomen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen?

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Adem

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Is de kwaliteit van het in te zetten masker en de filter afgestemd op de productveiligheidsinformatiebladen?
- Is er geen gevaar waaraan bewoners, omwonenden, voorbijgangers of overige werkers op het werkterrein blootgesteld worden?
  - Indien dit het geval is het werkterrein op ruime afstand afzetten, markeren en niet-beschermde personen weren.

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Adem

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Inspectie

- Zijn er geen opmerkingen over de staat van de adembeschermingsmiddelen? ja   nee
- Zijn de bij de adembescherming horende hulpmiddelen zoals batterijen, draagbanden, afdekkapjes nog aanwezig? ja   nee

2. Onderhoud

- Wordt de adembescherming onderhouden volgens de voorschriften? ja   nee
- Wordt de adembescherming regelmatig geïnspecteerd op gebreken of slijtage? ja   nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja   nee
- Wordt niet te repareren, versleten of onherstelbaar beschadigde adembescherming vervangen? ja   nee
- Zijn de productiedatum en periodieke controledatum op de adembescherming aangegeven?
- Jaarlijks dient de leverancier of een deskundige de staat en werking van de adembescherming te controleren. ja   nee

3. Opslag

- Wordt de adembescherming schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja   nee
- Wordt de voorraad filters en voorfilters op peil gehouden? ja   nee

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Adem

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over de keuze en het juiste gebruik van de adembescherming? ja nee
- Zijn er mogelijkheden om de blootstelling te verminderen?
  - nat houden van sloopwerk ja nee
  - ventilatie verbeteren ja nee
- Zijn er communicatieprocedures omschreven en zijn de werkers op de hoogte van deze procedures?
  - Het dragen van ademhalingsbeschermingsmiddelen maakt communicatie door spreken moeilijk. Spreek standaard handsignalen af. ja nee
- Zijn er afspraken gemaakt over de duur van het dragen van ademhalingsbescherming?
  - Het werken met ademhalingsbescherming is zwaar. Maximaal 2 uur achtereen met ademhalingsbescherming werken, daarna 1 uur rust nemen. ja nee
- Sluit het masker goed aan?
  - Controleer of het masker goed aansluit door het filter af te sluiten en te blazen als men het masker op heeft: er mag geen warme luchtstroom op het gezicht buiten het masker te voelen zijn. Een andere methode is het filter af te sluiten en te zuigen als men het masker op heeft: er mag geen valse lucht aangezogen worden. ja nee
- Is de maximaal effectieve gebruiksduur op het filter aangegeven? ja nee
- Heeft u voldoende reservefilters bij u? ja nee
- Zijn de stofconcentraties zodanig dat een voorfilter toegepast moet worden? ja nee
- Is de ademweerstand te hoog geworden?
  - Indien de ademweerstand te hoog is geworden, vernieuw het filter. Bij een aantal maskers is een weerstandstest meegeleverd. ja nee

U bent voor een belangrijk deel zelf verantwoordelijk voor de werking van de adembeschermingsmiddelen.

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Beschermende kleding

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Wordt de toe te passen beschermende kleding afgestemd op de te verwachten risico's?
- Wordt specifiek beschermende kleding door de corporatie verstrekt?
- Wordt voldoende beschermende kleding op voorraad gehouden?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Beschermende kleding

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over beschermende kleding? ja nee
- Wordt ter bescherming van het lichaam doelmatige goede werkkleding gedragen, afgestemd op de (klimatologische) omstandigheden?
  - katoenen winterpak (capuchon en voering zijn vaak los te halen) ja nee
  - thermokleding (wordt gedragen tussen onder- en bovenkleding) ja nee
  - regenpak ja nee
  - overall ja nee
- Voldoet de beschermende kleding aan het keurmerk van de Stichting Arbouw? ja nee
- Wordt bij risicovolle situaties specifiek beschermende kleding gedragen?
  - Specifiek beschermende kleding is nodig bij het werken in risicovolle situaties, zoals een zaagpak bij het werken met motorkettingzaag, brandwerende kleding (dikke katoen) bij werkzaamheden met warme bitumen, waterdichte gewapende overall zonder zakken of opstiksels in kruipruimten en waterdichte kleding bij het werken met hogedrukreinigers.
- Worden bij op de knieën zittend werk zoals straten, aanbrengen van vloer- tegels of herstel van een cementdekvloer kniebeschermers gedragen? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Gehoor

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Is het geluidniveau en de toonhoogte bekend? ja   nee
- Zo nee, wordt het geluidniveau en de toonhoogte gemeten? ja   nee
- Worden gehoorbeschermingsmiddelen afgestemd op het geluidniveau, de toonhoogte en de duur van de blootstelling? ja   nee
- Is het geluidniveau de hele dag of alleen af en toe aanwezig? ja   nee
- Is bij gereedschap waarbij gehoorbescherming verplicht is, een signalering geplaatst? ja   nee
- Worden voldoende oorbeschermingsmiddelen op voorraad gehouden? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Gehoor

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over de keuze van de juiste gehoorbescherming? ja nee
- Wordt de goede gehoorbescherming voor de uit te voeren werkzaamheden gedragen? ja nee
- Worden oordoppen, oorwatten en pluggen na werkonderbrekingen vernieuwd? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Handbescherming

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Worden de toe te passen handschoenen afgestemd op de te verwachten risico's? ja   nee
Het dragen van geschikte handschoenen kan de risico's van snijden, huidirritatie door chemische stoffen en verwondingen door koude/warme stoffen verminderen. Knellen en kneuzen is met handschoenen bijna niet op te heffen.
  - Voor de kwaliteit van de in te zetten handschoenen bekijk productveiligheids-Informatiebladen.
  - Handschoenen van leer of kunststof beschermen tegen beschadiging en snijden.
  - Handschoenen van rubber of kunststof beschermen tegen vocht en bijtende stoffen.
  - Handschoenen van hittewerend materiaal beschermen tegen koude/warme /stoffen en hete vloeistoffen.
  - Tevens bestaan huidbeschermende crèmes en reinigingscrèmes.
- Worden voldoende handschoenen of huidcrèmes op voorraad gehouden? ja   nee

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Handbescherming

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over de keuze van de juiste handbescherming? ja nee
- Wordt de goede handbescherming voor de uit te voeren werkzaamheden gedragen? ja nee
  - Er zijn veel verschillende handschoenen verkrijgbaar. Het hangt van de werkzaamheden af welke handschoen u kiest. Handschoenen moeten de gripgevoeligheid of gripvastheid niet verminderen.
  - Tevens bestaan huidbeschermende crèmes en reinigingscrèmes.
- Worden versleten handschoenen vervangen? ja nee
- Wordt bij werkonderbrekingen de huidbeschermende crème verwijderd? ja nee
- Wordt het insmeren met huidbeschermende crèmes na werkonderbrekingen herhaald? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: Hoofdbescherming

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Staat

- Wat is de productiedatum van de helm?
- Na drie jaar moeten de meeste bouwhelmen verwisseld worden.
- Zijn er geen gebreken aan de helm?

☐	☐
☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Hoofdbescherming

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Wordt een veiligheidshelm gedragen indien er:
  - gevaar is voor hoofdverwondingen door vallende, omvallende of wegvliegende voorwerpen (stenen, puin, gereedschap e.d.)
  - stoten van het hoofd
  - lasten gehesen worden.
- Zijn geen stickers op de helmen geplakt?
  - De lijm van een sticker kan de helm plaatselijk verzwakken.
- Worden helmen die een flinke tik of val hebben gekregen, vervangen?
  - Zij zijn onbetrouwbaar geworden.

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Oogbescherming

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

• Wordt de toe te passen oogbescherming afgestemd op de te verwachten risico's?	☐	☐
• Wordt voldoende oogbescherming op voorraad gehouden?	☐	☐
• Is bij al het gevaarlijke gereedschap waarbij oogbescherming verplicht is, een signalering geplaatst?	☐	☐
• Is bij dit gevaarlijke gereedschap op een vaste plaats oogbescherming te vinden?	☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Oogbescherming

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Wordt bij de volgende werkzaamheden, waarbij stukjes materiaal kunnen wegspringen, oogbescherming gedragen?
- hakken ja nee
- boren ja nee
- slijpen ja nee
- Wordt bij laswerkzaamheden oogbescherming gedragen? ja nee
- Oogbescherming is er in verschillende uitvoeringen:
  - normaal montuur, dit zijn versterkte brilmonturen met gehard glas of polycarbonaat. Over de veren van de bril kan men zijkleppen schuiven.
  - ruimzichtbril, geeft rondom bescherming. Omdat er aan de binnenkant condensatie kan optreden zijn ventilatiegaten aangebracht. Ook zijn er brillen met een anti-condenslaag.
  - gelaatscherm, dit scherm kan op een helm gemonteerd worden en beschermt een groter deel van het gezicht. Men kan het scherm wegklappen als men niet werkt.
  - lasbril of -kap, door het kijken in de lasboog kan men zich behoorlijk beroerd voelen. Daarom dienen de lasser en zijn eventuele hulp zich met een lasbril of -kap te beschermen.

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Valbeveiliging

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Is er uit de inventarisatie van het bezit bekend of er:
  - vaste punten zijn om de valbeveiliging aan te bevestigen?
  - mogelijkheden zijn deze vaste punten te creëren?
- Worden deze vaste punten periodiek geïnspecteerd?
- Worden deze inspecties geregistreerd?

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: Valbeveiliging

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Inspectie

- Verkeert het valharnas of de vanggordel in goede staat? ja   nee
- Verkeert de vanglijn in goede staat? ja   nee
- Zijn de bijbehorende hulpmiddelen zoals lijnhaak of musketonhaak nog aanwezig? ja   nee

2. Onderhoud

- Wordt de valbeveiliging onderhouden volgens de voorschriften? ja   nee
- Wordt de valbeveiliging regelmatig geïnspecteerd op gebreken of slijtage? ja   nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja   nee
- Wordt door ongeval belaste, niet te repareren, versleten of onherstelbaar beschadigde valbeveiliging vervangen? ja   nee
- Zijn de productiedatum en periodieke controledatum op de persoonlijke beschermingsmiddelen aangegeven?
- Jaarlijks dient de leverancier of een deskundige de staat en werking van de valbeveiliging te controleren. ja   nee
- Worden deze controles geregistreerd? ja   nee

3. Opslag

- Wordt de valbeveiliging schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: Valbeveiliging

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik

- Wordt in situaties met niet vermijdbaar valgevaar persoonlijke valbeveiliging gedragen? ja nee
- Indien de voorzieningen, zoals steigers of collectieve valbeveiligingen, niet of slechts ten dele kunnen worden aangebracht of indien het aanbrengen of wegnemen daarvan grotere gevaren meebrengt dan de veiligheidswerkzaamheden, dan moeten doelmatige persoonlijke valbeveiligingen worden gebruikt.
- Is er een vast punt om de valbeveiliging aan te bevestigen? ja nee
- Wordt een geschikte valbeveiliging gedragen? (een valharnas is verplicht, een vanggordel is niet toegestaan) ja nee

- Is de lengte van de vanglijn maximaal 1,5 m tot een vast punt of valstop-apparaat? ja nee
- Is de lijnhaak of musketonhaak voorzien van een schroefvergrendeling? ja nee
- Wordt de valbeveiliging ingeleverd bij de werkvoorbereider uitvoering indien de valbeveiliging door een ongeval belast is? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist Persoonlijke beschermingsmiddelen

Onderdeel: Voetbescherming

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Gebruik

- Heeft u voorlichting ontvangen over het gebruik van de goede voetbescherming, afgestemd op de werkzaamheden en situatie?
- Wordt de goede voetbescherming gedragen, afgestemd op de te verwachten risico's?

In de bouw loopt men continu het gevaar om in spijkers te trappen, met de voet bekneld te raken of uit te glijden. Om dit tegen te gaan is voetbescherming ontwikkeld. Voetbescherming moet voldoen aan de Europese Normen EN 344 tot en met 347. De schoenen en laarzen zijn voorzien van een S-code. De betekenis van deze code is als volgt:

Veiligheidsschoenen

S1 Schoenen met een dichte hielpartij, schokabsorptie in de hiel, antistatische zool en beschermende neus.

S2 Schoenen S1 met waterdicht overleder.

S3 Schoenen S2 met bescherming tegen spijkerpenetratie en geprofileerde zool.

Veiligheidslaarzen

S4 Laarzen met een dichte hielpartij, schokabsorptie in de hiel, antistatische zool en beschermende neus.

S5 Laarzen S4 met bescherming tegen spijkerpenetratie en geprofileerde zool.

Het keurmerk is meestal aangebracht in de tong van de schoen. Voor de bouw worden schoenen S3 en/of laarzen S5 geadviseerd. Voor blootstelling aan hete materialen (warme bitumen) zijn speciale hittebestendige zolen nodig.

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Overzichtstabel periodieke keuringen persoonlijke beschermingsmiddelen

Gereedschap	Controle cyclus intern	dd	dd	dd	dd	dd	Controle cyclus extern	dd	dd
Adembescherming, masker	2 x per jaar						jaarlijks		
Adembescherming, filter	persoonlijke verantwoordelijkheid						n.v.t.		
Beschermende kleding	persoonlijke verantwoordelijkheid						n.v.t.		
Gehoorbescherming	persoonlijke verantwoordelijkheid						n.v.t.		
Handbescherming	persoonlijke verantwoordelijkheid						n.v.t.		
Hoofdbescherming	persoonlijke verantwoordelijkheid, levensduur 3 jaar						n.v.t.		
Oogbescherming	persoonlijke verantwoordelijkheid						n.v.t.		
Valbeveiliging	2 x per jaar						jaarlijks		
Voetbescherming	persoonlijke verantwoordelijkheid						n.v.t.		

Bijlage 3 Voorbeeld V&G-plan

Verklaring persoonlijke beschermingsmiddelen

Ondergetekende ..... (naam), geboren op ..... (datum) te ..... (plaats),
wonende te ..... (plaats) aan de ..... (adres), verklaart hierbij de volgende per-
soonlijke beschermingsmiddelen van ..... (naam werkgever) te hebben ontvangen:

(aankruisen/invullen wat van toepassing is)
adembeschermingsmiddelen nl.
.....
.....

gehoorbeschermingsmiddelen nl.
.....
.....

veiligheidshelm
kniebeschermers
val en vangbeveiligingsmiddelen nl.
.....
.....

veiligheidsbril
veiligheidskleding nl.
.....
.....

veiligheidsschoeisel nl.
.....
.....

anders nl.
.....
.....

Ondergetekende verklaart tevens:

- dat hij de persoonlijke beschermingsmiddelen in goede staat heeft ontvangen;
- dat hij instructie heeft gehad over het juiste gebruik en onderhoud van de middelen;
- de persoonlijke beschermingsmiddelen te zullen gebruiken op de voorgeschreven wijze;
- een exemplaar van deze verklaring te hebben ontvangen en akkoord te gaan met de bovenstaande bepalingen.

Datum: ..... Naam/handtekening werkgever: .....

Plaats: ..... Naam/handtekening werknemer: .....

Bijlagen: (bijv. checklists)

**V&G-plan
(ontwerpfase)**

Project:

«betreft»

i.o.v.

«naam»
«adres» «huisnummer»
«postcode» «plaats»

Datum «datum»
Projectnummer «projectnummer»
Rapportnummer «document»

Opdrachtgever V&G-plan

«naam»
«adres» «huisnummer»
«postcode» «plaats»
T «relatietelefoon»
F «fax»
vertegenwoordigd door:
«tavitel» «tavoorvoegsel» «tavnaam»

Omschrijving project

V&G-plan (ontwerpfase) ten behoeve van de bouw van het project «betreft»

Architect

NAAM ARCHITECT

Projectnummers

opdrachtgever«projectnummer»
Architect «projectnummer»

Datum

«datum»

Versie

Concept / Definitief

Uitgevoerd door

“ ... ”

1 Inleiding

1.1 Wettelijk kader

Dit Veiligheids- en gezondheidsplan (V&G-plan) voor de ontwerpfase is opgesteld op basis van artikel 2.28 van het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit).

1.2 V&G-plan

In de ontwerpfase dient het V&G-plan de volgende onderdelen te bevatten:

- a. een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwplaats, de naam van de coördinator ontwerp- en uitvoeringsfase;
- b. een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk, waaronder de eventuele aanwezigheid van asbest of asbesthoudende producten als bedoeld in artikel 4.37, verontreinigde grond, verontreinigd water of grondwater of verontreinigde waterbodems, en specifieke gevaren;
- c. de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld onder b;
- f. de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;

Overige gegevens moeten, voor zover deze in de ontwerpfase al bekend zijn, eveneens vermeld worden.

De risico-inventarisatie is in dit V&G-plan uitgewerkt in hoofdstuk 4. In paragraaf 4.1 wordt ingegaan op onderwerpen met betrekking tot de bouwlocatie en de directe omgeving. Paragraaf 4.2 vermeldt de (bijzondere) risico's voortvloeiend uit het ontwerp en de te nemen maatregelen om het bouwwerk veilig te kunnen maken. In hoofdstuk 5 zijn de belangrijkste veiligheids- en gezondheidsrisico's voor de beheersfase, die reeds in het ontwerpstadium van belang zijn, opgenomen.

Voor start uitvoering dienen de volgende onderdelen aan het V&G-plan te worden toegevoegd:

- d. de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld onder c;
- e. de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- g. de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.

In bijlage 3 en 4 is een voorbeeld gegeven hoe aan deze punten invulling kan worden gegeven.

Het kennisgevingformulier, zoals opgenomen in de bijlage, dient voor aanvang van de werkzaamheden door de opdrachtgever opgestuurd te worden naar de arbeidsinspectie.

In de ontwerpfase wordt door de Coördinator Ontwerpfase (CO) op dit formulier tenminste de omschrijving van het bouwwerk, de locatie, de namen van opdrachtgever, ontwerpende partijen, coördinator ontwerpfase, de geplande startdatum en bouwtijd ingevuld. Door de Coördinator Uitvoeringsfase (CU) worden deze gegevens aangevuld.

1.3 Het V&G-plan aanvullen

Het V&G-plan is een dynamisch document, waarvan de opstelling, detaillering en actualisering een in de tijd voortschrijdend proces is. Met dien verstande dat in ieder geval voor de aanvang van de betreffende werkzaamheden op de bouwlocatie een analyse op veiligheids- en gezondheidsrisico's voor die werkzaamheden en daarmee samenhangende of samenvallende overige werkzaamheden heeft plaatsgevonden en de resultaten daarvan inclusief (de afspraken over) de te treffen

maatregelen in het plan zijn vastgelegd en de betrokkenen hiervan kennis hebben genomen.

1.4 Gebruikte tekeningen

Voor het opstellen van dit V&G-plan is gebruik gemaakt van de hieronder vermelde tekeningen en bijbehorende stukken (overige gegevens). <Zie hiervoor de tekeningenlijst in bijlage 2.>

Gebruikte tekeningen

nummer	Omschrijving	Datum
--------	--------------	-------

Overige gegevens

nummer	Omschrijving	Datum
--------	--------------	-------

-
-
-

---

2 Bouwwerkgegevens

2.1 Bouwwerkomschrijving

Het project bestaat uit het bouwen van <beknopte omschrijving>

2.2 Adres / ligging van de bouwlocatie

Adres / ligging van de bouwlocatie:

De bouwlocatie is gelegen in

Het adres is:

tel. Nog niet bekend

fax nog niet bekend

2.3 Bestek

Dit V&G-plan (ontwerpfase), maakt deel uit van het bestek met besteknummer IBESTEKNR. + DATUM en nota van wijziging, DATUMI.

3 Namen en adressen van de betrokken partijen

ie hiervoor het kennisgevingformulier in bijlage 1.

3.1 Coördinator Ontwerpfase

Voor de coördinatie op het gebied van veiligheid en gezondheid is voor de ontwerpfase door de opdrachtgever aangesteld:

Coördinator ontwerpfase

Postbus

tel. (0

fax. (0

Vertegenwoordigd door:

de heer/mevrouw

3.2 Werkzaamheden derden

Conform het bestek of de technische omschrijving worden de volgende werkzaamheden door derden uitgevoerd. Zie hiervoor de adressenlijst van de nutsbedrijven die in de uitvoeringsfase wordt toegevoegd.

Nutsbedrijf – water
Nutsbedrijf – elektra
Nutsbedrijf – gas
Telefoon – installatie
CAI – installatie
Openbare bestrating
Derden

4 Veiligheids- en gezondheidsrisico's (ontwerpfase)

4.1 Veiligheids- en gezondheidsrisico's voortvloeiend uit de omgeving van de bouwlocatie en de bouwplaats

0 – Omgeving bouwlocatie / bereikbaarheid

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen
-----------	------------------	------------------------------

---

---

1 – Bouwplaatsinrichting

Bijzonderheden	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen
----------------	------------------	------------------------------

---

4.2 Veiligheids- en gezondheidsrisico's voortvloeiend uit het ontwerp (bouwwerk)

2 – Stut- en sloopwerk

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen
-----------	------------------	------------------------------

---

---

3 – Grondwerk

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen

4 – Fundering

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen

5 – Ruwbouw

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen

6 – Gevel en daksluiting

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen

7 – Afbouw

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen

8 – Installaties

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen

5 Veiligheids- en gezondheidsrisico's (beheersfase)

Toelichting: De hieronder genoemde onderwerpen hebben in deze fase van het project nog betrekking op een aantal restrisico's voor de beheersfase. Er zijn maatregelen aangegeven voor die zaken die reeds in ontwerp en/of bestek voorzien zijn. Voor de overige risico's zijn aanbevelingen gedaan waarvoor nog een keuze gemaakt moet worden. De uiteindelijke voorzieningen dienen te worden vermeld in een V&G-dossier of handleiding voor gebruik en onderhoud.

9 – Reiniging, inspectie en onderhoud

Onderwerp	Gevaar / oorzaak	Maatregelen en aanbevelingen
Onderwerp	Toelichting Bouwstoffenbesluit	
Bouwstoffenbesluit (steenachtige materialen, buiten)	Vanaf 1 juli 1999 is het Bouwstoffenbesluit van kracht geworden. Hierin is geregeld dat de eigenaar gedurende de gehele levensduur van het bouwwerk verantwoordelijk is voor de toegepaste bouwstoffen. Dit betekent dat eventuele consequenties daarvan voor de bodem/het terrein onder en rondom het bouwwerk voor zijn rekening zijn. Bijvoorbeeld verontreinigingen door het uitloggen van bouwstoffen of het toepassen van verontreinigde grond. Dit kan weer consequenties hebben voor de veiligheid en gezondheid van betrokkenen bij beheer en onderhoud (bijvoorbeeld tuinonderhoud). Het in het V&G-dossier vermelden van de gebruikte bouwstoffen is daarom van belang. Uiteraard moet tijdens de gehele ontwerpfase door het uitvoeren van permanente ontwerp-RI&E worden gestreefd naar bronaanpak en stand der techniek. Rest-risico's worden op deze wijze tot een minimum beperkt. Het Bouwstoffenbesluit is alleen van toepassing op buiten toegepaste steenachtige materialen.	
	Bouwstoffen en bouwproducten die vallen onder de werkingssfeer van het Bouwstoffenbesluit zijn in de praktijk op twee manieren te herkennen:	
	1) Door KOMO®-kwaliteitsverklaringen, die aan bedrijven door KOMO®-gelicenceerde certificaatinstellingen zijn afgegeven. Producten met KOMO®-kwaliteitsverklaringen die op de voorzijde het KOMO®-beeldmerk vertonen voldoen dus altijd aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit en het Bouwbesluit (en daarnaast aan private eisen).	
	2) Door NL BSB®-certificaten, die op de voorzijde het NL BSB®-beeldmerk dragen.	
	De kwaliteitsverklaringen afgegeven door certificatie instellingen, geven aan dat de bouwstof of het bouwproduct alleen aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit voldoet en dus niet aan andere eisen zoals bijvoorbeeld het Bouwbesluit.	

Bijlage 1 Meldingsformulier bouwwerk aan Inspectie SZW

Bijlage 2 Documentatie

Bijlage 3 Invulling punt d en e van het Arbobesluit art. 2.28

Toelichting:

In het V&G-plan uitvoeringsfase moet worden opgenomen de wijze waarop de afzonderlijke werkgevers samenwerken op de bouwplaats.

De samenwerking tussen bedrijven (werkgevers) op de bouwlocatie krijgt gestalte door het maken van afspraken met betrekking tot de onderlinge afstemming van in acht te nemen aspecten van veiligheid en gezondheid in de verschillende fasen van het bouwproces. Hierbij kan worden aangesloten bij de wijze waarop de technische/organisatorische coördinatie en samenwerking tijdens het project plaatsvindt.

Gedurende de werkvoorbereiding en uitvoering zal de V&G-coördinator uitvoeringsfase per bouwfase de samenwerking tussen werkgevers en zelfstandigen initiëren en coördineren. In het coördinatieoverleg worden afspraken gemaakt over de te treffen maatregelen, wie verantwoordelijk is voor de uitvoering, wie toezicht houdt op de naleving van de maatregelen, en hoe daarover wordt gerapporteerd.

Het coördinatieoverleg en de gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd bijvoorbeeld in tabelvorm zoals onderstaand is weergegeven. Daarnaast dienen alle betrokken werkgevers juist en tijdig te worden geïnformeerd door de V&G-coördinator uitvoeringsfase en dienen voor nieuwe gesignaleerde risico's maatregelen te worden afgesproken en te worden vastgelegd in het V&G-plan. Hierbij kan gekozen worden voor de optie om arbozaken als vast agendapunt op de (bouw)vergadering te behandelen.

Coördinatieoverleg met 1e verantwoordelijken van neven- en onderaannemers/zelfstandigen en vastlegging van arbo-overleg en –afspraken 2.28-d (uitvoeringsfase)

-
1. Het betreft afspraken die betrekking hebben op te nemen V&G-maatregelen en afstemming met andere werkgevers.
  2. De afspraken worden vastgelegd in het V&G-plan.

Bouwfase	Datum	Aannemers	Afspraken ¹	Vastgelegd datum ²

(Bouw)vergaderingen met arbeidsomstandigheden als vast agendapunt (optie)	Optie (uitvoeringsfase)
---	-------------------------

Naam vergadering	Frequentie	Deelnemers	Notulen door
Bijvoorbeeld:	Bijvoorbeeld:	Bijvoorbeeld:	Bijvoorbeeld:
Onderaannemers-vergadering / coördinatievergadering	1x per 2 weken	- Hoofdaannemer - Nevenaannemers - Bouwdirectie (toehoorder) - Genodigden (op uitnodiging)	Hoofdaannemer
Bouwvergadering	1x per 4 weken	- Bouwdirectie - Opdrachtgever - Architect - Adviseur - Hoofdaannemer - Genodigden (op uitnodiging)	Bouwdirectie
Werkbespreking	1x per 4 weken	- Bouwdirectie - Hoofdaannemer - Genodigden (op uitnodiging)	Hoofdaannemer
Installatiebespreking	1x per 4 weken	- Hoofdaannemer - Installateurs - Bouwdirectie	Hoofdaannemer
Nutsoverleg / Overleg gemeentelijke diensten	1x per 6 weken	- Gemeentelijke dienst(en) - Nutsbedrijven - Hoofdaannemer - Bouwdirectie	Gemeentelijke dienst

Vaste agendapunten onderaannemers-/coördinatievergaderingen:

- Nieuwe risico's/gesignaleerde risico's.
- Actualiseren V&G-plan.
- Naleving V&G-plan door partijen.
- Rapportage V&G-coördinator uitvoeringsfase, uitvoerende partij en deskundige.
- Door V&G-coördinator uitvoeringsfase aan nevenaannemers gegeven aanwijzingen.
- Eventuele ongevallen en incidenten en naar aanleiding hiervan genomen maatregelen.
- Overleg met en instructie/voorlichting van werknemers.
- Aanvullen / wijzigen V&G-dossier.

Vaste agendapunten bouwvergaderingen:

- Algemeen arbeidsomstandigheden / arbo.
- Eventuele knelpunten uit onderaannemersvergadering.
- Wijzigingen / aanvullingen V&G-plan en V&G-dossier.

Vaste agendapunten werkbeprekingen:

- Op werkbeprekingen kan de bouwdirectie in dringende gevallen een agendapunt V&G inlassen.
- Vaste agendapunten nutsoverleg / overleg gemeentelijke diensten:
- Aanleg nutsleidingen.
- Bouwfasering aannemer(s) en volgorde van opleveringen.
- Aanleg openbare bestratingen.

Bijlage 4 Invulling punt g van het Arbobesluit art. 2.28

Toelichting:

In het V&G-plan dient te worden aangegeven hoe samenwerking en overleg tussen werkgevers en werknemers op de bouwplaats gestalte krijgt en de wijze van betrokkenheid van de werknemers bij dit plan.

De werkgevers zijn verplicht overleg te plegen met hun werknemers en hen voorafgaande aan de werkzaamheden voor te lichten over de op de bouwplaats geldende samenwerkingsafspraken en te instrueren over de te treffen maatregelen. In de praktijk kunnen afzonderlijke werkgevers ook afspreken dat overleg en voorlichting/instructie collectief plaatsvindt onder leiding van de V&G-coördinator uitvoeringsfase.

De V&G-coördinator uitvoeringsfase heeft tot taak deze werkgeversverplichtingen te bewaken. Hij kan dit bijvoorbeeld doen door een lijst op te nemen en bij te houden van door werkgevers of door hem zelf geplande data voor overleg en voorlichtings-/instructiebijeenkomsten met werknemers.

---

1. Bijvoorbeeld:

- instructie nieuwe medewerkers,
- overleg over V&G-aspecten op het werk,
- voorlichting over projectafspraken en -maatregelen (a.h.v. V&G-plan),
- taakgerichte voorlichting,
- specifieke instructiebijeenkomsten.

2. Afspraken en maatregelen, die opgenomen moeten worden in onderdeel 4 en 6 van het V&G-plan

Bijvoorbeeld:

- acties naar aanleiding van door werknemers gesignaleerde risico's,
- acties naar aanleiding van incidenten, (bijna) ongevallen en schades.

Bijlage 4 V&G-plan voor de werkplaats

Overleg en voorlichting/instructie werknemers					2.28-g (uitvoeringsfase)	
Geplande datum	Overleg/ voorlichting instructie door:	Aan/met wie:	Waarover ¹	Uitgevoerd		Afspraken/ acties ²
				JA	NEE	

- 1 Gegevens werkplaats
  - 1.1 Omschrijving van de werkzaamheden in de werkplaats
  - 1.2 Adres/ligging van de werkplaats
  - 1.3 Toegang tot de werkplaats

- 2 Organisatie en fasering
  - 2.1 Werkplaatsplanning en -fasering
  - 2.2 Taken en bevoegdheden in de werkplaats

- 3 Coördinatie en samenwerkingsafspraken
  - 3.1 Coördinatie en samenwerkingsafspraken

- 4 Overleg en voorlichting/instructie
  - 4.1 Overleg en voorlichting/instructie werknemers
  - 4.2 Voorlichting/instructiebijeenkomsten

- 5 Risico-inventarisatie en -evaluatie
  - 5.1 Risico-inventarisatie en -evaluatie voor de werkplaats

- 6 Werkplaatsvoorzieningen en -regels
  - 6.1 Werkplaatsvoorzieningen
  - 6.2 Werkplaatsregels

- 7 Rapportage en evaluatie

1. Gegevens werkplaats

1.1 Omschrijving van de werkzaamheden in de werkplaats

In de werkplaats vinden de volgende activiteiten plaats:

- machinale houtbewerking;
- schilderwerk;
- opslag materiaal;
- opslag gevaarlijke stoffen;
- opslag materieel;
- opslag gereedschap;
- opslag persoonlijke beschermingsmiddelen;
- tussenopslag afval.

1.2 Adres/ligging van de werkplaats

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Telefoon: .....

Fax: .....

Contactpersoon: .....

1.3 Toegang tot de werkplaats

Toegang tot de werkplaats hebben de volgende medewerkers:

.....
.....

Toegang tot de ruimte met gevaarlijke stoffen hebben:

.....
.....

Een sleutel van de werkplaats hebben:

.....
.....

2. Organisatie en fasering

2.1 Werkplaatsplanning en -fasering

Werken	Ploeg	Tijd

Materiaal	Tijd

Materiaal	Tijd

Gereedschap	Tijd

Persoonlijke beschermings- middelen (pbm)	Tijd

2.2 Taken en bevoegdheden in de werkplaats

In de onderstaande tabel is een aanzet gegeven voor de taken en bevoegdheden in de werkplaats.

Functionaris	Naam	Taken	Bevoegdheden
Hoofd technische dienst		Verantwoordelijk voor: - V&G-coördinatie werkplaats - verkrijgen van de vereiste vergunningen	- alle medewerkers aanspreken indien de afgesproken werkmethode niet worden nageleefd - sancties opleggen
Werkvoorbereider uitvoering		Uitvoeren van: - de werkplanning en inzet personeel - materiaalplanning - arbeidsmiddelenplanning (materieel, gereedschap, pbm) - afvalcontainerplanning - inkoop en uitgifte van materiaal - inkoop of inhuren en uitgifte van arbeidsmiddelen (materieel, gereedschap, pbm) - het beheer van het toxische stoffenregister Verantwoordelijk voor: - inspectie en onderhoud van arbeidsmiddelen (materieel, gereedschap, pbm)	- aanspreken van de vaklieden indien de afgesproken werkmethode niet worden nageleefd
Vakman		Uitvoeren van: - de werkzaamheden volgens de vastgestelde werkmethode in het V&G-plan Verantwoordelijk voor: - het gebruik van beveiligingen en persoonlijke beschermingsmiddelen - het gebruik van apparatuur, machines, stoffen enz. op de juiste wijze - mee te werken aan het voor hem/haar georganiseerd onderricht - gevaren te melden aan de leiding	

3. Coördinatie en samenwerkingsafspraken

1. Bijvoorbeeld:

- overleg over V&G-aspecten in de werkplaats;
- voorlichting over afspraken en maatregelen (a.d.h.v. V&G-plan);
- taakgerichte voorlichting;
- specifieke instructiebijeenkomsten.

2. Afspraken en maatregelen, die opgenomen moeten worden in onderdeel 5 en 6, bijvoorbeeld:

- acties naar aanleiding van door werknemers gesignaleerde risico's;
- acties naar aanleiding van incidenten, (bijna) ongevallen en schade.

3.1 Coördinatie en samenwerkingsafspraken

Naam vergadering	Frequentie	Notulen door	Deelnemers

Vaste agendapunten:

- Nieuwe risico's/gesignaleerde risico's;
- Actualiseren plan;
- Naleving plan;
- Eventuele ongevallen en incidenten;
- Naar aanleiding hiervan genomen maatregelen;
- Overleg met, instructie van en voorlichting aan werknemers.

4. Overleg, voorlichting en instructie

4.1 Overleg, voorlichting en instructie aan werknemers

Geplande datum	Overleg/voorlichting/instructie door:	Aan/met wie	Waarover ¹	Uitgevoerd		Afspraken/Acties ²
				JA	NEE	

4.2 Voorlichting en instructiebijeenkomsten

Datum	Onderdeel	Gegeven door	Aanwezigen	Onderwerpen
	Introductie			- Arbo- en veiligheidsbeleid, organisatie - Verantwoordelijkheden en bevoegdheden - Idem, bij projecten - Huisregels - Bedrijfs hulpverlening - Werk- en rusttijden - V&G-plan
	Taakgericht			- Werkmethode - Materieel inzet - Materiaalgebruik
	Instructie op onderdeel			- Gebruik gereedschap en voorzieningen - Gebruik pbm - Eigenschappen van stoffen en materialen

5. Risico-inventarisatie en -evaluatie

Voor veel voorkomende werkzaamheden op de werkplaats is een risico-inventarisatie en -evaluatie opgesteld. Elke werkzaamheid is geanalyseerd op mogelijke risico's van de locatie en de uitvoering. Deze inventarisatie en aandachtspunten voor het voorkomen van risico's zijn puntsgewijs beschreven. Maatregelen voor het elimineren of verkleinen van die risico's kunnen worden ingedeeld naar effect, tijdsduur en werkingssfeer. Bij het kiezen van maatregelen zijn in dit werkboek de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Met het oog op effect kunnen maatregelen worden onderscheiden die het risico wegnemen, die het risico afschermen, die collectieve dan wel individuele bescherming bieden. Het wegnemen van het risico heeft de eerste voorkeur (bronmaatregel). Afschermen heeft de tweede voorkeur. Pas wanneer wegnemen of afschermen niet mogelijk is, wordt het beveiligen van personen overwogen;
- Met het oog op de tijdsduur van het effect van een maatregel kunnen permanente en tijdelijke maatregelen worden onderscheiden;
- Met het oog op de werkingssfeer kunnen maatregelen worden onderscheiden die een collectief dan wel een individueel effect hebben.

Bij de keuze van de maatregelen hebben collectieve en permanente maatregelen de voorkeur boven individuele en tijdelijke.

De maatregelen zijn uitgewerkt in een concreet voorstel voor eventuele organisatorische maatregelen, in te zetten materieel, collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen per locatie of werkzaamheid. In feite is dit voorstel de uitkomst van de risico-evaluatie.

De werkgever is op grond van artikel 5, lid 1 van de Arbowet 2007 verplicht deze risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) te laten uitvoeren. Doel van deze risico-inventarisatie en -evaluatie is dat werkgevers en werknemers risico's leren herkennen en vervolgens effectieve maatregelen leren treffen. Aandachtspunten voor deze risico-inventarisatie en -evaluatie zijn gebaseerd op bijlage 2 van P190, Arbo- en verzuimbeleid en de bijlagen van de V&G-mo-

dellen van de overheid. Bij deze aandachtspunten is uitsluitend gekeken naar de activiteit en is geen rekening gehouden met het algemene arbobeleid van de corporatie, zoals arbozorg, functie-inhoud, werkdruk en werk- en rusttijden.

1. Algemene voorzieningen

- Algemene inrichting van werkplekken, terreinen (hygiëne, afmetingen, vluchtwegen, onderhoud)
- Aanwezig zijn van specifieke bedrijfshulpverlening
- Logistiek
- Gevaar getroffen te worden door vallende voorwerpen, materiaal, gereedschap
- Gevaar bekneld te raken
- Gevaar voor uitglijden, struikelen en vallen
- Gevaar voor vallen van hoogten
- Gevaar aangereden te worden

2. Fysische factoren

- Schadelijk en hinderlijk geluid en trillingen
- Verlichting, daglicht, zicht
- Klimaat (warmte koude)
- Straling
- Werken onder over- of onderdruk

3. Gassen, dampen en stof

- Blootstelling aan hinderlijke of toxische stoffen
- Gevaar voor verstikking
- Gevaar voor brand en explosie

4. Lichamelijke belasting

- Fysieke belasting, tillen, duwen, trekken van zware lasten
- Werkhouding, werken in ongunstige posities of houding

5. Werkplekinrichting

- Werkhoogte
- Bewegingsruimte

6. Gereedschap, werktuigen en machines

In de RI&E van de werkzaamheden in dit werkboek gaan we er vanuit dat de algemene staat en het onderhoud van het gereedschap, de werktuigen en de machines goed zijn en dat beveiligingen en noodvoorzieningen aanwezig zijn. Deze zijn te controleren met behulp van de checklists.

- Bedieningsmiddelen en bedieningsgemak
- Gevaar voor snijden, knellen of pletten
- Gevaar voor brand en explosie
- Elektrische gevaren

Voor specifieke groepen werknemers zoals schoolverlaters, uitzendkrachten, allochtonen, oudere werknemers en (zwangere) vrouwen, zijn mogelijk aanvullende maatregelen nodig. Deze aanvullende maatregelen kunnen enerzijds bestaan uit gerichte voorlichting. In sommige gevallen moet de ploeg werknemers anders ingedeeld worden.

Een belangrijke raad is: overschat uzelf niet! U bent voor een belangrijk deel zelf verantwoordelijk voor uw veiligheid en gezondheid.

Werkzaamheden op de werkplaats

Activiteit/ productietaak	Bestekspost STABU	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/ voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht rapportage door
Locatie		<ul style="list-style-type: none"> - belemmering vluchtwegen - onvoldoende zorg bij calamiteiten - vallen van hoogten - vallende voorwerpen - uitglijden, struikelen, vallen - aangereden worden - slechte werkhouding - onvoldoende verlichting, daglicht, zicht 	<ul style="list-style-type: none"> - ontbrekende of geblokkeerde vluchtwegen - ontbreken van procedures - ontbreken van brandblusmiddelen - onvoldoende of te langzame bedrijfshulpverlening - ontbreken van leuningen en trappen - wegspringend afval - afval niet gestructureerd afgevoerd - losliggende snoeren en slangen - gladde vloer - aangereden worden door transporthulpmiddel - niet in hoogte verstelbare werkplek - door slechte zichtbaarheid ontstaan overige risico's 	<ul style="list-style-type: none"> - aanwezigheid en vrijhouden van vluchtwegen - opstellen en oefenen van procedures - aanwezig zijn van voldoende brandblusmiddelen - aanwezig zijn van voldoende bedrijfshulpverleners¹ - aanwezig zijn van leuningen langs trappen en verdiepingen - werkplaats regelmatig opruimen - afval regelmatig afvoeren¹ - snoeren en slangen wegwerken - zorgen voor een stroeve vloer - transportroutes markeren - in hoogte verstelbare werkplekken maken - zorgen voor voldoende verlichting en daglicht - pbm, voetbescherming, overige pbm afstemmen op werkzaamheden² 			

1. Zie desbetreffende procedure

2. Zie desbetreffende checklist

Activiteit/ productietaak	Bestekspost STABU	Arborisico	Risico-oorzaak	Belangrijkste maatregelen/ voorzieningen	Aangebracht door	In stand gehouden door	Toezicht rapportage door
Machinale houtbewerking		<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan schadelijk of hinderlijk geluid en trillingen - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor snijden knellen of pletten 	<ul style="list-style-type: none"> - bij machinale houtbewerking ontstaan geluid en trillingen - bij machinale houtbewerking ontstaat stof - bij machinale houtbewerking wordt gewerkt met gevaarlijk gereedschap 	<ul style="list-style-type: none"> - bij de bediening van gevaarlijke machines dient altijd een tweede werknemer aanwezig te zijn - bij aankoop nieuw materieel en gereedschap selecteren op trilling en geluidsproductie - de werkzaamheden met machines alleen verrichten door medewerkers die voldoende opleiding en ervaring daarin hebben - zorg dat de juiste hulpstukken en beveiligingen aanwezig zijn² - zorg voor directe afzuiging op stofproducerende machines² - zorg voor voldoende ondersteunings- en opvangmogelijkheden voor materiaal - zorg voor voldoende bewegingsvrijheid om machines - pbm, adem-, gehoor-, oog-, voetbescherming² 			
Schilderwerk		<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof 	<ul style="list-style-type: none"> - verf is mogelijk gevaarlijke stof 	<ul style="list-style-type: none"> - selecteer het meest arbovriendelijke materiaal^{1, 2} - zorg voor voldoende ventilatie - pbm, afstemmen op productveiligheidsinformatie van verf² 			
Opslag materiaal, materieel, gereedschap en persoonlijke beschermingsmiddelen		<ul style="list-style-type: none"> - blootstelling aan hinderlijke of toxische stof - gevaar voor brand en explosie - fysieke belasting 	<ul style="list-style-type: none"> - opslag van mogelijk gevaarlijke stof - combinatie van materialen die brand- of explosiegevaar opleveren - zwaar tillen, bij aanvoer, opslag en verwerking 	<ul style="list-style-type: none"> - zorg voor voldoende brandblusmiddelen - selecteer het meest arbovriendelijke materiaal¹ - zorg voor voldoende ventilatie - opslagvoorzieningen afstemmen op productveiligheidsinformatie van materiaal² - logistiek optimaliseren - hulpmiddelen voor verticaal en horizontaal transport inzetten 			

6. Werkplaatsvoorzieningen en -regels

6.1 Werkplaatsvoorzieningen (niet uitputtend)

Collectieve voorzieningen	Gebruikers	Instandhouding door	Toezicht/rapportage door
Vluchtwegen			
Hekken, afzettingen			
Sanitaire voorzieningen			
Schaft- en kledvoorzieningen			
Opslagplaatsen gevaarlijke stoffen			
Afkortzaag			
Cirkelzaag			
Freesbank			
Frees- en pennenbank			
Langgatboormachine			
Lintzaag			
Pennenbank			
Slijpmachine			
Vandiktebank			
Vlakbank			
Overig materieel			
Blusmiddelen			
Beschermings-/ beveiligingsmiddelen			
EHBO-voorzieningen			
Afvalscheiding/opslag			
Mededelingenbord			
Overige:			

6.2 Werkplaatsregels

Hieronder wordt aangegeven welke regels voor iedereen op de werkplaats gelden en wie op deze regels toeziet. De bouwplaatsregels worden schriftelijk vastgelegd en opgenomen als bijlage bij het V&G-plan (onderdeel 8).

Regels	Toezicht/rapportage door	Verwijzing naar procedures in bijlage
Toegangsregeling		
Verkeersregels		
Procedure bij ongevallen (alarmregeling)		
Bedrijfshulpverlening		
Identificatieplicht		
Voorschriften uit vergunningen		
Overige		

7. Rapportage en evaluatie

Onderwerp	Datum	Rapportage aan	Rapportage door	Te ondernemen acties	Uitgevoerd door/ datum

Bijlage 5 Bijlagen nuttig voor de werkplaats

Procedures bij ongevallen

Alarmering bij spoedeisende hulp

Bedrijfshulpverlening

Toegangsregeling

Vergunningen

Aanwezig voorlichtingsmateriaal

Procedures voor de afvoer van (gevaarlijk) afval uit de werkplaats

Checklists

Algemeen

Checklist werkplaats voor hoofd technische dienst

Checklist werkplaats voor de werkvoorbereiding

Checklist werkplaats voor inspectie en onderhoud

Checklist werkplaats voor de uitvoering

Toegang werkplaats

Inrichting werkplaats

Ongevallen en calamiteiten

gereedschap: Afkortzaag, Cirkelzaag, Freesbank, Frees- en pennenbank, Langgatboormachine, Lintzaag, Pennenbank, Slijpmachine, Vandiktebank, Vlakbank

Procedures bij ongevallen

Hieronder volgt een lijst met aandachtspunten waarin staat hoe medewerkers op de werkplaats bij een ongeval moeten handelen. Tevens is een voorbeeld van een ongevalsrapport opgenomen. De procedures voor de verdere afhandeling van een ongeval zijn opgenomen in de bijlagen bij het Veiligheids- en Gezondheidsplan van dit werkboek.

Aandachtspunten voor medewerkers op de werkplaats bij een ongeval

- Zorg voor de getroffene.
- Voorkom verergering van de situatie door de machine of de elektriciteit uit te schakelen.
- Tracht het slachtoffer uit zijn benarde toestand te bevrijden.
- Doe niets aan het slachtoffer zelf tenzij u daarvoor opgeleid bent of er onmiddellijk hulp vereist is zoals bijvoorbeeld in het geval van een slagaderlijke bloeding.
- Waarschuw (indien op het werk aanwezig) een EHBO-er of bedrijfshulpverlener (zie bijlage 8c).
- Waarschuw (op verzoek van een EHBO-er of bedrijfshulpverlener) een arts en/of ambulance.
- Waarschuw het kantoorpersoneel (contactpersoon: bijv. hoofd technische dienst) bij ongevallen die zo ernstig zijn dat er een ambulance of arts bij moet komen. Het kantoor informeert de familie en regelt eventueel het vervoer van familieleden.
- Ontvang arts en/of ambulance, denk bij behandeling door arts aan naam, adres, telefoonnummer en vervoer naar ziekenhuis, naam ziekenhuis, adres en telefoonnummer.
- Wijs iemand aan die met de ambulance meegaat (bijv. de EHBO-er of bedrijfshulpverlener).
- Zorg voor de persoonlijke eigendommen van de getroffene.
- Licht het kantoorpersoneel (contactpersoon: bijv. hoofd technische dienst) in, in verband met ziekmelding en de (verplichte) melding bij de arbeidsinspectie.
- Onderzoek de oorzaak van het ongeval.
- Vul een ongevalsrapport in.
- Neem maatregelen tegen herhaling.

Ongevalsrapport

Blad 1 van 2

Blad 1 in te vullen door bijvoorbeeld hoofd technische dienst
 Binnen 24 uur te sturen naar arbocoördinator/personeelszaken

Gegevens getroffene		Gegevens locatie	
Naam :	Nationaliteit :	Telefoon :	
Adres :	Geboortedatum :	Adres :	
Plaats :	Burgerlijk staat :	Plaats :	
Land :	Telefoon :		
Naam werkgever :	In dienst sinds :		
Functie/beroep :	Sinds :		
Gegevens ongeval	☐ verzuim minder dan 1 dag ☐ verzuim 1 dag of meer ☐ beroepsziekte ☐ blijvend letsel ☐ dodelijke afloop ☐ alleen materiële schade	Plaats letsel	Soort letsel
Datum :	Nadere informatie letsel:	☐ hoofd	☐ snijwond
Tijdstip :		☐ romp	☐ schaafwond
EHBO verleend door:		☐ handen	☐ brandwond
Medische behandeling door:		☐ voeten	☐ verstuiking
.....		☐ benen	☐ verrekking
Ziekenhuisopname ja/nee		☐ armen	☐ kneuzing
Naam/adres :		☐ ogen	☐ fractuur
.....		☐ inwendig	☐ bedwelming
Materiële schade ja/nee		☐	☐ vergiftiging
Geschat schadebedrag:			☐ verdrinking
circa ..... /			☐
Getuigen (voeg relevante verklaringen toe):			
Naam:		Werkzaam bij:	
Naam:		Werkzaam bij:	
Soort werk tijdens ongeval			
Is er een ander bedrijf bij betrokken: ja/nee ..... In welke zin betrokken:			
Naam:			
Adres:			
Beschrijving ongeval door bijvoorbeeld hoofd technische dienst			
(Voeg waar van toepassing foto's, schetsen e.d. toe)			
Waar was getroffene mee bezig:			
.....			
.....			
Hoe gebeurde het ongeval:			
.....			
.....			
Welk voorwerp, werktuig of machine speelde een belangrijke rol:			
.....			
.....			
Direct na het ongeval genomen preventieve maatregelen:			
.....			
.....			
Ongeval gemeld aan:		Paraaf hoofd technische dienst	
☐ Inspectie SZW	onderzoek ter plekke ja/nee	.....	
☐ Arbodienst	onderzoek ter plekke ja/nee	Datum	
☐ Arbocoördinator corporatie	☐ Bedrijfsaansprakelijkheids-	.....	
☐ Loonadministratie	verzekering	.....	
(t.b.v. melding bedrijfsvereniging)			

Ongevlsrapport

Blad 2 van 2

Blad 2 (eerste deel) te verzorgen door bijvoorbeeld hoofd technische dienst
Binnen een week te sturen naar arbocoördinator/personeelszaken

Betreft ongeval d.d. .... Locatie ..... Getroffene		
Toedracht volgens getroffen:		
.....		
.....		
Oorzaken die volgens bijvoorbeeld hoofd technische dienst hebben bijgedragen/geleid tot het ongeval		
Omstandigheden	Handeling	Organisatie
☐ onvoldoende beveiligd gereedschap	☐ niet bevoegd tot bedienen	☐ onvoldoende instructie
☐ onvoldoende beveiligde werlocatie	☐ werk uitgevoerd zonder opdracht	☐ onvoldoende gekwalificeerd personeel
☐ defect aan machine of installatie	☐ uitschakelen van beveiliging	☐ niet voorzien in werkvoorbereiding
☐ onveilige constructie	☐ gebruik onjuist gereedschap	☐ onjuiste werkmethode
☐ gevaarlijke installatie/opstelling	☐ onveilig gebruik gereedschap	☐ onvoldoende onderhoud materieel
☐ onvoldoende verlichting	☐ onveilig laden, stuwen, stapelen	☐ onjuiste planning werkzaamheden
☐ onvoldoende ventilatie	☐ innemen onveilige plaats/houding	☐ incomplete ploeg
☐ onveilige kleding	☐ werken op/aan gevaarlijke delen	☐ onvoldoende overleg/afstemming
☐ gebrek aan orde en netheid	☐ afleiden, plagen, stoeien	☐ incompleet materiaal/materieel
☐ te veel omgevingslawaaï	☐ geen gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen	☐ onjuiste afmeting/kwaliteit materiaal
☐	☐	☐ onjuiste etikettering/verpakking
☐	☐	☐ .....
☐	☐	☐ .....
Toelichting:		
.....		
.....		
Voorgestelde maatregelen en/of besluiten:		
.....		
.....		
Handtekening bijvoorbeeld hoofd technische dienst:		Datum: .....
In te vullen door arbocoördinator/personeelszaken		
Oordeel over ongeval, voorgestelde maatregelen en/of besluiten	Nagekomen informatie of letsel/schade	
	.....	
	.....	
	.....	
.....		Kopie: ☐ directie
.....		☐ ondernemingsraad
.....		☐ getroffen
.....		.....
.....		Hervatting werk d.d.: .....
.....		Aantal verzuimde werkdagen: .....
.....		Volgnr. ongevalsregistratie: .....
.....		.....

Alarmering bij spoedeisende hulp

Het alarmnummer:

112

De minder spoedeisende telefoonnummers van brandweer, politie, GGD en ambulance

Brandweer: .....

Politie: .....

GGD/ambulance: .....

Bedrijfshulpverleners

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Doorkiesnummer (werk): .....

Telefoon (privé): .....

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Doorkiesnummer (werk): .....

Telefoon (privé): .....

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Doorkiesnummer (werk): .....

Telefoon (privé): .....

De plaatselijke arts

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Telefoon: .....

Fax: .....

Contactpersoon: .....

Bedrijfshulpverlening

Deze bijlage bevat een voorbeeld van een calamiteiten- of ontruimingsplan waarin onder andere de taken van de bedrijfshulpverleners zijn verwerkt.

Inhoud

- 1 Inhoud

- 2 EHBO
  - 2.1 Algemeen
  - 2.2 Inschakelen bedrijfshulpverleners/EHBO-ers bij een ongeval
  - 2.3 Nazorg

- 3 Agressiedraaiboek/geweldprotocol
  - 3.1 Wat is agressie?
  - 3.2 Hoe ontstaat agressie?
  - 3.3 Stappenplan bij agressie
  - 3.4 Wanneer een klant zich agressief gedraagt
    - 3.4.1 Verbale agressie
    - 3.4.2 Fysieke agressie, dreigen met wapens, overval
  - 3.5 Registratieformulier agressie

- 4 Maatregelen bij sirenealarm
  - 4.1 Algemeen
  - 4.2 Schuilen
  - 4.3 Ontruimen

- 5 Maatregelen bij brand
  - 5.1 Algemeen
  - 5.2 Alarmering
  - 5.3 Instructie bij brand
  - 5.4 Ontruimen
  - 5.5 Bluswaterverontreiniging
  - 5.6 Opruiming verbrande resten
  - 5.7 Persoonlijke brandinstructie

- 6 Maatregelen bij explosiegevaar
  - 6.1 Algemeen
  - 6.2 Schuilen
  - 6.3 Ontruimen

- 7 Maatregelen bij bommelding
  - 7.1 Melding
  - 7.2 Maatregelen
  - 7.3 Ontruimen
  - 7.4 Formulier 'Ontvangen bommelding'

- 8 Ontruimingsinstructies
  - 8.1 Ontruimingsplan

Bijlagen (door corporatie toe te voegen)

1. Adreslijst
2. Situatietekening terrein van de corporatie met aangegeven gebouwen, overige opstallen, bereikbaarheid, waterlopen en riolering.
3. Plattegronden van kantoor en overige bedrijfsgebouwen van de corporatie.

1. Inleiding

Het doel van dit calamiteitenplan is de omvang en de gevolgen van een calamiteit zo mogelijk te beperken. In het calamiteitenplan wordt een aantal maatregelen beschreven, die bij verschillende incidenten genomen kunnen worden. Op een eventuele calamiteit kan met behulp van die maatregelen doeltreffender worden gereageerd.

Het calamiteitenplan bevat maatregelen voor de volgende typen calamiteiten:

- Ongelukken
- Bedreigingen
- Brand
- Gaswolk
- Explosiegevaar
- Bommelding

In het calamiteitenplan zijn alleen essentiële gegevens opgenomen. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de checklists overige. Daar vindt u checklists voor brandblusmiddelen en voor de inhoud van verbandtrommels.

Voor de werkplaats is de eerstverantwoordelijke bedrijfshulpverlener:

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Doorkiesnummer (werk): .....

Telefoon (privé): .....

De overige bedrijfshulpverleners zijn:

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Doorkiesnummer (werk): .....

Telefoon (privé): .....

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en plaats: .....

Doorkiesnummer (werk): .....

Telefoon (privé): .....

Overige adressen die van belang zijn, staan in bijlage 1.

2. EHBO

2.1 Algemeen

De relevante gegevens over de plaats en het uitrustingsniveau van de EHBO-voorzieningen moeten door de corporatie worden genoteerd en toegevoegd aan deze bijlage.

De gegevens kunnen betrekking hebben op:

- aanwezigheid van voorzieningen zoals reddingsmaterieel, persoonlijke beschermingsmiddelen, verbandtrommels en overige EHBO-voorzieningen;
- aanwezigheid van door de bedrijfshulpverlener te gebruiken uitrusting zoals brancards, veiligheidsdouches of oogdouches.

2.2 Inschakelen bedrijfshulpverleners/EHBO-ers bij een ongeval

De procedure bij een ongeval is als volgt:

- Zorg voor de getroffene.
- Voorkom verergering van de situatie door de machine of de elektriciteit uit te schakelen.
- Tracht het slachtoffer uit zijn benarde toestand te bevrijden.
- Doe niets aan het slachtoffer zelf tenzij u daarvoor opgeleid bent of er onmiddellijk hulp vereist is, zoals bijvoorbeeld in het geval van een slagaderlijke bloeding.
- Bel receptionist(e): meld de plaats en het soort letsel
- Deze waarschuwt een EHBO-er of een bedrijfshulpverlener.
- Waarschuw (op verzoek van een EHBO-er of bedrijfshulpverlener) een arts en/of ambulance.
- Waarschuw contactpersoon: bijvoorbeeld hoofd technische dienst, bij ongevallen die zo ernstig zijn dat er een ambulance of arts bij moet komen. Het kantoor informeert de familie en regelt eventueel het vervoer van familieleden.
- Ontvang arts en/of ambulance, denk bij behandeling door arts aan naam, adres, telefoonnummer en vervoer naar ziekenhuis, naam ziekenhuis, adres en telefoonnummer.
- Wijs iemand aan die met de ambulance meegaat (bijv. de EHBO-er of bedrijfshulpverlener).
- Zorg voor de persoonlijke eigendommen van de getroffene.
- Licht contactpersoon (bijvoorbeeld hoofd technische dienst) in, in verband met de (verplichte) melding bij de arbeidsinspectie.
- Onderzoek de oorzaak van het ongeval.
- Vul een ongevalsrapport in (zie bijlage procedure ongevallen).

Naast het optreden bij ongevallen, moeten ook het levensreddend optreden bij het onwel worden van werknemers en andere personen of bij levensbedreigend letsel tot de taak van de bedrijfshulpverlening worden gerekend. Gedacht moet worden aan acute gebeurtenissen die binnen enkele minuten adequate hulpverlening vereisen, zoals een hartinfarct, bewusteloosheid en ernstig of meervoudig letsel. Goede hulpverlening is in die gevallen van levensbelang.

2.3 Nazorg

Taken leidinggevenden

- Informeer aan het einde van de dag naar de toestand van de getroffene.
- Bezoek de getroffene regelmatig, informeer belangstellenden over het wel en wee van de zieke en meld wanneer de zieke bezoek wil of kan ontvangen.

3. Agressiedraaiboek/geweldprotocol

In een agressiedraaiboek of geweldprotocol wordt omschreven hoe corporatiemedewerk(st)ers dienen te handelen wanneer agressie optreedt. Goede dienstverlening en bereikbaarheid helpen agressie te voorkomen. Toch is het raadzaam om een draaiboek of protocol op te stellen.

3.1 Wat is agressie?

Onder agressie wordt zowel verbale als fysieke agressie verstaan. Onder verbale agressie wordt verstaan: uitschelden en dreigen met slaan, met toebrengen van persoonlijk letsel, met beschadigen van eigendommen, dreigen familieleden iets aan te doen, brandstichten enzovoort. Onder fysieke agressie wordt het daadwerkelijk toebrengen van letsel verstaan door slaan, schoppen, gooien met zware voorwerpen naar de medewerk(st)er enzovoort.

3.2 Hoe ontstaat agressie?

Agressie kan in principe door drie oorzaken ontstaan:

1. Frustratieagressie. Als bepaalde doelen niet worden bereikt, kan men gefrustreerd raken. Sommige mensen reageren hun frustraties af door agressief te worden.
2. Instrumentele agressie. De agressie wordt gebruikt om de medewerk(st)er onder druk te zetten en zo een gunstige beslissing af te dwingen.
3. Willekeurige agressie door dronkenschap, geestesziekte of drugsgebruik.

3.3 Stappenplan bij agressie

Omschrijving van de alarmmogelijkheden binnen het kantoor van de corporatie.

- Waar bevinden zich alarmknoppen, wat gebeurt er wanneer een alarmknop wordt gebruikt.

Voorbeeld:

Alarmknoppen bevinden zich bij de balie en in de spreekkamers. Wanneer het alarm wordt ingedrukt, treedt een geluids- en lichtsignaal in werking bij de afdeling verhuur. Dit alarm is in de spreekkamers en in de hal niet te horen.

Bovendien bevindt zich bij de balie een alarmknop waarmee de politie kan worden gealarmeerd. Zodra deze knop wordt gebruikt, komt de politie onmiddellijk naar het kantoor van de corporatie.

- Welke medewerk(st)ers hebben een rol bij opvang van agressieve klanten. Als het interne alarm is afgegaan, gaan twee medewerk(st)ers van de afdeling verhuur direct naar de plaats waar het alarm in werking is gesteld. Een andere medewerk(st)er waarschuwt het hoofd van de afdeling verhuur. De chef gaat na of de politie moet worden gewaarschuwd. In geval van ernstige bedreigingen (met wapens) of een overval wordt de politie door de afdeling verhuur of door de baliemedewerk(st)er onmiddellijk gewaarschuwd (politiealarm).
- Welke medewerk(st)ers dienen paraat te zijn bij ernstige lichamelijke agressie. Bij lichamelijke agressie dienen de te hulp gekomen collega's als eerste de bedreigde collega te helpen. Vervolgens wordt de agressor drie maal verzocht het pand te verlaten. Hierna kan de politie ingrijpen.

3.4 Wanneer een klant zich agressief gedraagt

3.4.1 Verbale agressie

Tijdens het voorval

- Veiligheid van de medewerk(st)ers gaat boven alles.
- Als het mogelijk is, wordt de agressor afgezonderd in een spreekkamer.
- Zorg dat collega's worden gewaarschuwd om een oogje in het zeil te houden.
- Probeer erachter te komen hoe de agressie is ontstaan.

Instrumentele agressie

Laat de klant zijn verhaal doen en geef aan welke mogelijkheden er zijn. Zwicht niet voor de agressie tenzij de situatie levensbedreigend is. Zeg toe wat mogelijk is en zorg dat dat op redelijke termijn wordt uitgevoerd.

Willekeurige agressie

Er valt met deze klant niet te praten. Stel het alarm bij de balie of in de spreekkamer in werking. Als het mogelijk is, ga uit de spreekkamer. Als de medewerk(st)er wordt bedreigd, houdt dan de klant zolang aan de praat. Ga niet in discussie probeer geen woede op te wekken, wacht tot er hulp komt. De klant wordt - wanneer er hulp is - gesommeerd het pand te verlaten. Wanneer hieraan geen gehoor wordt gegeven, wordt de politie ingeschakeld.

Frustratieagressie

Probeer erachter te komen op welke punten het bedrijf of één of meer medewerk(st)ers hebben gefaald. Laat de klant uitzagen. Toon begrip. Wanneer de klachten onterecht zijn, wijs de klant dan - nadat hij voldoende tijd heeft gehad om emoties te kunnen uiten - op de gebruikelijke gang van zaken. Wanneer de klachten terecht zijn, zeg toe een en ander met leidinggevenden te zullen bespreken. Maak afspraken met de klant en kom deze ook na. Wanneer de frustratieagressie veroorzaakt is door zaken die buiten de corporatie liggen (maatschappij, privé-omstandigheden), laat de klant het verhaal dan uitgebreid vertellen. Toon begrip en inlevingsvermogen. Geef duidelijk aan wat de mogelijkheden en onmogelijkheden van de corporatie zijn. Probeer een scheiding aan te brengen tussen hetgeen de klant van de corporatie wil en wat er buiten de corporatie om is gebeurd.

Probeer het gesprek te sturen in de richting van de mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de corporatie. Probeer na te gaan of de klant doorverwezen kan worden naar andere instanties.

- Bij ernstige agressie worden aanwezige klanten door de chef naar huis gestuurd met het verzoek de volgende dag een nieuwe afspraak te maken (vanwege de veiligheid van de klanten).
- Klanten die het agressievoorval hebben meegemaakt, dienen gerustgesteld te worden.

Nazorg

- Het agressievoorval wordt gemeld aan de directe chef.
- Alle medewerk(st)ers die met het agressievoorval te maken hebben gehad, dienen te worden opgevangen en de mogelijkheid te krijgen dezelfde dag na te praten.
- Alle medewerk(st)ers die met agressie in aanraking zijn geweest, vullen een enquêteformulier in en leveren dit in bij de directe chef (zie paragraaf 3.5 Registratieformulier agressie).
- In overleg met de chef wordt aan de huurder een brief verzonden dat het gedrag niet wordt geaccepteerd door de corporatie. Eventueel wordt de toegang tot het kantoor ontzegd.
- In overleg met de directe chef wordt bepaald of er aangifte moet worden gedaan bij de politie.

- In overleg met de directe chef wordt nagegaan of professionele opvang voor de medewerk(st)er noodzakelijk of wenselijk is.
- De directe chef en naaste collega's besteden de komende weken extra aandacht aan de medewerk(st)er die met agressie is geconfronteerd:
  - laten uitpraten/uit huilen;
  - voorval evalueren.
- Na enige maanden heeft de directe chef een gesprek met de medewerk(st)er om te kijken hoe de verwerking van het incident verloopt.

3.4.2 Fysieke agressie, dreigen met wapens, overval

Tijdens het voorval

- Veiligheid van de medewerk(st)ers gaat boven alles.
- Schakel onmiddellijk het alarm in (intern) en bel de politie (laat de politie waarschu..... wen).
- Probeer met de agressor in gesprek te blijven totdat er hulp komt.
- In deze soort situaties kan 'alles' worden toegezegd om de eigen veiligheid te waarborgen, met andere woorden: geef de eiser wat hij wil (geld, sleutels van een woning enz.).
- Voordeur wordt afgesloten totdat de politie aanwezig is zodat geen nieuwe klanten het pand kunnen betreden en bij het voorval worden betrokken.
- Chef van de betrokken medewerk(st)er wordt gewaarschuwd.

Nazorg

- Alle medewerk(st)ers die met het agressievoorval te maken hebben gehad, worden opgevangen door chef/collega's en zij krijgen de mogelijkheid dezelfde dag over het voorval na te praten.
- Er wordt aangifte gedaan bij de politie. Een leidinggevende vergezelt de medewerk(st)er hierbij.
- Alle medewerk(st)ers die met agressie in aanraking zijn geweest, vullen een enquêteformulier in en leveren dit in bij de directe chef (zie paragraaf 3.5 registratieformulier agressie).
- In overleg met de chef wordt aan de huurder een brief verzonden dat het gedrag niet wordt geaccepteerd door de corporatie. De toegang tot het kantoor wordt ontzegd.

Voor meer informatie zie Literatuur: Handboek Agressie tegen corporatiemedewerk(st)ers, FSOW.

3.5 Registratieformulier agressie

Dit formulier is bedoeld om voorvallen van agressie van huurders of woningzoekenden tegen personeel van onze corporatie in kaart te brengen. Op die manier ontstaat er een goed inzicht in welke medewerk(st)ers vaak worden geconfronteerd met agressie en op welke wijze onze medewerk(st)ers hiermee te maken hebben. Als wij goed inzicht hebben in de problematiek kunnen de juiste maatregelen worden getroffen.

Iedere medewerk(st)er die wordt geconfronteerd met agressie, wordt verzocht een formulier in te vullen. Onder 'agressie' wordt verstaan verbale en fysieke agressie. Verbale agressie bestaat uit: uitschelden, dreigen met fysieke agressie, met toebrengen van persoonlijk letsel, met brandstichten enzovoort. Verbale agressie kan plaatsvinden bij persoonlijk maar ook tijdens telefonisch contact. Onder fysieke agressie wordt verstaan: daadwerkelijk letsel toebrengen door slaan, schoppen, gooien met voorwerpen naar de medewerk(st)er enzovoort.

De registratieformulieren kunt u inleveren bij .....

1. Wat is uw functie

- Baliemedewerk(st)er
- Secretaresse
- Telefonist(e)
- Medewerk(st)er Verhuur
- Medewerk(st)er Bewonerszaken
- Medewerk(st)er Woonmaatschappelijk werk
- Medewerk(st)er Incasso
- Medewerk(st)er Bedrijfsbureau
- Medewerk(st)er Sociaal beheer
- Opzichter
- Vakman
- Huismeester
- Rayonmanager
- Lid managementteam
- Directeur
- Bestuurslid
- Anders

2. Waar vond het incident plaats

- In het kantoor van de corporatie
- In het rayon- of wijkkantoor van de corporatie
- Bij een huurder thuis
- Op het huisadres van de medewerk(st)er/bestuurslid
- In de directe omgeving van de corporatie
- Anders

3. Was er sprake van telefonisch of persoonlijk contact

- Telefonisch contact
- Persoonlijk contact

4. Wat is uw geslacht

- Man
- Vrouw

5. Dag, datum en tijdstip van het voorval

- maandag
- dinsdag
- woensdag
- donderdag
- vrijdag
- weekend

Datum: ..... / ..... / 200.....

Tijdstip: ..... uur

6. Soort agressie

- Schelden
- Schreeuwen
- Intimidatie (onder druk zetten)
- Dreigen met slaan of schoppen
- Dreigen met behulp van een voorwerp (mes, pistool enz.)
- Verbale seksuele intimidatie
- Fysieke seksuele intimidatie
- Vastpakken bij arm
- Vastpakken bij keel
- Slaan of schoppen
- Anders:

7. *Waarom was de huurder/woningzoekende agressief (hoe verliep het gesprek)*

8. *Overige opmerkingen*

9. *Afhandeling van het voorval (op later tijdstip door leidinggevende in te vullen)*

Nazorg ten aanzien van medewerk(st)er

- Gesprek met leidinggevende over voorval
- Voorval besproken tijdens werkoverleg
- Voorval besproken met collega's
- Voorval besproken in de privé-sfeer
- Aangifte gedaan bij politie
- Nazorg via slachtofferhulp/arbodienst
- Geen nazorg

Actie ten aanzien van agressieve huurder/woningzoekende

- Schriftelijk contact met huurder/woningzoekende
- Gesprek met agressieve huurder/woningzoekende
- Geen actie ten aanzien van de agressieve huurder/woningzoekende
- Sancties ten aanzien van de huurder/woningzoekende bijvoorbeeld toegang tot het gebouw ontzegd, eis tot excuses enz.

4. Maatregelen bij sirenealarm

4.1 Algemeen

Indien het waarschuwings- en alarmeringsstelsel van de regionale brandweer het vastgestelde signaal laat horen, wil dat zeggen dat er gevaar dreigt. Meestal zal er sprake zijn van een gaswolk.

- 1 Iedereen dient naar binnen te gaan.
- 2 Ramen en deuren worden gesloten.
- 3 Ventilatie wordt afgezet.
- 4 De radio (regionale omroep) en de tv worden aangezet.

Via de radio (regionale omroep) en tv meldt de overheid zich en deelt mee wat er aan de hand is. Tevens wordt vermeld hoe er gehandeld dient te worden. Dit kan zijn:

- Blijf binnen en wacht op einde alarmering (schuilen);
- Ontruim het gebouw en ga naar een aangegeven locatie, op de aangegeven wijze (evacuëren).

4.2 Schuilen

Indien er geschuild dient te worden, komen management en de bedrijfshulpverleners onmiddellijk bij elkaar en nemen de leiding op zich.

De toestand is weer veilig als dit via de regionale omroep of anderszins door de verantwoordelijke brandweer- of politiefunctionarissen gemeld wordt.

4.3 Ontruimen

Indien er ontruimd moet worden, neemt de bedrijfshulpverlener de leiding op zich en handelt volgens de ontruimingsinstructie (hoofdstuk 8).

Het verplaatsen van de opvangplaats naar de door de overheid aangegeven locaties via aangewezen wegen gebeurt onder leiding van de politie.

5. Maatregelen bij brand

5.1 Algemeen

Om een beginnende brand goed te kunnen bestrijden, moet u brandblusmiddelen of een brandbestrijdingsinstallatie hebben. De gemeente kan hier in de bouwvergunning nadere eisen aan stellen. Natuurlijk moeten de brandblusmiddelen steeds onmiddellijk bruikbaar en goed bereikbaar zijn. De brandblusmiddelen en brandbestrijdingsinstallatie moet u jaarlijks door een deskundige laten controleren. Dat kan de leverancier zijn die de brandblusapparatuur heeft geleverd. U kunt ook bij de brandweer vragen wie de controle kan uitvoeren.

De gebouwen van uw corporatie moeten van een zodanige brandwerende constructie zijn, dat een brand niet kan overslaan naar gebouwen van anderen. De gemeente kan hiervoor eisen stellen in de bouwvergunning aan de constructie.

Hieronder volgen de relevante gegevens met betrekking tot het kantoor en overige bedrijfsgebouwen ten aanzien van brand.

De gegevens kunnen betrekking hebben op:

- Aanwezigheid brandmeldinstallatie (met vermelding van eventuele vertragingstijd);
- Aanwezigheid automatisch blussysteem;
- Brand-/rookwerende scheidingsen;
- Aanwezigheid brandweersleutelkluis;
- Automatische ontgrendeling vluchtdeuren;
- Aanwezige overige brandblusmiddelen.

5.2 Alarmering

In het bedrijf is een automatisch branddetectiesysteem aanwezig met automatische door melding aan: .....

Het systeem bestaat uit handbrandmelders/rookmelders/temperatuurmelders.

Van ..... uur tot ..... uur is een vertraging ingebouwd in de rechtstreekse door melding van .... minuten (indien van toepassing).

Bij brand altijd de brandweer telefonisch informeren met de bijzonderheden over de brand situatie.

- a. Het juiste adres met de plaatsnaam
- b. Wat brandt er?
- c. Zijn er slachtoffers?

Tevens onderstaande instanties en personen informeren:

-
-
-

(Toespitsen op situatie bij corporatie).

5.3 Instructies bij brand

Naast de zorg voor een snelle melding en de veiligheid van werknemers en bezoekers dient er bij een brand als volgt gehandeld te worden.

- 1 *Melding van de brand vindt in aflopende volgorde plaats door het inslaan van de handbrandmelder, het bellen van de receptioniste. De receptioniste waarschuwt de bedrijfs hulpverleners en/of belt 112.*

- 2 *Bedrijfshulpverlener stelt zich op de hoogte van de situatie en neemt de coördinatie op zich.*
  - Coördinatie vindt plaats vanuit ...

- 3 *Waarschuw personen in de omgeving van de brand.*
  - Persoonlijk, telefonisch, via alarmeringsinstallatie, via omroepinstallatie.

- 4 *Breng personen die gevaar lopen, in veiligheid.*
  - achter brand- of rookwerende deuren;
  - bij grotere branden via trappenhuizen naar lager gelegen verdiepingen;
  - eventuele algehele ontruiming van het gebouw;
  - maak geen gebruik van liften.

- 5 *Schakel eventueel aanwezige gas- en/of elektrische apparatuur uit in de omgeving waar de brand ontdekt is of laat de gastoevoer en elektriciteit uitschakelen.*

- 6 *Sluit deuren en eventueel ramen (niet op slot!).*

- 7 *Blus indien mogelijk met de aanwezige kleine blusmiddelen*
  - zorg voor de eigen veiligheid.

- 8 *De bedrijfshulpverlener zorgt voor opvang bevelvoerder brandweer.*
 Geef informatie over:
  - a. Wat brandt er?
  - b. Waar brandt het?
  - c. Is er ontruimd?
  - d. Zijn er vermisten?
  - e. Zijn er speciale gevaren, bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen?
  - f. Zijn er bouwkundige gegevens over het pand?

5.4 Ontruimen

Indien noodzakelijk voor de veiligheid van werknemers en bezoekers wordt het bedrijf geheel of gedeeltelijk ontruimd. Opdracht hiertoe kan gegeven worden door de bedrijfshulpverleners, brandweer of de directie. De ontruiming verloopt volgens de ontruimingsinstructie (hoofdstuk 8).

5.5 Bluswaterverontreiniging

De volgende maatregelen kunnen worden genomen om te voorkomen dat verontreinigd bluswater in het riool of oppervlaktewater stroomt. Vanwege het gevaar en om niet te hinderen bij de brandbestrijding moeten deze maatregelen in overleg met de brandweer worden genomen. Chemicaliën en bestendige kleding en laarzen kunnen hierbij noodzakelijk zijn. Indien deze maatregelen genomen moeten worden op plaatsen die zich in de rookpluim bevinden, dan mogen alleen personen met ademhalingsbeschermingsapparatuur dit doen.

De waterlopen, rioleringen en rioolputten zijn aangegeven op de tekening in bijlage 1.

- Af te dekken rioolputten bijvoorbeeld met behulp van zandzakken.
- Aan te brengen dammen in sloten.
- Aan te brengen schermen/dammen voor tijdelijke extra bluswateropslag.

Bluswater dat tijdelijk in een provisorisch bassin of afgedamde sloot is verzameld, moet zo snel mogelijk door een gespecialiseerd reinigingsbedrijf worden opgezogen. Dit om bodemverontreiniging of verdere waterverontreiniging te voorkomen. Ook het bluswater in eventueel aanwezige permanente opvangvoorzieningen dient te worden afgevoerd.

5.6 Opruiming verbrande resten

Verbrande resten van gebouwen, zand dat verontreinigd is met bluswater en andere verontreinigde resten moeten zo snel mogelijk na de brand door een gespecialiseerd bedrijf verwijderd of afgedekt worden om bodem- en waterverontreiniging te voorkomen.

Reinigingsbedrijf: .....

Telefoonnummer: .....

5.7 Persoonlijke brandinstructie

Hoe te handelen bij brand?

1. Meld de brand!

- Handbrandmelder inslaan (indien aanwezig)
- Bel receptionist(e) en/of
- Bel brandweer via 112

Bij de melding vermeldt u:

- a. Het juiste adres met de plaatsnaam.
- b. Wat brandt er?
- c. Zijn er slachtoffers?

2. Waarschuw personen in de omgeving:

- Door roepen en kloppen
- Door telefoneren
- Door in werking stellen alarmeringsinstallatie
- Via omroepinstallatie

3. Doe deuren achter u dicht

- Dit om toevoer van zuurstof en verspreiding van rook en hitte te voorkomen.

4. Breng personen die gevaar lopen in veiligheid

- Achter rook- en brandwerende deuren.
- Bij grote branden via trappenhuisen naar lager gelegen verdiepingen.
- Maak geen gebruik van liften.
- Voeg plattegrond toe aan dit plan.

5. Blus indien mogelijk

- Met de aanwezige kleine blusmiddelen
- Lees de gebruiksaanwijzing
- Blus op afstand

6. Zorg voor de eigen veiligheid

- Vermijd blootstelling aan rook en hitte
- Indien ingesloten:
  - Maak kenbaar waar u bent (telefoon, roepen, kloppen);
  - Blijf laag bij de grond;
  - Dicht deuren af met natte doeken.

Deze brandinstructie in alle ruimtes ophangen.

6. Maatregelen bij explosiegevaar

6.1 Algemeen

Explosiegevaar kan ontstaan door een externe gaswolk of door gaslekkage in het gebouw. In beide gevallen dienen onmiddellijk de bedrijfshulpverleners gealarmeerd te worden. In overleg met of in opdracht van de parate hulpverleningsdiensten kan besloten worden het gebouw te ontruimen of om in het gebouw te schuilen.

6.2 Schuilen

Indien er geschuild dient te worden, komen management en de bedrijfshulpverleners onmiddellijk bij elkaar en nemen de leiding op zich.

De toestand is weer veilig als dit via de regionale omroep of anderszins door de verantwoordelijke brandweer- of politiefunctionarissen gemeld wordt.

6.3 Ontruimen

Indien er ontruimd dient te worden, neemt de bedrijfshulpverlener de leiding op zich en handelt volgens de ontruimingsinstructie (hoofdstuk 8).

Het verplaatsen van de opvangplaats naar de door de overheid aangegeven locaties via aangewezen wegen, geschiedt onder leiding van de politie.

7. Maatregelen bij bommeldingen

7.1 Melding

Telefonische melding

Over het algemeen komen deze ruim voor de ontploffingstijd. Blijf rustig en probeer zo veel mogelijk te weten te komen. Noteer zoveel mogelijk informatie op het formulier 'Ontvangen bommelding'.

- Bij ontruiming van het pand deze informatie MEENEMEN.

Schriftelijke melding

Brief en/of kaart zo min mogelijk aanraken en, indien mogelijk, verpakken in een plastic hoes, zodanig dat de tekst door het plastic te lezen is. Doe dit ook met de envelop. Noteer wie de brief en/of kaart hebben aangeraakt, in verband met de vingerafdrukken.

7.2 Maatregelen

Degene die het bovenbedoelde telefoontje en/of brief met een bommelding heeft ontvangen, moet direct de politie en de verantwoordelijke bedrijfshulpverlener inschakelen. Verder moet er met niemand over de melding worden gesproken. De bedrijfshulpverlener alarmeert het management. Bedrijfshulpverlener en politie dienen te overleggen hoe ernstig de situatie is en of er ontruimd moet worden.

Indien naar aanleiding van het bovengenoemde telefoontje een vreemd voorwerp/tas zonder eigenaar wordt aangetroffen: **BLIJF DAAR DAN VAN AF.**

7.3 Ontruimen

Indien er ontruimd dient te worden, neemt de verantwoordelijke bedrijfshulpverlener de leiding op zich en handelt volgens de ontruimingsinstructie (hoofdstuk 8).

Bij ontruiming bij bommeldingen dient extra aandacht te worden besteed aan aanvullende instructie voor de medewerkers:

- Een persoon of functionaris aanwijzen die als laatste het pand, verdieping of afdeling verlaat. Deze moet beschikbaar blijven voor contact met de politie;

- Er is een locatie aangewezen (zie plattegrond van de omgeving) waar de medewerkers zich verzamelen na de ontruiming;
- Er moet iemand die het pand goed kent beschikbaar blijven voor overleg met de politie en/of experts;
- Indien er een vreemd voorwerp is gezien, probeer dan de juiste plaats te onthouden. Dit geldt voor iedere medewerker, maar in het bijzonder voor hij/zij die als laatste de zaak controleert;
- Let op en onthoud van afwijkende dingen, zoals het openstaan van de nooduitgang, langdurig afgesloten zijn van een toiletruimte en dergelijke (opschrijven).

Altijd aanwijzingen van politie, brandweer en andere diensten opvolgen.

7.4 Formulier 'Ontvangen bommelding'

Wees zoveel mogelijk ontspannen en blijf kalm!

1. Datum: ..... Tijd: .....

Letterlijke inhoud van het bericht: .....

2. *Vraag op vriendelijke ontspannen toon:*

Wanneer springt de bom? .....

Heeft de bom een tijdmechanisme? .....

Waar ligt de bom? .....

Hoe ziet de bom eruit? .....

Is de bom ergens in verstopt? .....

Is het een explosieve bom? .....

Is het een brandbom? .....

Waarom doet u dit? .....

Wie bent u? .....

Van wie en hoe heeft u dit gehoord? .....

(Indien bericht uit 2e hand)

3. *Identificeer berichtgever*

a. Stem:

Man/vrouw/kind

b. Spraak:

Langzaam/normaal/snel

Afgebeten/ernstig/lachend

Hakkelend/lispelend/hees-schor

Nederlands/Frans/Duits/Engels

4. Achtergrondgeluiden

Lachen/praten/schrijfmachine

Muziek/werkplaats/vliegtuigen

Verkeer/kinderen

5. Bericht doorgegeven aan:

6. Bijzonderheden:

7. Formulier doorgezonden aan:

8. Bericht opgenomen door:

8. Ontruimingsinstructies

De ontruiming geschiedt onder verantwoordelijkheid van de bedrijfshulpverleners en volgens het vastgestelde bedrijfsongruimingsplan. Het ontruimingsplan is als bijlage bij dit calamiteitenplan gevoegd.

De in het ontruimingsplan genoemde functionarissen voeren de in het plan genoemde taken uit. Zij hebben de beschikking over de ontruimingsinstructies die in het plan opgenomen zijn.

Het signaal tot ontruiming wordt gegeven via .....
Afhankelijk van de aard van het incident kan een gebouw geheel of gedeeltelijk moeten worden ontruimd.

De bedrijfshulpverlener is verantwoordelijk voor het actueel houden van het ontruimingsplan.

8.1 Ontruimingsplan (voorbeeld)

Algemene gegevens

Naam: .....

Adres: .....

Gemeente: .....

Bedrijfshulpverlener:

Naam: .....

Telefoonnummer: .....

Directeur:

Naam: .....

Telefoonnummer: .....

Plaatsvervanger:

Naam: .....

Telefoonnummer: .....

Aantal medewerkers:

Aantal bezoekers: .....

Eventuele personen die slecht ter been zijn of niet zelfredzaam: .....

Ontruimingsplan aanwezig: .....

Interne alarmering

De interne alarmering in geval van ontruiming geschiedt via de omroepinstallatie/akoestisch signaal/pieper (welk signaal, welk omroepbericht, wie krijgt pieperalarm).

1. Taken van eerstverantwoordelijke bedrijfshulpverlener

- a. U WORDT gewaarschuwd via de telefoon of de omroepinstallatie.
- b. INFORMEER wat er precies aan de hand is.
- c. ALARMEER afhankelijk van de aard van het incident de brandweer en/of politie of laat deze alarmeren.
- d. BEGEEF u naar een centrale locatie (gebruik geen lift).
- e. BESLIS of er geheel of gedeeltelijk moet worden ontruimd.
- f. GEEF leiding aan de ontruiming.
- g. BEGIN indien van toepassing en indien mogelijk met brandbestrijding (zo nodig hiervoor brandploeg samenstellen uit bedrijfshulpverleners).

2. Taken receptie/gebouwbeheerder

- a. WAARSCHUW de eerstverantwoordelijke bedrijfshulpverlener.
- b. SCHAKEL het akoestisch signaal, in opdracht, in of uit.
- c. NEEM bij brand contact op met de verdieping waar brand is en vraag naar de plaats, aard en grootte van de brand of de aard van het incident en nadere bijzonderheden.
- d. BEL DE BRANDWEER op het alarmnummer: 112, geef bij de melding door:
Gemeente: .....
Naam corporatie: .....
Adres: .....
Wat brandt er, zijn er slachtoffers?
- e. WAARSCHUW overige bedrijfshulpverleners.
- f. BLIJF op uw plaats in .....
- g. LAAT geen personen meer tot het gebouw toe en houd de hal vrij.
- h. GEEF de bevelvoerder brandweer korte en duidelijk informatie.
Overhandig een lijst met naam en plaats van personen die niet zelfredzaam zijn.
- i. RESET een eventuele brandmeldinstallatie alleen in opdracht van de brandweer.

3. Bedrijfshulpverleners

- a. U WORDT gewaarschuwd via de telefoon of omroepinstallatie.
- b. ACHTERHAAL wat er aan de hand is.
- c. VOER de opgestelde ontruimingsinstructies uit.
- d. GEBRUIK de liften niet.
- e. BRENG alle aanwezigen buiten het bedreigde gebied.
- f. SLUIT ramen en deuren.
- g. POOG te blussen (indien verantwoord).
- h. CONTROLEER of iedereen de afdeling verlaten heeft.
- i. VOLG de instructies van de eerstverantwoordelijke bedrijfshulpverlener/directie op.

4. Taken leidinggevendenden

- a. U WORDT gewaarschuwd via de telefoon of omroepinstallatie.
- b. ACHTERHAAL wat er aan de hand is.
- c. VOLG de voor uw functie opgestelde ontruimingsinstructies op.
- d. GEBRUIK de liften niet.

Bij brand op uw verdieping

- e. BEL de receptie, tel.nr. ....
- f. GEEF korte en duidelijke informatie omtrent plaats, grootte en aard van de brand.
- g. BRENG alle aanwezigen buiten het bedreigde gebied.
- h. SLUIT ramen en deuren.
- i. POOG te blussen (indien verantwoord).
- j. CONTROLEER of iedereen de afdeling verlaten heeft.
- k. VOLG de instructies van de bedrijfshulpverleners/directie op.

Bij brand op een andere verdieping

- l. HOUDT u gereed op uw werkplek.
- m. SLUIT ramen en deuren.
- n. VOLG de instructies van de bedrijfshulpverleners/directie op.

5. Taken overig personeel

- a. U WORDT gewaarschuwd via de omroepinstallatie.
- b. VOLG de standaardontruimingsinstructies op.
- c. GEBRUIK de liften niet.

Bij brand op uw verdieping

- d. BEL de receptie, tel.nr. ....
- e. GEEF korte en duidelijke informatie over plaats, grootte en aard van de brand.
- f. BRENG in overleg met de leidinggevenden alle aanwezigen buiten het bedreigde gebied.
- g. SLUIT ramen en deuren.
- h. POOG te blussen.
- i. VOLG de instructies van de leidinggevenden op.

Bij brand op een andere verdieping

- j. HOUDT u gereed op uw werkplek.
- k. SLUIT ramen en deuren.
- l. POOG te blussen.
- m. VOLG de instructies van het directielid op.

Wijze van ontruiming

- n. Ontruimen geschiedt in overleg met de brandweer.
- o. Ontruimen geschiedt in opdracht van de bedrijfshulpverleners/directie.

Het ontruimen kan geschieden in 3 fasen:

- fase 1. Horizontaal ontruimen (voorbij minimaal één brandwerende scheiding).
- fase 2. Gedeeltelijke verticaal ontruimen (verdieping boven en onder de brand).
- fase 3. Geheel ontruimen.

Verzamelplaats bij horizontale ontruiming

In de gang voorbij minimaal één brandwerende scheiding.

Verzamelplaats bij verticale ontruiming

Bij gedeeltelijk verticaal ontruimen worden alle aanwezigen naar de begane grond gebracht.

Verzamelplaats bij gehele ontruiming

Bij geheel ontruimen is het verzamelpunt, ...

Op de verzamelpunten wordt door de leidinggevendenden gecontroleerd of iedereen in veiligheid is. Vermissing van personen wordt doorgegeven aan brandweer/politie/directie.

Bijlagen (door corporatie toe te voegen):

1. Adressen die van belang zijn.
2. Situatietekening terrein en omgeving van de corporatie waarop aangegeven staat: gebouwen, overige opstallen, bereikbaarheid, brandkranen, waterlopen en riolering.
3. Plattegronden van kantoor en overige bedrijfsgebouwen van de corporatie.

Toegangsregeling

Werknemers van de corporatie, zowel de vaklieden als de toezichthoudende medewerkers (opzichter, directievoerder, projectleider) en toezichthoudende ambtenaren (bouwtoezicht of arbeidsinspectie) mogen de werkplaats alleen betreden indien zij de vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen dragen. Welke beschermingsmiddelen gedragen moeten worden, is op de werkplekken aangegeven door veiligheids- en gezondheidssignalering (verbods-, waarschuwings- of gebodsborden). De werkvoorbereider uitvoering verwerkt de veiligheids- en gezondheidssignalering op de inrichtingstekening van de werkplaats en zorgt dat deze signalering aanwezig is (zie bijlage bij de procedure vergunningen).

Machines en apparatuur mogen alleen bediend worden door medewerkers die bekwaam zijn deze te gebruiken. Bij het gebruik van machines is vereist dat altijd een tweede persoon in de werkplaats aanwezig is. Deze tweede persoon kan zo nodig alarm slaan bij een ongeluk.

Gevaarlijke stoffen mogen alleen gebruikt worden door medewerkers die bekwaam zijn deze te gebruiken. Na gebruik wordt de gevaarlijke stof volgens de aanwijzingen van het productveiligheids-informatieblad opgeslagen en het afval gescheiden ingezameld.

In de werkplaats geldt een rookverbod. Het drinken en het nuttigen van etenswaar in de werkplaats is verboden.

Toegang door onbevoegden wordt zo veel mogelijk voorkomen. Daarvoor worden aan het einde van de werkdag:

- eventuele hekwerken afgesloten;
- gevaarlijke-stoffen-ruimte afgesloten;
- werkloodsen/magazijnen/containers afgesloten;
- gereedschap en dure materialen inbraakveilig opgeslagen.

Verantwoordelijkheid/controle: verantwoordelijke werkvoorbereider

Vergunningen

In deze bijlage kunt u een kopie van de milieuvergunning voor de werkzaamheden van de corporatie toevoegen.

Procedures voor de afvoer van (gevaarlijk) afval uit de werkplaats

De procedures voor afvoer van (gevaarlijk) afval uit de werkplaats moeten gebaseerd worden op het afvalbeleid van de corporatie. Dit afvalbeleid voor de corporatie staat in dit werkboek beschreven in de algemene bijlage over afvalbeleid en procedures van de afvoer van (gevaarlijk) afval.

1. De hoeveelheid afval beperken

In het algemene afvalbeleid van de overheid heeft preventie de hoogste prioriteit. Door rekening te houden met een aantal simpele factoren, kan veel afval worden voorkomen. Tips om de hoeveelheid afval te beperken, zijn:

- voorkomen van materiaalverliezen;
- voorkomen van breuk, verkeerde opslag en aantasting van materiaal;
- verpakkingen en restanten retour zenden aan leverancier;
- voorkomen van afval van anderen (bijv. door afsluitbare containers);
- voorkomen van afvalvermenging;
- hergebruik, demontabel bouwen en het beperken/voorkomen van (toekomstig) chemisch afval zal in alle fasen van het bouwen en beheren van gebouwen een aandachtspunt moeten zijn.

Het afval dat ondanks deze preventiemaatregelen is ontstaan, is bedrijfsafval.

2. De fracties waarin het afval moet worden gescheiden

- Kantoorafval
- Bedrijfsafval:
  - Bouw- en sloopafval*
    - a. gevaarlijk afval, als bedoeld in het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (Stb. 1993, 617);
    - b. metalen;
    - c. steenachtig afval, indien dit ten minste 5 m³ betreft;
    - d. massief hout zonder verduurzamingsmiddelen, indien dit ten minste 5 m³ betreft;
    - e. vlak glas (panelenglas);
    - f. papier en karton (emballage);
    - g. PVC- en PE-leidingen;
    - h. kunststof gevelelementen;
    - i. glaswol;
    - j. steenwol;
    - k. overig afval.

3. Transporteur of inzamelaar

Naam: .....
Adres: .....
Postcode en plaats: .....
Telefoon: .....

4. Evaluatie

Wanneer de vaklieden, werkvoorbereider van de technische dienst of de projectleider tijdens de werkzaamheden knelpunten constateren in de procedure voor het verwijderen van afval of wanneer zij afwijkingen constateren in de vastgestelde werkmethode, melden zij dit aan de verantwoordelijke voor het afvalbeleid.

Checklists werkplaats

De checklists voor de werkplaats zijn bedoeld voor de degene die verantwoordelijk is voor het proces van de werkzaamheden van de technische dienst, veelal het hoofd technische dienst. Hij kan de checklists gebruiken bij het opstellen van het V&G-plan voor de werkplaats.

Er zijn checklists voor:

- Toegang werkplaats
- Inrichting werkplaats
- Ongevallen en calamiteiten
- Werken in de werkplaats bestemd voor
- Hoofd technische dienst
- Werkvoorbereiding
- Inspectie & onderhoud
- Uitvoering

Checklist werkplaats

In te vullen door verantwoordelijke proces

Onderdeel: Toegang werkplaats

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Gebruik werkplaats

- Zijn er regels vastgesteld over wie er in de werkplaats mogen komen? ja nee
- Hebben alleen de bevoegde personen een sleutel? ja nee
- Zijn er regels vastgesteld over wie de werkplaats en de machines mogen gebruiken? ja nee
- Zijn er regels zodat er nooit alleen wordt gewerkt in de werkplaats? ja nee
- Is er een rook, eet en drinkverbod in de werkplaats vastgesteld? ja nee
- Is er een verbod op het dragen van losse kleding, los haar, dassen e.d. vastgesteld? ja nee
- Is vastgelegd wie verantwoordelijk is bij ongelukken als er in de werkplaats buiten kantooruren wordt gewerkt? ja nee
- Zijn er regels over privé gebruik van de werkplaats vastgelegd? ja nee

2. Toegang tot gevaarlijke stoffenruimte

- Is de toegang tot de 'gevaarlijke stoffenruimte' vastgelegd? ja nee
- Worden alle gevaarlijke stoffen gescheiden, brandvrij en afsluitbaar opgeslagen? ja nee
- Worden de resten en het afval van de gevaarlijke stoffen apart ingezameld en opgeslagen? ja nee
- Is er goede ventilatie in de 'gevaarlijke stoffenruimte'? ja nee

3. Verantwoordelijkheden

- Is vastgelegd wie er toeziet op het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, met name adem-, gehoor-, oog- en voetbescherming? ja nee
- Is er één vaste medewerker verantwoordelijk gemaakt voor het machinegebruik? ja nee
- Is er één vaste medewerker aangesteld die regelmatig de beveiligingen van de machines controleert en die toeziet op het juiste gebruik van de beveiligingen? ja nee
- Is er één vaste medewerker verantwoordelijk gemaakt voor het onderhoud van de machines? ja nee
- Zijn er regels opgesteld over het opruimen en schoonhouden van de werkplaats? ja nee
- Bestaat er een heldere verantwoordelijkheidsstructuur? ja nee
- Weet iedereen wie waarvoor verantwoordelijk is? ja nee
- Zijn er voldoende controle en correctiemogelijkheden, bijvoorbeeld functioneringsgesprekken? ja nee
- Zijn alle afspraken schriftelijk vastgelegd? ja nee
- Worden waarschuwingen schriftelijk bevestigd? ja nee
- Is vastgelegd welke bedrijfshulpverlener specifiek verantwoordelijk is voor de werkplaats? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist werkplaats

In te vullen door werkvoorbereider

Onderdeel: In de werkplaats

Volgnummer:

Controle
ja   nee

1. Voorbereiding

- Wordt het gereedschap afgestemd op de werkzaamheden?
- Worden de hulpmiddelen boren, zaagbladen, slijpschijven afgestemd op het te bewerken materiaal?
- Wordt een opgeruimde stabiele werkplek gecreëerd?
- Zijn er voldoende schragen of wagentjes voor het te bewerken of verwerkte hout?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist werkplaats

In te vullen door verantwoordelijke materiaal/materieel

Onderdeel: In de werkplaats

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Inspectie

- Is de centrale stofzuiginstallatie buiten de werkplaats geïnstalleerd? ja nee
- Is de noodstop van de bediening van het gereedschap binnen hand- of voetbereik op elke bedieningsplaats? ja nee
- Is er een functieaanduiding op de schakelaars aangebracht? ja nee
- Is de aan- en uitschakelaar van het gereedschap goed bereikbaar en uitgevoerd in paddestoelmodel? ja nee
- Is het gereedschap zonder beschadigingen en/of vervormingen? ja nee
- Is het machinehuis onbeschadigd? ja nee
- Zijn de bekabeling, stekkers, contrastekkers onbeschadigd? ja nee
- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig? ja nee

2. Onderhoud

- Wordt het gereedschap op de werkplaats onderhouden volgens de voorschriften? ja nee
- Wordt het gereedschap regelmatig geïnspecteerd op gebreken, vervormingen of slijtage? ja nee
- Worden reparaties verricht door deskundigen? ja nee
- Wordt niet te repareren, versleten of onherstelbaar beschadigd elektrisch handgereedschap vernietigd? ja nee

3. Opslag

- Wordt het gereedschap in de werkplaats schoon en vrij van onrechtmatigheden gehouden? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist werkplaats

In te vullen door uitvoerder werkzaamheden

Onderdeel: In de werkplaats

Volgnummer:

Controle
ja nee

Afkortzaag

1. Gebruik

- Is de afkortzaag voorzien van een automatische terugloop?
- zaag moet geheel achter de beveiliging verdwijnen
- Is het zaagblad ook aan de achterzijde afgeschermd?
- Is er een vasthoudknop aanwezig?
- Zijn voor de verschillende werkzaamheden de goede zaagbladen aanwezig?
- Worden de zagen met een juiste sleutel vastgezet?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging?
- Werkt de stofafzuiging?
- Is er een aanslag voor het te zagen materiaal aanwezig?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de afkortzaag in goede staat en werkt hij naar behoren?

Cirkelzaag

1. Gebruik

- Is de verstelbare beschermkap op de machine aanwezig?
- Zijn de geleider en hulpgeleider aanwezig?
- Is het duwhout onder handbereik?
- Zijn voor de verschillende werkzaamheden de goede zaagbladen aanwezig?
- Worden de zaagbladen met een juiste sleutel vastgezet?
- Is het zaagblad ook onder de tafel tegen aanraking afgeschermd?
- Is het spouwmes gemonteerd op de spouwmesupport, in het vlak van het zaagblad?
- Is voor elk zaagblad een bijbehorend spouwmes aanwezig, gelijk of ten hoogste 0,5 mm dunner dan het zaagblad?
- Is de afstand tussen spouwmes en zaagblad maximaal 3 mm?
- Steekt het zaagblad maximaal 5 mm boven het spouwmes uit?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging?
- Werkt de stofafzuiging?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de cirkelzaag in goede staat en werkt hij naar behoren?

Freesbank

1. Gebruik

- Is er een beveiliging, model SUVA of Hollandse beveiliging, aanwezig?
- Is deze beveiliging goed aangebracht?
- hart kroonmoer is hart freesspil

- Worden de beitels met een juiste sleutel vastgezet?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging?
- Werkt de stofafzuiging?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de freesbank in goede staat en werkt hij naar behoren?

Frees- en pennenbank

1. Gebruik

- Zijn de beitels vlak of maximaal 0,2 mm doorgezet?
- Worden de beitels met een juiste sleutel vastgezet?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging?
- Werkt de stofafzuiging?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de frees- en pennenbank in goede staat en werkt hij naar behoren?

Langgatboormachine

1. Gebruik

- Kan het werkstuk worden vastgezet?
- Is de boorspil afgeschermd?
- Is het aandrijfmechanisme afgeschermd?
- Worden de boren met een juiste sleutel vastgezet?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging?
- Werkt de stofafzuiging?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de langgatboormachine in goede staat en werkt hij naar behoren?

Lintzaag

1. Gebruik

- Heeft de zaag een boven- en ondergeleider?
- Is het zaagblad goed opgespannen?
- Wordt de voetrem gebruikt na het zagen?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging?
- Werkt de stofafzuiging?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de lintzaag in goede staat en werkt hij naar behoren?

Pennenbank

1. Gebruik

- Is er een scherm op de roltafel aanwezig?
- Zijn de pennenkoppen ingekast?
- Is er een stuit tussen de koppen aanwezig?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging en werkt deze?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de pennenbank in goede staat en werkt hij naar behoren?

Slijpmachine

1. Gebruik

- Is de machine vast opgesteld?
- Is er een doorzichtige afscherming aanwezig?
- zo nee, dan een veiligheidsbril bij de slijpmachine hangen
- Worden de slijpschijven met een juiste sleutel vastgezet?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de slijpmachine in goede staat en werkt hij naar behoren?

Vandiktebank

1. Gebruik

- Is er boven de beitelas en aan de zijkanten een gesloten metalen kap aanwezig, die de invoerzijde omsluit?
- Is aan de invoerzijde van de aanvoerwals over de volle werkbreedte een rij terugslagpennen aangebracht?
- Is aan de afvoerzijde een verlengtafel gemonteerd?
- Worden de schaven met een juiste sleutel vastgezet?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging?
- Werkt de stofafzuiging?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de vandiktebank in goede staat en werkt hij naar behoren?

Vlakbank

1. Gebruik

- Is aan de achterkant van de geleider een afscherming aanwezig, die de beitelas in iedere stand van de geleider afdekt?
- Is de afstelling van de beveiliging zodanig dat de klep slechts licht op de tafel en tegen de geleider drukt?
- Is er een stelbout aanwezig om indien nodig de klep af te stellen?

- Worden de schaven met een juiste sleutel vastgezet?
- Is de machine voorzien van directe stofafzuiging en werkt deze?

2. Staat

- Zijn de goede hulpstukken nog aanwezig?
- Zijn de functieaanduidingen van de knoppen nog goed te lezen?
- Verkeert de vlakbank in goede staat en werkt hij naar behoren?

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist werkplaats

In te vullen door verantwoordelijke proces

Onderdeel: Inrichting

Volgnummer:

Controle
ja nee

1. Inrichting werkplaats

- Is er overal op de werkplaats voldoende ventilatie? ja nee
- Zijn alle machines voorzien van stofafzuiging? ja nee
- Is de centrale stofafzuiging buiten de werkplaats geplaatst? ja nee
- Is er overal in de werkplaats voldoende licht? ja nee
- Is er bij de inrichting van de werkplaats rekening gehouden met ergonomische aspecten, bijvoorbeeld: is de hoogte van de werkbank instelbaar op de lengte van de betreffende vakman? ja nee
- Is de werkplaats zo ingericht dat tillen en sjuwen zoveel mogelijk wordt voorkomen? ja nee
- Is er onder trillende machines rubber geplaatst? ja nee
- Zijn er overal waar dit nodig is geluidswerende maatregelen getroffen? ja nee
- Zijn de werkplaats en het magazijn voorzien van een vlakke, stroeve vloer? ja nee
- Zijn er in de werkplaats leuningen langs alle trappen en verdiepingen? ja nee
- Zijn er voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig? ja nee
- Worden de beschermingsmiddelen regelmatig aangevuld? ja nee
- Zitten alle elektriciteitskabels, gas en waterleidingen goed vast? ja nee
- Zijn er voldoende was en kleedruimtes voor de medewerkers aanwezig? ja nee
- Is er voldoende opbergruimte voor handgereedschap? ja nee
- Is er een aparte ruimte voor de opslag van gevaarlijke stoffen en het afval hiervan? ja nee
- Is er rond de machines voldoende bewegingsvrijheid voor de medewerkers? ja nee
- Is er voor alle machines beveiliging aanwezig? ja nee
- Zijn deze beveiligingen correct gemonteerd? ja nee
- Zijn er instructies over juist en veilig werken met de machines opgesteld? ja nee
- Hangen deze instructies op of direct bij de machines? ja nee
- Worden alle machines regelmatig door een deskundige gecontroleerd of is er een onderhoudscontract voor afgesloten? ja nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Checklist werkplaats

In te vullen door verantwoordelijke proces

Onderdeel: ongevallen en calamiteiten

Volgnummer:

Controle
ja   nee

Ten behoeve van ongevallen en calamiteiten:

- Is er een brandalarm aangebracht? ja   nee
- Zijn er ten minste twee vluchtroutes? ja   nee
- Zit de noodschakelaar op een duidelijke en logische plaats? ja   nee
- Zijn er voldoende noodschakelaars? ja   nee
- Is er een speciale bedrijfshulpverlener aangewezen voor de werkplaats? ja   nee
- Is er vanuit de werkplaats een directe telefoonverbinding met de EHBO-ers in de corporatie? ja   nee
- Zijn de bedrijfshulpverleners en EHBO-ers bij de medewerkers bekend? ja   nee
- Is er een plan opgesteld hoe medewerkers moeten handelen bij brand, explosie, vrijkomende giftige stoffen en ongelukken? ja   nee
- Kennen de medewerkers dit noodplan? ja   nee
- Wordt dit noodplan regelmatig geoefend? ja   nee
- Is er in de werkplaats een verbandtrommel aanwezig? ja   nee
- Wordt de inhoud hiervan regelmatig aangevuld? ja   nee
- Ligt er een lijst met telefoonnummers van de brandweer, eerste hulp, ambulance en dokter naast de telefoon of voldoet 112 en is dit bekend? ja   nee

Indien een van de vragen met 'nee' werd beantwoord, dan:

- moet de procedure aangepast worden;
- moet het V&G-plan aangepast worden;
- moet een andere checklist aangepast worden.

Controle uitgevoerd door:	Paraaf
Datum controle:	
Volgende controle:	

Overzichtstabel periodieke keuringen gereedschap werkplaats

Gereedschap	Controle cyclus intern	dd	dd	dd	dd	dd	Controle cyclus extern	dd	dd
Afkortzaag	2 x per jaar						jaarlijks		
Cirkelzaag	2 x per jaar						jaarlijks		
Freesbank	2 x per jaar						jaarlijks		
Frees- en pennenbank	2 x per jaar						jaarlijks		
Langgat-boormachine	2 x per jaar						jaarlijks		
Lintzaag	2 x per jaar						jaarlijks		
Pennenbank	2 x per jaar						jaarlijks		
Slijpmachine	2 x per jaar						jaarlijks		
Vandiktebank	2 x per jaar						jaarlijks		
Vlakbank	2 x per jaar						jaarlijks		

Overzichtstabel van de relatie tussen gereedschap in de werkplaats en in te zetten persoonlijke beschermingsmiddelen

Gereedschap	Persoonlijke beschermingsmiddelen							
	Adembescherming*	Beschermende kleding	Gehoorbescherming	Handbescherming	Hoofdbescherming	Oogbescherming	Valbeveiliging	Voetbescherming
Afkortzaag	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	nee	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Cirkelzaag	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	nee	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Freesbank	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	nee	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Frees- en penbank	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	nee	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Langgatboormachine	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	nee	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Lintzaag	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	nee	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Pennbank	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	ja	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Slijpmachine	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	ja	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Vandiktebank	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	ja	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5
Vlakbank	afhankelijk van te bewerken materiaal	werkkleding	ja	ja	nee	ja	nee	Veiligheidschoenen S3 of S5

Bijlage 6 Literatuurlijst

Stichting Fonds Leren en Ontwikkelen Wooncorporaties (FLOW)

Voor een actueel overzicht en bestellen van documenten zie:

www.flowweb.nl

Aedes

Als branchevereniging van woningcorporaties beschikt Aedes over diverse publicaties die betrekking hebben op veilig en gezond werken. Deze zijn verkrijgbaar via www.aedesnet.nl.

Overheidsuitgaven

Regelgeving

Arbeidsomstandighedenwet

Arbeidsomstandighedenbesluit

Arbeidsomstandighedenregeling

Beleidsregel Arbocatalogi

Bouwbesluit

Besluit Brandveilig gebruik bouwwerken ('Gebruiksbesluit')

Besluit kleine herstellingen

De meest actuele versies van deze wetgeving zijn onder meer in te zien via bijv.

www.overheid.nl.

Via www.arboportaal.nl is inzicht te verkrijgen welke arbocatalogi geldend zijn. Deze site (waar naast het ministerie van SZW ook sociale partners bij betrokken zijn) bevat daarnaast een scala aan algemene en specifieke informatie over thema's op het terrein van arbeidsomstandigheden en verzuim. De site kan ook gebruikt worden als toegang tot andere relevante sites.

Arbo-Informatiebladen (AI-bladen) Sdu, Den Haag

Deze AI-bladen behandelen diverse arbo-onderwerpen grondig, zoals het veilig werken op daken, veilig werken met rolsteigers, werken met gevaarlijke stoffen en fysieke belasting.

Voor een actueel overzicht en bestellen van documenten zie: www.sdu.nl.

Bedrijfshulpverlening

De Stichting van de Arbeid heeft de 'Handreiking Bedrijfshulpverlening' uitgegeven. Hierin wordt naast de wet- en regelgeving t.a.v. bedrijfshulpverlening vooral aandacht besteed aan praktische zaken als: maatgevende factoren voor de inrichting van BHV, opstellen van scenario's, invulling van de BHV en de opleiding van BHV'ers. Bovendien bevat de handreiking diverse tools, zoals een checklijst met rekenmethodes voor aantal BHV'ers. De handreiking is te bestellen of te downloaden via www.stichtingvandearbeid.nl.

Via de Federatie Nederlandse Vereniging voor bedrijfshulpverlening kan opleidingsmateriaal worden aangevraagd, en informatie over benodigde opleidingen in de eigen situatie: www.nvb-bhv.nl.

Volandis

De stichting Arbouw is opgeheven en in plaats daarvan is Volandis, het bedrijfstakinstituut voor duurzame inzetbaarheid in de bouw, gekomen (www.volandis.nl). Volandis draagt er zorg voor dat werknemers in de bouwnijverheid een duurzaam inzetbaarheid advies (DIA) ondergaan. Volandis is de rechtsopvolger van de Stichting Arbouw en beheert de publicaties en de Arbo catalogus voor Bouw- en infra. Hieronder een selectie van deze publicaties.

Voorbeelden van de veiligheidsadviezen zijn:

Veiligheidsadviezen voor de bouwnijverheid: algemeen

Hygiënische voorzieningen op de bouwplaats

Wegafzettingen, bebording, bebakening

Elektrisch en pneumatisch handgereedschap

Veilig werken op hoogte

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Gevaarlijke stoffen

Steigers

Trillingen en schokken in de bouw, lichaamstrilling

Trillingen en schokken in de bouw, hand-armtrillingen

Verplaatsbaar klimmaterieel

Hijsgereedschappen en veilig hijsen

Ademhalingsbeschermingsmiddelen

Schilderwerkzaamheden

Bodemsanering

Stofreductie bij bekistings-, instort- en sparingsvoorzieningen

Lawaai in de bouw

Elektriciteit

Bedrijfshulpverlening

Transport en opslag op de bouwplaats

Werken in de winter

Voorbeelden van overige documenten:

- *Arbo-besluit en de bouwnijverheid*. Naar onderwerp en toegesneden op de bouwpraktijk de voorschriften van het Arbobesluit, de Arboregeling en de beleidsregels met verwijzingen naar onder meer Arbo-Informatiebladen in een handig overzicht.
- *Kleinschalige onderhouds- en renovatiewerkzaamheden*. Een inventarisatie van risico's, te nemen maatregelen en te gebruiken persoonlijke beschermingsmiddelen bij onderhouds- en renovatiewerkzaamheden.
- *Product Informatie Systeem Arbouw (PISA)*. Een overzicht van producten en informatie over de (gezondheids)risico's bij het werken met bouwstoffen en bouwmaterialen. Bestaande uit een ringband met producten en productenregister en een geautomatiseerde versie op diskette met een handleiding voor het installeren van het programma.
- *A-blad Betonstaal verwerken*. A-blad met richtlijnen en grenswaarden voor de lichamelijke belasting van betonstaalverwerkers
- *A-blad Glaszetten*. A-blad met richtlijnen en grenswaarden voor glaszetten.
- *A-blad Platte daken*. A-blad met richtlijnen en grenswaarden voor het werken op bitumineuze en kunststofdaken.
- *A-blad Steigerelementen*. A-blad met richtlijnen en gre grenswaarden voor het (de)monteren van stalen steigers.
- *A-blad Tillen*. A-blad met richtlijnen en grenswaarden voor het handmatig tillen van lasten.
- *Handboek Arbeidsmiddelen voor de bouwnijverheid*. Keuren materieel in de B&U-en de GWW-sector. Handboek sluit aan op de wetgeving arbeidsomstandigheden.

- *Een rug is goud waard*. Een brochure die praktische mechanische oplossingen geeft om te gebruiken op de bouwplaats om rugklachten te voorkomen
- *Veilig werken met verf*. Een handleiding voor de schilder in de bouw Verfwijzer. Een handreiking op floppy ten behoeve van bestekmakers voor arbovriendelijke ontwerpen
- *Handleiding Verfwijzer*, behoort bij de verfwijzer.
- *Stof in de bouwnijverheid*. Een algemene brochure over de blootstelling aan stof en maatregelen om de hoeveelheid stof te verminderen en/of te beheersen.

Stichting Bouwresearch (SBR)

Dit kenniscentrum voor de bouw biedt talloze publicaties aan, ook op het terrein van veilig en gezond bouwen. Publicaties zijn te vinden op de website.

Voor een actueel overzicht en bestellen / downloaden van documenten, zie:

www.sbrcurnet.nl

Overige literatuur

Abomafoon, op de praktijk gerichte informatiebladen, een bundeling van wetten, normen en publicaties over veiligheid. Een abonnement is verkrijgbaar via Aboma bv, zie www.abomafoon.nl.

Asbest: informatie voor werkgevers en werknemers, Ministerie van SZW, www.szw.nl.

Veilig slopen: Stichting Veilig en Milieukundig Slopen: zie www.veiliglopen.nl.

Veiligheid en gezondheid in het bouwproces, van initiatieffase tot uitvoerings- en beheersfase, SDU uitgevers, Den Haag, www.sdu.nl.

Veiligheids Zakboekje, Vakmedianet.

'Handboek Fysieke Belasting, een complete methode voor het inventariseren en oplossen van knelpunten'. zevende herziene editie, drs. K.J. Peereboom en drs. N.C.H. de Langen (red.), 2015. Sdu Uitgevers, Den Haag, www.sdu.nl.

'Handboek Ergonomie / Human factors', P. Voskamp, P.A.M. van Scheijndel en K.J. Peereboom (red.) 2015. Kluwer, Alphen aan de Rijn.

